

**T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**FUTBOLDA ŞİDDET EYLEMLERİNİN GERÇEKLEŞMESİNDE
MEDYANIN ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet YÜCE

Enstitü Anabilim Dalı : SPOR YÖNETİCİLİĞİ

Tez Danışmanı : Dr.Öğr. Üyesi Nuran KANDAZ GELEN

Şubat 2019

T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

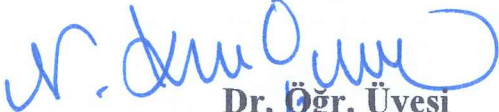
FUTBOLDA ŞİDDET EYLEMLERİNİN GERÇEKLEŞMESİNDE
MEDYANIN ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet YÜCE

Enstitü Anabilim Dalı : SPOR YÖNETİCİLİĞİ

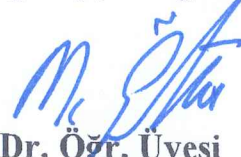
Bu tez 13/02/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/ oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi
Nuran KANDAZ GELEN
Jüri Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi
İlayda Gülseren DEMİR
Üye

Dr. Öğr. Üyesi
Mustafa ÖZTUNÇ
Üye

BEYAN

Tez içindeki tüm verilerin akademik kurallar çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, görsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçların akademik ve etik kurallara uygun şekilde sunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezde yer alan verilerin bu üniversite veya başka bir üniversitede herhangi bir tez çalışmasında kullanılmadığını beyan ederim.

Ahmet YÜCE

13.02.2019

TEŞEKKÜR

Bu tez çalıőması futbolda Őiddet eylemlerinin gerçekleŐmesinde medyanın etkilerini araŐtırmak amacıyla hazırlanmıŐtır. Uzun ve zorlu geçen bu sűrete bana desteklerini esirgemeyen, katkı ve fikirleri ile beni yalnız bırakmayan deėerli danıŐman hocam Yrd.Doç.Dr. Nuran KANDAZ GELEN'e teŐekkűr ve Őűkranlarımı sunarım. Ayrıca bu dűnemde sabır gűsterip bana manevi desteėini esirgemeyen sevgili eŐime minnettarlıėımı iletirim.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR	vi
RESİM LİSTESİ.....	vii
ÖZET.....	ix
SUMMARY	x
BÖLÜM 1.	
GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi	3
1.1.1. Alt Problemler	3
1.2. Çalışmanın Amacı	4
1.3. Tanımlar.....	4
1.4. Önem.....	4
1.5. Varsayımlar.....	5
1.6. Sınırlılıklar.....	5
BÖLÜM 2.	
GENEL BİLGİLER	6
2.1. Spor Kavramı	6
2.1.1. Futbol Kavramı.....	7

2.1.2. Futbol Tarihi	8
2.2. Şiddet Kavramı	9
2.2.1. Şiddetin Tanımı ve Kuramları	9
2.2.2. Şiddetin Türleri	11
2.3. Medya Kavramı	14
2.3.1. İletişim ve Medya	14
2.3.2. Medyanın Türleri	17
2.3.3. Geleneksel Medya ve Kitlesele Etkinliği	17
2.3.4. Yeni Medya ve Kitlesele Etkinliği	20
2.4. Spor ve Şiddet	22
2.4.1. Sporda Şiddet	22
2.4.2. Futbolda Şiddet	24
2.5. Spor Medyası ve Şiddet	32
2.5.1. Türk Spor Medyası	32
2.5.2. Medyada Sporun Yeri	33
2.5.3. Medyada Şiddet Unsurları	34
2.5.4. Futbol Medyasında Şiddet	35

BÖLÜM 3.

MATERYAL VE YÖNTEM	38
3.1. Çalışmanın Amacı	38
3.2. Araştırmanın Yöntemi	38
3.3. Araştırmanın Evreni	39
3.4. Verilerin Toplanması	40
3.5. Verilerin Analizi	40

BÖLÜM 4.

BULGULAR.....	41
4.1. Ağustos 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları ..	41
4.1.1. Ağustos Ayı Dönemi Olayları	41
4.1.2. Ağustos Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi	64
4.2. Eylül 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları.....	67
4.2.1. Eylül Ayı Dönemi Olayları.....	67
4.2.2. Eylül Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi.....	109
4.3. Ekim 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları.....	113
4.3.1. Ekim Ayı Dönemi Olayları.....	113
4.3.2. Ekim Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi.....	142
4.4. Kasım 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları ...	143
4.4.1. Kasım Ayı Dönemi Olayları.....	143
4.4.2. Kasım Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi.....	185
4.5. Aralık 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları ...	187
4.5.1. Aralık Ayı Dönemi Olayları	187
4.5.2. Aralık Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi	223

BÖLÜM 5.

TARTIŞMA VE SONUÇ	226
5.1. Tartışma.....	226
5.2. Sonuç	230
5.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	230
5.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	231
5.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	232
5.3. Öneriler.....	233

KAYNAKLAR	236
ÖZGEÇMİŞ	242

KISALTMALAR

GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
FIFA	: Federation Internationale de Football Association
MHK	: Merkez Hakem Komitesi
NTV	: Nergis Televizyonu
PFDK	: Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK	: Türk Dil Kurumu
TFF	: Türkiye Futbol Federasyonu
TOMA	: Toplumsal Olaylara Müdahale Aracı
TSYD	: Türkiye Spor Yazarları Derneği
TV	: Televizyon
WHO	: World Health Organization
UEFA	: The Union of European Football Associations

RESİM LİSTESİ

Resim 1. Beyaz Futbol Programı 13 Ağustos 2017: Hakem Cüneyt Çakır	42
Resim 2. Kebapçı Selahattin Logosu	47
Resim 3. Twitter: Lens Transferi (1)	50
Resim 4. Twitter: Lens Transferi (2)	51
Resim 5. Fotomaç Gazetesi 16 Ağustos 2017 “Sağ Çıkamazlar”	58
Resim 6. Fotomaç Gazetesi 3 Eylül 2017 “Kasap”	69
Resim 7. Hürriyet Gazetesi 5 Eylül 2017 “Hakem Kasıtlı Hata Yaptı”	70
Resim 8. Fotomaç Gazetesi 21 Eylül 2017 “Derbi Ateşi Cayır Cayır”	73
Resim 9. Fotomaç Gazetesi 23 Eylül 2017 “Kılıçlar Çekildi”	74
Resim 10. Fanatik Gazetesi 23 Eylül 2017 “Yüzleşme”	74
Resim 11. Twitter: Hakem Ali Palabıyık’a Tepki	85
Resim 12. Twitter: Caner Erkin’in Tribün Selamlaması	88
Resim 13. Fotomaç Gazetesi 10 Eylül 2017 “Kadıköy’de Korku Filmi Kâbus”	94
Resim 14. Hürriyet Gazetesi 10 Eylül 2017 “90+3’de Gelen Yıkım”	96
Resim 15. Fotomaç Gazetesi 18 Eylül 2017 “Hulk”	98
Resim 16. Fotomaç Gazetesi 23 Eylül 2017 “Katliam”	102
Resim 17. Beyaz Futbol Programı 23 Eylül 2017: Seremoni Görüntüsü	104
Resim 18. Twitter: Hakem Cüneyt Çakır’a Tepki	109
Resim 19. Beyaz Futbol Programı 28 Ekim 2017: Görüntülerden Ceza Uygulaması..	119

Resim 20. Hürriyet Gazetesi 31 Ekim 2017: Fikret Orman'dan TFF Eleştirisi	120
Resim 21. Twitter: Konya'daki Taraftar Saldırısı	122
Resim 22. Beyaz Futbol Programı 1 Ekim 2017: Talisca ve Caner	125
Resim 23. Fotomaç Gazetesi 22 Ekim 2017 "Hakem Kurbanı"	133
Resim 24. Fotomaç Gazetesi 23 Ekim 2017 "Otur 0"	135
Resim 25. Hürriyet Gazetesi 30 Ekim 2017: "Faturayı Trabzon'a Kesti"	140
Resim 26. Hürriyet Gazetesi 30 Ekim 2017: Olcay ve Feghouli	141
Resim 27. Hürriyet Gazetesi 15 Kasım 2017: "0 Tazminatla Güle Güle"	146
Resim 28. Fotomaç Gazetesi 19 Kasım 2017 "Derbider"	151
Resim 29. Beyaz Futbol Programı 24 Kasım 2017: Tudor'un 1,5 Puan Açıklaması....	154
Resim 30. Beyaz Futbol Programı 4 Kasım 2017: Teknik Direktör Adayları.....	158
Resim 31. Beyaz Futbol Programı 12 Kasım 2017: Kocaman'ın İstifa Kararları	163
Resim 32. Beyaz Futbol Programı 12 Kasım 2017: Hangisi Daha Çok Tanınıyor?	171
Resim 33. Hürriyet Gazetesi 26 Kasım 2017: Ursula Kafa Kesme Hareketi	181
Resim 34. Twitter: Hakem Fırat Aydınus'a Tepki	185
Resim 35. Fanatik Gazetesi 4 Aralık 2017: "Tudor Bitti"	188
Resim 36. Hürriyet Gazetesi 10 Aralık 2017: "Tudor 2. Sınıf Hoca"	191
Resim 37. Beyaz Futbol Programı 17 Aralık 2017: Go Home Tudor Paylaşımı	195
Resim 38. Fotomaç Gazetesi 18 Aralık 2018 "Çöküş"	197
Resim 39. Twitter: Tudor ve Özbek'e Tepkiler (1)	200
Resim 40. Twitter: Tudor ve Özbek'e Tepkiler (2)	200
Resim 41. Hürriyet Gazetesi 28 Aralık 2017: "Yıldırım Seba'yı Örnek Alsın"	221

ÖZET

Anahtar kelimeler: Medya, Spor, Şiddet, Futbol

Bu çalışma futbolda şiddet eylemlerinin gerçekleşmesinde medyanın etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada futbolda meydana gelen şiddet eylemlerinin gerçekleşmesinde medyada yer alan haber, söylem, davranış ve olayların ne derece etkili olduğu incelenmiştir.

Medya günümüz dünyasında toplu halde kitleler halinde yaşayan bireylerin istek ve davranışlarını yönlendirmede etkili olmaktadır. Özellikle 20. yüzyıl sonrasında çeşitli nitelikteki özelliklere sahip kitle iletişim araçları, birçok toplumsal olayın oluşmasına zemin hazırlamış ve kendisinden bağımsız gelişen olaylara ise yön veren bir konumda bulunmuştur.

İnsanlık için önemli bir sorun olan şiddet eylemlerinin ve saldırgan davranışların ortaya çıkmasında; öğrenme, dürtü ve gerilimi hazırlayan dış etkenler gibi nedenler bulunmaktadır. Medyanın bireyler ve kitleler üzerindeki etkilerini göz önünde bulundurduğumuzda diğer toplumsal olaylarda olduğu gibi şiddet eylemlerinin meydana gelmesindeki payı yadsınamamaktadır.

Dünyada milyarları bulan kitleye hitap eden futbol alanında da şiddet eylemleri sıklıkla görülmektedir. Endüstri haline gelen futbolun olmazsa olmaz unsurlarından olan medyadaki saldırganlığı ve şiddeti körükleyen içerikler bu araştırmada analiz edilmiştir.

Araştırma evreni olarak 2017-2018 Futbol Süper Liginin ilk devre müsabakalarını kapsayan dönem olan 01 Ağustos – 31 Aralık 2017 tarihleri arasında yazılı, görsel ve sosyal medyada yer alan haber ve içeriklerdeki şiddet çağrışımları ele alınmıştır. Bu bağlamda yazılı basın olarak; ulusal spor gazetelerinden olan Hürriyet gazetesinin spor sayfaları, tematik spor gazeteleri olan Fanatik ve Fotomaç gazetelerinin yanı sıra görsel basın olarak; Ntvspor kanalında yayınlanan Kırmızı Çizgi ve Beyaz Tv kanalında yayınlanan Beyaz Futbol programları ile sosyal medya mecrası olan twitterdaki futbol gündemine ilişkin paylaşımlar çözümlenerek, söylem analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında; medyada sıklıkla şiddet çağrışımı söz, söylem ve sembollerin paylaşıldığı, mevcut şiddetin körüklendiği, bütünleştiriciden uzak fanatik dilin kullanıldığı görülmüştür. Sosyal medya kullanıcılarının birbirleri ve geleneksel ana akım medya araçları ile etkileşimleri sonucunda meydana gelen şiddet çağrışımlarının kitlelere daha hızlı yayıldığı ve kalıcılaştığı sonucuna varılmıştır.

EFFECT OF MEDIA ON THE REALIZATION OF VIOLENT ACTS IN FOOTBALL

SUMMARY

Keywords: Media, Sport, Violence, Soccer

This study was conducted to investigate the effect of media on the realization of violent acts in football. In the research, it was examined how effective news, discourse, behavior and events in the media were, in the materialization of violence in football.

Media is effective in managing the demands and behaviors of individuals living in masses in today's world. Especially after the 20th century, the mass media, which have features of various qualities, paved the way for the formation of many social events and was in a position to guide the events that developed independently.

Learned behavior, impulse and external factors causing tension are the reasons for the emergence of violent acts and aggressive behaviors, which are an important problem for humanity. Considering the effects of the media on individuals and masses, its share in the occurrence of acts of violence cannot be denied.

Football addresses an audience of billions of people around the world, and violence is also frequently observed in this field. In this study, the content that encourages the aggression and violence in the media, which is an indispensable element of the industrialized football, has been analyzed. As the scope of the research, the connotations of violence, in the content of written, visual and social media is discussed for the time frame of 1st August – 31st August 2017 covering the first half competitions of the Football Super League. In this context, using the discourse analysis method, the sports pages of the national newspaper Hürriyet, thematic sports newspapers Fanatik and Fotomaç, as written media; TV programs "Kırmızı Çizgi" on Ntvspor Channel, and Beyaz Futbol on Beyaz TV Channel as visual media; and Twitter messages related to Football agenda as social media were analyzed.

In the light of the findings of this research, it was observed that words, rhetoric and symbols implying violence are frequently used in media; and media fuels the existing violence, using a fanatic language away from the mediation. It was concluded that the associations of violence caused by the interaction of social media users with each other and with traditional mainstream media tools spread to the masses faster and became more permanent

BÖLÜM 1. GİRİŞ

İnsanlığın varoluşundan bu yana varlığını sürdürmek için duyduğu gereksinimlerden biri de iletişimdir. İnsanlar kendi aralarında, çevreleriyle ve doğadaki diğer tüm unsurlar ile iletişim halinde bulunmaktadır. Sosyal bir canlı olarak kitleler halinde yaşayan insanların ilkel yaşamdan modern topluluklara geçiş yaparken kullandıkları iletişim metotları da gelişim göstermektedir. Aydınlanma Çağı ve Sanayi Devrimi süreçlerinin sonrasında oluşan kitle toplumu, gelişen teknolojiyle oluşturulan kitle iletişim araçları vasıtasıyla iletişimlerini sürdürmektedirler.

Hızla gelişen ve evrimleşen toplumsal yaşamda kurumsallaşma hareketlerinin iletişim alanında faaliyet göstermesi neticesinde medya kavramının ortaya çıktığını görmekteyiz. Çeşitli kitle iletişim araçlarından oluşan medyanın kitlelere enformasyon sağlarken bunu egemen sınıfın ideolojisinden sapmadan gerçekleştirmesi söz konusudur (Althusser, 2017, p. 51). Kitle toplumunun hemen her eylem, davranış ve etkileşiminde medyanın etkisinden söz edebiliriz.

Yaşamın vazgeçilmezleri arasında yer alan kitle iletişim araçları sosyal, siyasi ve ekonomik olarak gündemi belirlemektedir (McCombs & Shaw, 1972, p. 178). Televizyon, radyo ve gazete gibi geleneksel kitle iletişim araçlarından gelen gönderileri alan alıcı konumundaki kitlelerin maruz kaldıkları tek yönlü iletişimde pasif konumda yer almış olduklarını görmekteyiz. Geleneksel medyada alıcının kaynağa geri dönüt kanalları sınırlı iken gelişen internet teknolojisinin ortaya çıkardığı yeni medya araçları vasıtasıyla kullanıcı konumundaki kitlelerin artık haber kaynakları ile güçlü bir etkileşimi söz konusu olmaktadır.

Bireylerin ve toplulukların gerçekleştirdiği fiziksel ve zihinsel bir aktivite olarak içerdiği eğlence ve rekabet dolayısıyla tarih boyunca kitlelerin yoğun ilgisini çeken sporun önemli önemli bir parçası olan futbolun dünya genelinde milyarlara ulaşan bir kamuoyuna sahip olduğunu söyleyebiliriz. Kitlelerin etkileşim halinde olduğu medya ve futbol kavramları

endüstriyelleyen çağımızda iç içe geçmiş konumdadır. Sporun doğasında olan adrenalin ve rekabet ortamı futbolun vazgeçilmezleri arasındadır. Benzer rekabeti arasında yaşayan medya kuruluşları kitlelere futbol olaylarını ve etkinliklerini ulaştırırken farklı ve daha dikkat çekici olmayı benimsemektedir.

İnsanlığın tarihsel sürecine baktığımızda günümüze kadar gelen kavramlardan birisi de şiddettir. Önemli bir sorun olan bireysel ya da kitlesel olarak gerçekleştirilen şiddette karşı çağımızda birçok çözüm yolları aranmaktadır. Ancak şiddette toplumsallaşan ve gelişen yaşamla birlikte boyut değiştirerek varlığını sürdürmüştür. Kitle toplumunun vazgeçilmez araçlarından biri olan medyanın insanlığa, topluma ve doğaya zararı bulunan şiddet ve saldırganlığa karşı etik bağlamda çözüm odaklı ve eğitici yaklaşımı olması beklenmektedir. Ancak kitle iletişiminin kaynağı olan medya unsurlarının belirli çıkarlar doğrultusunda bilinçli ya da farkındalıktan yoksun olarak kitlelere aktardığı birçok iletinin problem teşkil eden şiddet sorunsalına çözüm bulmaktan ziyade körükleyici olduğu görülmektedir.

Ortaya çıktığı yaşamın her alanında istenmeyen zararların çıkmasına neden olan şiddet kazanma amacıyla hırsın ve mücadelenin bulunduğu spor alanlarında da karşımıza çıkmaktadır. Futbol müsabakalarında yüksek adrenalinden ötürü sporcular, teknik adamlar ya da yöneticiler gerginlikler yaşayabiliyor. Futbolun aktörü konumundaki kişilerin ortaya çıkardığı doğru olmayan her davranış milyarlarca taraftara medya üzerinden aktarılmaktadır. Bu davranışlar kitlelere olumsuz etkileri olsa da saha içi gerginlikleri şiddetin tek kaynağı olarak görmek doğru olamaz. Futbol şiddeti denilince ilk akla gelen taraftar saldırganlıklarının futbolun aktörleri olan sporcu ve yöneticilerin davranışlarından ziyade birçok uyarandan etkilenmeleri de söz konusudur. Kitlelerin etki altında kalması sonucunda şiddet eylemlerinin oluşmasında medyanın etkili bir uyarıcı olarak devreye girdiğini görmekteyiz. Kâr amacı güden kurumlar olan yazılı ve görsel medyanın temel ekonomik amaçlarından ötürü tiraj/reyting kaygısının kitlelere aktarılan iletilerin şiddete yönelik çağrışımlara da yer verdikleri görülmektedir. Kitlelerde merak ve heyecan uyandıran haber ve içeriklerin sunumunda şiddeti tetikleyen unsurların tercih edilmesi (Cheviron, 2013, p. 51) diğer toplumsal alanlarda olduğu gibi futbolun alıcı konumundaki taraftarların davranışlarını olumsuz etkilemektedir.

90'lı yıllardan itibaren internetin yayınlaşması ve gelişmesiyle birlikte kitlelerin etkileşimlerinin daha ön planda olduğu yeni medya kavramı ortaya çıkmıştır. Kitleler 2000'li yıllar sonrasında ise artık her an yanlarında bulunan mobil cihazlar vasıtasıyla sosyal medya uygulamalarına bağlanabilmektedirler. Çeşitli sosyal medya uygulamaları sayesinde günlük yaşantısında bir araya gelme imkanlarının bulunmadığı kişi ve kitlelere ulaşabilmekte ve paylaşımlar yapabilmektedir. Sosyal medya haber almayı ve yaymayı hızlandırırken tüm kullanıcıların da aynı zamanda birer haber kaynağı haline dönüşmesini de sağlamıştır. Toplumun her sınıf ve statüsünden bireylerin duygularını ve tepkilerini ifade edebildiği sosyal medyada genellikle ana akım medya araçlarında üretilen gündemin etkisinde tepkiler yer almaktadır. Oluşan gündemde yönelik tepkilerin zincirleme etkileşimleri sonucu kitlelerde karşılıklı ve organize şiddet çağrışımı paylaşımları ortaya çıkmaktadır. Taraftar kitlelerinin yoğun olarak kullandıkları ve organize oldukları sosyal medya mecrası olan twitter üzerinde, fanatik taraftar kimliklerini ön plana çıkaran paylaşımlar neticesinde futbol şiddetinin sosyal medya platformuna taşınması gerçekleşmiştir.

Futbol en yaygın takip edilen spor dalı olarak kitlelerin vazgeçilmez bir parçası halindedir. Bu yüzden spor medyasının kitlelerin ilgisinin odak noktası olan futbol alanında yoğunlaştığını görmekteyiz. Futbol kamuoyunun yönlendiricisi konumunda olan futbol medyasının kamuoyu beklentilerine ekonomik bir kaygının gölgesinde karşılık vermesi çoğu zaman etik dışı içerik üretimlerine neden olmaktadır. Medya tarafından sunulan içeriklerdeki futbol için ciddi bir sorun teşkil eden şiddete yönelik çağrışımlar bu araştırmada analiz edilerek literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır.

1.1. Problem Cümlesi

Futbolda gerçekleşen şiddet eylemlerinde medyanın etkisi var mıdır?

1.1.1. Alt Problemler

1. Yazılı basında yer alan haber metin ve içerikleri, gazete sayfalarında paylaşılan görsellerde şiddet çağrışımları mevcut mudur?

2. Görsel basında yer alan spor programlarında şiddet çağrışımları yapan söz, davranış ve paylaşımlar yer almakta mıdır?
3. Taraftar kimliğindeki kitlelerin sosyal medya etkileşim ve paylaşımlarında şiddeti uyaran ya da saldırgan davranışları tetikleyen içerikler bulunmakta mıdır?

1.2. Çalışmanın Amacı

Çalışmanın ana amacı; toplumsal bir sorun olan şiddetin futbol alanında gerçekleşme evrelerinde medyanın etkilerinin belirlenmesine katkıda bulunmaktır. Bu amaçtan yola çıkarak futbol kamuoyunun medya unsurlarının etkileşimlerinde sonucu meydana gelen şiddet eylemleri ve bu etkileşimlerdeki şiddete yönelik çağrışımlar incelenecektir.

1.3. Tanımlar

Medya: Kitle iletişim araçları kapsamına giren gazete, televizyon, radyo ve dergilerdir (Gönenç, 2004, p. 33). Gazete, dergi, televizyon, radyo, internet ve benzeri kitle iletişim araçlarının tümü.

Futbol: Topu, ayak vuruşları ile karşı kaleye sokma kuralına dayanan ve on birer kişilik iki takım arasında oynanan top oyunudur (TDK Sözlük).

Şiddet: Fiziksel güç ve iktidarın kasıtlı olarak kendine, başkasına ya da bir gruba karşı fiziksel ya da psikolojik zarara neden olacak şekilde kullanılmasıdır (WHO, 2002, p. 4).

1.4. Önem

Şiddet eylemleri yol açtığı sonuçları bakımından insanlığın ve toplumların karşılaştığı sorunların başında gelmektedir. Dünya genelinde milyarlarca insanın müdahil olduğu futbolda alanında da diğer birçok toplumsal alanda olduğu gibi şiddet olayları hayat kayıplarına neden olan seviyelere kadar ulaşmaktadır.

Günümüzde medyanın kitlelerin duygu, düşünce, davranış ve tutumlarında etkili olduğu bilinmektedir. Bu doğrultuda medya aracılığıyla; sosyal, siyasi, ekonomik, eğitsel ya da ideoloji gibi birçok perspektifin etkisi ile gerçekleştirilen yönlendirmeler sonucu çeşitli kitle davranışları ortaya çıkmaktadır. Birçok bireysel ve toplumsal hareketi azmettiricisi konumundaki medyanın kullanmış olduğu içeriklerin ve içeriklerin kitleler ile etkileşimleri sonucu ortaya çıkan şiddet çağrışımları analiz edilerek literatüre katkıda bulunulmaya çalışılacaktır.

1.5. Varsayımlar

Araştırmada medyanın futbola ilişkin içeriklerinde saldırganlığa, fanatizme ve şiddet çağrışımlarına yönlendirici alt metinlerin kullanıldığı varsayımı kabul edilmiştir. Sosyal medya etkileşimlerinin taraftarların agresif tutumlarını etkilediği ve gergin ortamın desteklendiği ve şiddetin öznesi konumunda bulunduğunu varsaydığımız taraftarların geleneksel ve yeni medya araçları üzerinden saldırganlığı tetikleyici uyaranlara maruz kaldıkları kabul edilmektedir.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırmada sınırlılıklarından zaman periyodu olarak 2017 – 2018 Futbol Süper Lig Sezonunun ilk yarı müsabakalarını kapsayan 01 Ağustos ile 31 Aralık 2017 tarihleri aralığı belirlenmiştir.

Yazılı basın organlarından Fanatik, Fotomaç ve Hürriyet gazetesi spor sayfaları içerikleri incelenmiştir. Görsel medyada yer alan spor programlarından Ntvspor kanalında yayınlanan Kırmızı Çizgi ve Beyaz Tv kanalında yayınlanan Beyaz Futbol programlarının belirlenen periyotlardaki yayınları izlenmiştir. Mevcut periyotlarda meydana gelen futbol gündemine ilişkin twitter paylaşım ve etkileşimleri arasında öne çıkanlar incelenerek araştırma sürecine dahil edilmiştir.

BÖLÜM 2. GENEL BİLGİLER

2.1. Spor Kavramı

Spor sözcüğünün kökenini incelediğimizde ise latince, eğlenmek, hoşça vakit geçirmek, oyalanmak anlamlarına gelen desportare ve isportus kelimelerinin birleşiminden meydana gelmektedir (Voigt, 1998, p. 86). Spor kavramına yönelik kullanılan geniş kapsamlı tanımlarından birine Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesinde; “fiziksel ve zihinsel sağlığı korumak ve geliştirmek, sosyal ilişkiler kurmak, eğlenmek ve hoşça vakit geçirmek veya yarışmalarda mücadele ederek kazanmak amacıyla organize ya da plansız olarak yapılan fiziksel aktivitenin her türlü şekli” olarak yer verilmiştir (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2012, p. 44). Bir başka detaylı tanımını ise Hergüner ve arkadaşları “Spor; çeşitli amaçlarla, farklı alanlar kullanılarak, ferdi veya takım halinde, araçlı veya araçsız yapılan, planlı çalışmayı ve kurallara uymayı gerektiren, ağırlık, metre, zaman ölçü birimleri ve sayı ile değerlendirilen, mental ve fiziki rekabete dayalı, performans arttırıcı, sosyalleştirici ve eğitici psiko-motor faaliyetlerdir” şeklinde ifade etmektedir (Hergüner, ve arkadaşları, 2016, p. 157).

Günümüzde spor, kitlelerin bir araya gelmelerini, sosyalleşmelerini, güçlü iletişim kurmalarını sağlayan bir unsur olmasının yanı sıra kültürel ve ekonomik etkileşimi de sağlamaktadır. İçerdiği rekabetten ötürü merak ve adrenalin uyandırmaktadır. Hemen hemen tüm kültür ve toplumların takip ettiği spor etkinliklerine karşı kişi ve kitlelerin değişken davranış ve beklentiler içerisinde olduklarını görmekteyiz. Olimpiyat oyunlarının kurucusu olan Baron de Coubertin “Sporun gerçek ödevi genç insanları savaşa hazırlamaktır” diyerek rekabetin önemine vurgu yaparken, 20. Yüzyılın başlarında I. Dünya Savaşı sonrasında milletlerin sınırlarının ve rejimlerinin değiştiği bir dönemde yıkılan Osmanlı İmparatorluğunun yerine yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı olan Mustafa Kemal Atatürk ise “Dünyada spor hayatı, spor gayesi çok önemlidir. Bu kadar önemli olan spor hayatı, bizim için daha da

önemlidir. Çünkü ırk meselesidir. Irkın gelişmesi ve düzmesi meselesidir” sözü ile sporun milletler ve kültürler için önemine vurgu yapmıştır (Öztürk, 1998, p. 11).

Sadece bireyin fiziksel ve bedensel etkinliklerinin yanı sıra eğlence ve rekabet unsuru da sporun günümüze kadar popülaritesini korumasını sağlamıştır. Bireyin beden ve ruh sağlığının gelişimi ile bilgi, beceri ve yetenek kazanması, rekabetin beraberinde getirdiği toplumların kaynaşması ve uluslar arasında dayanışma sağlaması sonucunda sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmanın temel unsurlarından biri haline dönüşen sporun bu özellikleri sayesinde evrensellik kazandığından söz edebiliriz (Yetim, 2005, p. 131).

Topluluk halinde ve bir kurallar bütününe uyarak yaşayan insanlar yaşamlarının önemli bir parçası haline gelen spor faaliyetlerinde de düzenlemeler yaparak organizasyonlar gerçekleştirmiş ve kurallar oluşturmuşlardır (Karlı, 2014, p. 182).

Spor ve spor faaliyetleri bireylerin bir kısmı tarafından icra edilirken çok daha toplu kitlelerce de etkinlikleri takip edilen faaliyetler konumundadır. Kitlelerin yoğun ilgi göstererek takip ettiği spor faaliyetleri dolayısıyla örgütlerin kurulmasına, belli kuralların belirlenip uygulanmasına, pazarlama ile reklam sahasının oluşmasına, büyük toplulukların etkileşime girmesine ve siyasi yönetimlerin spor politikaları oluşturmalarına neden olmuştur.

Çağımızda sporun bireysel ve takım oyunları şeklinde gerçekleştirilen faaliyetlerinin sonucunda kitlelerin ve toplulukların rekabeti haline dönüştüğünü görmekteyiz. Ülkeler milli ve siyasi konumlarını spor organizasyonlarında etkin bir pozisyona ulaşılarak güçlendirmek istemişlerdir. Başta olimpiyat olmak üzere çeşitli uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yapmak, katılım sağlamak ve başarı elde edebilmek ülkelerin ekonomik, sosyal ve siyasi amaçlarından biridir.

2.1.1. Futbol Kavramı

Her ne kadar özellikle kültürel farklılıklar, coğrafi koşullar gibi çeşitli nedenlerden dolayı sporun değişik türleri bazı ülkelerde yaygın olsa da dünya genelinde günümüzde spor denilince ilk akla gelen futboldur. İngilizce foot (ayak) ve ball (top) kelimelerinden türeyen futbol kelimesinin Türkçedeki tam karşılığı ayaktopu anlamına gelmektedir. Onbir kişilik iki takım tarafından diğer takımın korumuş olduğu kaleye topu geçirip skor

yapma amacıyla oynanan bu oyun sporun sahip olduğu birçok unsuru içeren ve en popüler olan türü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Futbol dünya genelinde lisanslı sporcu ve kulüp sayısı, organizasyonlarında yer alan çok fazla iş gören, sahip olduğu sadık ve güçlü taraftar kitleleri, dev pazarlama alanlarıyla kurumlar üstü bir endüstriyel güç konumundadır.

2.1.2. Futbol Tarihi

Günümüz modern futbolu 19. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren futbolun beşiği olarak adlandırılan İngiltere’de doğup tüm dünyaya yayılmış olan futbola benzer olan oyunlar eski çağlarda dünyanın çeşitli medeniyetleri tarafından da oynanmıştır. Uzak Doğu medeniyetlerinden Çin’de M.Ö. 25. yüzyılda, Anadolu’da 14. yüzyılda oynanan benzer oyunlar askerlerin çeviklik eğitimi maksadıyla oynanırken 1. yüzyılda Roma’da yine askerlerin savunma ağırlıklı kurallar ile oynanan “Harpastum” adı ile karşımıza çıkmaktadır. Yine İtalya’da orta çağda köylüler tarafından “Calcio” adlı oyunun futbola benzerliği söz konusudur. Futbol oyununun oynandığına ilişkin bir diğer detay ise İngiltere’de 1314 yılında Kral II.Edward’ın futbol oynanmasını yasaklayan bir fermanıdır (Demir & Talimciler, 2015, p. 19).

Daha yakın tarihe bakacak olursak İngiltere’nin Londra kentindeki Freeman’s Tavern’de bir araya gelen kulüp temsilcilerin 1863 yılında FA (Football Association)’yı kurmasıyla modern futbolun temeli atılmıştır (Zelyurt, 2017, p. 9). Federasyonun kabul edildiği sürece kadar olan dönemde ise 1848 yılında Cambridge Üniversitesi öğrencileri arasında ilk futbol maçı oynanırken 1857 de ilk futbol kulübü olan “Sheffield” kurulmuştur (Demir & Talimciler, 2015, p. 20).

Sanayi Devrimi sonrasında ham madde arayışlarıyla birlikte dünyanın dört bir köşesinde koloni ve sömürge yapılanmasında başı çeken İngiltere’de doğan futbol da sosyal ve siyasi diğer unsurlar gibi yayılmış ve hızla çeşitli ülkelerde oynanmaya başlamıştır. Bu ülkelerden biri de çöküş dönemini yaşayan Osmanlı İmparatorluğudur. İmparatorluk toprağı içerisinde bulunan İngiliz okulları ve ticaret ile uğraşan İngiliz tüccarlar vasıtasıyla futbol Osmanlı’da toplumun üst tabaka sınıfı tarafından da ilgi görmeye başlamış ve İkinci Meşrutiyetin (1908) ilanında sonraki dönemde ise hızla yayılmıştır

(Zelyurt, 2017, p. 11). Ülkede kurulan ilk futbol kulübü 1984 yılında İzmir Futbol Kulübü (Football Club Smyrna) iken 1904 yılında İngiliz ve Rum azınlıkların kulüplerinin katılımıyla İstanbul Futbol Ligi (Constantinople Football League) kurulmuştur (Demir & Talimciler, 2015, p. 53). II. Meşrutiyet'in ilanına kadar olan dönemde azınlıklara herhangi bir yaptırım uygulanmaz iken padişah Sultan II. Abdülhamit tarafından Türklerin futbol oynaması ve futbol kulübü kurmaları da yasaklanmıştır. Bu yüzden Türklerin kurmuş olduğu ilk futbol kulübü ise siyah çoraplar anlamına gelen "Black Stocking" adı altında kurulmuştur (Zelyurt, 2011, p. 17).

2.2. Şiddet Kavramı

2.2.1. Şiddetin Tanımı ve Kuramları

Şiddet kelimesi kaba ve sert davranışı çağrışım yapmaktadır. Kötülük, korku, baskı, taciz ve eziyet gibi birçok kelime ile sınıflandırılabilir (Büker & Kıran , 1999, p. 16). Balcıoğlu'na göre bireye ve topluma fiziksel ruhsal acı vermek, eziyet niyetiyle yapılan yıkıcı yok edici saldırgan davranışlar şiddet olarak tanımlanmaktadır (Balcıoğlu, 2000, p. 46).

Şiddetin tarihi insanoğlunun varlığının başlangıcına kadar giderken her geçen gün artan dünya nüfusuyla birlikte yaygınlaştığı ve güçlendiğine de tanık olmaktayız (Solak, 2016, p. 4). Çeşitli tanımlarından yola çıkarak birisine ya da bir nesneye fiziksel ya da ruhsal zarar vermek anlamının yaygın olarak kullanıldığını görmekteyiz. Bu nedenle şiddetin huzur karşıtı ve huzuru bozan bir yanından da söz edebiliriz. Toplum içerisinde ise gücün eylemle birleşerek güçsüze zarar veren veya güçsüzün huzurunu kaçıran, yani bir toplumda ötekini haklarını çiğneyen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır (Erdal, 2012, p. 40).

Sosyal bir canlı olan insanın şiddette meyletme durumu da yine maruz kaldığı uyaranlardan kaynaklanabilmektedir. Henüz bebeklik dönemlerinden itibaren çevresinde oluşan şiddete ilişkin kodlardan etkilenen kişilerde yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde şiddet içeren davranışlar açığa çıkabilmektedir. Ruhbilimsel açıdan bakıldığında şiddet davranışının önce insana yönelik olduğunu Köknel de vurgulamaktadır (Köknel, 2013, p. 33).

Çatışmanın ve şiddetin bulunduğu huzursuz aile ortamında büyüyen çocuklar sürekli endişe ve gerginlikle karşı karşıya kalmaktadır. Hafford'a göre şiddetin var olduğu ailelerde büyüyen çocukların en az %30'u ileride başkalarına karşı ciddi düzeyde saldırganlık ve şiddet davranışlarında bulunmuşlardır. Bu durumu Frankl'ın "Bu dünyada insanı en çok yaralayan şey fiziksel acı değil, haksızlığın, mantıksızlığın verdiği ruhsal ıstıraptır" sözleri desteklemektedir (Solak, 2016, p. 13).

Şiddet ortaya çıktığı zemin açısından incelendiğinde bulunduğu toplumdaki da izler taşımaktadır. Toplumsal dönüşümler ise çoğu kez beraberinde şiddet eylemlerini de getirmektedir. Kitleler yer değişiklikleri sonucunda kentsel yaşam alanlarına kırsal geleneklerini taşıyan kitleler büyük kentlerde çarpık kentleşmeye neden olmaktadır. Çarpık kentleşme sonrasında ekonomik ve sosyal dengesizliğin temelinde oluşan şiddet ve suç oranlarının yüksek, gelir ve eğitim düzeyinin düşük olduğu "getto"lar ortaya çıkmıştır (Duman & Alacahan, 2012, p. 58). Türkiye özelinde bakıldığında yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren kırsaldan kente, doğudan batıya doğru başlayan göç beraberinde sosyal dalgalanmaları da getirmiştir. Kimliği oturmamış, istikrarlı bir düzenden uzak, modern yaşam normlarına henüz geçememiş olan geçişli toplum aşamasında bulunan bu kitlelerin şiddete eğimli tarafları vardır (Balcıoğlu, 2000, p. 53).

Şiddet ile birlikte anılan ve anlamca ona yakın olan saldırganlık kavramı için insana, canlıya, doğaya, eşyaya zarar vermeye yönelik davranış, eylem biçimi şeklinde tanımlanmıştır (Köknel, 2013, p. 33). Saldırganlıkta şiddet gibi zarar verme temelli davranış olarak karşımıza çıkıyor. Şiddet ve saldırganlığın birbirleri olan ilişkisine yönelik saldırganlığın eyleme dönüşmesi sonucunda şiddetin gerçekleşmiş olduğu görülmektedir. Bu bağlamda şiddet düşmanca ve yasal olmayan saldırgan eylemlerin yol açtığı fiziksel zarardır (Tenenbaum, ve arkadaşları, 1997, p. 147).

Birçok disiplin alanı şiddet ve saldırganlığın nedenlerini farklı açılardan ele almaktadır. Disiplinlerin yaklaşımları açısından bakıldığında sosyal psikolojinin klasik kuramlarının sosyo-kültürel yaklaşım açısından öne çıktığı görülmektedir. Şiddete yönelik klasik kuramlar; Engelleme-Saldırganlık Kuramı, Sosyal Öğrenme Kuramı ve Sosyal Kimlik Kuramlarından oluşmaktadır. Engelleme-Saldırganlık Kuramı kişinin istek ve arzularına erişememesi durumunda göstermiş olduğu yıkıcı tepkileri ifade etmektedir. Sosyal Öğrenme Kuramında kişilerin dış etkenler vasıtasıyla uyarılması sonucu öğrenme

sürecidir ve şiddet davranışı da diğer davranışlar gibi bu şekilde öğrenilmektedir(Sallan, 2013, p. 25). Sosyal Kimlik Kuramında ise bireylerin kendi kimliklerinden uzaklaşarak ait oldukları grubun inanç ve tutumlarını benimsemesi sonucu ortaya çıkmaktadır (TBMM, 2011, p. 90).

Bireyin davranışlarının odak alındığı psikoloji alanında Psikolojik Teoriler, Gerilim Salsırı Teorisi, İçgüdü Kuramı ve İpucu Uyarılmış Kuramları ile saldırgan davranışlar incelenmektedir. Gerilim Saldırısı Teorisinde kişide psikolojik gerginliğe yol açıcı uyaranların sebep olduğu enerji birikimlerinin dışa vurulması eylemi gerçekleşmektedir. İçgüdü Kuramı kişinin ihtiyaçlarından kaynaklanan gerginliklerden ortaya çıkmasıdır. Freud'un ölüm ve yaşam içgüdüleri temelindeki yaklaşımına karşılık Lorenz saldırganlık içgüdülerinin doğuştan geldiğinin altını çizmektedir. Saldırganlığa yönelik Psikolojik Teoriler insan davranışlarının şiddet eğilimlerinin doğuştan elde edildiği ve de yaşamdaki birikimler sonucu ortaya çıktığı konularını incelemektedir (Şahin, 2003, p. 73).

Biyolojik disiplinin yaklaşımı, Biyolojik İçgüdü Teorisi ile şiddetin içgüdüsel ve genetiğini çözmeye çalışmaktadır. İnsan organizmasındaki hormon ve yapıların saldırganlık davranışı üzerindeki etkileri bu teori kapsamında incelenmektedir. Fizyolojik teoride ise şiddeti oluşturan davranışların ortaya çıkmasında beynin sahip olduğu sinirsel mekanizmanın etkileri araştırılmaktadır (Şahin, 2003, p. 72).

2.2.2. Şiddetin Türleri

Alman asıllı psikanalist ve ruh bilimci Erich Fromm'a göre tehlikesiz belirtiler, tehlikeli yıkıcılık biçimlerinin sonucunu doğurur (Fromm, 1979, p. 22). Dolayısıyla hemen her yıkıcı saldırganlıkların öncesinde ortaya çıkan belli türden davranışlar şiddetin habercisi niteliğindedir.

Fromm birçoğunun arasında organik bağ kurduğu şiddet türlerini temel olarak 6 çeşitte açıklamaktadır.

- Oyunda ortaya çıkan şiddet
- Tepkisel şiddet
 - Engellemeden doğan gerginlik

- Engellemeden doğan gıpta ve kıskançlık
- Öç alıcı şiddet
- Ödünleyici şiddet
 - Sadizm
- Kana susamışlık

Fromm (1979) şiddetin en normal hastalısız biçimi olarak “oyunda ortaya çıkan şiddeti” işaret etmiştir. Bu şiddet beceri ve hüneri göstermek için öldürmek, yok etmek gibi amaç gütmeyen bilinçsiz olarak gelişen saldırgan davranıştır.

Tepkisel şiddet ise yaşama özgürlüğü ve hakkına yönelik koruma içgüdüsü ile gerçekleşmektedir. Kişinin yaşamını ya da sahip olduklarının tehdit altında olma durumuna karşılık korku ile ortaya çıkardığı şiddettir. Gerginlik ile ortaya çıkan şiddet, istek ve ihtiyaçların tatmin edilmediği zamanlarda ortaya çıkan davranışlardır (Fromm, 1979).

Kişinin sahip olmadığı nesne ve varlıklara başka kişinin sahip olması durumunda o kişiye karşı beslenen nefret ve düşmanlık “kıskançlık” olarak ortaya çıkar. Fromm (1979) kıskançlığı genel olarak engellemeden doğan saldırganlık olarak değerlendirir.

Fromm “öç alıcı şiddeti” ruhsal bozukluk ile bağdaştırmaktadır. Kişi uğradığı zarar sonrası saygınlığını onarma çabası içerisinde bu saldırganlığa başvurmaktadır. Fromm bağımsız yaşayan üretme yeteneğine sahip olan kişiler zarara uğramış olsalar bile öç alma duygusuna daha az kapıldıklarını nitekim ağır ruh hastalığı durumlarında ise öç alma duygusunun yaşamın birincil amacı haline dönüştüğünü vurgulamaktadır.

İnancın yıkılması sonucu oluşan yıkıcı davranışlar, kişinin yaşantısında deneyimlediği hayal kırıklıkları sonucunda ortaya çıkmaktadır. Kişi karşı karşıya kaldığı kötü kader olaylarında Tanrının adaletini sorgulayabilirken tasvip etmediği eylemlerin ebeveynleri tarafından yapılması durumunda güveni sarsılabilir. Yani inancın yıkılması durumu genellikle kişinin yaşamının henüz başlarındaki olumsuz tecrübeleri ile başlayabilmektedir. Zaman içerisinde birçok kez tekrar eden benzer ve çeşitli düş kırıklıkları sonraki dönemlerde saldırganlığa yol açabilir (Fromm, 1979).

Ödünleyici şiddet, yaşam oluşturmamayan, yaşama katkı sağlayamayan güçsüz kişilikteki bireylerin sahip oldukları kabalık ve zorbalık yetisi ile kendisini yok sayan yaşamdan öç

almasıdır. Bu davranışın temelinde katkı sağlayamadıkları yaşamı yok etme çabası söz konusudur (Fromm, 1979).

Fromm sadizmi kişinin başka biri üzerinde karşı konulamaz bir şekilde kurduğu baskılı hakimiyeti sonucunda tutsak ederek acı çektirmesi olarak açıklamaktadır. Sadist kişinin acı çektirip köleleştirdiği tutsağının üzerinde kurduğu mutlak egemenlikten zevk duyması söz konusudur.

“Kana susamışlık” insanın ilkel ve yabani tarafıdır. Doğada var olmak ve üstün olmak için ilkelce güçsüz olanı öldürme isteğidir. Doğada hayatta kalabilmek için yaşamın temel kuralı olarak gerçekleştirilen öldürme/ölme davranışları sonucunda bir kan tutkusu oluşmaktadır. Bu davranış modern toplumlarda zaman zaman savaş ortamlarında gün yüzüne çıkmaktadır (Fromm, 1979).

Şiddetin var olduğu yaşamın tutsak ve sınırlı yaşam olduğuna ve böyle bir yaşamda kendini gerçekleştirememeye durumuna dikkat çeken İnam ise şiddeti 5 farklı boyutta incelemiştir (İnam, 2001, pp. 46-47).

- Kozmik şiddet
- Püskürten şiddet
- Eğiten şiddet
- Sindiren şiddet
- Çıkarıcı şiddet

Kozmik şiddet doğada var olan ve doğanın olağan akışı içerisinde gerçekleşen olayların insanda oluşturduğu yıkıcılıktır. İnsan doğadan uğradığı zararı şiddet olarak algılar ve kendisini koruma güdüsüne kapılır.

Püskürten şiddette insanın oto kontrolü dışında plansız davranışları söz konusudur. Bilinçsiz olarak ortaya çıkan şiddet patlaması olan bu saldırgan eylem “kör şiddet” olarak da adlandırılabilir.

Bilinçli olarak eğitmek ve terbiye etmek gibi amaçlarla ortaya çıkan şiddet davranışı eğiten şiddettir. Bir kocanın karısına ya da çocuğuna bilinçli olarak eğitmek için şiddet uygulaması durumu buna örnektir (İnam, 2001, p. 46). Ancak şiddetin eyleminin bu şekilde meşrulaştılmaya çalışılması ise sadizmi çağrıştırmaktadır.

Sindiren şiddette ise yok etme, ortadan kaldırma gibi acımasız duygular ile gerçekleştirilen şiddettir. İktidarı korumak için kendi sürekliliğine tehdit olan unsurlara uygulanan bu tür şiddette bazı zamanlarda bilinçsizce de gerçekleşebilir. Özellikle savaş, terör, kavga gibi fiziksel saldırılarında kullanılan sindiren şiddet zaman zaman dinsel ve sosyal alanlarda manevi olarak da ortaya çıkmaktadır.

Çıkarıcı şiddet ise bozuk toplumsal koşullar ile ahlaken yoksun durumdaki duygu ve düşüncelerin örtüşmesi sonucu hırsızlık, gasp, ırza geçme gibi davranışların gerçekleşmesidir (İnam, 2001, pp. 46-47).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ise hazırlamış olduğu şiddet ve sağlık raporunda şiddet tipolojisini üç kategoriye ayırmaktadır. Bunlar; kendine yönelik şiddet, kişilerarasında gerçekleşen şiddet, kolektif şiddettir.

Kendine yönelik şiddette kişinin kendisine yönelik fiziksel veya psikolojik zarar vermesi söz konusudur. Bu şiddet eyleminde kişi kendini yaralayabileceği gibi intihar eylemi neticesinde de yaşamını son verebilmektedir.

Kişilerarası şiddet kişilerin kendileri haricindeki kişilere yönelik şiddet eylemlerini kapsamaktadır. Kişiler kendi aile içerisindeki bireylerin yanı sıra sosyal çevrelerindeki diğer insanlara yönelik de saldırgan davranışlarda bulunabilirler.

Kollektif şiddet toplu olarak gerçekleştirilen şiddet eylemlerini kapsamaktadır. Sosyal, siyasi ve ekonomik boyutları bulunan kolektif şiddeti kişiler kitlesel olarak gerçekleştirebildikleri gibi yine grup düzeyine şiddetin mağdurları da olabilmektedir(WHO, 2002, p. 6).

2.3. Medya Kavramı

2.3.1. İletişim ve Medya

İnsanlar yapısı gereği sosyal bir canlıdır. Yaşamın bir parçası olan sosyalleşme eylemi insanların kendi aralarında ve diğer canlılarla sağladıkları bağlantı sayesinde gerçekleşmektedir. Yapılan birçok tanımdan yola çıkarak kurulan bu bağlantının iletişim yoluyla gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Kökeni latince, communis sözcüğünden türeyen communication kelimesi iletişimin sözlük anlamı olarak karşımıza çıkmaktadır.

İletişim en genel anlamıyla bir gönderen ile bir alıcı arasındaki gönderilerin ilişkisi sonucunda ortaya çıkan eylemdir (McQuail & Windahl, 2017, p. 20). Kaynaktan alıcıya gönderilen bu iletiler kaynağın otoriter egemenliği altında geçen süreç halinde gerçekleşirse buna tek yönlü iletişim denir. Kaynak ile alıcı arasında karşılıklı paylaşımın ve ortaklığın bulunması ile de çift yönlü iletişim ortaya çıkmaktadır (Bıçakçı, 2000, p. 21).

İnsanların oluşturdukları toplumsal yaşamın temelini oluşturan bir unsur olan iletişim toplumunun varlığını sürdürebilmesi ve diğer toplumlarla bağlantı kurabilmelerini sağlamaktadır. Zıllıoğlu bu kavramdan yola çıkarak “iletişim olmadan insan toplumu olmazdı” ifadesini kullanmaktadır (Zıllıoğlu, 2014, p. 28).

Var olma süreci ile başlayan iletişim zamanla örgütlenen ve kitleler halinde yaşayan insanların gelişen teknolojiyle birlikte kullanmış oldukları metotları geliştirmeleri sonucu dönüşüme uğramıştır. Günümüzde iletişim araçları en güçlü ve etkin yönleriyle kalabalık insan topluluklarına ulaşmaktadır. Dökmen’e göre birtakım bilgilerin üretilip geniş insan topluluklarına iletilmesi ve insanlar tarafından gelen iletilerin yorumlanması süreci “kitle iletişimi” olarak adlandırılmaktadır (Dökmen, 2004, p. 39).

Özellikle 20. yüzyıl sonrasında radyo, gazete, dergi, sinema, televizyon, mobil cihazlar ve internet gibi araçlar ile büyük kitlelere yönelik; bilgilendirme, eğlendirme, haber verme, reklam ve propaganda gibi faaliyetleri yönetilmektedir. İletişim faaliyetlerinde kullanılan ve ‘kitle iletişim araçları’ olarak adlandırılan ileti araçlarına “medya” denilmektedir. Hali hazırda medya organları tarafından sağlanan kitle iletişimi, “bilgi, düşünce ve tutumların büyük ve dağınık bir kitleye geliştirilmiş araçlarla iletilmesidir” (Kuyucu, 2008, p. 51). Toplumsal yaşam içerisinde bireyler bu araçları yoğunlukla kullanmaktadırlar. Kitle iletişim araçlarının kullanımı özel bir tüketim nesnesi olmaktan çıkarak bireylerin gereksinim duydukları araç konumuna geldiğini görmekteyiz.

McQuail ve arkadaşları televizyon izleyicileri üzerine yaptıkları çalışmada bireylerin kitle iletişim araçlarına yönelmelerini dört gereksinimden bahsetmektedirler. Bu gereksinimler:

- Kişiliğin güçlendirilmesi ve prestij kazanma.
- Gündelik sorunlardan kaçma, duygusal rahatlama ve eğlence.
- Bilgi, fikir sahibi olma.

- Dostluk, arkadaşlık ve benzeri gibi kişisel ilişkiler kurma (Gökçe, 2003).

Medyanın kolay ve hızlı bir şekilde iletileri aktarabilmesi sonucunda kitleler ile yoğun etkileşimi söz konusudur. Bu etkileşim kişilerin medya kanalları vasıtasıyla kendilerine yönlendirilen iletilerden etkilenmelerine neden olmaktadır. Medya unsurları bu meziyetleri sayesinde kamuoyu oluşturma gücüne sahiptir. Marshall McLuhan'a göre çağımızın şeytani bir efendisi olan medyanın 90'lı yıllar sonrasındaki hızlı küreselleşme sonucunda egemenliği ve gücü hem merkezileşmiş hem de meşrulaşmıştır (Balcıoğlu, 2003, pp. 53-54). O kadar ki sosyal, ekonomik ve politik olarak gündemini oluşturdukları topluma karşı denetimini elinde bulunduran devletin ideoloji maşası konumundadır (İşlek, 2018, p. 34). Althusser egemen güçlerin hizmetkarı olarak devletin sahip olduğu mevcut ideolojiyi yansıttığı ideolojik aygıtlar arasına kitle iletişim araçlarını koymaktadır (Althusser, 2017, p. 51). Toplumsal yaşamın etkin bir ögesi olarak medya, sosyo-ekonomik, kültürel ve politik gücü ile kitle kültürünün oluşturulmasında baş mimar sıfatındadır. Yalnız bu kitle kültürünü oluştururken dahi egemen sistemin ideolojisinden sapmamaktadır (Bıçakçı, 2000, p. 41). Bıçakçı bu durumu kaynağın egemenliğine dayalı tek yönlü iletişim olarak adlandırırken katılımcı ve demokratik anlayışın gerçekleşmesine izin verilmediğini de vurgulamaktadır (Bıçakçı, 2000, p. 27).

Medya etkileşim içerisinde olduğu kitlelere olumlu ya da olumsuz bir şekilde etki ederek gündemi belirlemektedirler. McCombs ve Shaw medyanın bireylerin sadece ne hakkında düşündüklerini değil aynı zamanda nasıl ve ne şekilde düşüneceklerini de belirlediğini ifade etmektedir (McCombs & Shaw, 1976, p. 21).

Kitlelerin davranışlarını ve karar verme süreçlerini etkileyen medya araçları 80'li yıllardan itibaren global bir yapıya dönüşmüştür. Dönüşen bu yapının temelinde salt pazar kaygısı yatmaktadır. Pazar kaygısından ötürü ekonomik çıkarları doğrultusunda hareket eden medya araçlarının kullandıkları içerikler de değişime uğramıştır (Atalay, 2004, p. 64). Medya organlarının giriştikleri üstünlük ve var olabilme uğraşlarından ötürü zaman zaman ilginç ve çatışma içeren haberlere yöneldiğini de görmekteyiz (Dökmen, 2004, p. 39).

2.3.2. Medyanın Türleri

2.3.3. Geleneksel Medya ve Kitlesele Etkinliği

Kitle iletişim araçlarının tarihsel süreç içerisinde yazının icadından günümüze kadar olan süreçte sürekli gelişme göstermektedir. İnternetin keşfedilmesiyle bilgisayarlar ve işlemcili mobil cihazların kullanılması iletişimde “yeni medya” kavramını ortaya çıkarmaktadır. Posta, telgraf, faks gibi kitle iletişim araçlarının çağın gereksinimlerini karşılamakta zorlandığını ve yaygınlığını kaybetmelerine rağmen diğer “geleneksel medya” araçları olan gazete, dergi, kitap, radyo, sinema ve televizyonun ömürleri henüz sonlanmamış bilakis televizyon ve gazete kitle iletişimin halen merkezinde bulunmaktadır.

Türk Dil Kurumu sözlüğü gazete kelimesi için, “her türlü okuyucuya, politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek üzere belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan, büyücek boyutlu, basılı kağıttır” tanımını yapılmaktadır. Yazının icadı ve matbaanın bulunmasının ardından 19. yüzyılda kullanılan ilk “kitle iletişim aracı” olan gazete günümüze kadar popülerliğini korumayı başarmıştır. Tarihsel süreçte yazının icadı ve matbaanın bulunmasının ardından kullanılmaya başlayan 19. Yüzyılda yaygınlaşan ilk “kitle iletişim aracı” olan gazete günümüze kadar popülerliğini korumayı başardığını söyleyebiliriz. Hele ki 19. yüzyıl sonrasında ulaşım, iletişim, ekonomik, politik ve bilimsel değişimlerin sosyal yaşama yansısıyla kitleler için vazgeçilmez bir medya aracı halini almıştır. Başlangıçta haber verme ve bilgi yayma maksadıyla kullanılan gazeteler globalleşme sonucu ticari kuruluşlara dönüşerek “Sanayi Devrimi” sonrasında oluşan “kitle toplumunu” etkilemeye yönelik içerikler üretmiştir. Önceliği kâr amacı olan gazetecilik sektörü tiraj kaygısıyla ilgi çekici, merak uyandıran, sansasyonel haber üretimine de yönelmiştir (Atalay, 2004, p. 61).

Gazeteler arasında her ne kadar spor, ekonomi ve magazin gibi tematik içerikli olanları bulursa da çoğunlukla “genel okuyucu kitlesine” hitap eden araçlardır. Günlük siyasi gazete olarak bilinen gazeteler siyasi, magazin, ekonomi, spor, sağlık, sanat gibi birçok konuda ayrıntılı olarak haberler sunmaktadır. Günlük olarak basıldığından ötürü güncel olaylara yer vermektedirler. Aralarındaki rekabet ve ekonomik hedeflerden ötürü

okuyucuya yönelik en dikkat çekici haber başlık, içerik ve fotoğraflarının kullanımı günümüz gazeteciliğinde ciddi bir anlam ifade etmektedir. Gazete haberciliğinde, haberin hikayesini okuyucuya en mükemmel bir şekilde anlatabilme yeteneği ve teknik becerisinin yanında haber unsuru olan önemli gerçekleri tanımak, ortaya çıkarmak ve bunları aktarmaya istekli olmak gibi geniş etik meziyetler de vardır (Belsey & Chadwick, 2011, p. 38). Bu etik değerlerin korunabilmesine bazı durumlarda gazete sahiplerinin ekonomik kaygıları ve bu kaygıların temelinde denetimi altında buldukları devletlerin ideolojik politikaları engel teşkil edebilmektedir.

Geleneksel medyanın gazete dışındaki diğer unsurları olan dergiler ve kitaplar sınırlı ve tematik içerikleri ile daha dar bir alanda bulunan hedef kitlelere hitap etmektedirler. Hikâye, roman, şiir, biyografi, anı ve eğitim gibi konulardan oluşan kitaplar genelde değişken olmayan içeriklere sahiptirler. Kitapların basımında belirli ve kesin bir zaman periyodu kıstası bulunmamaktadır. Kitapların sunumunda tercih edilen kapak fotoğrafı ile kitap isimleri kararsız ve ilgisiz olan okuyuculara yönelik merak uyandıran bir detaydır. Dergiler ise haftalık, iki haftada bir, aylık, 3 aylık, yıllık gibi belirli zaman aralıklarında yayımlanmaktadır. Sayılarında kendi hedef kitlesi olarak belirledikleri gruba yönelik konu ve içerikler sunmaktadırlar. Bunlar çocuklara yönelik, oyun, bulmaca, kadınlara yönelik, mutfak, magazin, moda, erkeklere yönelik, spor, otomotiv gibi konulardır. Dergiler de yüksek tiraja erişebilmek için kapak resimlerinin özenle seçimi, kaliteli ve hoş giden kâğıt kullanımı, ilgi çekici haberlere ait çarpıcı bir başlık kullanımının yanı sıra derginin bulunduğu paket içerisinde çeşitli poster, çıkartma ve hediyeler verme yollarını tercih etmektedir.

Sesin elektrik enerjisine dönüştürülüp elektromanyetik dalgalar vasıtasıyla kilometrelerce uzağa aktarılıp tekrar sese dönüştürüldüğü radyo 20. yüzyılın başında icat edilmiş ve hızlıca yaygınlaşmış bir kitle iletişim aracıdır. Radyonun dinleyicileri ile oldukça yoğun bir etkileşimi söz konusudur. Diğer kitle iletişim araçları olan televizyon ve gazetenin aksine radyo kapalı ve açık olan birçok mekânda, seyahat ve spor aktiviteleri esnasında dahil dinleyicilerine ulaşır.

Radyo başlangıçta eğitim amacıyla kullanılmasına rağmen diğer kitle iletişim araçları gibi zaman içerisinde işlevi değişime uğramıştır. Çok geniş kitlelere hızlı şekilde haber paylaşımı ve bilgi aktarımını sağlayan radyo II. Dünya Savaşı döneminde özellikle Nazi

Almanya'sı tarafından aktif propaganda aracı olarak kullanılmıştır. Radyonun küresel bir silaha dönüştüğü dönemde yapılan manipülasyon haberleri ile kamuoyu algıları şekillendirilmiştir. 1968 yılında Prag şehrinin Rus Ordusu tarafından işgali sırasında, 1973 yılında Şili'de Pinochet'in darbesi esnasında ve 1989 Berlin duvarının yıkılma sürecinde radyo yayınlarının etkisinden bahsetmemiz mümkündür (Atalay, 2004, p. 80).

Adorno "ulusun sesi" olarak adlandırdığı radyonun Nazi Almanya'sı döneminde devletin ideolojik maşası olarak kullanıldığına dikkat çekerken radyonun geçmişteki bu rolünden ötürü kendisinden daha gelişmiş kitle iletişim araçları bulunmasına rağmen kendine özgü bir havasın olduğuna işaret etmektedir (Kulak, 2017, p. 107).

20. yüzyılın ilk yarısında savaş dönemlerinde radyodan verilen haberler özellikle ortaya çıkan totaliter rejimlerin propaganda ve yönlendirmeleri sonucunda kitleler üzerinde etki bırakmıştır. 1927-1945 yılları bu açıdan radyonun altın yılları olarak anılmaktadır. Televizyonun ortaya çıkması ve yaygınlaşması radyonun ikinci plana düşmesine neden olurken günümüz radyo yayınları genellikle eğlence ve müzik ağırlıklı bir formatla dinleyicilere ulaşmaktadır (Işık, 2018, p. 24).

Radyo kanallarının televizyona göre daha ekonomik bir maliyeti söz konusudur. Günümüzde her dört kişiye bir radyo kanalı düşmektedir. Yapılan araştırmalara göre kitle iletişim araçları arasında televizyon ve gazeteye göre radyo daha "dürüst ve güvenilir" bulunmuştur (Atalay, 2004, p. 79).

Televizyon geleneksel medya araçlarından en yaygın olarak kullanılanıdır. Kendisinden önce kullanılmaya başlayan kitle iletişim araçlarından daha gelişmiş bir araç olan televizyon hem işitme hem de görme duyularına hitap etmektedir. Radyoda sadece işiten dinleyiciler, gazetede sadece gören okuyucular televizyonla birlikte hem işitip hem de hareketli resimleri gören izleyicilere dönüşmüştür. Televizyonun icadıyla birlikte, sinemada beyaz perdede izlenen filmler, gazetelerden okunan içerikler, radyolardan takip edilen haber, tiyatro oyunları ve müziklerin hepsi kilometrelerce uzaklardaki milyarlarca insana daha etkili bir şekilde ulaşmıştır. Renkli kutu kilometrelerce uzaklara aktarılan farklı yapımlar sayesinde kitle toplumunun oluşmasında ve kültürler arasında etkileşimin gerçekleşmesinde önemli bir araç olarak da karşımıza çıkmıştır. Zamanla yaygınlaşıp hemen her evde kullanılmaya başlamasıyla birlikte film, müzik, eğlence ve haber program içeriklerinin üretimi ve çeşitliliği artmıştır.

Diğer geleneksel medya araçları gibi televizyon da başlangıçta haber aktarımı ve eğitim amacıyla kullanılsa da oluşan kapitalist sistem içerisinde diğerleri gibi ticarileşmiştir. Bunun sonucunda ait olduğu kurumun ideolojisinin aktarıldığı bir propaganda aracı olarak hedef kitlesi üzerinde etkili olan televizyon için de diğer kitle araçları için geçerli olan tiraj kaygısı söz konusudur.

Sinema tıpkı radyo gibi televizyonun icadı sonrasında arka plana düşen bir kitle iletişim aracıdır. Ancak sinemanın da yine radyo gibi ortadan kaybolduğunu söylemek mümkün değildir. Popüler kültürün günümüzde devam eden önemli pazarlama kanallarından biri olan sinema televizyon ile paralel kitleler üzerinde iktidarını sürdüren araçlardan biri konumundadır. Bireyleri ruhsal ve davranışsal olarak etkisi altına alan sinema filmlerin belirlenen hedef kitlenin doğrultusunda yapımlar ortaya çıkmaktadır. Gençlere, yetişkinlere, çocuklara, ailelere yönelik çok çeşitli film milyonlarca izleyiciye ulaşmaktadır. İnsanların eğlenceye ayırdıkları boş zamanlarında sinema salonlarına gidip film seyretme aktiviteleri halen popülerliğini korumaktadır. Filmlerde aktarılan duygu aktarımı neticesinde izleyicilerde sinema oyuncularına yönelik özdeşleşme oluşmaktadır. Bunun sonucunda starların rol model olarak pazarlanması sinema endüstrisinin sürekli canlı kalmasını sağlamaktadır. Diğer medya unsurlarında olduğu gibi sinema üretimlerinde de izleyicilere özellikle subliminal mesajlar kanalıyla egemen ideolojinin iletilerinin aktarımı söz konusudur.

2.3.4. Yeni Medya ve Kitlesele Etkinliği

Teknolojinin gelişmesi ve özellikle 2000'li yıllar sonrasında bilgisayarın günlük yaşamın her bölümünde etkili olmaya başlamıştır. Kitle iletişim araçlarının da gelişen bilgisayar teknolojisi sayesinde iletileri sayısal verilere dönüşmüştür. Veri ortamında paylaşılan iletiler ile kaynak ile alıcı arasındaki etkileşim artmış artık kitleler alıcı konumundan çıkıp kullandıkları geri bildirim ortamları sayesinde yanıt veren konuma gelmişler. İletilerin bilgisayar ortamında alıcılara interaktif/etkileşimli bir şekilde erişmesi 'Yeni Medya' kavramını oluşturmaktadır (Ataizi, 2012, p. 4).

Yeni medya araçları olarak; cep telefonu, internet, bilgisayar, mobil cihazlar ilk akla gelenler olmakla birlikte kullanım içeriği olarak internet altyapısı ile erişimin sağlandığı işletim sistemli bilgisayar, tablet ve mobil cihazlar yardımıyla kullanılan sosyal medya

uygulamaları ile iletişimde birey merkezli yeni bir dönem başlamıştır. Özellikle 2000’li yıllardan sonra kişiselleştirilmiş bir şekilde kullanılan mobil cihazların etkisiyle facebook, twitter, instagram, youtube, blog, linkedin gibi sosyal medya uygulamaları ile artık bireyler iletişimde edilgen rolden etken role geçmişlerdir. Haber ve bilgi aktarımı kısmen çift yönlü şekil almıştır. Artık alıcılar kaynaktan gelen iletilere verdikleri tepkiler ile iletilerin değiştirilmelerini sağlayabilmekte etkileşim sürecine dahil olmaktadır (Bıçakçı, 2000, p. 22). Oluşan etkileşim ve kullanılan araçların katkısıyla alıcı konumundaki kitleler yeni medya düzeninde zaman zaman kaynak rolünü de üstlenmektedirler. Haber değeri taşıyan bir olaya şahit olan kişiler, sosyal medya hesabından önemli kitlelere canlı olarak görüntüleri aktararak kaynak haline gelebilmektedir.

Geleneksel kitle iletişim araçlarını elinde bulunduran medya kuruluşları sahip oldukları altyapı ve araçlar vasıtasıyla tek yönlü aktarım yoluyla hedef kitlelere belirledikleri gündemi iletmektedirler (Bıçakçı, 2000, p. 27). Sosyal medya uygulamaları bu geleneksel tek yönlü iletişime alternatif durumdadır. Sosyal ağ kullanıcıları linkedin ile takip ettiği şirketteki iş ilanına erişebilir, facebook topluluk gruplarından ilgi duydukları etkinlikleri takip edebilir, hayranı olduğu bir sporcu ve ya sanatçının paylaştığı videoları izleyebilir, yaşadığı kentin valiliğinin veya belediyesinin twitter hesabı üzerinden duyurulara erişebilir ve karşılıklı etkileşime girebilir. Kullanıcılar bu yolla zamandan ve ekonomiden tasarruf ederek enformasyona ulaşmaktadırlar. 2018 yılı Ocak ayında yapılan “Sosyal Medya Kullanım İstatistikleri” araştırmasında Türkiye’de nüfusun %63’nün sosyal medya kullanıcısı olduğu ve %54’ünün ise mobil cihaz üzerinden sosyal medyayı kullandıkları sonuçlarına erişilmiştir (Salih, 2018). Aynı dönemde yapılan başka bir araştırmada Türkiye’nin 3 büyük olarak adlandırılan spor kulüpleri Beşiktaş, Galatasaray ve Fenerbahçe’nin resmi twitter hesaplarının takipçi sayısının toplamda 18 milyonu geçtiği görülmüştür (Twitturk, 2018). Yapılan iki araştırmanın verilerini baz aldığımızda sosyal medya kullacılarının %35’inin twitter üzerinden üç büyük kulübü takip ettiğini sonucuna ulaşabilmekteyiz. Nüfus popülasyonu içinde sosyal medyayı kullanamayacak alt ve üst yaş gruplarını da dikkate alacak olursak oldukça önemli sayıda kullanıcının sosyal medya mecrasında yer aldığını söyleyebiliriz. Dijital ortamda kabuk değiştiren sosyal yapı açısından baktığımızda kullanıcıların oluşturdukları sanal profil ve

etkileşimleri sonrasında meydana gelen diyalog işlevleri ile toplumsallaşma süreci gerçekleşmektedir (Cheviron, 2013, p. 30).

2006 yılından itibaren kullanılmaya başlanan twitter diğer sosyal medya uygulamalarına nazaran genel haber alma, haber paylaşımı ve gündemi takip etme avantajlarından ötürü kullanıcılarında geleneksel medya araçlarına benzer bir etki bırakmaktadır. Ana akım medyada çıkan haberler twitter olumlu ya da olumsuz geri dönüşler alırken etkileşime girilen kitle sayısı giderek artmaktadır. Herhangi bir alanda kanaat önderi olan ya da yetkili olan kişiler gerek gördükleri takdirde twitter hesabından zaman kaybetmeden birinci ağızdan paylaşım yapmaktadırlar. Bu bakımından twitter çabuk ve kesin bilgiye erişilen bir mecra olarak kullanılmaktadır.

Twitter içerisinde yoğun etkileşime erişen paylaşımlar gündemi oluştururken bazı zamanlarda haber üretimi konusunda ana akım medyanın ikinci plana düştüğü görülmektedir. Çabuk değişen hızlıca yayılan sosyal medya gündemi ayak uydurma problemi ile karşılaşan geleneksel ana akım medya araçları haberciliğin etiği gereği yapması gereken kaynak sağlaması ve haber doğruluğu denetiminden yoksun bir şekilde üretim yapmaktadır (Çavuş, 2018, p. 60).

Kitle kültürünü oluşturmada halen ana akım medya unsuru olan geleneksel medya araçları 90'lı yıllar ile birlikte bilgisayar ve internet teknolojilerinden de faydalanarak altyapılarını güçlendirmiştir. Nitekim yeni medya araçları ulaşılmış olan bu teknoloji sayesinde bireyler için çift yönlü iletişim olanaklarını sunmaktadır. Bireylerin artık daha fazla etkileşim içerisinde olduğu yeni medya araçları kitle kültürü oluşturmada geleneksel medyanın hem ikamesi hem de alternatifi konumuna gelmiştir.

2.4. Spor ve Şiddet

2.4.1. Sporda Şiddet

Şiddetin tarihinin insanlık tarihi ile eş zamanlı olduğunu söyleyebiliriz. Zaman içerisinde toplumsal yaşama erişen insanlık için şiddetin yok olduğu ya da azaldığı söylenemez. Toplumsal hayatın hemen her alanında varlığını göstermeye devam eden şiddet modern toplumun önemli bir parçası olan spor olaylarında da kendini göstermektedir.

Şiddetin neden olduğu saldırgan davranış kazanma amacıyla engele karşı dayanma ve üstesinden gelme hedeflerinin var olduğu spor kavramı için kısmen kabul edilebilir (Zelyurt, 2011, p. 28). Ancak bu saldırgan davranış kurallar çerçevesinde gerçekleşecek olan kazanma hırsı olmalıdır. Spor müsabakalarında sporcuların kazanma arzusundaki agresifliği onları takip eden taraftarlar tarafından takdir edilmektedir. Ancak sporcu ile etkileşim halinde olan ve hayranlıklarından ötürü özdeşleşen taraftarlar için bu agresiflik bazı zamanlarda sakıncalı sonuçlar doğurabilir.

Spor müsabakalarında gerek sporcuların arasında gerçekleşen gerekse taraftarların dahil olduğu saldırganlık eylemlerinin başlıca nedenleri arasında spor yöneticilerinin, spor medyasının, sporcuların kışkırtıcı söz ve davranışlarının yanı sıra siyasi ve sosyo-kültürel gerilimlerin de spor kamuoyuna sirayet etmesini ekleyebiliriz.

Herhangi siyasi politik gerilim yaşayan iki ülke ya da grubu temsil eden spor takımlarının karşılaştıkları müsabakalarda sporcular ve de özellikle taraftarlar nezdinde şiddet olaylarının gerçekleşme riskinden söz edebiliriz. Geçmişte etkili olan Yugoslavya'nın dağılma süreci ve sonrasında bağımsızlıklarını ilan eden ülkelerde spor müsabakalarında gerçekleşen şiddet olayları, 1972 Münih Yaz Olimpiyatlarındaki terör saldırısı, 1970 yılında Honduras ve El Salvador ülkeleri arasında "Futbol Savaşı" olarak anılan olaylar bu duruma gösterilebilecek başlıca örnekler arasındadır (Gerçekten Oldu, 2018).

Spor seyircilerinin saldırgan davranışlarına ilişkin yapılan araştırmalar sonucunda içeriğinde agresiflik öğeler içeren spor müsabakalarının şiddeti tetiklediği görülmüştür. Nitekim fiziksel temasın ve agresif öğelerin daha az olduğu sporlarda bu olumsuz etkileşimin daha az gerçekleştiği söylenebilir. Benzer bir araştırmada özellikle dövüş sporlarının sonrasında gerçekleşen toplumsal şiddet eylemlerine özdeş bir etki oluşturduğu görülmüştür (Zelyurt, 2017, p. 51). Bu spor dallarında saldırganlık içgüdüsünün yüceldilmesi sonucu bireysel zararlar ortaya çıkabilmektedir (Köknel, 2000, p. 233).

Sporun en önemli unsurlarından olan yarışma ve kazanma kavramları belli kitleleri belli ortak paydalar altında bir arada tutmaktadır. Sosyal yaşantısında hiçbir saldırgan davranışta bulunmayan üst sosyo-ekonomik sınıfta yer alan iyi eğitilmiş kişiler ile tam tersi özelliklere sahip adli sabıkası bulunan saldırgan eğilimli kişilerin maç izlemek için aynı tribünde bulunarak aynı takımı desteklerken ortak tepkilerde buldukları

görülmüştür. İngiliz bilim insanları Stott ve Reicher statlardaki emniyet güçlerinin tribünde bulunan kitleye karşı ‘potansiyel holigan’ tutumlarına yönelik taraftarların çatışmaya hazır ortak grup davranışı sergilediklerini öne sürmüşlerdir. Taraftar grubu “öteki grup” olarak algıladıkları emniyet güçlerine karşı üstünlük çabası içerisinde saldırganlık eylemleri gösterebilmektedir (Ünsal, 2005, p. 112).

Bireyin kitle içerisinde karşı konulamaz bir güce eriştiği içgüdü ile hareket ettiğini belirten Le Bon’a göre kişinin bireysel özellikleri kitle içerisinde silinmektedir. Tek başına olmayan bireyin kitle içerisinde kontrolsüz ve bilinçsiz davranışları gün yüzüne çıkmaktadır. Bireylerin sahip oldukları sorumluluk duyguları da kitle içinde kaybolmaktadır (Freud, 2016, pp. 29-30). Kitleden aldığı güç ile kontrolsüz ve taşkın davranışlarda bulunma lüksüne sahip olan taraftarların sahip oldukları bu olağan durumun şiddet eylemlerinin zemininde bulunan etkenlerden biri olduğu çıkarımına ulaşmak mümkündür.

2.4.2. Futbolda Şiddet

Dünya genelindeki spor dallarının baş aktörü olarak futbol ön plana çıkmaktadır. Milyarları bir araya getiren futbol ciddi bir kamuoyu gücüne sahip bir endüstri konumundadır. Bireylerin meydana getirdiği kitlelerin uğraşlarından biri olan futbolun önemli sorunlarından biri olan şiddet eylemleri hitap ettiği kitlelerin saldırgan davranışları neticesinde ortaya çıkmaktadır.

Futbol ve şiddet kavramları bir araya geldiğinde akla ilk gelen futbolun çoğunluğunu oluşturan tüketicileri konumundaki taraftarlardır. Çeşitli etnik ve kültürel özelliklere sahip bireylerin bir araya geldiği kitle olarak taraftarların endüstrileşmiş futbol dünyasında destekledikleri takımın oluşturduğu markaya yönelik sadakatli tutumları görülmektedir. Takımların dahil olduğu rekabet kendileri ile özdeşleşen kitleleri de yakından ilgilendirmektedir. Bu rekabet ortamında çoğu zaman sporun amaçlarına uygun olmayan şiddet olayları gerçekleşmektedir.

Saldırgan davranışların bireysel ve psikolojik boyutları olduğu kadar kitlesel ve sosyolojik tarafı da bulunmaktadır. Ünsal, futbolda şiddet olaylarına karışanların özellikle sosyo-ekonomik olarak alt sınıfta yer alan eğitimsiz kesimdeki kişilerden oluştuğunun altını çizmektedir (Ünsal, 2005, p. 95). Benzer şekilde İngiltere’de işçi sınıfının

çoğunluğu oluşturduğu taraftar gruplarının kendilerine özgü şiddet eğilimlerinin holiganizme etkisinden söz edilmektedir (Zelyurt, 2017, p. 92). Fanatik kişilerin bireysel saldırganlık fikirlerinin sosyo-ekonomik faktörlerle birleşerek futbol içerisinde bir savaş koşulu arayışını ortaya çıkardığını ifade eden Hünerli de saldırganlığa yol açan sebepler arasında sosyal statü ve sosyal grupları göstermektedir (Hünerli, 2014, p. 336).

Toplumdaki sınıfsal gerginlikler ve kimlik kavgalarının örgütlü fanatik gruplar vasıtasıyla futbol sahalarına taşınması sonucunda karşı takım taraftarlarının “düşman” olarak algılanmaktadır. Bu ortamda oynana futbol maçları ölüm kalım meselesinin yaşandığı bir savaş alanına dönüşmektedir (Demir & Talimciler, 2015, p. 45).

Fanatiklik olgusunu üstbenliğinde sahiplenen ve toplum içinde kabul edilebilir statüye erişme amacıyla bu oluşturdukları üstbenliklerine sınıksız sarılmış fanatik taraftar popülasyonunu genelde sosyo-ekonomik alt sınıftan gençler oluşturmaktadır. Amigolar ise genellikle bu fanatik taraftarlardan çıkmaktadır. Tribünlerdeki takıma destek olma eylemini yönlendiren amigolar buldukları ortamda sahip oldukları sosyo-ekonomik durum ve toplumsal sınıftan bağımsız olarak kanaat önderi konumunda bulunurlar. Tribünlerde toplu bir şekilde kinin ve öfkenin dışa aktarılması eylemi saldırgan içerikli kareografi ve tezahüratlarla ortaya çıkmaktadır. Amigo bu ortaya çıkan kaos ortamının doğal lideri konumundadır. Akşar’a göre de alt kültürleri oluşturan kitleler sosyal statülerinden kaynaklanan kin ve nefret birikimlerini spor alanlarında deşarj olarak atmaktadırlar (Ünsal, 2005, p. 99). Mevcut tribün kültüründe kanaat önderi konumunda gördüğümüz amigolar başta olmak üzere fanatik taraftarların bu deşarj olma eylemleri kitle içindeki etkileşimin de etkisi ile kitlenin kontrolsüz ve sorumsuz davranışlarına dönüşmektedir. Oluşan ahlaki denetim ve otokontrol mekanizmasından soyutlanmış ortamda küfürlü tezahüratlar ve saldırgan eğilimli eylemler görülmektedir.

Taraftarlar tarafından tribünlerde oluşan ve şiddete zemin oluşturan davranışların dışında spor medyası tarafından oluşturulan kışkırtıcı dil kullanımı, futbol dışından kaynaklı ırkçı ve siyasi etkenler, futbolcu ve yöneticilerin tahrik edici söz ve davranışları şiddetin ortaya çıkmasına neden olan faktörler olarak sıralayabiliriz.

2.4.2.1. Dünyada Öne Çıkan Futboldaki Ölümlü Şiddeti Olayları

24 Mayıs 1964 tarihinde Tokyo Olimpiyat oyunları eleme maçında Arjantin'e karşı 1-0 geride olan Peru takımının attığı beraberlik golü hakem tarafından verilmeyince Perulu taraftarlar tarafından çıkan olaylara polis de müdahale edince yaşanan arbedeler sonucu 318 kişi hayatını kaybetmiştir.

23 Haziran 1968 tarihinde Arjantin'de River Plate ile Boca Juniors arasında oynanan maçın ilk devres arasında iki takım taraftarları arasında çıkan izdiham sonucu 74 kişi hayatını kaybederken 150 kişi yaralanmıştır (İlhan, 2014, p. 88).

15/27 Haziran 1969 tarihlerinde iki sınır komşusu Orta Amerika ülkesi El Salvador ile Honduras milli takımları 1970 Dünya Kupası elemelerinde play-off maçında karşılaşmaları tarihe "Futbol Savaşı" olarak geçmiştir. Aralarında politik sorunların bulunduğu iki ülke gergin geçen maçlar esnasındaki olaylarda 3 taraftar linç edilmiştir. Maçlar esnasında başlayıp dinmeyen şiddet olayları neticesinde iki ülke arasında 100 saat süren savaş çıkmış, savaşta 4 bin kişi ölümler 12 bin kişi yaralanmıştır (Hamarat, 2016).

2 Ocak 1971 tarihinde İskoçya'nın Glaskow kentinde Glaskow Rangers ile Celtic takımları arasında oynanan derbi maçında takımlarının geriye düşmesine tepki gösteren Rangers taraftarlarının çıkardığı olaylar sonucunda 66 kişi hayatını kaybederken 140 kişi yaralanmıştır.

20 Ekim 1982 tarihinde Luhzniki Stadında oynanan Rus takımı Spartak Moskova ile Hollanda takımı Haarlem maçında maçın sonlarına doğru çıkış merdiveninde biriken taraftarlar arasında çıkan izdihamda yaklaşık 66 kişi hayatını kaybetmiştir.

29 Mayıs 1985 tarihinde Heysel Faciası olarak adlandırılan olayda İngiliz Liverpool takımı ile İtalyan Juventus takımları arasında Belçika'nın Brüksel kentinde bulunan Heysel Stadında oynanan Avrupa Kupası final maçında bir grup saldırgan Liverpool taraftarı tarafından yabancı madde atılarak taciz edilen Juventus taraftarları saldırılardan kaçmaya çalışırken tribün duvarı yıkılmıştır. 39 kişinin öldüğü 600 kişinin yaralandığı olay sonrası 14 Liverpool taraftarına adam öldürme suçundan ceza verilirken 5 yıl boyunca İngiliz kulüpleri Avrupa Kupalarından men edilmiştir.

15 Nisan 1989 tarihinde İngiltere'nin Hillsborough Stadında Liverpool ile Nottingham Forest oynanan İngiltere Kupası yarı final maçında stadyuma girmek için bekleyen

Liverpool taraftarları kapılardan birinin açılmasıyla ezilmeye başlamıştır. Oluşan izdihamda 96 kişi ölmüş ve 766 kişi yaralanmıştır.

16 Ekim 1996 tarihinde Guatemala'da oynanan Guatemala Kosta Rika maçında tribünlerde çıkan izdihamda 84 tarafar hayatını kaybederken 150'den fazla taraftar yaralanmıştır.

11 Nisan 2001 tarihinde Güney Afrika'nın Johannesburg kentinde oynanan Kaizer Chiefs ile Orlanda Pirates arasında oynanan maçta tribün olayları sonucu 43 kişi hayatını kaybetmiştir.

9 Mayıs 2001 tarihinde Gana kulüpleri Hearts of Oak Sporting Club ve Asante Kotoko arasında Accra Sports Stadında oynanan karşılaşmada Kotoko taraftarlarının maçı kaybetmeleri sonucunda taşkınlık yapıp sahaya yabancı madde atmışlardır. Polisin sert müdahalesi sonucunda yaşanan olaylar neticesinde 127 kişi hayatını kaybetmiştir.

1 Şubat 2012 tarihinde Mısır'ın Al-Masry ile Al-Ahly takımları arasında Port Said Stadında oynanan ve Al-Masry takımının 3-1 kaybettiği maç sonrası çıkan olaylar sonucu 79 kişi ölmüş ve 1000'den fazla kişi yaralanmıştır. Olaylara karışan 47 kişi tutuklanmıştır. Port Said katliamı olarak anılan olay Mısır'da devam eden politik kriz ve iç karışıklıklar döneminde gerçekleşmesi açısından toplumsal şiddetin futbola etkisine örnek teşkil etmektedir.

19 Ağustos 2012 tarihinde Brezilya'nın Flamengo ile Vasco de Gama takımlarının karşılaşması öncesinde Rio de Jenerio kentinde bir dinlenme istasyonunda maça giden iki takım taraftarları arasında çıkan kavgada 21 yaşındaki Tomas Coelho adındaki bir Vasco de Gama taraftarı hayatını kaybetmiştir.

30 Haziran 2013 tarihinde Brezilya'da oynanan hakem Octavio da Silva ile futbolcu Josemir Santos Abreu arasında çıkan kavgada hakem bıçakla futbolcuyu ağır şekilde yaralamıştır. Bu kavganın ardından futbolcuların akrabaları ve arkadaşları sahaya girerek hakem Silva'nın kol, bacak ve kafasını keserek öldürmüştür (Turner, 2014).

2.4.2.2. Türkiye'de Öne Çıkan Futboldaki Ölümlü Şiddet Olayları

17 Eylül 1967 tarihinde yaşanan ve Kayseri faciası olarak bilinen tribün olayları Türkiye'deki futbol şiddeti olayları arasında ilk sırada yer almaktadır. Kayserispor ile

Sivasspor arasında oynanan İkinci Milli Lig müsabakasında gerçekleşmiş olan olayların öncesi ve sonrasındaki gelişmeler incelendiğinde var olan toplumsal bir gerginliğin futbol maçında tribün olayları ile patlak vererek uzun süre yankılarının devam ettiği görülmektedir. İki anadolu kentinin ekonomik ve bölgesel rekabetinin futbol sahasına yansıdığı maçta Kayserispor'un 1-0 önce geçmesiyle iki takım futbolcuları saha içinde kavga etmeye başlamıştır. Çıkan kavga ile saha içindeki gerginlik tribünlere de yansımış ve iki taraftar grubu arasında arbede yaşanmıştır. Şiddetli kavga sonucu çıkan izdihamda 40 kişi hayatını kaybederken yüzlerce kişi yaralanmıştır. Stadyumda yaşanan faciyanın ardından iki kentin haklı da kendi şehirlerinde yaşayan Sivas ve Kayseri kökenli vatandaşlara ve mülklerine saldırılar gerçekleştirerek şiddetli misillemelerde bulunmuşlar. Futbol karşılaşmasında vuku bulan bu trajik olay iki kentin arasında uzun yıllar süren husumetin çıkış noktası olmuştur (Ünsal, 2005, pp. 49-50).

25 Haziran 1969 tarihinde Kırıkkalespor ile Tarsus İdman Yurdu arasında oynanan İkinci Lig müsabakasında taraflar arasında çıkan kavgada 4 kişi hayatını kaybederken 40 kişi yaralanmıştır.

13 Aralık 1991 tarihinde Ali Sami Yen Stadında oynanan Galatasaray Beşiktaş maçında Galatasaraylı taraftarların saldırısı sonrasında Oktay Aydemir adındaki Beşiktaş taraftarı hayatını kaybetmiştir.

13 Aralık 1993 tarihinde oynanan Fenerbahçe-Beşiktaş maçının ardından maçı izlediği mekanda takımının galibiyetine sevinen Şenel Yeter adındaki Fenerbahçeli taraftar uğradığı saldırı sonrasında hayatını kaybetmiştir.

1996 yılında İstanbul'da bir mekanda gerçekleşen takım taraftarlığı atışmasında çıkan kavgada Fenerbahçeli fanatik bir taraftarın saldırısı sonucunda Galatasaray taraftarı Celal Kurtuluş hayatını kaybetmiştir.

5 Nisan 2000 tarihinde İstanbul'da Leed United ile Galatasaray arasında oynanacak olan UEFA Kupası yarı final maçı öncesinde Taksim'de çıkan taraftar atışmasında Kevin Spelght ve Christopher John Loftus adındaki iki Leeds United taraftarı hayatını kaybetmiştir.

5 Ağustos 2003 tarihinde İzmir şehrinin iki kulübü Karşıyaka ile Göztepe arasında oynanan TSYD Kupası maçında taraftarlara arasında çıkan kavgada bıçaklanan Murat Kongu adındaki Karşıyaka taraftarı hayatını kaybetmiştir

22 Kasım 2004 tarihinde İstanbul İnönü Stadında oynanan Beşiktaş-Çaykur Rizespor maçı esnasında Beşiktaş tribününde çıkan kavgada 16 yaşındaki Cihat Aktaş adındaki Beşiktaş taraftarı hayatını kaybetmiştir.

12 Mayıs 2013 tarihinde Fenerbahçe ile Galatasaray arasında oynanan ve Fenerbahçe'nin 2-1'lik galibiyeti ile sona eren derbi maçından sonra evine gitmek için durakta bekleyen 19 yaşındaki Burak Yıldırım adındaki Fenerbahçe taraftarı iki Galatasaray taraftarı tarafından kalbinden bıçaklanması sonucu hayatını kaybetmiştir.

2.4.2.3. Türkiye’de Öne Çıkan Futboldaki Diğer Şiddet Olayları

23 Şubat 1934 tarihinde Taksim’de oynanan Galatasaray Fenerbahçe derbi maçında futbolcular arasında başlayan kavga kısa sürede taraftarların da dahil olmasıyla büyümüştür. Olaylar nedeniyle maç tamamlanamazken futbolculara çeşitli sürelerde müsabakalardan men cezası verilmiştir (Demir & Talimciler, 2015, p. 50).

13 Haziran 1982 tarihinde Eskişehir’de oynanan Eskişehirspor Beşiktaş maçında taraftarların sahaya inerken ve yaşanan kargaşada maçın yardımcı hakemi saldırıya uğramıştır.

24 Mayıs 1987 tarihinde Birinci Milli Lige çıkma hakkını son maçlar sonunda kaybeden Konyaspor taraftarları kent içinde çeşitli kamu binalarını taşlamaya kadar şiddetli saldırganlık eylemlerinde bulunmuşlardır.

10 Nisan 1988 tarihinde Trabzon’da oynanan Trabzonspor ile Beşiktaş karşılaşması 3-2’lik skorla Beşiktaş’ın üstünlüğü ile devam ederken tribünde çıkan olaylar esnasında sahaya atılan yabancı madde yardımcı hakeme isabet etmiştir.

11 Şubat 1998 tarihinde Trabzonspor ile Fenerbahçe arasında oynanan Türkiye Kupası maçında sahaya atılan bir yabancı madde Fenerbahçe Teknik Direktörü Otto Bariç’e isabet etmiştir.

20 Ocak 2002 tarihinde Trabzon'da oynanan Trabzonspor Beşiktaş maçında Beşiktaş'ın 5-0 öne geçmesiyle Trabzonsporlu taraftarları stat koltuklarını sahaya atıp tribünde yangın çıkmamışlardır.

15 Mayıs 2004 tarihinde Bursaspor'un cezası nedeniyle Sakarya'da oynanan Bursaspor Samsunspor maçı sonrasında takımlarının aldıkları galibiyete rağmen küme düşmesini sindiremeyen Bursasporlu taraftarların çıkardığı olaylarda 2'si polis 5 kişi yaralanmıştır. Stat içindeki koltukları kırıp ateşe veren taraftarlar saldırganlıklarını stat dışına kadar taşımıştır.

7 Mayıs 2005 tarihinde Diyarbakır'da oynanan Fenerbahçe Diyarbakırspor maçı takımlarının 2-0 kaybetmesinden sonra Diyarbakırspor taraftarları taş ve sopalarla Fenerbahçe tribünlerine saldırmıştır. Stad dışına kadar sıçrayan olaylarda 20 kişi yaralanmıştır.

15 Mayıs 2005 tarihinde Orduspor ile Eskişehir arasında oynanan 2. Lig B kategorisi maçında sahaya giren bıçaklı bir taraftarın saldırısı sonucunda 1 polis yaralanmıştır.

16 Kasım 2005 tarihinde Türkiye ile İsviçre milli takımları arasında oynanan 2006 Dünya Kupası Play-off eleme karşılaşmasında gergin olan futbolcular arasında kavga çıkarken tribünlerden saha içine yabancı maddeler atılmıştır.

10 Aralık 2005 tarihinde oynanacak olan Galatasaray Beşiktaş derbi maçı öncesinde iki takım taraftarları arasında stat yakınında çıkan kavgada Beşiktaş bir taraftarı yaralanmıştır.

11 Aralık 2005 tarihinde Sivasspor ile Konyaspor maçından sonra iki kulüp yöneticileri arasında sözlü sataşmalar yaşanırken taraftarlar arasında da 6 kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan kavga olayları yaşanmıştır.

19 Mayıs 2007 tarihinde Galatasaray Fenerbahçe arasında oynanan derbi maçta Galatasaray taraftarları tarafından maç boyunca küfürlü tezahürat yapılıp sahaya maç pet şişe ve yabancı madde atılan maç "Sulu Derbi" olarak anılmaktadır.

12 Ağustos 2007 tarihinde Trabzon'da oynanan Trabzonspor Sivasspor maçında Trabzonspor 1-0 öndeyken iki takım futbolcuları arasında sahadaki gerginlik çıkması

sonucu bir grup Trabzonspor taraftarı sahaya girerken bir taraftar da Sivassporlu futbolculara saldırmıştır.

12 Nisan 2009 tarihinde oynanan ve 0-0 berabere biten Galatasaray Fenerbahçe maçında futbolcular arasında maç boyunca devam eden gerginlik ve didişmeler neticesinde maçın bitiminde kavga olayları yaşanmıştır.

12 Mayıs 2012 tarihinde Fenerbahçe Galatasaray arasında oynanan ve 0-0 biten maçta sezonu şampiyon olarak bitiren Galatasaray'ın kupa seromonisi öncesinde Fenerbahçe taraftarları çıkardıkları olay nedeniyle stadyumdan dışarı çıkarılmış ancak stadyum dışında da polis ile çatışmıştır.

15 Ağustos 2013 tarihinde oynanan Trabzonspor Fenerbahçe maçının devre arasında çıkan olaylarda stat koltukları yakılmış ve birçok taraftar yaralanmıştır.

22 Eylül 2013 tarihinde Beşiktaş ile Galatasaray arasında oynanan derbi maçının son dakikalarında Galatasaray 2-0 öndeyken bir grup Beşiktaş taraftarı girerek maçın bitmesine engel olmuşlardır.

4 Nisan 2015 tarihinde 5-1 kazandığı Rizespor deplasmanından dönen Fenerbahçe takım otobüsüne Trabzon şehri yakınlarında pompalı tüfek ile saldırılmıştır. Saldırıda mermi isabet eden şöför yaralanmıştır.

28 Ekim 2015 tarihinde Trabzonda oynanan ve 2-2'lik beraberlik ile sonuçlanan Trabzonspor Gaziantepspor maçından sonra karşılaşmanın hakemlerinin kararlarını beğenmeyen Trabzonspor Kulübü Başkanı İbrahim Hacıosmanoğlu'nun talimatıyla hakemler 4 saat boyunca hakem odasında rehin alınmıştır.

24 Nisan 2016 tarihinde Trabzonspor ile Fenerbahçe arasında Trabzon'da oynanan karşılaşma 4-0 Fenerbahçe üstünlüğü ile devam ederken Trabzonspor taraftarları sahaya yabancı ve yanıcı madde atmış, kale arkası tribün direğini kırmış ve yardımcı hakeme saldırmışlardır (Çakar, 2018).

24 Nisan 2016 Ankara'da oynanan Ankaragücü ile Diyarbakır kentinin takımı Amedspor'un karşılaştığı 2 Lig müsabakasında çıkan tribün olayları sonrasında 3 yönetici yaralanırken 5 taraftar gözaltına alınmıştır.

2.5. Spor Medyası ve Şiddet

2.5.1. Türk Spor Medyası

Türk basınında sporun yer alması 1891 yılında “Servet-i Fünun” dergisinde Ali Ferruh Bey tarafından yazılmış olan spor yazısı ile başlamaktadır. Aynı yıl Faik Üstünidman tarafından ilk spor konulu kitap yazılmıştır. 1910 yılında Burhan Felek tarafından çıkartılan “Futbol” dergisi ise tematik olarak çıkartılan ilk spor dergisidir. Basın tarihinde Akşam gazetesi ilk birinci sayfasında spor haberlerine yer veren ilk gazete olmuştur (Atalay, 2004, pp. 90-91).

1937 yılında yayınlanan “Sarı-Lacivert” isimli dergi ilk taraflı dergi olurken takip eden yıllarda yine Fenerbahçe takımına yönelik “Fener” ve “Özfenerbahçe” dergileri çıkarılmıştır. Bu gelişmelerin ardından doğal olarak Fenerbahçe ile rekabet halinde olan diğer büyük İstanbul kulüpleri olan Beşiktaş ve Galatasaraylılar tarafından “Beşiktaş” ve “Galatasaray” dergileri de yayınlanmaya başlamıştır. Ülkenin tamamındaki sporsever kitlelere hitap eden üç büyük kulübünün rekabeti böylelikle basına da taşınmıştır. Bu taraflı dergiler vasıtasıyla spor basınında polemik içeren haberlere yer verilmeye başlanmıştır (Uzun, 2012, p. 131).

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de de spora, özellikle de futbola olan ilginin yoğunluğundan ötürü medyada spor haberciliğinin yaygın bir hal almıştır. Öyle ki 1954 yılında yayınlanmaya başlayan ilk spor gazetesi olan “Türkiye Spor” gazetesinin tirajı kısa sürede diğer ulusal siyasi gazeteleri geçmeyi başarmıştır (Uzun, 2012, p. 131).

İşitsel medya aracı olan radyoda ilk spor yayını 1933 yılında Türkiye- İtalya arasındaki güreş karşılaşmasıdır. Bir yıl sonra Fenerbahçe ile Avusturya’nın WAC takımı arasında ilk naklen maçı yayınlanmıştır (Atalay, 2004, p. 123). Günümüzde de radyodan özellikle futbol maçları canlı aktarılmaktadır. Aynı saatte birden fazla maçın yayını tek bir radyo frekansından dönüşümlü olarak aktarılırken televizyonda yayınlanan bazı spor programlarının da eş zamanlı olarak radyodan sesleri dinleyicilere aktarılmaktadır.

Yazılı basında olduğu gibi medyanın vazgeçilmez araçlarından biri olan televizyondaki spor haber ve yayınları önemle takip edilmektedir. Tek televizyon kanalının hakim olduğu TRT döneminde bir şekilde dengede tutulan tarafsız yayıncılık 1990’lı yıllar sonrasında özel televizyon kanallarının reyting kaygıları ile kabuk değiştirmeye başlamıştır. Yazılı basında olan spor yazılarının sırasıyla spor sayfalarına, spor

gazetelerine, taraflı takım dergilerine dönüşme sürecinin benzerini görsel basın için de söyleyebiliriz. Haber bültenlerindeki spor kuşakları zamanla daha uzun süreli çeşitli spor programlarına dönüşmüştür. Türkiye'nin ilk tematik spor kanalı Ntvspor 17 Mart 2008'de kurulurken ilk kulüp televizyonu Fenerbahçe TV 19 Ocak 2003 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Kulüp televizyonlarının faaliyetleri 24 Nisan 2007 tarihinde Galatasaray TV, 20 Ocak 2011 tarihinde Beşiktaş TV ve 21 Mart 2011 tarihinden Bursaspor TV uydu üzerinden yayına başlamasıyla devam etmiştir. Devlet televizyonu olan TRT ise TRT Spor adı ile spor kanalı yayınına 11 Nisan 2011 de başlamıştır.

Değişen ekonomik koşullar ve uygulamalar sonucunda spor organizasyonlarının yayınları medya grupları tarafından ihale karşılığı satın alınarak izleyiciye aktarılmaktadır. Türkiye'de atletizm ve bireysel sporların yanı sıra hentbol, su topu gibi takım sporlarına izleyicinin ilgisi özellikle voleybol, basketbol ve futbola nazaran daha azdır. Futbol kadar olmasa da voleybol ve basketbol organizyon ve maçları kısmen para karşılığı şifreli kanallarda yayınlanmaktadır. Ana akım spor dalı kabul edilen futbol maçları ise 1996-1999 yılları arası ilk özel şifreli kanal olarak Cine 5'ten, 1999-2001 yılları arasında Teleon kanalından ve 2001-2018 yılı olan günümüze Digitürk Platform İletişim Hizmetleri tarafından şifreli olarak yayınlanmaktadır. Bugün milyonlarca futbol taraftarı izlemek istediği futbol maçları için ilgili yayıncı kuruluşun spor yayın paketlerine para karşılığı üye olarak evinden maçları izlemek durumundadır. Taraftarlar için bir başka alternatif ise aynı spor yayınının ticari paketini alarak müşterilerine izlettiren bir restaurant ve cafe benzeri mekanlarda maçı izlemektir.

2.5.2. Medyada Sporun Yeri

Sosyal bir canlı olarak insanlar yaşamlarının devamı ve konforu için iletişim kurma ihtiyacı hissetmişlerdir. Tarih boyunca sürekli gelişim halinde olan insanlar kitleler halinde daha güven içinde ve organize bir şekilde toplumsallaşma sürecine girmişlerdir. Dolayısıyla iletişim gereksinimleri de artık yüz yüze değil kitlesel boyutlara erişmiştir. Teknolojinin ilerlemesiyle kitle iletişim araçları vasıtasıyla bireyler kendi otokontrollerinin ötesinde iletişim uyarılarına maruz kalmaktadırlar. Medya artık toplumsal hayatı yansıttığı gibi kitlelere de yön vermektedir. Büyük sermayenin söz sahibi olduğu medya unsurlarının faaliyet alanları kitlelerin istekleri doğrultusunda

belirlenmektedir. Bu açıdan endüstrileşmiş olan medya pazarında, spor programları hitap ettiği ve yönlendirdiği kitleler tarafından en çok tercih edilen programların başında olması medya patronları, sosyal ve siyasi kanaat önderlerinin önemseydiği bir detaydır.

2.5.3. Medyada Şiddet Unsurları

İnsanların hayatının önemli bir parçası olan medya araçları enformasyon erişimi ve boş vaktin eğlenceli bir şekilde harcanması için sıklıkla tercih edilmektedir. Ekonomik amaçları gereği medya kuruluşları hedef kitlelerinde rekabette oldukları diğer medya kuruluşlarından daha fazla etki bırakmak istemektedirler. Teknolojinin hızlıca yayıldığı ve aktarıldığı çağımızda sayısız yazılı-görsel-işitsel medya kuruluşu bulunmaktadır. Tüketici konumundaki hedef kitlelerin ilgi ve isteklerine daha fazla karşılık verebilen medya kuruluşları amaçladıkları tiraj ya da reytinge erişerek kazançlarını yüksek tutmayı başarabilmektedirler.

Yaşamın bir parçası olan şiddetten beslenen medya, şiddeti toplum bağlamında meşrulaştırarak aktarmaktadır (Özer, 2007, p. 13). Bu meşruluğu elde eden medya daha fazla tiraj ya da reyting elde etmenin formüllerinden biri hedef kitlenin ilgisine göre yayın ve basım yapabilmektir. İnsanların kendi içgüdülerinin bir parçası olan şiddet ve cinsellik içeren yapımlar bu bakımdan her zaman ilgi görmektedir. İnsanlar şiddet içerikli yapımları bedelini ödeyerek satın almaları sonucunda medyada buna karşılık bir arz talep eğrisi oluşmaktadır (Erdal, 2012, p. 20). Bu durumda şiddet televizyonda dizi izleyen bir ev hanımına, mobil telefonu ile okul dönüşü internette web sayfalarına göz gezdiren ergenlik çağındaki bir gence, hafta sonu stres atmaya sinemaya giden çifte, parkta dinlenirken gazete okuyan yaşlı adama kadar sunulmuş olmaktadır. Her ne kadar ebeveynlerinin kontrolleri altında olsalar dahi küçük yaştaki çocuklar da çevrelerinde yoğunlukla kullanılmakta olan çeşitli kitle iletişim araçlarında yer alan şiddet unsurlarına maruz kalabilecekleri de gerçektir.

Medyadaki şiddet içeren öğelerin paylaşılmasında yasal sınırlılık çerçevesinin dışında herhangi bir etik filtreleme pek tercih edilmemektedir. Medya kuruluşları hedef kitlesinin tercih ve beğenilerini esas alarak onları kaybetmeyecek doğrultuda yayın ve basım oluşturmaktadır (Cereci, 2003, p. 74).

Bireylerin tek başlarına ya da toplu olarak saldırgan tutum sergilemeleri altında yatan çeşitli nedenlerden biri olarak kitle iletişim araçları tarafından sunulan şiddet öğelerinden olumsuz etkilenmeleridir. Gerbner şiddet sunumunun saldırganlığı güdülemekten çok daha fazla sonuçlar doğurduğunu söylemektedir (Özer, 2007, p. 9). Medyadaki şiddet unsurlarının paylaşımına ilişkin aksi bir yaklaşım ise izleyici ve okuyucu kitlede katarsis etkisi oluşturarak şiddet potansiyelini azaltacağı görüşüdür (Balcıoğlu, 2000, p. 47).

Görsel ve işitsel uyaranlara hitap eden kitle iletişim aracı olarak televizyonda izler kitlenin neleri gördükleri verilen görüntüler ile sınırlıdır. En yaygın kullanılan araç olarak televizyonda izler kitleye gösterilen görüntüler ilgi çekici olmalıdır. Bu sebeple merak uyandıran şiddet içerikli görüntüler televizyonda kurgulanan haber, film, reklam gibi yapımlarda sıklıkla kullanılmaktadır (Chevion, 2013, p. 51). Kurgulanan şiddet sahneleri insanların içgüdülerinde bulunan saldırganlığın günyüzüne çıkmasına neden olmaktadır (akt. Balcıoğlu, 2000, p. 30). Polisiye bir filmde seri cinayetler işleyerek yakalanmayan katiller, yasa tanımayan çete liderlerinin eylemleri, hırsızlık, ırza geçme gibi ahlak ve hukukla örtüşmeyen birçok hikayedeki karakterler ile özdeşleşen kişilerin bilinçaltındaki olumsuz davranışların ortaya çıkması sonucu çeşitli suçların işlendiği görülmüştür. Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla yüz yüze sosyal iletişimden uzaklaşan çağımızın tüketim nesli olan Y kuşağının temel tüketim kaynağı televizyondur. Yalnızlığından özdeşleştiği televizyon ile kurtulan kişiler kendilerine sunulan bu görsel dünya içinde şiddeti de tüketmektedir (Chevion, 2013, p. 102).

Gazete haberleri de diğer medya araçlarında olduğu gibi sayfa editörünün okuyucuya hazırladıkları ile sınırlıdır. Haberlerin paylaşılan fotoğraf ve görsellerinin boyutları, kullanılan yazı puntosu ve metin içerikleri okuyucunun beğeni ve dikkatine etki eden detaylar arasındadır. Şiddet içerikli haberlerin sunumunda haber başlıkları, bizleri, kimlerin saldırgan, kimlerin kurban olduğu konusunda uzlaşimsal düşüncelere yöneltmektedir (Fiske, 2014, p. 91). Yine haber metninin içerisinde bulunan ifadeler ile fotoğrafların okuyucuda şiddet çağrışımlarına yol açması da söz konusudur.

2.5.4. Futbol Medyasında Şiddet

Medyada şiddet olayları sonrasında etik habercilik gereği sembolik duyarlılık gösterilse bile tiraj ve reyting hesapları ile futbol taraftarları arasındaki rekabeti kışkırtıcı dil

kullanımını oldukça yaygındır (Demir & Talimciler, 2015, p. 100). Medya ticari kaygıların etkisi altında bir yandan futbol takip eden taraftar gruplarına yönelik fanatizmi ve şiddet eğilimini körükleyen haberler yaparken diğer yandan holiganizm ile mesafeli olan taraftar gruplarına yönelik ise fanatizmi eleştirisinde bulunmaktadır (Uzun, 2012, p. 134). Fanatizm metaforları içeren haberlerin karşılığını satışlarda ve izlenme oranlarında alan spor basını, gerçekleşen bir şiddet olayına tepki gösterirken statik bir duyarlılık göstermektedir.

Gazetelerin spor sayfalarında seçilen fotoğraflar, kullanılan ilgi çekici manşetler, haber aktarımındaki fanatizm ve sıcak tutulmaya özen gösterilen taraftar kimliği sportif rekabeti meydan muharebesine dönüştürmektedir (Mil & Şanlı, 2015, p. 240). İmparator, kral, gladyatör gibi gazetelerin sık kullandığı ifadeler taraftarların beğenisini kazanmaktadır. Dorukta tutulmaka istenen rekabetin bir parçası olan taraftarlar benimsediği ve kahramanlık hikayesinin bir parçası olarak kendine de pay biçtiği bu dilden memnun kalmaktadır. Gazetecilik mesleğinin teknik yeterliliği açısından kurgulanan futbol haberlerinin metinlerinde tirajlar geri dönüt olarak baz alındığında başarıdan söz edilebilir. Ancak haberin niteliği ve gerçekliği de en az kurgu ve sunumu kadar önemlidir (Belsey & Chadwick, 2011, p. 38). Futbol medyasında kaynağı belirsiz ancak yankı uyandırabilecek nitelikte yapılan haber sayıları, merak uyandırmayacak türden saf bilgi içeren haberlerden çok daha fazladır.

Çoğunluğu iş veren konumundaki sermaye sahipleri olan spor kulübü yöneticileri ile bazı medya çalışanları çıkar içerisindedirler (Uzun, 2004, p. 11). Spor yazarı Yusuf Kobal'a göre ise bu birliktelik sonucu yöneticilere spor medyasında çanak tutulmak zorunda kalınarak bilinçsiz olarak şiddet körüklenmektedir. Medyada yayınlanan spor sayfaları düşük eğitim düzeyindeki taraftarları tahrik etmektedir (İlhan & Çimen, 2011, p. 4).

Medyada kullanılan taraflı söylemler futbol takımlarının uluslararası platformdaki maçlarında milli bir kimliğe büründüğünden ötürü ortak paydada topladığı kamuoyunda sempati uyandırmaktadır. Ülkenin siyasi ve politik gündemi bu açıdan çoğu kez futbol medyasının kullandığı materyaller arasında girmektedir. Medya genellikle kazanç sağlamak amacıyla ülke içinde fanatizm ile körükleyerek kutuplaştırdığı kitleleri toplumsal ve siyasal kriz dönemlerinde ulusal kimlikte bütünleştirmeyi hünerine de sahiptir.

2 Aralık 1998 tarihinde Türkiye ile İtalya arasında meydana gelen siyasi kriz döneminde oynanan Galatasaray Juventus maçı yüzde 82.6'lık izlenme oranı ile rekor kırmıştır (Hürriyet, 1998). Siyasi krizden ötürü Juventus kulübünün isteği ile ertelenerek yoğun güvenlik önlemleri altında oynanan maçın yankıları da basında oldukça sert olmuştur. UEFA'nın aldığı erteleme kararına tepki olarak spor gazeteleri Fanatik ve Fotomaç'ın her ikisi de “Şerefsizler” başlığını atmıştır.

Galatasaray'ın İsviçre'nin Neuchatel Xamax'ı 5-0 yendiği maçta çıkan olaylardan sonra yazılı basında küfür içeren “O... çocukları” manşeti kullanılırken, İsrail ile Siyasi kriz döneminde oynanan Beşiktaş- Maccabi Tel-Aviv maçının ardından “Kol gibi geçirdik” manşeti kullanılmıştır. Yine İstanbul'da iki İngiliz taraftarın ölümü ile sonuçlanan olumsuz olaylar silsilesi sonrasında Galatasaray-Leed United maçı sonrası “Dingiltere” ifadesi de başlık olarak kullanılmıştır (Özsoy & Yıldız, 2013, p. 52). Galatasaray'ın İspanyol takımı Mallorca'yı 4-1 yendiği maçın ardından “Allah Kabul Etsin” başlığıyla verilen haberde matador ve boğaları ile bilinen İspanyol takımına karşı Kurban Bayramı döneminde alınan galibiyete gönderme yapılırken “Galatasaray Kurban Bayramında İspanyol Boğası kesti” ifadeleri kullanılmıştır.

BÖLÜM 3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Çalışmanın Amacı

Bu tez araştırmasının amacı; toplumsal bir sorun olan şiddetin futbol alanında gerçekleşme evrelerinde medyanın etkisini ortaya koymaktır.

Bu amaçtan yola çıkarak başta medyada şiddet çağrışımları yer alan içeriklerin, şiddete yönelik eylemlere etkileri incelenecektir. Bu bağlamda yazılı, görsel ve sosyal medyadaki şiddet çağrışımlarını içeren tüm içerikler incelenerek gerçekleşen şiddet olaylarıyla ilişkileri saptamak çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Futbolda gerçekleşen şiddetin birçok nedeni olduğu bilinmektedir, araştırmada medya boyutundaki nedenler değerlendirilerek sorunun kaynaklarının tespit edilmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Bu amaçla araştırmada Türkiye Profesyonel Futbol Süper Liginde müsabakaları öncesi ve sonrasında saha içi ve dışında yaşanan şiddet olayları neticesinde yazılı ve görsel basın ile sosyal medyada çıkan haber ve söylemler 2017-2018 sezonunun ilk yarısında gerçekleşen 17 hafta boyunca incelenmiştir.

Araştırmada yazılı ve görsel basın ile sosyal medya haber ve gündemlerinden araştırma konusuna ilişkin hususlar nitel araştırma yöntemlerinden içerik ve doküman analizi yöntemleri ile taranarak söylem analizi metodu kullanılarak veriler işlenmiştir.

Yazılı spor basınında çıkan haberlere ait başlık, metin ve fotoğraflar ile görsel basında spor programlarında sarf edilen söz, davranış, jest ve mimiklerin yanı sıra sosyal medya kullanıcıların oluşan spor gündemine ilişkin paylaşımlarındaki söylem biçimleri çözümlenmiştir. Söylem analizine uygun olarak elde edilen verilerin yerel ve genel

bağlam ile olan ilişkileri çerçevesinde incelenecektir. Söylem çalışmalarıyla tanınan Van Dijk'e söylem çözümlemelerinde metinsel incelemelerini genel tema konuları, şematik yapı ve retorik boyutlarını da ele alarak gerçekleştirmektedir (Güler, 2004, p. 374).

Söylem analizinde kullanılan 3 temel kavram bulunmaktadır. Anlam bilimsel bir diğer anlamıyla semantik; sözcük ve cümlelerin dilbilimsel anlamlarını söylemin içinde ve dışında yer alan bütün anlam ilişkilerinin incelenmesidir. Söz dizinsel ya da sentaks; sözcüklerin cümlede kullanıldıkları yer bakımından ifadenin anlamında oluşan farklılıklardır. Semiyoloji yani göstergebilimde ise söylemin analiz edilmesinde simgelerden yararlanır (Baş & Akturan, 2008). Yazılı basın içeriklerinde haber başlıklarında ve metinlerinde kullanılan sözcüklerin kullanımı söz dizinsel açıdan mercek altına alınmıştır. Yine semiyoloji ve semantik kavramlarının gazete içerikleri incelemelerinde kullanılmıştır. Görsel medya incelemelerinde spor programlarında sarf edilen sözler semantik, yayında paylaşılan görsel, slogan ve metinler semiyoloji ve sentaks açıdan çözümleme yapılmıştır. Sosyal medya paylaşımları da bu üç kavramın özelinde çözümlenmeye tabi tutularak söylem analizi gerçekleştirilmiştir.

3.3. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini Futbol Süper Liginde 2017-2018 sezonu ilk yarısını kapsayan 17 hafta boyunca oynanan karşılaşma sonuçlarında yazılı, görsel ve yeni medyada 01 Ağustos ve 31 Aralık 2017 tarihleri aralığında gerçekleşen haber ve gündemlerde oluşan şiddet çağrışımları oluşturmaktadır.

Bu maksatla yazılı basın olarak; Hürriyet gazetesinin spor sayfası ile tematik spor gazeteleri olan Fanatik ve Fotomaç gazetelerinde yayımlanan haber başlık ve metinleri ile incelenmiştir.

Görsel basın olarak en çok izlenen spor programlarından biri olan Ntvspor kanalında yayınlanan 'Kırmızı Çizgi' programı ile Beyaz Tv'de yayınlanan 'Beyaz Futbol' programlarındaki davranış, paylaşım ve söylemler analiz edilmiştir.

Yeni medya olarak güncel haber akışının yaygın takip edildiği ve kullanıcıların aktif etkileşim içerisinde bulunduğu sosyal medya mecralardan olan twitterda belirtilen tarih

aralığında oluşan futbol gündemine ilişkin öne çıkan paylaşımlar ve kullanıcı etkileşimleri incelenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

01 Ağustos ile 31 Aralık 2017 tarihleri arasında yayımlanan Hürriyet, Fanatik ve Fotomaç gazeteleri, aynı tarih aralıklarındaki Kırmızı Çizgi ve Beyaz Futbol televizyon programları yayınları ile twitter da yer alan ilgili futbol gündemi içerik, paylaşım ve yorumları bizzat araştırmacı tarafından incelenmiştir. Televizyon programları hem canlı hem de tekrar kayıtlardan incelenmiştir. Gazete yayınları günlük olarak satın alınmış, bazı sayılarına ise gazetelerin basılı ve dijital arşivlerinden ulaşılmıştır. Twitter incelemelerinde araştırmacı günlük olarak futbol ve şiddet içerikli etiketleri takip etmiş, futbol gündemindeki tüm olaylara ilişkin paylaşımlar incelenerek analiz edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Belge tarama yöntemiyle toplanan içerikler çözümlenerek şiddet ve şiddet çağrışımını içeren bölümler yazılı doküman verileri haline dönüştürülerek deşifre edilmiştir. Deşifre edilen verilere söylem analizine uygun olarak kodlamalar yapılmış ve bu kodlar içerisinden araştırma amacı ile örtüşen veriler ana temalar olarak belirlenmiştir. Temaların sunumunda dönemsellik tercih edilmiş ve bu sebeple aylara göre temalar sınıflandırılmıştır.

BÖLÜM 4. BULGULAR

4.1. Ağustos 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışmaları

4.1.1. Ağustos Ayı Dönemi Olayları

- Come to Beşiktaş:

4 Ağustos tarihinde Hürriyet gazetesinde “*Come to Beşiktaş rekoru*” başlıklı haberde taraftarların sosyal medya üzerinden başlattığı kampanyada Pepe, Quaresma ve Negredo gibi futbolcuların yer aldığı videoların 100 milyon kişi tarafından izlendiği bilgileri aktarılmıştır.

13 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında yorumculardan Abdülkerim Durmaz, Beşiktaş’ın popüler olan sosyal medya kampanyasına alaycı bir göndermede bulunmuştur. Yayına girerken sunucu Ertem Şener’in “*Yayına girdik*” ikazına rağmen cep telefonu ile konuşmaya başlayan Durmaz telefon kulağındaiken “*Alo Cüneyt Çakır. Come to Beşiktaş oğlum. Come to Beşiktaş*” demiştir. Telefon ile gerçek görüşme yapmadan sanki hakem Cüneyt Çakır ile konuşuyormuş gibi canlandırma yapan Durmaz, Beşiktaş’ın yeni transfer ettiği futbolcularına çağrı şeklinde sosyal medya üzerinden yürüttüğü “*Come to Beşiktaş*” kampanyasına göndermede bulunmuştur. Durmaz’ın bu eylemi diğer yorumcu Sinan Engin ile sunucu Ertem Şener’in tepkisine neden olmuştur. Sunucu Ertem Şener hakem Cüneyt Çakır’ın Beşiktaş lehine hatalı penaltı verdiğini kendisinin de kabul ettiğini ama Abdülkerim Durmaz’ın canlı yayında böyle bir hareket yapmasının doğru olmadığını söylemiştir. Diğer yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı ise “*Ertem bile kabul etmiştir ki bu penaltı feyk*” şeklinde yorumda bulunmuştur.

Eski hakem ve program yorumcusu Ahmet Çakar, Beşiktaş’ın sosyal medya kampanyası olan ‘Come to Beşiktaş’ sloganına gönderme olarak yapılan bir görseli paylaşmıştır. Görselde Beşiktaş’ın oyuncusu Pepe’nin telefon ile “*Come to Beşiktaş*” çağrısına karşılık

hakem Cüneyt Çakır'ın resminin üzerinde *"I'm coming to Beşiktaş"* konuşma balonu bulunmaktadır. Bu paylaşım programda gösterilmiştir.

Resim 1. Beyaz Futbol Programı 13 Ağustos 2017: Hakem Cüneyt Çakır

"Come to Beşiktaş" kampanyası özellikle sosyal medyada taraftarlar tarafından yoğun ilgi görmüştür. Twitterda #ComeToBeşiktaş, #ComeToNegredo, #ComeToPepe ve #ComeToLens en çok kullanılan paylaşımların yapıldığı etiketler olmuştur.

Olaylı Beşiktaş Konyaspor Süper Kupa Final Maçı:

2016-2017 sezonunun Süper Lig Şampiyonu Beşiktaş ile Türkiye Kupası Şampiyonu Konyaspor arasında 6 Ağustos tarihinde Samsun'da Yeni 19 Mayıs Stadında oynanan ve Konyaspor'un 2-1'lik galibiyetiyle sonuçlanan Süper Kupa final maçında tribün olayları çıkmış, taraftarlar sahaya inmişlerdir.

7 Ağustos tarihinde Fotomaç gazetesinde *"Maça mı; savaşa mı?"* başlığıyla verilen haberde Beşiktaş taraftarlarını taşıyan araçlarda yapılan polis kontrollerinde çok sayıda bıçak, pala ve sopanın ele geçirildiği bilgisi verilmiştir.

8 Ağustos tarihli Fotomaç gazetesinde *"Ceza alırsak dünyayı ayağa kaldırıyorum"* manşetiyle verilen haberde Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın;

"Çok yorgunduk, hava çok nemliydi, saha çok kötüydü. Konyaspor dost camiamız, kupayı kazanmaları onlara yakıştı, çok yakıştı ama orada seyirci yakışmadı. Konyaspor camiasının da bu taraftarlardan utanç duyduğunu düşünüyorum. Bir maçın sonucunda olayların buraya gelmesi acı verici. Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir. Kendi taraftarıma teşekkür ediyorum, galeyana gelmediler, küfürlere aldırış etmediler. Duyuyorum ki ceza verilecekmiş. Burada bir ceza verilir ve Beşiktaş da bu cezanın içerisine sokulursa dünyayı ayağa kaldırırım. UEFA'nın bize yaptığını TFF'de yaparsa büyük olay çıkar, bu bir tehdit değildir."

sözleri aktarılmıştır.

8 Ağustos tarihinde Fanatik gazetesinde tribün olaylarının çıktığı Beşiktaş Konyaspor maçı için *"Bu skandalın mimarı TFF!"* başlığı ile verilen haberde olaylı Süper Kupa final maçı için federasyonun hazır olmayan Samsun stadında maçın oynanmasına izin verdiğini ve statta passolig olmayan biletlerin satışa çıkarılması ihmalkarlık olarak değerlendirilmiştir.

9 Ağustos tarihindeki Hürriyet gazetesi haberine göre Samsun'da oynanan Beşiktaş – Konyaspor Süper Kupa Final maçı sonrasında Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın maçta yaşanan olaylar ile ilgili sert açıklamalarda bulunduğu ve ceza konusunda ise TFF'yi yönelik sarf ettiği *"Dünyayı ayağa kaldırırım"* sözleri manşete alınarak bildirilmiştir. Haberde Orman'ın;

"Bu maçın buraya gelmesi acı verici, utanç duyduk. Taraftarımıza teşekkür ediyorum, galeyana gelmediler. Duyuyorum, ceza verilecekmiş. Beşiktaş bu cezanın içine sokulursa dünyayı ayağa kaldırırım. Oradaki olaylar nettir. UEFA'nın bize yaptığını federasyon yapmaya kalkarsa büyük olay çıkar. Bu tehdit değildir. Güvenlik zafiyeti vardı. Meşaleler nereden geliyor, içeri bıçak sokmalar oyuncuma saldırmalar"

ifadelerine yer verilmiştir.

9 Ağustos tarihli Fanatik gazetesinde *"Devlet el koyuyor"* başlığıyla verilen haberde Beşiktaş Konyaspor final maçında yaşanan olaylar sonrasında Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın yeni sezonda tribünlerde düzen ve huzurun sağlanması adına yetkili devlet ve federasyon temsilcileriyle toplantı yapacağı duyurulmuştur. Toplantı haberi 10 Ağustos tarihli Fotomaç gazetesinde *"Şiddete geçit yok"* başlığıyla verilmiştir.

12 Ağustos tarihindeki Hürriyet gazetesinde *"Kupa finallerinde Passolig geliyor"* başlığıyla verilen haberde Süper Kupa finalinden sonra yaşanan olaylar neticesinde Sporda Şiddet Yasasının kapsamının genişletileceğinin yanı sıra Gençlik ve Spor Bakanı

Osman Aşkın Bak tarafından kupa müsabakalarında da passolig uygulamasına geçilmesi kararının alındığı bilgisi aktarılmıştır. *“Talisca oynuyor ama seyircisiz”* başlığıyla verilen haberde ise olayların yaşandığı Süper Kupa finalinin ardından PFDK'nın Konyaspor'a 5 maç seyircisiz oynama 350 bin TL para, Beşiktaş'a 1 maç seyircisiz oynama 100 bin TL para ve Beşiktaş Kulübü başkanı Fikret Orman'a 45 gün hak mahrumiyeti ile 30 bin TL para cezalarının verildiği aktarılmıştır. Haberde yine futbolcu Talisca'nın oynama lisansının çıkmasına rağmen Beşiktaş'ın Antalyaspor maçında seyircisiz oynayacağı bilgisi verilmiştir.

12 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında Beşiktaşlı olan yorumcu Sinan Engin ile sunucu Ertem Şener Beşiktaş Konyaspor maçında yaşanan olayları yorumlamışlardır. Yorumcu Sinan Engin olaylara karışan taraftarların ömür boyu statlardan menedilmesi gerektiğini söylemiştir. Sunucu Ertem Şener olaylar sonrasında Beşiktaş'a verilen seyircisiz oynama cezasının Tahkim Kurulundaki bazı üyeler tarafından da saçma bulunduğunu iletmiştir. İsmi vermediği bu üyelere biri ile yaptığı telefon konuşmasının kayıt bilgilerini canlı yayında yorumcu Sinan Engin'e göstererek paylaşmıştır. Ertem Şener gözlemlerine göre sahaya giren Konyaspor taraftarlarını Beşiktaş taraftarları engellemeye çalıştığını iletmiştir ve bu yüzden cezanın anlamsız olduğunu söylemiştir. Canlı yayında yorumcu Sinan Engin'in hesabından seyircisiz oynama cezasının kaldırılması ile ilgili anket düzenlemişlerdir.

13 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesi haberinde; Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman vermiş olduğu röportajda Orman'ın *“TFF ile Beşiktaş'ı karşı karşıya getirmek istiyorlar. Bu oyunları kurmak isteyenlerin başına yıkacağız”* sözleri başlık olarak kullanılmıştır. Haberde ayrıca Orman'ın *“Federasyon başkanı 'kurulların işine karışmıyoruz' diyor. Hiçbir şeye karışmıyorsunuz peki siz ne yapıyorsunuz? Beşiktaş üzerine oynana oyunları taraflı tarafsız herkes görüyor. Biz oynayacağımız oyunla dünyayı ayağa kaldıracağız”* sözleri de paylaşılmıştır.

13 Ağustos tarihli Beyaz Futbol adlı programda yorumcu Ahmet Çakır Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın Konyaspor maçından sonra Beşiktaş'ın ceza alması durumunda TFF'ye yönelik *“Dünyayı başlarına yıkarım”* sözlerinin devletin yetkili organını tehdit olduğunu belirtmiştir. Bu söylemin üzerine yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı bağırır şekilde kahkaha atmıştır ve hazırladıkları logonun ekranda paylaşılması için *“Tehdit ediyorum bu logoyu*

koyun. Bu sezon tehdit sezonu” diye program rejisine bağırıştır ve logonun koyulmadığı takdirde programı terk edeceğini söylemiştir. Sunucu Ertem Şener ise “Hocam yapmayın lütfen” diye uyarıda bulunmuş logonun ekranda yansıtılması üzerine “Hocam ne yapıyorsunuz bu yaptığımız ayıptır” demiştir.

16 Ağustos tarihinde Ntvspor’da yayınlanan Kırmızı Çizgi programında yorumculardan Mehmet Ayan olaylı geçen Konyaspor Beşiktaş Süper Final maçı için yaptığı yorumda *“Türkiye’de maç ettiremeyen bir Federasyon var”* derken, Serdar Ali Çelikler federasyonun passolig uygulaması ile vadettiği güvenlik önlemleri için *“Hani adamın kravatına kadar görecektik. Bunlar numara ya, hayatınız numara”* demiştir. Tüm yorumcular bu uygulamanın anlaşma yapılan bankanın kredi kartı pazarlaması için yapıldığının ancak bankanın da bu hedefine ulaşamadığını aktarmıştır.

Yorumcu Serdar Ali Çelikler TFF’nin görevini yerine getiremediği belirtirken Gençlik ve Spor Bakanına çağrıda bulunmuştur. Çelikler;

“Sayın Bakanım;

- 1- Passoligi kaldırın bu sistemin ünü dolmuştur, iflas etmiştir*
- 2- Bu federasyonu değiştirin ben vallahi talibim bunların yaptıklarının daha iyisini yaparım*
- 3- Anında yargılamak için statların altında nezarethane ve savcıların olduğu sistemi tavsiye ederim.*

Bir de efendim Konya’ya ceza veriyor federasyon il başkanları açıklama yapmasın abi milletvekilleri, il başkanları, bakanlar popülizmi bırakın abi popülizmi, sizden (GSB) başka kimse karışmasın efendim bu işe bu üçünü yaparsanız şiddetin yüzde 70’i gider” derken Mehmet Aydın ise *“O konuda sayın Demirören’in (TFF Başkanı) sözü kıymetli ‘belediye başkanları devreye giriyor’ diyor. Formaları çıkarmaları lazım diyor, sayın Demirören o konuda haklı”*

demiştir. Erbatur Ergenekon ise *“Kimse araya girmesin. İngiltere bu iş nasıl çözüldü. Theatcher (İngiltere Başbakanı) çözdü abi bu işi”* yorumunu yapmıştır. Serdar Ali Çelikler çözüm önerisinde bulunduğu konuşmasında *“Ama şu da var vatandaş da taraftar da otoriteden korkacak. İngiltere’yi örnek veriyorsunuz İngiltere’de polise falan bir şey yapabilir misiniz?”* Erbatur Ergenekon *“Mümkün değil, ağzını açamazsın tepki veremezsin, alırlar hemen”* derken Mehmet Aydın *“Bu yolun sonu özel güvenliğin stattan çıkıp biz küçükken olduğu gibi lacivert üniformalı polis girmeli”* yorumunu yapmıştır ancak Serdar Ali Çelikler’in hatırlattığı, polis kontrollü olmasına rağmen

içeriye yabancı maddelerin sokulduğu ve olayların çıktığı maçlar olduğu ve emniyet müdürlerinin stat komiserleri ve sorumluları hakkında yasal işlem yapılması gerektiğini aktarmıştır. Serdar Ali Çelikler tarafından “Avrupa’da otoriteden korkuluyor” yorumuna ek olarak Erbatur Ergenekon “*Senin yöneticin olay çıkardıktan sonra gidip çıkarırsa nezarethaneden ‘yanındayız’ diye açıklama yaparsa sonra buraya geliriz, maalesef*” demiştir. Serdar Ali Çelikler ise “*Neyse şiddetsiz bir yıl diliyoruz.*” temennisinde bulunmuştur.

26 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde “*Konyaspor’dan TFF’ye büyük suçlama*” manşetiyle verilen haberde olaylar yaşanan Beşiktaş – Konyaspor süper kupa final maçının ardından alınan 5 maçlık seyircisiz oynama cezasına Konyaspor kulübünden gelen tepkili açıklama aktarılmıştır. Açıklamada geçen “*TFF Tahkim Kurulu’nun hukuk dışı aldığı bu kararın, kasıtlı ve taraflı olduğunu düşünmekteyiz. Kurulun tarafsızlığı bu karar özelinde tartışılır hale gelmiştir. Olayların sorumluluğu üzerimize yüklendi. Federasyonun camiamıza karşı iyi niyet taşımadığı anlaşılmaktadır*” ifadelerine de yer verilmiştir.

Konyaspor ile Beşiktaş maçı sonrası twitter kullanıcıları #TFFSüperKupa, #KonyaBjk, #Samsun, #BugünGünlerdenKonyaspor, #BugünGünlerdenBeşiktaş etiketleri ile paylaşımlarda bulunmuşlardır. Maçta yaşanan tribün olayları ve iki takım taraftarlarının sahaya girme eylemine taraftarlar ilgili görüntüleri paylaşarak tepkili yorumlarda bulunmuşlardır.

- Milli Takımda Yaşanan Olaylar:

Türk milli takımı Teknik Direktörü Fatih Terim’in Çeşme’de bir kebabçı restoranında giriştiği kavga sonrasında gördüğü tepkiler sonrasında sözleşmesi feshedilmiştir.

13 Ağustos tarihli Beyaz Tv programında Ahmet Çakar Süper Ligin 2017-2018 sezonunun adının İlhan Cavcav sezonu değil “*Kebabçı Selahattin Aydoğdu Sezonu*” olduğunu söylerken Milli Takım Teknik Direktörü Fatih Terim’in karıştığı kavga olayına vurgu yapmıştır. Program boyunca Ahmet Çakar sık sık “*Kebabçı Selahattin Sezonu*” logosunun ekrana verilmesi için sunucu Ertem Şener’e ısrarda bulunmuştur. Ve her ısrarda diğer yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı ellerini masaya tempolu bir şekilde vurarak sloganlar atmıştır. Ahmet Çakar canlı yayında sosyal medyadaki vole hesabından anket

düzenleyerek sezonun isminin “*Kebapçı Selahattin mi yoksa İlhan Cavcav mı?*” olması gerektiğini takipçilerine sormuştur. Çıkan sonuçları da paylaşmıştır (%72,8 Kebapçı Selahattin Sezonu - %27,2 İlhan Cavcav Sezonu) ve programdaki yorumcular tarafından yine haklı çıktı şeklinde övgü almıştır.

Resim 2. Kebapçı Selahattin Logosu

18 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde “*Terim kimi suçladı*” başlığı ile verilen haberde Milli Takım ile sözleşmesi feshedilen Teknik Direktör Fatih Terim’in ayrılık kararının alınmasının ardından 2 gün sonra Riva tesislerinde mesai arkadaşlarına veda ederken kullandığı “*Bundan sonraki felsefem: büyük büyük adamların kararlarını küçük küçük adamlara uygulatmayacağım*” sözleri ile kimleri kastettiğinin merak konusu olduğu iletilmiştir.

30 Ağustos tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Milli futbolcu Arda Turan’ın gazeteci Bilal Meşe’yi Milli Takım kafilesinin bulunduğu uçakta darp etmesi olayı ve ardından milli takıma çağrılmaması konusunun tartışıldığı bölümde; Arda Turan’ın sosyal medya ekibi ile çalıştığını ancak sosyal medya üzerinden Galatasaray taraftar grubu hesabına “*Gözünüz aydın gelmiyorum*” demesi ve telefon ile devamlı oyalanmasının Barcelona takımının futbolcu tanıtım videosunda konu olması eleştirilmiştir. Ve Arda’nın devamlı Türkiye’deki futbol gündemi üzerinden sosyal

medya hesabı üzerinden yorumlar yapmasını sunucu Erbatur Ergenekon “*Sıkıntı zaten bu oldu Arda'nın bir türlü o globallik frekansını yakalayamaması sürekli buraya dönük mesajlar paylaşımlar. Ya buradan kopamadı*” derken Mehmet Aydın ise “*Barcelona'da Bayrampaşa'yı yaşıyor*” diyerek Ergenekon'u destekleyen eleştiride bulunmuştur.

Programda Milli Takım Teknik Direktörü Lucescu'nun Beşiktaşlı futbolcu Oğuzhan'ı Milli Takım kadrosuna önce seçmeyip daha sonra kararını değiştirerek seçmesini ve bu kararını ise “*Sadece aptallar karar değiştirmez*” sözü ile açıklamasını yorumlanmıştır. Yorumculardan Serdar Ali Çelikler “*Ben buraya külahımı koysam Lucescu da gelse anlatsa külahım bile inanmaz*” derken Mehmet Aydın “*Lucescu bizi geri zekâlı mı zannediyor, aptal mı zannediyor*” yorumlarını yapmıştır.

Fatih Terim'in ayrılmasından sonra Milli Takım teknik direktörlüğüne getirilen Mircea Lucescu'ya yönelik eleştirilerin yer aldığı 30 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde Milli Takım aday kadrosuna Beşiktaşlı futbolcu Oğuzhan Özyakup'u almayarak tepki toplayan ve daha sonra futbolcuyu aday kadroya dahil eden Teknik Direktör Mircea Lucescu'nun vermiş olduğu karar sonrası yaptığı açıklamaların yer aldığı haberin başlığında Lucescu'nun kullandığı “*Sadece aptallar karar değiştirmez*” sözü kullanılmıştır. Lucescu'nun kararı ile ilgili yaptığı “*Aday kadroyu açıkladıktan sonra izlediğim maçta Oğuzhan hakkında farklı fikirlere sahip oldum. Sadece aptallar fikir değiştirmez. Hayatta önemli olan bir hata yaptığınız zaman onu telafi etmektir*” şeklindeki açıklama da haberde aktarılmıştır.

30 Ağustos tarihli Fotomaç gazetesi haberinde Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'nun Oğuzhan Özyakup kararı için kullandığı “*Sadece aptallar fikir değiştirmez*” sözü başlıkta kullanılmıştır.

30 Ağustos tarihli Fanatik gazetesinde Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'nun “*Sadece aptallar karar değiştirmez*” sözünün başlık olarak kullanıldığı haberde Teknik Direktörün basın toplantısındaki açıklamaları aktarılmıştır.

- Jeremain Lens Transferi:

Hollandalı futbolcu Jeremain Lens 2016-2017 sezonunda İngiltere'nin Sunderland kulübünden Fenerbahçe'ye bir süreliğine kiralık olarak gelmiş, başarılı bir sezon geçirdikten sonra kulübüne geri dönmüştür. 2017 yaz transfer döneminde Fenerbahçe ile

Beşiktaş kulüplerinin Lens'in bonservisini almak için girişimlerde bulunduğu spor basınında yer almış ve sürecin sonunda Beşiktaş kulübü oyuncuyu transfer etmiştir.

06 Ağustos tarihli Fotomaç gazetesinde “Aziz Yıldırım’dan Lens itirafı” başlığıyla verilen haberde Fenerbahçe kulübü başkanı Aziz Yıldırım’ın, Hollandalı oyuncuyla ilgili yaptığı açıklamada “*Lens bizden 4.2 milyon euro istedi. Biz 2.7 euro verdik. Beşiktaş’a 2.2 milyon euroya gitti*” ifadelerini aktarılmıştır.

7 Ağustos tarihli Fanatik gazetesi haberinde “*Lens resti çekti Kartal oldu!*” başlığı kullanılırken Hollandalı futbolcunun kulübü Sunderland ile defalarca görüşerek ve “*Beşiktaş’tan başka bir takıma gitmem*” sözlerini kullanarak transfer sürecini kolaylaştırdığı aktarılmıştır.

8 Ağustos tarihli Fotomaç gazetesinde Beşiktaş’ın yeni transferi Jeremain Lens’in elleri ile kartal pençesi yapar vaziyetteki fotoğrafı ile “*Beşiktaş hayalimdi*” başlığı kullanılmıştır. Haberde Lens’in “*Beşiktaş’ta oynamak hayallerimden biriydi. En üst düzeyde futbol oynamak için Beşiktaş’ı tercih ettim*” ifadeleri kullanılmıştır.

8 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde “*Kartal’da Lens coşkusu*” manşetiyle verilen haberde Beşiktaş’ın önceki sezon Fenerbahçe’de 5 gol 16 asistlik performansı ile yıldızlaşan Hollandalı futbolcu Jeremain Lens’in kulübü olan Sunderland’den kiralandığını KAP (Kamuoyu Aydınlatma Platformu)’a bildirildiği aktarılmıştır. Haberin içeriğinde Lens’in sosyal medya hesabında kullandığı “*Gerçekler acıtır*” ifadesinin eski kulübü Fenerbahçe’ye imalı bir gönderme olduğu ve Beşiktaş için kullandığı “*Bana teklif yapan onlardı*” sözleri ile Fenerbahçe’den teklif gelmediği şeklinde gönderme olduğunun altı çizilmiştir.

Yine aynı haberde Beşiktaş Başkanı Fikret Orman’ın transferle ilgili sosyal medya hesabı instagramdan yapmış olduğu “*Çok istedi bizi, biz de onu, hoş geldin ailemize Jeremain*” şeklindeki paylaşım da aktarılmıştır.

12 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında Fenerbahçe’de önceki yıl oynamış olan Beşiktaş’ın transferi Lens’e yapılan 5 yıllık kontratın sorun olacağını iddia eden yorumcu Sinan Engin “*Çünkü Lens problemleri bir herif*” ifadesini kullanmıştır.

Twitterda Lens transferi iki takım taraftarlarının karşılıklı atışmalara sebep olmuştur. Lens’in “*Gerçekler acıtır*” sözüne gönderme yapılan birçok görsel yer alırken,

Fenerbahçe taraftarlarının Beşiktaş'ın resmi hesabında kullanılan Lens'in gol sevinci fotoğrafının orijinal Fenerbahçe formalı halini paylaşırken, Beşiktaş taraftarları da kulüplerinin sosyal medya kampanyası olan “*Come to Beşiktaş*” etiketini kullanarak önceki dönemlerde de Lens gibi Fenerbahçe’de oynamış olan futbolcuların fotoğraflarını paylaşmışlardır.

Resim 3. Twitter: Lens Transferi (1)

Resim 4. Twitter: Lens Transferi (2)

- Van Persie'ye Yönelik Eleştiriler:

Fenerbahçe'nin 2015 yılının yaz döneminde transfer ettiği ve özellikle yaşadığı sakatlıklardan ötürü bir türlü verim alamadığı Hollandalı futbolcu Robin Van Persie'nin başarılı kariyerine karşılık Fenerbahçe performansı spor basınında sık sık eleştirilmiştir.

19 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında, Fenerbahçe'nin Hollandalı futbolcusu Robin Van Persie'nin takıma sakat bir şekilde transfer olduğunu söyleyen Sinan Engin o dönem sportif direktör olan Terrenao'nun yanlış bilgi vererek kulübü kandırdığını ve o yüzden kovulduğunu iddia etmiştir.

20 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında yorumcu Sinan Engin, Fenerbahçe'ye sakat gelerek ve takımdan gitmeyerek sadece parasını aldığını söylediği Hollandalı futbolcu Van Persie için "*Van Persie'den nefret ediyorum*" açıklamasını yapmış ve bu açıklamada altyazıda ekrana getirilmiştir. Yorumcu Ahmet Çakar, Robin Van Persie'nin Fenerbahçe'ye transfer olmadan önce sakat olduğunu kendisinin bildiğini ve "*Van Persie gelirken birçok basın mensubu ben dahil 'sakat bunu size çakacaklar' dedim. Ne dediniz Aziz Başkan 'böyle bir dünya yıldızını mundar ediyorlar' dediniz*" şeklinde uyarıda bulunduğunu hatırlatmıştır. Çakar Fenerbahçe'nin kadro yapılanmasına yönelik "*Şu an*

kulübünüzde 4 tane sağ bek orjinli futbolcu var. Böyle bir aptallık olur mu? Yani futbol aptallığı” ifadesi ile eleştiride bulunmuştur.

30 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde Fenerbahçe'nin Hollandalı futbolcusu Robin Van Persie ile ilgili yapılan haberde *“İşte Van Persie Gerçeği”* başlığı kullanılmıştır. Haberde ligde oynanan Gençlerbirliği karşılaşmasında omzundan sakat olduğu gerekçesiyle oynamayan futbolcunun Hollanda milli takımında antrenmana çıkmasının ardından kendi tercihiyle oynadığı *“Gençlerbirliği maçında ‘sakatım’ diyerek oynamadı ama milli takımla idmana çıktı”* şeklinde aktarılmıştır. Haberin devamında Van Persie'nin bu davranışının Fenerbahçeli taraftarları çılgına çevirdiği, sosyal medya üzerinden gösterilen tepkilerle futbolcunun bu tercihinin ‘formaya ihanet ediyor’ şeklinde yorumlandığı aktarılmıştır. Ayrıca Van Persie'nin Hollanda milli takımı antrenmanındaki çekilmiş fotoğrafının altında sarı bir metin kutusu içerisinde *“Ülkesine dönebilir”* başlıklı yazıda futbolcunun Hollanda basınında yer aldığı gibi Feyenoord'da oynamak isterse Fenerbahçe'nin her türlü kolaylığı sağlayacağı belirtilmiştir.

30 Ağustos tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Yorumcu Mehmet Aydın tarafından Fenerbahçe'de beklenilene veremeyen Hollandalı futbolcu Robin Van Persie'nin kulübe maliyetinin 25 milyon Euro (yaklaşık 100 milyon TL) olduğu bilgisi verilmiştir. Programda sakat olduğu gerekçesiyle Fenerbahçe kulübünde forma giymeyen ancak milli takımına katılan Hollandalı futbolcunun idman görüntüleri verilirken oyuncuya sakatlık raporu veren kulübün sağlık heyeti başkanı Burak Kunderacıoğlu'nun raporuna rağmen Van Persie'nin idmana yansıyan görüntülerini gördükten sonra acilen istifa etmesi gerektiğini belirten Mehmet Aydın *“Eğer Burak Kunderacıoğlu gerçekten bu işi biliyorsa bu görüntüler ne? “Bunların hepsi küfürdür. Hani sakattı Van Persie. Fenerbahçe böyle sahtekâr bir adamın (Van Persie) santrforluğunu hakketmiyor”* sözlerini kullanmıştır.

Serdar Ali Çelikler, Van Persie'nin yaptığı *“Türkiye cennet, Fenerbahçe cehennem”* açıklamasını iletirken Erbatur Ergenekon *“Ben bir daha kulübün kapısından içeri sokmam şu cümleden sonra”* yorumunu yapmıştır. Serdar Ali Çelikler konuya ilişkin yaptığı yorumda Bosman Kanunundan ötürü oyuncuların ‘ilah’ konumuna geldiğini Neymar, Alexis Sanchez ve Sneijder gibi futbolcuların bu ve benzer tutumlarının kulüpleri zor duruma soktuğunu ifade etmiştir.

30 Ağustos tarihli Fotomaç Gazetesi haberinde “Robin’e tam 103 milyon lira!” başlığı kullanılmıştır. Van Persie’nin kulübe yüklü maliyetine dikkat çekilen haberde “Robin van Persie’nin Fenerbahçe’de “sakatım” mazereti üretip kaçak güreşmesine rağmen uzun bir aradan sonra çağrıldığı milli takımda döktürmesi teknik sorunu da beraberinde getirdi” ifadeleri de kullanılmıştır.

- Diğer Ağustos Ayı Gelişmeleri:

12 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında;

Sezonun ilk programı olan yayında sunucu Ertem Şener 6 Ağustos tarihinde oynanan ve olayların yaşandığı Beşiktaş Konyaspor Süper Kupa final maçını kastederek yaz boyunca futbolun dışında şiddet olaylarının gerçekleştiğinin ve bu şiddetin spor programlarının olmadığı yaz periyodunda gerçekleştiğinin altını çizmiştir.

Program devam ederken 2-2 berabere biten Fenerbahçe Göztepe maçının ardından soyunma odasına canlı bağlanılmış, sunucu Ertem Şener “Arkadaşlar ne oluyor orada. Devrim bir anlatır mısın neler oluyor. İzmir’de bir şeyler oluyor. Ne olduğunu bilmiyorum” diyerek haber sunumu yapmıştır. Soyunma odasındaki görüntüler arka fonda polis telsizlerinin sesi eşliğinde yayınlanırken, muhabir maçtan sonra iki takım taraftarları arasında “Ufak bir sıkıntı” yaşandığını aktarmıştır. Muhabir yayın sırasında yaşanan olayların nedenini bilmediklerini bir taraftarın soyunma odasının olduğu kapıya girmeye çalışırken güvenlik güçleri tarafından engellendiğini bildirmiştir.

Maç sonu röportajında Göztepeli futbolcu Sabri Sarioğlu bir soru üzerine Galatasaray’da oynadığı dönemde aralarında tartışma yaşadığı Fenerbahçeli Volkan Demirel ile el sıkışma sorusuna “O konuda görüşüm net. Yapılan saygısızlıktan dolayı kendisini hiç affetmedim o yüzden elini sıkmadım” cevabını vermiş ve yayında “Volkan’ı hiçbir zaman affetmedim” yazısı paylaşılmıştır.

Sinan Engin seyircisiz oynanan maç için eğer maç seyircili oynansaydı Göztepe’nin maçı kazanacağını söylemiştir. Sunucu Ertem Şener ise bu söylemin manşet olacağını söyleyerek program ekibine “Bunu yazın” diye direktif vermiş ve ekranda “Seyirci olsaydı Göztepe, F.Bahçe’yi yenerdi” yazısı paylaşılmıştır.

Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım’ın Kulüpler Birliği Başkanlığı yaptığı dönemde Fenerbahçe Kulübüne yönelik ‘3 Temmuz şike kumpası’ olarak anılan 3 Temmuz 2011

tarihli siyasi operasyon gerçekleştirilmiştir. Aziz Yıldırım o tarihten sonra başkanlığını yaptığı Kulüpler Birliği üyesi Kulüp Başkanlarının kendisine destek olmamasına ve cezaevinde ziyaret etmemelerine tepki göstermiştir. Fenerbahçe Kulübü o tarihten sonra birlikte Asbaşkan seviyesinde temsil edilmiştir. Bu anekdotun hatırlatıldığı bölümde diğer kulüp başkanlarının Aziz Yıldırım'a ziyarete gitmemelerini yorumcu Sinan Engin *"Hepsi kendi popolarından korkuyorlar"* olarak yorumlamıştır.

Fenerbahçe'nin transfer ettiği Brezilyalı futbolcu Giuliano için menajerler vasıtasıyla Trabzonspor'un da anlaşma sağladığı haberleri verilirken ekranda *"Transferde Giuliano kavgası"* başlık yazısı kullanılmıştır. Sunucu Ertem Şener ise çıkan bu iddia ile sosyal medyada Trabzonspor ile Fenerbahçe taraftarlarının *"Birbirlerine girdiğini"* belirtmiştir. Sinan Engin ise bu transfer haberleri ile Trabzonspor'un Teknik Direktörü Ersun Yanal'ın sonraki dönemde Fenerbahçe'de çalışma ihtimalini *"Kapıları kapattı"* deyimini kullanarak yitirdiğini vurgulamıştır.

Ertem Şener ise futbolcunun Trabzonspor ile anlaşan menajerini yetkili olarak belirten mesajını okuyarak;

"Sezona nasıl başlıyoruz. İnanılır gibi değil, yılın olayı olur. Son bir aydır yaşananlar, Milli Takım olayı, arkasından Beşiktaş'a verilen ceza, yarın şampiyon takım sahaya seyircisiz çıkıyor. Bugün yıllarca süper lig hasreti çeken yılların takımı Göztepe koskoca Fenerbahçe ile oynuyor seyircisiz. Sadece Fenerbahçe taraftarı var. Giuliano konusunda Trabzon ile Fener birbirine giriyor. Yani bir şeyler o kadar karışık ki"

sözlerini sarf etmiştir. Sinan Engin ise tebessümle *"Türk Futbolu enteresan. Camiası istemiyor Dursun Özbek Kulüpler Birliği Başkanı oluyor"* ifadesini kullanmıştır.

Yayın esnasında İzmir havaalanından canlı bağlantı yapan muhabir Devrim Zengi'nin güvenlik ihlali yapması sonrasında polis tarafından karakola davet edilmesine Ertem Şener *"Pepe'yi bıçaklamak için sahaya inen taraftarlar var. Adam iki saat sonra serbest bırakılıyor. Devrim Zengi Volkan'ın peşinden koşuyor röportaj yapmak için, gözaltına alınıyor. Yani sahaya inip futbolcu bıçaklamak isteyen adamla muhabir arkadaşımız aynı kefeye konuyor"* sözleriyle tepki göstermiştir.

13 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında;

Beşiktaş Antalyaspor maçından sonra Beşiktaş ikinci başkanı Ahmet Nur Çebi Antalyaspor Başkanı Ali Şafak Öztürk'ün Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'a yönelik *"Her*

mikrofona konuşuyor” söyleminin hatırlatılması üzerine “Başkasının aklıyla ve ağızıyla konuşmayı bıraksın. Başkasının ağız ve aklıyla konuşanlara ‘tetikçi’ derler, bu etiket onun üzerinde kalır tetikçi başkan olarak hayatını yaşamak zorunda kalır. İşine gücüne baksın. Onun haddi değil Beşiktaş başkanına cevap vermek” ifadeleri ile sert bir tepki vermiştir. Antalyaspor Kulübü Başkanı Ali Şafak Öztürk’e, Ahmet Nur Çebi’nin açıklamaları aktarıldığında ise Öztürk bu kadar olgun büyük spor camiasında olan yöneticilere böyle yaklaşımın yakışmadığını, geçen yıl da ‘üst akıl’ olarak kendilerine yakıştırma yaptıklarını, genel olarak kendileriyle birlikte diğer Anadolu kulüplerine de küçümseme yapıldığını, nezaket gösterilmediğini ve kendisinin genç bir yönetici olarak onları örnek almak istediğini ve bu tartışmaların bitmesini istediğini söylemiştir.

Abdülkerim Durmaz Türk futbolundaki bütün kaosun baş sebebinin Türk hakemleri olduğunu söylemiştir. Cüneyt Çakır’ın ‘eyyam’ yaptığını ve Beşiktaş 1-0 öndeyken kaza golü olmasın diye penaltı verdiğini söylemiştir.

Program boyunca gayri ciddi bir şekilde sık sık bağırarak Rasim Ozan Kütahyalı için *“Arkadaşlar hapishaneden yeni çıkmış gibisiniz. Ne oluyor abi ya doping almış gibisiniz. Arkadaş bir yavaş konuşun ya herkes bağırıyor”* diye tepki göstermiştir.

Yorumcu Sinan Engin Beşiktaş Antalyaspor maçında tartışmalı kararlar veren hakem Cüneyt Çakır’a yönelik *“Allah aşkına doğru düzgün karar ver. Allah aşkına Beşiktaş ile ilgili gri bile flu bile verme. Beşiktaş’la ilgili emin olmadığın şey, verme”* demiştir. Abdülkerim Durmaz ise Beşiktaş Başkanı Fikret Orman’ın ‘tehdit vari konuşması’ sonucu hakemlerin bundan etkilendiğini belirtmiştir. *“Cüneyt Çakır diye işgüzar birisi zırt diye bir penaltı icat ediyor. Türkiye’de bu işler böyle yürüyor. Bir büyük kulüp başkanı tehdit edince o hafta böyle işler oluyor. Algı böyle”* sözleri ile eleştiride bulunmuştur.

Beşiktaş’ın transfer gündeminde olan Antalyasporlu futbolcu Etoo’nun iki kulüp arasındaki gerilime neden olduğunu söyleyen yorumcu Sinan Engin *“Eto’o kandırdı bizimkileri. Eto’o demiş ki: ‘siz karışmayın ben halledeceğim’ demiş Eto’o ufacak aklıyla ortalığı karıştırıyor”* ifadelerini kullanmıştır. Yorumcu Ahmet Çakar bu durumu Beşiktaş’ın Antalyaspor’un ‘nikahlı oyuncusu’ ile görüşme yapması olarak değerlendirirken, Rasim Ozan Kütahyalı bağırarak bir vaziyette kahkaha atarak *“Zina diyor”* sözlerini sarf etmiştir.

Ahmet Çakar'ın Galatasaray Başkanı Dursun Özbek'in Kulüpler Birliği Başkanı olmasını "*Haddini aşma*" olarak değerlendirmesi sonrasında sunucu Ertem Şener, Çakar'ın herkese tepki gösterdiğini vurgulayarak onu şirinler çizgi filmindeki hiçbir şeyden memnun olmayan "*Öfkeli şirin*" karakterine benzetmiştir.

Fenerbahçe yedek kulübesinde futbolculardan Salih Uçan elinde telefon ile görüntülenmiş fotoğrafının "*Sosyal-bahçe*" başlığıyla verilerek tartışılmıştır. Abdülkerim Durmaz bu görüntüye bağırarak "*Bu çağın hastalığıdır. Ayıp ya ayıp*" diyerek çok sert tepki göstermiştir.

Sunucu Ertem Şener Malatyaspor-Osmanlıspor maçının hakemi Mete Kalkavan'ın Osmanlıspor aleyhine penaltı ve kırmızı kart göstererek hatalı yönetim sergilediğini ve tepki gördüğünü belirtmiştir. Yorumcu Abdülkerim Durmaz ise hakem Mete Kalkavan için daha önceden yaptığı eleştirileri hatırlatarak "*Geçen sene ben ne demiştim o çocuğa*" demiştir. Rasim Ozan Kütahyalı ise "*Mete Mete koyarlar sepete*" diye argo çağrışım yaparak gülmeye başlamıştır.

Sunucu Ertem Şener'in "*Aziz Yıldırım'ın kayak VTR'si var*" şeklindeki anonsuna Rasim Ozan Kütahyalı bağırarak alaycı bir ifadeyi cinsel çağrışım yapan el kol hareketleri ile destekleyerek "*Ne. Terbiyesiz. O kadar bana laf et, laf et 'Aziz Yıldırım kayıyor' terbiyesizsin. Senin neyi kastettiğini biliyorum. Kendin de kaymayı seviyorsun. Aziz Yıldırım kayıyor*" sözlerini sarf etmiştir. Ertem Şener'in Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım'ın Kayseri'de kayak merkezi açılışı yaptığını açıklamasının ardından Kütahyalı yine gayri ciddi bir ifade ile bağırarak "*Sırf Fenerliler kaysın diye. Galatasaraylılar giremez mi? Galatasaraylıların kayma hakkı yok mu? Hep mi Fenerliler kayacak*" sözlerini söylemiştir.

Trabzonspor Dragoviç transferinin menajer Ahmet Bulut'un sahte belge düzenlemesinden ötürü zora girdiği şeklinde sosyal medyada gündem olan haber için Ertem Şener sosyal medya mecrasının sahte ve asılsız bilgilerle dolu olduğunu ve bir yanlış anlaşılma durumu olmaması için haberin detaylarını araştırarak ertesi programda canlı bağlantı yapmalarının sağlıklı olduğunu belirtmiştir.

14 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde; "*Giuliano Savaşı*" başlığıyla verilen haberde Brezilyalı oyuncu Giuliano transferinde Fenerbahçe ve Trabzonspor için "*İki ezeli rakip*"

bir kez daha karşı karşıya geldi. Fenerbahçe Brezilyalıyı İstanbul'a getirdi, Trabzonspor biz anlaştık dedi" şeklindeki bilgilerin yanı sıra Trabzonspor'da ismi açıklanmayan bir yöneticinin *"Kulübüyle anlaştık, sıra Giuliano'da"* açıklamalarına karşın Fenerbahçe Genel Sekreteri Mahmut Uslu'nun *"Hem oyuncu hem kulübü ile anlaşmamız var. Giuliano Fenerbahçeli olacak"* ifadeleri aktarılmıştır.

15 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde Trabzonspor yöneticisi Gökhan Saral'ın açıklamalarının yer aldığı haberde Saral'ın *"Trabzonlular rahat olsun"* sözleri başlık olarak kullanılırken Fenerbahçe ile rekabet halinde olunan Brezilyalı futbolcu Giuliano transferi ile ilgili ayrıca Saral'ın sarf ettiği;

"Biz bu işten karlı çıktık. Elimiz güçlü. Arkanıza yaslanın. Gerçeklerin bir gün ortaya çıkmak gibi kötü bir huyu vardır. Ecel teri dökenler.. bu kadarla kalmayacağını bilin. Trabzonspor Zenit ile görüştü imzalar atıldı. Sonra Ruslar Fenerbahçe ile görüşmüş. Burada sıkıntıyı Zenit kulübü yaşayacaktır"

sözlerine yer verilmiştir.

Aynı transfer ile ilgili Fenerbahçe sayfasında verilen haber ise *"Fenerbahçe'nin transferle imtihanı"* başlığı ile verilmiştir. Haberde;

"Aradan çıkarılan yetkisiz menajerler büyük sorun yarattı. Fenerbahçe, lisansı olmayan menajerleri aradan çıkarıp doğrudan Giuliano'nun temsilcisi ile temasa geçti. Bundan rahatsız olan menajerler işi bozmak için Trabzonspor'u devreye soktu. Brezilyalı futbolcu tavır koyunca oyun bozuldu. Aynı menajerlerin Neustadter'e 8 milyon Euro'luk teklifi de sahte çıktı"

bilgileri aktarılmıştır.

16 Ağustos Kırmızı Çizgi adlı programda Erbatur Ergenekon sosyal medya ve twitter için; *"Bir dil var sosyal medyada bunu yok edelim. Çok sığ yorumlar geliyor. Mesela bir gazeteci haber yazıyor. Altına kaynak, çöp, bomboş, sen muhteşem bir detaysın gibi sığ yorumlar yapılıyor. Bunları bırakalım daha dolu yorumlar yapalım"* derken Serdar Ali Çelikler ise *"Böyle bir şey olmaz nefret suçları işleniyor nefret"* demiştir.

16 Ağustos tarihli Fotomaç gazetesindeki haberde Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek'in takıma yeni transfer edilen futbolcularla birlikte imza töreninde çekilen fotoğrafın verilmiştir. Haberde *"Özbek'ten rakiplerine büyük gözdağı: Sağ çıkamazlar"* başlığı kullanılmıştır.

Resim 5. Fotomaç Gazetesi 16 Ağustos 2017 "Sağ Çıkamazlar"

18 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde gerilimli geçen Galatasaray Divan Kurulu toplantısı ardından Başkan Dursun Özbek'in yaşanan olaylardan ötürü tamamlanamayan toplantı için "Galatasaray tarihinde kara bir leke" sözünün manşette verildiği haberde eski yönetim kurulu üyesi olan Levent Nazifoğlu'nun salon çıkışında yönetici Burçin Aslan'ın üzerine yürüdüğü, kendisine tepki gösteren yönetici Alper Narman'a da 'dışarı gel' işareti yaparak gerginliğe yol açtığı aktarılmıştır.

19 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında;

Sinan Engin Beşiktaş'ın iki yıl üst üste şampiyon olduğu için 17 kulübün taraftarları kenetlenerek özellikle sosyal medya üzerinden Beşiktaş'a karşı cephe oluşturduğunun altını çizmiştir. Program esnasında Sinan Engin'in bu söylemi ekranda "17 kulüp Beşiktaş'a karşı birleşti" şeklinde paylaşılmıştır. Beşiktaşlı futbolcu Talisca'nın, Kasımpaşaspor maçındaki hareketinin kırmızı kart olduğunu ancak rakip takım oyuncuları tarafından sürekli tahrik edildiğini de söylemiştir.

20 Ağustos tarihli Beyaz futbol programında;

2-2 berabere biten Fenerbahçe Trabzonspor maçından sonra yayınlanan programın başında Rasim Ozan Kütahyalı yaptığı kol hareketini vücut diliyle destekleyerek “*Korkak Ersun korkak*” diye seslenmiştir. Ertem Şener ise “*Benim yarınki Fotomaç gazetesindeki yazım: Korkaklar*” demiştir.

Yayın esnasında sunucunun “*Kadıköy’de olay varmış*” anonsu ile stat çıkışına canlı bağlantı yapılmıştır. Muhabir beraberlik sonrası Fenerbahçe taraftarlarının morallerinin bozuk olduğunu polis ile arada hafif gerginlikler yaşandığını ama büyütülecek bir olayın olmadığını aktarmıştır. Muhabir ayrıca yıllar sonra kaleci Volkan Demirel’in ıslıklandığını ve taraftarlar tarafından Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın da eleştirildiğini belirtmiştir. Yayın esnasında ekranda altyazı olarak “*Taraftarlar Volkan Demirel’i ıslıkladı*” bilgisi yansıtılmıştır.

Fenerbahçe Trabzonspor maçının yorumlayan Rasim Ozan Kütahyalı yorumunun sonunda Fenerbahçe’nin Avrupa Liginde kaybettiği Vardar takımına gönderme yapmak için “*Vardar Ovası*” türküsünün nakaratını söylemiştir.

Yorumcu Abdülkerim Durmaz’ın açıklamasında kullandığı “*Fenerbahçe’nin şampiyon olması imkânsız*” sözleri ekranda altyazıda paylaşılmıştır. Durmaz Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman’ı sinirli bir şekilde yüksek ses tonuyla eleştirmiştir.

Yayın esnasında Abdülkerim Durmaz’ın yaka mikrofonunu ceketinin içine doğru kaydığını görüp uyarın Ertem Şener’e Rasim Ozan Kütahyalı imalı bir şekilde “*Onu dışarı doğru kaldır*” demiş ve programdakiler tarafından tepki görmüştür.

Ahmet Çakar Aykut Kocaman için;

“Fenerbahçe için asıl tehlike Aziz Yıldırım bile değil Aykut Kocaman’dır. İnanılmaz bir futbol sinsiliği, son derece dengesiz açıklamalara sahip. Dengeliymiş gibi görünen, beyefendiymiş gibi görünen, samimi ve sıcakmış gibi görünen aslında içinde çok ciddi bir futbol sinsiliği barındıran, şöhretli, yaratıcı, efektif oyuncuya dayanılmaz bir kompleks içinde besleyen, vasat sözüm ona görev adamlarını transfer etmeyi ve bunlarla oynamayı bir meziyetmiş sayan, son derece tehlikeli bir tip Fenerbahçe’nin teknik direktörü”

şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Bu açıklamaların ardından Çakar’ın kullandığı “*Aykut Kocaman son derece tehlikeli bir tip*” sözleri ekran altyazısında yansıtılmıştır.

Ahmet Çakar Trabzonspor maçında forvet Van Persie'yi çıkarıp orta saha oyuncusu Giuliano'yu oyuna almasını eleştirirken bu değişiklikten sonra takım gol yediği için zorunlu olarak forvet oyuncusu Soldado'yu oyuna almasını “*Seve seve sokmak zorunda kaldı*” ifadesini kullanmıştır. Program boyunca gayri ciddi kelimeler sarf eden genelde bağırarak dikkat çekmeye çalışan Rasim Ozan Kütahyalı bu ifadenin ardından “*Aaaa hocam nasıl bir ima bu*” diye çıkış yapmıştır. Ahmet Çakar Fenerbahçe için yaptığı yorumda Aykut Kocaman'ı eleştirilerinin merkezine alarak “*Fenerbahçe için asıl tehlike Aykut Kocaman akli bir futbol sekreterinin Fenerbahçe takımının başında olmasıdır*” yorumunda bulunmuştur. Sunucu Ertem Şener ise “*Hocam ne olur 'futbol sekreteri' deme*” diyerek uyarıda bulunmuştur. Buna rağmen yayında Ahmet Çakar'ın “*Aykut Kocaman futbol sekreteridir*” ifadesi altyazı olarak paylaşılmıştır.

Programda Fenerbahçe Asbaşkanı Mahmut Uslu ile Trabzonspor yöneticisi Gökhan Saral'ın maç esnasında tartışma yaşadığı haberi altyazıda “*Mahmut Uslu Gökhan Saral'dan şikayetçi oldu*” şeklinde sunulurken sunucu Ertem Şener “*Mahmut Uslu ve Gökhan Saral arasında çok şiddetli bir kavga olmuş. Çok büyük küfürleşmeler olmuş. Yalan haber vermeyelim sayın Mahmut Uslu ya da sayın Gökhan Saral yayınımaza bağlanabilerseniz doğru haberi verelim*” şeklinde açıklama yapmıştır. Olayın detayları için stada canlı bağlantı yapılarak muhabir Devrim Zengi'den bilgiler alınmıştır. Muhabir Devrim Zengi Fenerbahçe maçta ikinci golü attıktan sonra yönetici Mahmut Uslu'nun sevinmesiyle yönetici Gökhan Saral'ın tepki gösterdiği küfürleşme gerçekleştiği ve Saral'ın Uslu'yu tehdit ettiği gerekçesiyle Uslu'nun karakola giderek suç duyurusunda bulunduğu bilgilerini aktarmıştır.

Trabzonspor yöneticisi Gökhan Saral canlı yayında programa bağlanarak Mahmut Uslu için “*Mahmut 'ussuz' yaramaz*” benzetmesini yapmıştır. Protokol tribününde Mahmut Uslu'nun alkollü olduğunu maç boyunca küfürler ettiğini kendisinin üzerine yürüyerek ‘ne bakıyorsun’ diye tepki gösterdiğini ve kendilerinin mağdur olduğunu söylemiştir.

Yönetici Saral'ın telefon bağlantısı esnasında yorumcu Ahmet Çakar Saral'a ait “*Duruşumuzdan rahatsız olan Fenerbahçe'nin kafası kıyak, akli kaçık yaramazları, rahatsızlığınız ekime huysuzluğunuz kasıma kadar*” twitini okuyarak “*Bunu siz mi yazdınız*” diyerek teyit ettirmiştir. Gökhan Saral ise twittinin Mahmut Uslu için olduğunu belirtmiştir.

Gökhan Saral'ın telefon bağlantısı ardından Ahmet Çakar Mahmut Uslu'nun korktuğu için karakola gittiğini ima ederek 'Yusuf yusuf' ifadesini kullanmıştır. Bu açıklamanın ardından Rasim Ozan Kütahyalı "Ooo" şeklinde bağırarak alkış ile tempo tutmuş "Korktu ödle dedi" şeklinde bağırıştır.

Muhabir Devrim Zengi ise Fenerbahçe yöneticisi Mahmut Uslu ile telefon görüşmesi yaptıktan sonra Uslu'nun demeçlerini telefon bağlantısı ile aktarmıştır. Uslu'nun açıklamalarında alkollü olmadığını ve bunu ispat edebileceğini, Trabzonspor yöneticisi Gökhan Saral'ın önceki yıl oynanan maçta stattaki görevlilere küfür ederek tartışma yaşadığını ve o olayın savcılığa intikal ettiğini söylemiştir. Önceki yılki olayın etkisinden kurtulamadığı için yönetici Saral'ın kendisine yönelik küfür ve tehditlerde bulunduğunu ve kendisinin karakola giderek şikâyetinde bulunduğunu da aktarmıştır.

Sunucu Ertem Şener'in yönetici Mahmut Uslu'ya yönelik canlı telefon bağlantısı çağrısına muhabir Devrim Zengi üzerinden daha önceden mahkemelik olduğu tartışma yaşadığı Rasim Ozan Kütahyalı stüdyoda olduğu sürece bağlanmak istemediği haberinin gelmesi üzerine; yorumcu Ahmet Çakar "Bağlanırsan ekime bağlanmazsan kasıma" diyerek tepki göstermiştir. Sunucu Ertem Şener ise "1 değil 10 Mahmut Uslu 10 Aziz Yıldırım gelse ben yorumcularımı harcatmam" diyerek tepki göstermiştir.

20 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde Fenerbahçe Trabzonspor maçı öncesinde Trabzonspor yöneticisi Gökhan Saral'ın açıklamalarından oluşan haberde Saral'ın kullandığı "Trabzon adil yönetim istiyor" sözü başlıkta yer alırken, "Kaliteli bir takım kurduk, haksızlığa uğramak istemiyoruz. Maçı yönetecek hakemin (Ali Palabıyık) geçmişten kötü referansları var." İfadeleri alt başlıkta kullanılmıştır. Haber metninin içeriğinde ise bu ifadelerin devamı olan "Sadece bize değil her takıma karşı adaletli bir yönetim istiyoruz. Hataların değil futbolun güzelliklerinin konuşulduğu bir maç olmasını diliyoruz" sözlerine de yer verilmiştir.

22 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde "Evkur Yeni Malatyaspor'da hakeme büyük öfke: Hak etmediğimiz bir yenilgi aldık" başlığıyla verilen haberde "Ligin ikinci haftasında Sivasspor'a 2-0 mağlup olan Evkur Yeni Malatyaspor'da fatura maçın hakemi Serkan Çınar'a kesildi" alt başlığı kullanılmıştır. Evkur Yeni Malatyaspor basın sözcüsü Erdal Gündüz'ün;

“Maçın başından sonuna hakem skandal kararlar verdi. Maçın hemen başında Boutaib güzel bir gol attı, ancak hakem faul yaptığı gerekçesiyle iptal etti. Net bir şekilde görülüyor faul olmadığı. Tabii ki bizim de eksiklerimiz var ancak Sivasspor’un 15 atağı vardı 2 gol attı. Ligin hemen başındayız Sivasspor maçında hak etmediğimiz bir mağlubiyet aldık”

demeci de paylaşılmıştır.

24 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde “Zokora’dan Gomis’e destek Emre’ye taş” başlıklı haberde sosyal medya üzerinden ırkçı saldırıya uğrayan Galatasaray’ın Fransız futbolcusu Gomis’e eski Trabzonsporlu Zokora’dan videolu destek mesajının paylaşıldığı aktarılmıştır. Haberde Zokora’nın “Burası güzel bir ülke Allah’a inan, sadece takımına odaklan, bunlar gibi çılgın ve kötü insanları düşünme, kafan karışmasın. Bu ülkede Emre (Belözoğlu) gibi kötü, ırkçı insanlar ve taraftarlar var. Ben orada 5 yıl yaşadım. Orası güzel ülke güzel insanlar var” sözleri paylaşılırken, Zokora’nın kendisine ırkçı ifade kullanan Belözoğlu’nu mahkûm ettirdiği bilgisi de verilmiştir.

27 Ağustos tarihli Beyaz Futbol programında;

Fenerbahçe’nin 2-1 kazandığı Gençlerbirliği maçında hakemin Gençlerbirliği lehine verdiği penaltı için Abdülkerim Durmaz;

“Türk futbol tarihinde bir şeylere daha şahit olduk. Yaşım 55. Ben hiç böyle penaltı görmemiştim... komik bir penaltı. Fenerbahçe kötü durumdayken kendi camiasında sorunlar yaşarken dış etkenler de bunu fırsat bilip Fenerbahçe’ye daha çok vuruyorlar. Şu kadar söyleyeyim rahmetli İlhan Cavcav bu maçı yönetse kendi kulübü lehine bu penaltıyı çalmazdı”

diyerek tepki göstermiştir.

Programda Galatasaraylı futbolcu Gomis’in kartondan maskesi ile yorum yapan Rasim Ozan Kütahyalı Fenerbahçe’nin Avrupa Liginde Vardar takımına yenilmesine vurgu yaparak “Vardar Ovası” türküsünü bağırarak söylemiştir.

Ahmet Çakar Fenerbahçe’nin Gençlerbirliği’ni yenmesine rağmen ligin en kötü futbol oynayan 5 takımından biri olduğunu söylemiştir. Ve Vole hesabından Fenerbahçe sezon sonunda ligi kaçınıcı bitirir şeklinde hazırladığı ankette seçenekler arasında “Küme düşer” ifadesini de koymuştur. Çakar’ın anketi sesli olarak yazdırırken anketi hazırlayan teknik ekibe “Necati dediğimi yaz lan” diye hitap ederken Rasim Ozan Kütahyalı “Küme düşer” sözünden sonra alaycı bir şekilde “Ahaha” diye bağırmıştır. Sunucu Ertem Şener de “Yapma hocam ayıp ya” demiştir. Daha sonra Ahmet Çakar’ın söylediği “Fenerbahçe

küme düşebilir” sözü altyazı olarak ekrana yansıtılmıştır. Rasim Ozan Kütahyalı ise alaycı *“Önümüzdeki sene Fenerbahçe PTT 1. Ligde şampiyon olur mu olamaz mı?”* diye bağırarak soru sormuştur.

Yorumcu Ahmet Çakar tarafından *“Milli bir futbolcu Oğuzhan varsa yokum dedi”* açıklamasından sonra Sinan Engin Milli Takım Teknik Direktörü Lucescu’nun bir futbolcunun etkisinde kalarak böyle bir karar alacağına inanmadığını söylemiştir. Yorumcular futbolcu Arda Turan’ın Milli Takım kadrosunun seçiminde etkili olup olmadığı konusunda gergin şekilde tartışmışlardır.

Fenerbahçe Gençlerbirliği maçından sonra Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman’ın açıklamaları *“Aykut Kocaman’dan Galatasaray’a taş”* şeklinde altyazı ile ekrana yansıtılmıştır. Aykut Kocaman’ın açıklamalarından sonra Rasim Ozan Kütahyalı alaycı bir şekilde *“Nasıl koydu Aykut Kocaman”* şeklinde bağirmiştir.

Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman’ın spor yorumcularına ilişkin *“Kendi seviyelerine indirmeye çalışıyorlar. Sezon sonu yorumcuları yaniltacağız”* sözlerinin yayınlanmasından sonra yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı *“Oooo aşağıladı. Çok ağır konuştu”* diye tepki vermiştir.

Yorumcu Ahmet Çakar ise Aykut Kocaman’ın kaybettikleri Vardar maçından sonra basın toplantısında hiçbir açıklama yapmamasını ‘batan gemiyi ilk fareler terk eder’ deyimini kullanarak ‘korkup kaçtığını’ söylemiştir. Çakar ayrıca Aykut Kocaman’ın Teknik Direktör değil sekreter olduğu eleştirisini yapmıştır.

25 Ağustos tarihli Kırmızı Çizgi programında Fenerbahçe Avrupa Kupasında aldığı 2-1’lik Vardar mağlubiyetinin ardından Avrupa Liginden elenmiştir. Maç sonu eleştirilerde bulunan Serdar Ali Çelikler *“Fenerbahçe’de Aziz Yıldırım’ın zihniyet işgali bu kulüpten temizlenmeden bu kulübün kalıcı başarılarına ve huzura erişmesi imkânsız”* yorumunu yapmıştır.

28 Ağustos tarihli Fanatik gazetesinde Fenerbahçe’nin 2-1 kazandığı maçta hakem kararlarının geceye damga vurmasına rağmen Fenerbahçe’nin galip geldiği aktarılrken eski hakem Deniz Çoban hakem kararlarını *“Skandal kararlar”* olarak yorumlamıştır.

28 Ağustos tarihli Fotomaç gazetesinde Fenerbahçe’nin 2-1 kazandığı Gençlerbirliği karşılaşmasında hakemin Gençlerbirliği lehine verdiği penaltı kararına Fenerbahçeli

oyuncuların sert tepki gösterdiğinin aktarıldığı haber “*Penaltı isyanı*” başlığıyla verilmiştir.

30 Ağustos tarihli Kırmızı Çizgi programında Mehmet Aydın tarafından yapılan yorumda Beşiktaşlı muhabirlerin diğer takım muhabirlerine göre çok daha fanatik olduğunu aktarmıştır.

Ağustos ayı boyunca twitterdaki futbol kamuoyuna ait gündemi yoğunlukla Milli Takım ve milli futbolcularına yönelik eleştirilerden oluşmuştur. Fatih Terim’in karıştığı kavga olayı, Beşiktaş’ın sosyal medya kampanyası ve Lens transferi, Konyaspor – Beşiktaş maçında yaşanan sahaya taraftarın girme olayı, Fenerbahçe ve Galatasaray’ın Avrupa Kupalarında beklenilmeyen yenilgilerle elenmesi gelişmelerine taraftarlar twitter üzerinden fanatik yorumlarda bulunmuşlardır. Ayrıca sosyal medya fenomeni olarak bilinen 690 bin takipçisi bulunan Hakan Hepcan Adlı kullanıcının “*Bizim takım oturana kadar lig biter hacı. Galatasaray’da bir tane maymun var topa düşmanı gibi vurup yere falan atıyo kendini işimiz çok zor*” şeklindeki tweeti Galatasaray’ın siyahi futbolcusu Bafetimbi Gomis’i ima eden ırkçı bir hakaret olarak değerlendirilmiş ve büyük tepki görmüştür. Hepcan hakkında suç duyurusunda bulunulmuş, futbolcu Gomis’e spor kamuoyundan destek gelmiştir.

4.1.2. Ağustos Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi

Ağustos ayı başında oynanan Beşiktaş Konyaspor maçı ile birlikte futbol kamuoyu 2017-2018 sezonuna tartışmalı bir giriş yapmıştır. Maç sonunda sahaya inen Konyaspor taraftarı ile karşılık veren Beşiktaş taraftarları arasında çıkan kavga ve saha içinde güvenliğin sağlanamaması basında büyük yankı uyandırmıştır. Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman’ın her ne kadar olaylarda kendi taraftarlarını aklayan demeci bulunsa da maç öncesi Samsun şehrine gelen Beşiktaş taraftar gruplarını taşıyan otobüslerde çıkan sopa, pala, bıçak türü saldırı aletleri aslında iki takım taraftarlarının da çıkacak olan şiddet olaylarına bir şekilde hazır olduğunu göstermektedir. Spor medyasında bu olayları kınayan söylemler kullanılmıştır. Beyaz Futbol programının açılışında sunucu Ertem Şener yaz döneminde daha spor programlarının yayına başlamadan bu olayların çıkmış olduğunu vurgulamıştır. Şener yaptığı bu yorum ile şiddet olaylarının sorumluluğunu

kabullenmeyerek, özellikle kendi sundukları programdan izole gerçekleştiği imasında bulunmuştur. Ancak açılış konuşmasında dahi şiddet eylemleri ve kaosu destekleyen programın devamında yorumcuların yapıcı eleştirilerden uzak futbol kamuoyu gündeminde yer edinmek adına sert ve uygun olmayan seviyedeki demeçleri yer almıştır. Türk spor medyasının genellikle kullandığı dilin öznesi “üç büyükler” olarak bilinen Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş kulüpleridir. Olayların yaşandığı Süper Kupa finalindeki kulüplerden birinin de Beşiktaş olması sebebiyle basında özellikle Beşiktaş cephesinden değerlendirmelere çok sıklıkla yer verilmiştir. Henüz sezonun başı olması nedeniyle TFF ile Gençlik ve Spor Bakanlığı gibi kurumlar ciddi yaptırım ve önlem almaya yönelik girişimlerde bulunmuşlardır. Siyasi otoritenin sert yaptırımından çekinen spor medyası eleştirilerini TFF üzerinde yoğunlaştırmıştır. Gazeteler ve spor yorumcularının TFF’yi eleştiren ve sorgulayan tutumlarının ardından Beşiktaş Başkanı Fikret Orman, kendi taraftarlarının yanında olduğuna işaret eden fanatik ve popüler bir söylem ile Konyaspor taraftarlarını olaylardan sorumlu tutan açıklamalar yapmıştır. Orman sonraki günlerde TFF ve vereceği cezalara yönelik eleştirilerde bulunmuş ve bu eleştirilerdeki en sert sözler manşetten verilmek suretiyle basında yer almıştır.

Birçok medya organında bu olay derinlemesine tartışılırken Beyaz Futbol yorumcuları Beşiktaş Kulübü Başkanının TFF’ye yönelik söyleminin ‘tehditkâr’ olduğunu vurgulamıştır. Kırmızı Çizgi programında ise üç büyük kulübün zaman zaman TFF’nin kararlarında ve yaptırımlarında etkili olduğu dile getirilmiştir.

Ağustos ayı içerisinde TFF’nin çok sık bir şekilde basında eleştirildiği diğer bir husus da Milli Takım yönetimidir. Teknik Direktör Fatih Terim’in karıştığı kavga olayı spor kamuoyunda Terim’e ve TFF’ye tepkilere neden olmuştur. Bu süreç sonunda TFF Teknik Direktör ile olan sözleşmeyi feshetme kararı almıştır. Spor basınında Fatih Terim’e destek olanlar ile olumsuz eleştirilerde bulunanlar arasında fikir ayrılığı oluşmuştur. Twitterda Fatih Terim’in genellikle aleyhine ve kısmen de mizahi içerikli “*Kebabçı*” etiketli yorumlar, resimler yer almıştır. Bu gündemin futbol kamuoyunda Fenerbahçe Galatasaray arasındaki ezeli rekabet bünyesinde şekillendiği görülmüştür. Galatasaray cephesini temsil eden taraftarlar kendi kulüpleri ile özdeşleşmiş olan Teknik Direktör Fatih Terim’e destek olurken, Fenerbahçe başta olmak üzere diğer takım taraftarları Terim’in aleyhine ve alaycı yorumlarda bulunmuşlardır. Sosyal medya ile etkileşim halinde yayın yapan Beyaz Futbol programında bu olay da diğer birçok haber gibi abartılı

bir sunum ile polemik halinde yansıtılmıştır. Twitter gündeminde Trend Topic, televizyonda izlenme reytingi, sosyal medya hesabı voledeki en popüler anket uygulaması gibi futbolseverler üzerinde etkili bir program olmayı amaçlayan ve polemik oluşturan söylemler ile kargaşa eylemlerine sık sık başvurulmuş programda “Kebapçı Selahattin Sezonu” logosu ekrana yansıtılmış ve yorumcular Terim’i ve TFF’yi sert bir şekilde eleştirmişlerdir. Ana akım yazılı ve görsel basının geriye kalan kısmı ise bu olayı Fatih Terim’in alacağı tazminattaki tutumu üzerinde durmuştur.

Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu’nun kadro seçimlerinin çok eleştirilmesinin ardından kadro değişikliğine giderek Beşiktaşlı futbolcu Oğuzhan Özyakup’u kadroya dahil etmesi sonucu kullandığı “*Sadece aptallar karar değiştirmez*” sözü basının özellikle tercih ettiği hakaret içerikli bir söylem olduğundan yazılı ve görsel basında haber başlığı olarak kullanılmıştır. Bu söz hiçbir değişikliğe ihtiyaç duyulmadan Hürriyet, Fanatik ve Fotomaç gazetelerinin haberlerinde başlık olarak okuyucuya aktarılmıştır.

Özellikle taraftar gruplarının yorum ve atışmalarına sahne olan Beşiktaş kulübünün Jeremain Lens transferi sonrasında Beşiktaş ve Fenerbahçe kulüplerinin yöneticileri karşılıklı açıklamalarla taraftarlarını etkileyici yanlı sözler kullanmışlardır. Fenerbahçe’nin Giuliano transferiyle ilgili gelişmelerde bu kez Fenerbahçe ve Trabzonspor transfer rekabeti medyada yansıtılmıştır. İki takım arasında düello şeklinde aktarılan haberlerde yöneticilerin açıklamalarındaki net ve dikkat çekici ifadelerin başlıklarda sunulduğu görülmüştür.

Beşiktaş Kulübü Başkan ve İkinci Başkanının Antalyaspor Başkanı ile olan karşılıklı “Eto’o transferi” röportajlarında ise muhabirlerin iki tarafında yaptığı açıklamalardan karşı tarafı kışkırtabilecek olan sözleri seçerek sorularında kullandığı ve bunun karşılığında bir polemik oluşturduğu görülmüştür.

Twitterda geniş takipçi kitlesine sahip Hakan Hepcan isimli kullanıcının Galatasaray’ın siyahi futbolcusu Bafetimbi Gomis’i kastederek ırkçı hakaret içeren tweet iletisi spor kamuoyunda sert tepkilerle karşılaşmıştır. Gerek basında gerekse twitter kullanıcıları olan taraftarların sağduyulu tepkileri sonucunda ileti sahibi kullanıcıya adli işlem başlatılmıştır. Kullanıcının popüler olma ve Fenerbahçe taraftarları nezdinde sempati uyandırmaya yönelik yapmış olduğu yorumdaki nefret çağrışımı tartışmalara yol açmış,

haberlin yayılma ve tepki toplama sürecinde sosyal medya ile ana akım medyanın karşılıklı etkileşim içerisinde kitlelere ulaştığı görülmüştür.

Ağustos ayında spor basınında futbol aptalı, geri zekâlı yerine koyma, futbol sekreteri, aptal yerine koyma, tehdit etme gibi deyim ve kelimelere rastlanılmıştır. Haber sunumlarında rekabet ve gerilim içeren ifadeler kullanılırken, yöneticilerin yanlı ve sağduyudan uzak demeçleri arasından polemik oluşturabilecek olan sözler röportaj ve haberlerde özellikle seçilerek servis edildiği görülmüştür.

4.2. Eylül 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları

4.2.1. Eylül Ayı Dönemi Olayları

- Milli Takımda Yaşanan Olaylar:

1 Eylül tarihindeki Kırmızı Çizgi programında Çeşme Alaçatı’da bir işletme sahibi olan ve aynı zamanda Adana Demirspor Kulübü eski başkanı olan Selahattin Aydoğdu ile kavga etmesi sonucu Milli Takım ile sözleşmesi fesih edilen Fatih Terim’in kavga ettiği Selahattin Aydoğdu’ya sosyal medya aracılığıyla destek olunması ve bir grup öğrenci tarafından küçük ‘Türk futbolunu kurtaran adam heykeli’ yapılarak işletmeye götürülmesi haberleri yorumcu Mehmet Ayan tarafından *“Hala utanmadan sıkılmadan TFF ve bağlı kurumları Selahattin Bey’i hala o koltukta oturtuyorlar, ve daha fazla utanmaz ve sıkılmazları da bugün Selahattin Bey’in Alaçatı’daki mekanında götürmüşler ‘Türk Futbolunu kurtaran adam’ diye Selahattin Bey’in heykelciğini koymuşlar”* diyerek tepki gösterirken Erbatur Ergenekon ise sosyal medya üzerinden yayılan trollük akımının iyi bir şey olmadığını altını çizmiştir. Serdar Ali Çeliker’in de sosyal medyanın gerçek olmadığını ancak ana akım medyanın da analiz sorununun bulunduğunu ifade etmiştir.

1 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde yazar Ali Ece kendisine ait köşe yazısında Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu’nun kadro tercihleri ve açıklamalarını eleştirilirken yazısında *“Bizi aptal yerine koyma Lucescu Hocam!”* şeklinde başlık kullanmıştır.

1 Eylül tarihinde yayınlanan Kırmızı Çizgi adlı programda Milli Takım Teknik Direktörü Lucescu’nun liglerde uygulanan yabancı sınırının azaltılması ile ilgili yapmış olduğu açıklamalar için yorumcu Mehmet Aydın oynanacak Ukrayna maçından önce

alınabilecek bir mağlubiyete karşı Lucescu'nun altyapı hazırladığını iddia ederken program yorumcuları Teknik Direktör Lucescu'nun açıklamalarına aksi bir görüşte birleşerek yabancı sınırının daha da genişletilmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Lucescu'nun bu açıklamalarına karşı spor yazarları ve sosyal medya kullanıcılarından olumsuz tepkiler geldiği 2 Eylül tarihli Beyaz Futbol programında da dile getirilmiştir. 2 Eylül tarihinde maçın ardından yayına giren Beyaz Futbol programında alınan yenilginin ardından, yorumcu Sinan Engin tarafından futbolcuların oynadığı oyun eleştirilmiş ve Milli Takım için yeterli görülmemiştir. *“Biz milli takımı seviyor muyuz”* konusu Milli Takım oyuncularının zaten kamuoyunda sevilmediği ve başarılı bulunmadığı görüşlerine yer verilmiştir. Yorumcu Engin, tüm oyuncuları teker teker değerlendirirken Milli Takım kaptanı Emre Belözoğlu için *“Fenerbahçelilerin dışında bütün Türkiye sevmiyor”* ifadesini kullanmıştır.

Yine aynı programda Engin hakem hatalarının kasıtlı olduğunu ve yardımcı hakemin satın alındığını söylemesinin üzerine sosyal medyada twitter üzerinden hakemleri protesto kampanyası da başlatılmıştır. Yorumcu Ukrayna'nın Rusya'da düzenlenecek olan Dünya Kupasına gidebilmesi için Türkiye'ye komplo kurulduğunu da iddia etmiştir. Programda Teknik Direktör Mircea Lucescu'nun yedek kulübesinde maç esnasında esnediği görüntülerin olduğu fotoğraf da yayınlanmıştır

2 Eylül tarihinde Türk Milli futbol takımının Dünya Kupası eleme grubunda kritik maçta Ukrayna'ya 2-0 kaybetmesinin ardından 3 Eylül tarihli Fanatik gazetesinde *“Hayaller Rusya Gerçekler Ukrayna”* manşeti ile verilen haberde eğer maçın kazanılmış olsaydı önemli bir avantaj elde edilebileceğinden bahsedilirken, *“Ancak oyuncularımızın ve yeni hocamız Lucescu'nun bu durumdan pek haberi yok gibiydi. Tamam, hakem de skandal kararlar verdi ama oyunu ve skoru çevirecek hiçbir şey yapmadık desek yeridir. Özetle; Rusya hedefi birkaç adım daha uzaklaştı, yine hesap kitap devri başladı!”* şeklinde eleştirilerde bulunulmuştur.

Ukrayna maçı sonrasında 3 Eylül tarihindeki Fotomaç gazetesinde maçın hakemlerini hedefe alan *“Kasap”* manşeti kullanılmıştır. Gazete mağlubiyetin faturasını kestiği baş hakem David Fernandez Borbalan'ın elinde kasap satını tuttuğu foto-montajlı tam boy fotoğrafı ana sayfasında paylaşmıştır. Ana sayfada ayrıca Ukrayna'nın attığı iki gol pozisyonunun olduğu fotoğraflar da *“Yarmalenko buz gibi ofsayt”* ve *“2. Golün pası*

auttan geldi” şeklindeki ifadelerle beraber verilmiştir. Haberde Ukrayna’nın bulduğu iki gol de skandal kararlar olarak değerlendirilirken, “*Cani hakem Borbalan, 76. Dakikada Cengiz Ünder’in arkadan çekilişinde penaltıyı ve kırmızı kartı es geçip ipimizi iyice çekti*” sözleri aktarılmıştır. Ayrıca metinlerde Teknik Direktör Lucescu’nun kadro tercihi de eleştirilmiştir.

Resim 6. Fotomaç Gazetesi 3 Eylül 2017 “Kasap”

3 Eylül tarihli Hürriyet gazetesi ise “*Hakem de kötü biz de*” şeklinde manşet kullanarak kaybedilen kritik maç için Teknik Direktör “*Lucescu’nun şoke eden 11’iyle sahaya çıkan ay yıldızlı ekibimiz hiçbir varlık gösteremedi*” şeklinde eleştirili bir ifadeyi tercih etmiştir. Gazete ağırlıklı olarak kadro seçimi taktiksel eleştirilere yoğunlaşmıştır. Haberin görselinde ise Teknik Direktör Lucescu’nun iki eli belinde üzgün ve düşünceli bir şekilde

başı yere doğru bakar vaziyetteki tam boy fotoğrafının yanında Ukrayna'nın atmış olduğu gollerin tartışmalı görüntülerine de yer verilmiştir.

4 Eylül tarihli Hürriyet gazetesi haberinde Ukrayna ile oynanıp 2-0 kaybedilen milli maçtan sonra hakem kararlarının eleştirildiği haber zincirinde Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'nun *"Yediğimiz iki gol de hatalı, dünya hakem katliamını gördü,"* Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın *"Ukrayna daha iyi oynadı ama hakemin sonucu etkileyen kararları vardı. İlk golde ben de ayağa kalktım ofsayt diye,"* TFF Başkanı Yıldırım Demirören'in *"FIFA Hakem Komitesi Başkanı Pierre Luigi Collina, daha önce Ukrayna Hakem Komitesi Başkanlığı da yaptı. 2 gol de bariz hatalı. FIFA'ya şikâyette bulunacağız"* açıklamaları paylaşılmıştır.

5 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde milli takımın Hırvatistan ile oynayacağı maçtan önce basın toplantısı düzenleyen Teknik Direktör Mircea Lucescu'nun bir önceki 2-0 kaybedilen Ukrayna maçının hakemine yaptığı eleştirilerin paylaşıldığı haber *"Lucescu, Ukrayna maçı hakemine ateş püskürdü. Hakem kasıtlı hatalar yaptı"* başlığıyla verilmiştir. Haberde ayrıca Lucescu'nun *"Hakem İspanyol'du, Ukrayna kulübesinde de İspanyollar vardı. UEFA ve Collina'dan özür bekliyorum. Ancak henüz gelmedi"* sözlerine de yer verilmiştir.

Resim 7. Hürriyet Gazetesi 5 Eylül 2017 "Hakem Kasıtlı Hata Yaptı"

5 Eylül tarihli Fotomaç gazetesinde milli takımın Dünya Kupası elemelerinde oynayacağı kritik Hırvatistan maçı için *"Bu millet size kazanmayı emrediyor"* başlığı kullanılmıştır.

Haberde milli takımın gruptan çıkma şansının devam edebilmesi için oynanacak olan maçın kazanılması gerektiğine dikkat çekilmiştir.

22 Eylül tarihindeki Hürriyet gazetesi haberinde TFF ile sözleşmesinin sona erdirilmesinden ötürü sorunları olan Teknik Direktör Fatih Terim'in 1 yıllık alacaklarını istediği aktarılırken başlık olarak *"Fatih Terim ihtarname çekti: 3.5 milyon Euro' mu ödeyin"* ifadesi kullanılmıştır.

- Fenerbahçe Beşiktaş Maçı Yankıları:

Ligde oynanan Fenerbahçe Beşiktaş derbisi gergin bir atmosferde oynanmış ve Fenerbahçe'nin 2-1'lik galibiyeti ile sonuçlanmıştır. Maçtan önce ve sonra spor basını ve sosyal medyada özellikle hakem ataması ve kararları, Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in maçın hakemine yönelik sportmenliğe aykırı davranışı, Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin'in eski kulübü Fenerbahçe taraftarları ile yaşadığı gerginlik, Fenerbahçe yöneticisi Mahmut Uslu'nun Caner Erkin'in özel hayatına yönelik hoş olmayan demeçleri tartışılmış ve uzun süre gündemde yer almıştır.

- Maç Öncesi:

15 Eylül tarihli Fotomaç gazetesinde Fenerbahçe ile Beşiktaş arasında oynanacak olan derbi maçı için *"Ya hep ya hiç"* başlığı kullanılmıştır. Haberde ikiye ayrılan bölümün bir tarafında Fenerbahçe'nin forvet oyuncusu Vincent Janssen'in, diğer tarafta Beşiktaş'ın forvet oyuncusu Cenk Tosun'un gol sevinci anındaki fotoğrafları paylaşılmıştır. Alt başlıklar olarak *"Fenerbahçe cephesi: Yine biz kazanırız"* ve *"Beşiktaş cephesi: Palabıyık isyanı"* kelimeleri kullanılırken, Fenerbahçe'nin 12 yıldır kendi evinde Beşiktaş'a kaybetmediğini ve Beşiktaş'ın da önceki sezonda oynan karşılaşmanın hakemi Ali Palabıyık'ın yönetiminden memnun olmadığını altı çizilmiştir.

20 Eylül tarihli derbi maçın öncesindeki Kırmızı Çizgi programında TFF'nin yapacağı hakem ataması tahmini için yorumcu Serdar Ali Çelikler hakem Bülent Yıldırım tahminini *"Eyyam Yıldırım"* olarak adlandırmıştır. Gazetede yer alan Şenol Güneş'in teknik direktörlük kariyerinde Kadıköy'de uzun süre Fenerbahçe'ye karşı kazanamadığı bilgilerinin aktarıldığı haberleri yorumlayan Serdar Ali Çelikler *"Şenol Güneş'in Fenerbahçe maçlarında kendi klasiğinin dışına çıktığını çok gördük. Fenerbahçe maçlarında kendisini çok geriyor, oyuncularını da geriyor, camiyi da geriyor. Şenol"*

Güneş gene gerilim yaparsa Fenerbahçe favori, normal sakin kalırsa denge de bir maç bekliyorum” açıklamasını yapmıştır.

Beşiktaş’ın önceki sezonlarda Fenerbahçe’de oynamış olan iki futbolcusu olan Caner Erkin ve Jeremain Lens’in Fenerbahçe stadyumunda oynanacak maçtan önce *“Caner ve Lens nasıl karşılanır Kadıköy’de?”* şeklinde sosyal medyadan gelen soruya yorumcu Serdar Ali Çelikler *“İyi karşılanmaz tabi, Tümer iyi karşılandı mı? Gayet normal üstünde durmamak lazım ne yapsınlar boynuna kulağına mı sarılsınlar”* ifadelerini kullanılırken benzer durumdaki oyuncu Gökhan Gönül’ün de önceki sezon Fenerbahçe’nin sahasında oynan karşılaşmada tepkiyle karşılaştığı hatırlatılmıştır.

Sosyal medya üzerinden gelen *“Gerginlik ister mi acaba bu maç yine bir derbi kazanılmak için”* sorusuna Mehmet Ayan *“Gerginliği üreten takım Fenerbahçe olabilir”* derken Serdar Ali Çelikler *“Fenerbahçe sert ve kavgacı oynayacaktır. Hakemle de oynayacaktır”* ifadesinde bulunmuştur

22 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman’ın Fenerbahçe ile oynayacakları derbi maçından önce yaptığı röportaj haber olarak verilirken Orman’ın maçın hakemi Ali Palabıyık için söylediği *“Palabıyık gördüğünü çalsın”* sözleri başlık olarak kullanılmıştır. Haberde Orman’ın maçın hakemi ile önceki sene oynanan Ziraat Türkiye Kupası maçında sıkıntı yaşadıklarını belirttiği aktarılmıştır. Orman’ın *“Ali Palabıyık baskı altında kalmaz inşallah. Allah ona hakem şansını versin. Etki altında kalmasın gördüğü neyse onu çalsın”* ifadeleri de haberde paylaşılmıştır.

22 Eylül tarihli Fanatik gazetesi haberinde Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman’ın gözlerinin Kadıköy Şükrü Saraçoğlu stadının tepesinden bakar şekilde tasarlandığı fotoğrafın altında *“Ligin hikayesini değiştireceğiz”* sözleri başlık kullanılırken haber metninde *“Aykut Kocaman, derbi öncesi öğrencilerine yaptığı konuşmada iddialı sözler sarf edip, ‘Cumartesi günü (yarın) Beşiktaş’ı yenerek ligin hikayesini değiştireceğiz’ ifadelerini kullandı”* şeklinde bilgi aktarımı yapılmıştır. *“Kadıköy cehennemi hazır”* başlığıyla verilen haberde ise Fenerbahçe ile Beşiktaş arasında oynanacak maç öncesinde taraftarların stat tribünlerini doldurmasının beklenildiği bilgisi verilmiştir.

22 Eylül tarihli Kırmızı Çizgi adlı programda maçın hakeminin Ali Palabıyık olarak atanmasının yorumlandığı bölümde Serdar Ali Çelikler hakemin kim olursa olsun saygı görmeyeceğini ve baskı göreceğini belirtirken *“Hakem otoritedir Türkiye’de otoriteye saygı yoktur. Otoriteye güveninin olmadığı yerde hakemi ithal edeceksiniz”* yorumunda bulunmuştur.

Fotomaç gazetesi derbi maç öncesinde 21 Eylül tarihindeki baskısında, metnin arka fonunda yanan ateş alevleri önünde *“Derbi ateşi cayır cayır”* manşetini kullanırken, 23 Eylül tarihinde iki samuray dövüşçüsün ellerinde kılıçlarla dövüştüğü ve iki takım teknik direktörlerinin sert mizaçlı bakışlarının olduğu fotoğraflar ile *“Kılıçlar çekildi”* başlığı kullanılmıştır.

Resim 8. Fotomaç Gazetesi 21 Eylül 2017 “Derbi Ateşi Cayır Cayır”

Resim 9. Fotomaç Gazetesi 23 Eylül 2017 “Kılıçlar Çekildi”

23 Eylül tarihli Fanatik gazetesinde Fenerbahçeli futbolcu Janssen ile Beşiktaşlı futbolcu Pepe'nin karşılıklı yüzlerinin yer aldığı fotoğrafıyla birlikte “Yüzleşme” başlığı kullanılmıştır.

Resim 10. Fanatik Gazetesi 23 Eylül 2017 “Yüzleşme”

- Maç Sonrası:

Fenerbahçe'nin 2-1 kazandığı Beşiktaş maçından sonra 23 Eylül tarihinde yayınlanan Beyaz Futbol adlı programda;

“Dev maça hakem Ali Palabıyık damga vurdu” alt yazı başlığı kullanılırken, yorumcu Abdülkerim Durmaz'ın eline aldığı kahve fincanını sesli bir şekilde yudumlaması dikkat çekmiştir. Yayının hemen başında sunucu Ertem Şener gecenin ve programın uzun olacağını belirtirken *“Mahmut Uslu'dan şok sözler”* ile *“Penaltılar ve kırmızı kartlar doğru mu?”* alt yazıları paylaşılmıştır. Program boyunca yayının arka fonunda gerilim müziği verilmiştir.

Yorumcu Ahmet Çakar Fenerbahçe'nin üst akıl emri tarafından bilerek kazandırıldığını iddia etmiştir.

“Bu gece Ali Palabıyık sportif anlamda tetikçilik yapmıştır. Türk hakemlerinden utanıyorum. Türk futbolundan utanıyorum. Bu gece Türk futboluna ayar çekilmiştir. Ve maalesef futbol aptalı Beşiktaşlılar da buna alet olmuşlardır. Bunun başında da Quaresma vardır. Bu gece Beşiktaş baronların cebinin şişik kalması için yem edilmiştir”

Sözleriyle ağır eleştirilerde bulunmuştur. Fenerbahçeli yorumcu Abdülkerim Durmaz ise *“Bu üst akıl Fenerbahçe kazanınca mı ortaya çıkıyor. Üç senedir Fenerbahçe'yi doğruyorlardı. Üst akıl neredeydi”* diye tepki göstermiştir.

Beşiktaşlı yorumcu Sinan Engin;

“Beşiktaş'ın başkanına sesleniyorum eğer bu Ali Palabıyık'la ilgili gerekli yaptırımları yapamazsan yazıklar oldun. İkincisi Beşiktaş'ın önü kesilmeye çalışılıyor. Beşiktaş'ın başkanına sesleniyorum. Bu hakemin düdüğünü mü astırıyorsun Vodafone Park'ın önünden mi geçirtmezsin bilemiyorum Beşiktaş camiasının gücünü göster başkan. Beşiktaş takımının bir penaltısını, bir net golünü verememe cüretini gösteren hakem triosunun düdüğünü mü astırırsın ne yaparsın bilmiyorum. Sevgili başkan gerekli girişimleri yapmazsan yazıklar olsun”

açıklamalarını yapmıştır. Sinan Engin Beşiktaş'ın ‘önünün kesilmek’ istendiğinin ve ‘adam yerine koyulmadığını’ iddia ederken Beşiktaş Kulübü eski Başkanı Serdar Bilgili'nin 2001 yılında kendisine söylediği *“Türkiye'de iki kulüp yaratmaya çalışıyorlar. Fenerbahçe ve Galatasaray”* sözlerini hatırlatmıştır.

Programda Sinan Engin'in kullandığı “*Orman, Palabıyık'a düdük astırsın*” sözü altyazıda ekrana getirilmiştir. Sunucu Ertem Şener'de Sinan Engin'in kullandığı bu ifadenin twitterda ‘Trend Topic’ olduğunu hatırlatmıştır.

Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in maçta küfredip tribüne gönderildiği pozisyonda Ahmet Çakar “*Şenol Hoca kudurdu. Şenol hoca küfretti kimse inkâr etmesin. O.ç. çocuğu dedi*” ifadelerini kullanırken küfrün kabul edilemeyeceğini söylemiştir. Sinan Engin ise hakemlerin bu olayı daha ılımlı davranıp uyarıda bulunarak idare etmeleri gerektiğini söylemiştir.

Ahmet Çakar hakem hatalarının iki yıldır Beşiktaş'ın lehine yönelik olup kollandığını açıklarken “*Hakem hatası Beşiktaş lehine yapıldığında; masum olabilecek futbolun güzel yanlarıydı ta ki bu akşam canları yanana kadar*” ifadesini de kullanmıştır. Çakar 80. dakikadaki pozisyonda Fenerbahçe kalecisi Kameni lehine çalınan faul düdüğünün hakemin iyi niyetli olmadığını ispatı olduğunu belirtirken;

“O düdüğü çaldın ya Ali. Ben de şimdi senin düdüğünü çaldım. Ben yemem. Bunu hakem olarak çözerim. Penaltılar falan hepsini yedirirsin bana ama onu yediremezsin. Şimdi Yusuf abi, Yusuf Namoğlu senin namuslu adam olduğunu biliyorum. Ve bu üst aklın seni aşarak endirekt yollardan hakemleri bazı maçlarda maniple ettiğini de biliyorum. Şimdi ne oldu Beşiktaş 3 eksik moralsiz, salı akşamı Leipzig ardından Trabzon'a gidecek”

demiştir. Ahmet Çakar ayrıca hakemin Beşiktaş'ın bir önceki deplasman maçını da yönettiği için bu maça atamasının plansız ve üst akıl tarafından atandığını iddia etmiştir. Çakar puan farkı olarak geride olan Beşiktaş olsaydı Beşiktaş'ın lehine kararlar verileceğini de belirtmiştir.

Abdülkerim Durmaz eski Beşiktaş Teknik Direktörü Slaven Bilic'in Türkiye'den ayrıldıktan sonra söylediği “*Bütün takımların amacı sadece Fenerbahçe'yi devirmek olan bir ligin tadı tuzu olmaz*” sözünü hatırlatarak tüm futbol kamuoyunun Fenerbahçe'ye karşı olduğunu öne sürmüştür. Durmaz;

“İşte bugün canlı örneğini yaşıyoruz bu kanalda ve diğer kanallarda Fenerbahçe maç kazandı, nasıl kazandı, 15 senelik yenilmezlik serileri falan hiç bitti, direkt hakemle direkt. Ve bunu kim söylüyor Beşiktaşlılar. Bu Beşiktaş iki senedir şampiyon oluyor biz de tebrik ediyoruz. Ama bu ara lehlerine yapılmadık ucuz mu ucuz verilmedik penaltı kalmamışken, tekme tokat rakibin kasıklarına vuran oyuncularını sahada tutulurken. Kırmızı kart dahi görmezken bunlara normal hakem hataları deyip geçenler bugün

Fenerbahçe'nin kazandığı maçta 'aman aman aman Beşiktaş maçı 3-0 kazanırdı hakem duman etti. Nerdeyse oraya geliyoruz. İşte bu Türkiye'nin gerçeğidir. Bu ülkede futbol Fenerbahçe'ye karşı oynanan bir oyundur. Hemen algı operasyonu, hemen sallamalar, hakem böyle yok düdüğü atсын falanlar”

şeklindeki açıklamalarını yüksek sesle ve hararetle bir şekilde dile getirmiştir.

Ahmet Çakar sosyal medyada vole hesabı üzerinde “*Fenerbahçe'nin galibiyetinde sizce hakem başrolü oynamış mıdır?*” anketini yapmıştır. Ve “*Bu akşam galibiyette Fenerbahçe'nin bir damla teri yoktur. Bütün her şey hakemdir. Bu akşam Beşiktaş hakem ile yenilmiştir*” iddiasını ortaya atmıştır. Maçın hakemi Ali Palabıyık için “*Ah Ali ah seni de kaybettik ama çok erken gittin*” ifadesini kullanmıştır.

Sinan Engin Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş için “*Şenol Hoca'nın Fenerbahçe fobisini bırakması lazım. Fenerbahçe'ye yenilirim diye korkma*” sözlerini söylemiştir.

24 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde;

Eski hakem ve yorumcu Mustafa Çulcu'nun hakem yorumlarını değerlendirdiği köşesinde Fenerbahçe Beşiktaş maçında Fenerbahçeli oyuncu Hasan Ali Kaldırım'ın müdahalesinin penaltı olduğunu belirttiği haberde “*Hasan Ali'nin hareketi penaltıydı*” başlığı kullanılmıştır.

“*Kadıköy'de 30 taraftara gözaltı*” başlığıyla verilen haberde “*Ülker Stadı'ndaki Fenerbahçe Beşiktaş derbisi öncesi 30 siyah beyazlı taraftar gözaltına alındı. Güvenlik güçleri, Passolig'i olmayan, taşkınlık yapan ve alkollü oldukları tespit edilen 30 Beşiktaş taraftarını gözaltına alarak, stada girişlerini engelledi*” ifadesi yer almıştır.

Fenerbahçe Beşiktaş maçının ardından verilen haberde hakemin yaptığı itirazlar sonucu tribüne gönderdiği Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş için “*Güneş tribüne çıktı. Kenarda Hocalar futbolcular sahada gerildi*” başlığı kullanılmıştır. Haberde Teknik Direktör Şenol Güneş'in faul kararı verilen pozisyonda gösterdiği tepki nedeniyle hakem tarafından cezalandırılarak tribüne gönderildiği bilgisi verilmiştir.

Beşiktaş yorumcusu ve muhabiri Kenan Başaran derbi maçı değerlendirdiği köşe yazısında “*Beşiktaş yine sinirine yenildi*” başlığını kullanmıştır. Başaran köşesinde maçın adamının Teknik Direktör Şenol Güneş'i tribüne gönderip, 5 kırmızı kart ve 2 penaltı kararı veren hakem Ali Palabıyık'ın olduğunu söylemiştir.

Hürriyet gazetesinde ayrıca maçtan sonra basın mensuplarına konuşan Fenerbahçe Kulübü genel sekreteri Mahmut Uslu'nun açıklamaları için *“Mahmut Uslu'dan olay sözler!”* başlığı kullanılmıştır. Haberde Uslu'nun sarf ettiği;

“Sayın Fikret Orman hep konuşuyor ve hakemleri etki altına alıyor. İki penaltı ikisi de doğru. Caner'in özel hayatını biliyorsunuz. Bu Fenerbahçe, ona sahip çıktı. Özel hayatı ile ilgili konuşmuyoruz ama hareketlerine dikkat etmeli. Lens ile bir şey yok. Seyirci her şeyi iyi biliyor”

sözleri aktarılmıştır.

24 Eylül tarihli Fotomaç gazetesinde Fenerbahçeli futbolcular Guiliano ve Janssen'in gol sevincinin yer aldığı fotoğraf ile verilen haberde *“Destan”* başlığı yer alırken *“Fenerbahçe 5 kırmızı kartın çıkıp büyük tartışmaların yaşandığı müthiş derbide Beşiktaş'ı 2 penaltı golüyle yendi”* ifadeleri kullanılmıştır. Ayrıca haber metninde *“Negredo'nun buz gibi golünü geçersiz sayan hakem Ali Palabıyık; çıkardığı tartışmalı kırmızı kartlar ve es geçtiği kritik pozisyonlarla sınıfta kaldı. Evinde 7 maç sonra kazanan Kanarya iyice havasını buldu. Babel'in golünün yetmediği Kartal'ın Kadıköy'de kazanamama serisi 14 maça çıktı”* sözleri de kullanılmıştır.

24 Eylül tarihli Beyaz Futbol adlı programda;

Fenerbahçe ile oynanan maçta Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in hakeme yönelik hakaret ettiği pozisyon değerlendirilirken, yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı *“Şenol Güneş'in ağız dolusu küfürlerini konuşamayan programlardan değiliz”* demiştir. Abdülkerim Durmaz ise Şenol Güneş'in çizdiği imaja ettiği küfürler ve önceki sezon oynanan maçta Fenerbahçeli futbolcu Kjaer'in boğazını sıkmasının örtüşmediğini söylemiştir. Ahmet Çakar da küfrün meşrulaştırılmayacağını ve Şenol Güneş'in *“Allah belanızı versin”* demediğini ve *“O. çocuğu”* dediğini söylemiştir. Sinan Engin'in ise Fenerbahçe fobisi olduğunu ve mağlubiyeti hazmedemeyerek agresif tutumlarda bulunduğunu belirtmiştir.

Ahmet Çakar maçtan sonra Aykut Kocaman'ın Şenol Güneş'in kendisine bakarak söylediği sözleri anlamadığını belirttiği açıklamasını ve Şenol Güneş'in Fenerbahçe stadında bordo mavili kravat ile çıkması eylemlerini *“Cinlik”* olarak tanımlamıştır.

Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'un basın toplantısında Fenerbahçe Beşiktaş maçı için kullandığı *“Derbide kararlar bir takımın lehineydi”* sözü programlarda

altyazıda verilmiştir. Ertem Şener Tudor'un üç hafta sonra kendi takımının Fenerbahçe ile oynayacağı maçtan önce Fenerbahçe lehine yapılan hatalara dikkat çektiğini vurgulamıştır. Ahmet Çakar ise Tudor'un açıklamasının "*Beşiktaş'ı boğdular*" anlamına geldiğini söylemiştir.

25 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş'ın 2-1 kaybettiği Fenerbahçe maçı sonrası maçın hakemi Ali Palabıyık'a tepki gösteren Beşiktaşlı yönetici Şafak Mahmutyazıcıoğlu'nun açıklamaları "*Ali Palabıyık emek hırsızdır!*" başlığı ile verilmiştir. Haberde 'olaylı' olarak tanımlanan derbi maçından sonra Beşiktaş cephesinin maçın hakemi Palabıyık karşı yoğun tepkilerinin olduğu aktarılmıştır. Mahmutoğlu'nun sarf ettiği "*Kadıköy'de yıllardır hep aynı senaryo ortaya konuluyor. Tüm Türkiye hatta dünya gördü, inanılmaz skandal bir hakem yönetimi vardı. Yine şampiyon olacağız ve gerginlikten beslenenler gerginlikleriyle kalacak*" ifadesi de aktarılmıştır. Beşiktaş maçından sonra basın mensuplarına açıklamada bulunan Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın sözleri için "*Derbi sonrası tartışma yaratacak açıklamalar yaptı*" dipnotu ve "*Türkiye'de en fazla bana algı operasyonu yapıyorlar*" başlığı kullanılmıştır. Haberde bir gazetecinin takımlarına çok savunma yaptırıyor eleştirilerine rağmen Fenerbahçe'nin çok gol atıp, çok gol yediğini hatırlatması üzerine Kocaman'ın "*Beni nasılsa eleştirecek bir şey bulurlar. Öyle mi diyorlar şimdi?*" şeklindeki sözleri aktarılmıştır.

27 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde yer alan Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın 2-1 kaybedilen Fenerbahçe maçından sonra yaptığı açıklamaların sunulduğu haberde Orman'a ait "*3. şampiyonluğumuz engellenmek isteniyor*" sözleri başlıkta kullanılmıştır. Başlıkta alıntı yapılan "*2 sene üst üste şampiyon olunca, 3. sene şampiyon olması engellenmesi gereken birtakım olarak görülüyoruz*" sözleri alt metinde açık olarak aktarılmıştır. Maç için ise "*Video hakem uygulaması olsaydı Fenerbahçe maçının sonucu farklı olurdu*" yorumunda bulunmuştur

27 Eylül tarihli Kırmızı Çizgi programında yorumcu Serdar Ali Çeliker'in Şenol Güneş'in Fenerbahçe maçındaki ve sonrasındaki basın toplantısındaki agresif eylemlerini yorumlarken sahada oyuncular arasında bir gerginliğin olmamasına rağmen her daha önceki Fenerbahçe maçlarında olduğu gibi Güneş'in gergin olduğundan bahsetmiştir. Konuşmasında maçta forma giymeyen Fenerbahçe kalecisi Volkan Demirel'in de bu tip

maçlarda gerginlik yaratan futbolculardan biri olduğuna dikkat çeken “*Bu tip maçların olağan şüphelileri kimler olur? Sabri olur Volkan olur Emre Belözoğlu olur*” ifadesini kullanmıştır.

29 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş muhabiri Kenan Başaran “*Come to Beşiktaş güzelliğinden, yanlışa*” başlığıyla sunduğu köşe yazısında Türkiye’de futbolda kavga ortamını belirten faktörleri sıralamıştır. Yazar bu faktörleri 80-90lı yıllarda sırasıyla;

- Yazılı Basın
- Taraftarlar
- Yöneticiler

Günümüzde ise;

- Sosyal Medya
- Yöneticiler
- Televizyon şeklinde sıralamıştır.

Başaran Fenerbahçe Beşiktaş derbisi özelinde ise yaşanan kavganın 3 sebebini;

- Sosyal medyada maç öncesi başlayan hakem linç
- Sahadaki futbolcuların sertlikleri
- Yöneticilerin maç sonu demeçleri olarak yorumlamıştır.

- Derbi Sonrası Hakeme Yönelik Tepkiler:

24 Eylül tarihindeki Beyaz Futbol programında Fenerbahçe Beşiktaş maçının tartışılan hakemi Ali Palabıyık için Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım’ın 1 Ekim 2015 tarihinde derbi maçlara “*Ali Palabıyık ve Mete Kalkavan gibi genç hakemleri verin*” şeklindeki açıklaması aktarılırken ekranda altyazı olarak “*Aziz Yıldırım Ali Palabıyık’ı istemişti*” ifadesi yansımıştır. TFF Başkanı Yıldırım Demirören’in de “*En beğendiğim hakem Ali Palabıyık*” açıklaması da ayrıca ekrana getirilmiştir.

26 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş’in 2-1 kaybettikleri Fenerbahçe maçının değerlendirmesini yaptığı açıklamaların paylaşıldığı haberde;

“Derbide bir sürü pozisyon oldu, penaltılar, ana avrat küfredildi. Paralar atıldı. Bizim hiçbir tepkimiz olmadı. Oyuncularımızın hiçbir provokasyonu yoktu...önümde olan pozisyonda faul yoktu. Hakeme ‘artistlik yapıyor niye faul veriyorsun’ dedim. Küfretmeye müsait milletiz. Şahsıma küfredilince sorun yok, başkasına küfür edildiği zaman sıkıntı oluyor. Pozisyonda geri döndüm. Ne söylediğimi bilmiyorum, söylenerek geri döndüm. Sağ olsun Bein Sports güzel çekiyor bunları. Tribüne çıkarken ana avrat küfrettiler. Ağzımdan küfür çıkıyorsa tasvip etmem. Hakeme tepkim vardı ama küfür yoktu”

sözlerine yer verilmiştir. Güneş’in kendi aleyhlerine verilen penaltı kararının yanlış olduğunu belirttiği ve hakem Ali Palabıyık’ın yönetiminden memnuniyetsizliğini belirten sözleri de *“Bu maçta da Ali Palabıyık ile ilgili olanları biliyorsunuz. Kendi sahamızdaki maçta neler yaptığını biliyorsunuz”* şeklinde aktarılmıştır.

28 Eylül tarihli Hürriyet gazetesi haberinde Beşiktaş Başkanı Fikret Orman’ın oynadıkları Fenerbahçe derbisini değerlendirdiği röportajda; oynadıkları Fenerbahçe maçının yan hakemi olan Cem Satman’ın daha önce Karabük maçında da görev yaptığını ve gollerini vermediğini belirterek *“Cem Satman’ı takip edeceğiz”* sözleri paylaşılmıştır.

29 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde;

Fenerbahçe Beşiktaş maçından sonra yoğun eleştiri alan hakem Ali Palabıyık’ın değerlendirmesini köşesinde yapan yorumcu Uğur Meleke Türkiye’de çok tartışılan maçların yabancı hakemler tarafından yönetilmesi isteğine atıfta bulunarak *“Yabancı hakem gelse 2 yılda Türkiye’den kaçır”* sözlerini yazısının başlığında kullanmıştır. Hakemler hakkında özellikle sosyal medya üzerinden asimetric bir olumsuz algı yaratıldığına dikkat çeken Meleke;

“Bu ülkede derbi yönetmek Dünya Kupası’nda düdüğ çalmaktan kolay iş değıl. 36 yaşındaki bir genç hakem Ali Palabıyık’ı, sırf arkasında kitleler bulunmuyor diye linç etme hakkı görüyorlar kendilerinde. Alman’ı, İngiliz’i, İtalyan’ı, dünyanın bütün büyük hakemlerini getirsek 1-2 yıl sonra kimsenin buraya gelmek istemeyeceğine eminim. Kimse gerçekten adalet istemiyor. Herkes ‘kendine menfaat, başkasına adalet’ istiyor”

sözlerini kullanmıştır.

2-1 kazandıkları maçtan sonra Beşiktaş cephesi tarafından ağır tepkilerin gerçekleşmesi sonucunda Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman’ın yaptığı açıklamalar cevap niteliğinde bir haber olarak verilmiştir. Başlıkta Kocaman’a ait *“Beşiktaş’ı yendiğimize pişman olduk”* ifadesi kullanılmıştır. Kocaman’ın;

“Sanki hiç oynamamışız, Beşiktaş hakem ile kaybetmiş gibi bir hava yaratılıyor. Eğer video hakem olsa Beşiktaş 20. Dakikada 9 kişi kalabilirdi. Quaresma ve Pepe'nin kırmızı kartları verilmedi. Beşiktaş ile ilgili bir sıkıntım yok ama Fenerbahçelilere bir mesajım var: Sahaya çıktık çatır çatır oynadık yendik”

sözleri de aktarılmıştır.

Fenerbahçe'nin olaylı Beşiktaş maçından sonra Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in hakeme küfretmesi eyleminden 1 maç ceza alıp, kulüp genel sekreterinin maç sonu açıklamalarına ise 3 ay hak mahrumiyeti almasına tepki gösterdiğinin belirtildiği haber *“Küfüre 1 maç, eleştiriye 3 ay bu nasıl adalet?”* başlığı ile verilmiştir. Haberde ayrıca kulüp tarafından verilen cezaların kınandığı ve Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in olası bir ağır cezadan kurtarıldığı değerlendirilmesi aktarılmıştır.

29 Eylül tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Çok tartışılan hakem kararlarının konuşulduğu bölümde yorumcular tarafından Fenerbahçe Beşiktaş derbi maçı sonrasındaki hakem tepkileri nedeniyle Fenerbahçe'nin oynayacağı Akhisar Belediyespor maçının hakeminin bir önceki programda tahmin ettikleri gibi Bülent Yıldırım olduğunun altı çizilmiştir.

Serdar Ali Çelikler tarafından Fenerbahçe Beşiktaş maçının hakemleri Ali Palabıyık ve Cem Satman'ın hafta boyunca Beşiktaş Kulübü tarafından eleştirildiği ve maçı hakem yüzünden kaybettiği haberlerinin yapıldığını aktarmıştır. Hafta sonu spor programlarında *“Lige denge gelsin diye yayıncı kuruluş para kaybetmesin diye Fenerbahçe erkenden kopmasın diye Fenerbahçe kazandırıldı”* ve pazartesi günü *“Ali Palabıyık düdüğünü asacak,”* salı günü başka bir haberde hakem kastedilerek maçtan üç gün önce Tekirdağ'da bir restoranda *“O Beşiktaşlılara patronun kim olduğunu göstereceğim dedi”* şeklinde haberlerin çıktığını belirtmiştir. Perşembe günü PFDK'ya küfürden sevk edilen Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in *“Sportmenliğe aykırı hareket”* eyleminden 1 maç ceza aldığına dikkat çekmiştir. Gelişen bu baskı ve ortamda Akhisar Belediyespor Fenerbahçe maçının hakeminin sağlıklı bir yönetim yapamayacağını aktarmıştır.

Programlardaki yorumcular hakemlerin özellikle yöneticiler tarafından baskı altına alındığını ve federasyonun hakemleri yeterli düzeyde koruyamadığını iletmişlerdir. Mehmet Ayan Teknik Direktör Şenol Güneş'in ettiği küfür sonrası 1 maç ceza almasının *“Hakemleri aşağılamaya zemin hazırlayan karar”* olarak değerlendirmiştir. Serdar Ali

Çelikler ise yine hakeme küfreden Fatih Terim'e 9 maçlık ceza verip 6 maçı uygulatan federasyonun yine Yıldırım Demirören federasyonu olduğunu ve federasyondaki hukukçuların Başkan Demirören'in şirketlerinde çalışan maaşlı hakemleri olduğu bilgisini vermiştir.

Serdar Ali Çelikler'in TFF Başkanı Yıldırım Demirören'in son iki yıldır federasyonu yönetemediğinin ve federasyonun kurullarının ve karar mekanizmalarının değişik kişiler tarafından yönetildiğine dikkat çekerken yorumcu Mehmet Ayan bu konu ile ilgili hazırlanmış bir listenin olduğunu belirtmiş ve listeyi;

“Riva'yı Cengiz Zülfikaroğlu, TFF başkanlık makamını Fikret Orman, yabancı meselesini sayın Cumhurbaşkanımız, TV yayın gelir meselesini Göksel Gümüüşdağ, PFDK hukuk kurulunu aile şirketi yani iki tane Yıldırım Demirören ailesinden maaş alan avukat, hakemleri Yusuf Namoğlu, Milli Takımı artık Arda (Turan) bir zamanlar Fatih Terim, tazminat meselesini de Allah'a havale ediyoruz”

şeklinde açıklamıştır.

27 Eylül tarihindeki Kırmızı Çizgi programında;

Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın maçın hakemi Ali Palabıyık ve yan hakem Cem Satman ile ilgili yorumunda *“Yan hakemi takip edeceğiz artık bütün problemlili kararların içerisinde var yani ben çok da detaya gitmeyeyim ama gözüm üstünde yani yazık yani Beşiktaş'a”* açıklamaları paylaşmıştır.

Beşiktaş camiası tarafından kaybettikleri maçın ardından hakeme karşı gösterilen tepkiler ile hakemlerin değerlendirildiği bölümde yorumcu Serdar Ali Çelikler kulüplerin ve spor kamuoyunun vereceği tepkilere göre durumu idare edebilecek hakem atamalarının yapılacağını belirtmiştir. Ayrıca önceki sezon Fenerbahçe lehine hata yapan iki hakemin MHK tarafından 4 hafta dinlendirildiğinin ancak Fenerbahçe aleyhine hata yapan 5-6 hakemin ertesi hafta görev yaptığını belirtmiştir. Çelikler hakemlere verilen *“Fenerbahçe lehine hata yaparsan çok uzun süre dinlenirsin”* şeklindeki mesajların hoş olmadığını dile getirmiştir.

Çelikler ayrıca Fenerbahçe Akhisar maçının yönetecek olan hakemin psikolojisi için *“Aman Fenerbahçe lehine hata yapmayayım da ne olursa olsun”* ifadelerini kullanmıştır.

Maç ve hakem ile ilgili yorumların sosyal medya kullanıcıları tarafından eleştirilmesi sonucunda yorumcu Serdar Ali Çeliker yaptığı eleştirilerin önceki hafta oynanan Beşiktaş Fenerbahçe maçının yansımalarının bu hafta Fenerbahçe Akhisar Belediyespor maçında Fenerbahçe aleyhine hakem kararları olarak yansıdığını ve bu durumun da bir sonraki hafta Fenerbahçe'nin bu kez lehine yansiyacağını ifade etmiştir.

Yayında Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın Beşiktaş maçı sonrasında gelişen olaylar ve Akhisar Belediyespor maçındaki hakem hatalarına yönelik *“Beşiktaş'ı yendiğimize pişman ettiler”* ifadesi aktarılmıştır.

Hakemlerin çok fazla baskı altında olduğunu ve haklarının savunulmadığını iddia eden Mehmet Ayan; Cüneyt Çakır, Fırat Aydınus ve Bülent Yıldırım gibi öncü hakemlerin diğer hakemleri de organize ederek Teknik Direktör Şenol Güneş'in meslektaşlarına ettiği hakarete dikkat çekmek için lig maçlarını 15 dakika geç başlatarak eylem yapmaları tavsiyesinde bulunmuştur. Serdar Ali Çelikler ise daha önceki dönemde Fenerbahçeli futbolcu Raul Meirelles'in hakem Halis Özkahya'ya tükürdüğünü ve hakemin bunu raporlamasına rağmen Fenerbahçe'nin lobi gücünden ötürü 14 maçlık cezanın verilemediğini ve bu dönem ise lobi gücünün Beşiktaş'ta olduğunu aktarmıştır. Çelikler ayrıca federasyon değişikliği ve yabancı hakem uygulamasının bir an evvel gelmesi gerektiği eleştirisinde bulunmuştur.

Mehmet Ayan ise yaşanan hakem ve benzeri tartışmalardan dolayı 4 saat boyunca futbolu konuşamadıklarını belirterek *“Bunu bize yaşatanlara aşk olsun diyorum”* ifadesini kullanmıştır.

Twitter kullanıcısı olan taraftarlar arasında da maçın hakemi Ali Palabıyık'a yönelik sert eleştiriler olmuştur. Beşiktaş taraftarları hakemin yanlı yönetimine dikkat çeken paylaşımlarda bulunmuştur. Özellikle spor basınında çıkan *“Hakeme düdük astırma”* kampanyası maçı izleyen hafta boyunca twitter gündeminde yer almış taraftar grupları arasında gergin atışmalara sebep olmuştur. İki taraftar grubu arasında atışma şeklinde gerçekleşen tweet paylaşımlarında Fenerbahçeli taraftarlar ise Beşiktaşlı futbolcular Pepe ve Quaresma'nın hareketlerine hakemin kırmızı kart vermesi gerektiğini ve Teknik Direktör Şenol Güneş'in kullandığını iddia eden paylaşımlar yapmışlardır.

Resim 11. Twitter: Hakem Ali Palabıyık'a Tepki

- Caner Erkin Tartışmaları:

Beşiktaş'ın milli futbolcusu Caner Erkin, daha önceki dönemlerde Galatasaray ve Fenerbahçe kulüplerinde de forma giymiştir. Erkin'in söz ve davranışları çoğu kez formasını giydiği takımların haricindeki kulüp taraftarları tarafından tepki toplamıştır. Spor basınında da zaman zaman eleştirilen ve özel hayatı ile de gündeme gelen futbolcu Eylül ayında oynanan Fenerbahçe Beşiktaş derbi müsabakasında Fenerbahçe Stadında Beşiktaşlı taraftarları diz çökerek selamlaması sonrasında Fenerbahçeli taraftarların statta ve sosyal medyada tepkisine maruz kalmıştır. Maçtan sonra ise Fenerbahçe yöneticisi Mahmut Uslu tarafından Caner'e önceki dönemlerde kulüp olarak sahip çıkıldığı fakat oyuncunun bu tutumunun yanlış olduğu eleştirisi yapılmıştır. Uslu'nun futbolcunun özel hayatının çarpıklığına dikkat çekmesi ise tepkilere yol açmıştır.

23 Eylül tarihinde oynanan Fenerbahçe Beşiktaş maçından sonra röportaj esnasında Fenerbahçe Kulübü genel sekreteri Mahmut Uslu'ya, Caner Erkin'e yönelik tribünlerden

gelen tepkilerin sorulmuştur. Uslu Fenerbahçe'nin eski futbolcusu Caner Erkin'in tribünlerden tepki almasını *"Caner Erkin'in özel hayatını biliyorsunuz. Bütün kamuoyu biliyor. Dört yıl bu yönetim, sayın Aziz Yıldırım dahil sahip çıktı bu Fenerbahçeliler de sahip çıktı. Ama 'ben aileyi gördüm' falan gibi konuşmalar yapınca transferde tabi ki seyirciler tepki gösterecek"* şeklinde cevap vermiştir. Röportajın yayınlandığı Beyaz Futbol programında yorumcu Sinan Engin futbolcunun özel hayatından bahsetmesinin Mahmut Uslu'ya yakışmadığını ve kendi programlarının muhabirine yaklaşımına yönelik ise *"Muhabirlere köpek gibi davranıyorsunuz"* eleştirisini dile getirmiştir. Yorumculardan Ahmet Çakar, Uslu'nun Caner Erkin'in özel hayatına yönelik sözlerine *"20 Mahmut Uslu, 1 Caner etmez"* şeklinde tepki göstermiştir. Abdülkerim Durmaz ise Mahmut Uslu'nun maçta çok gergin olduğunu *"Ruh hali kötü"* diyerek eleştirirken Caner Erkin yorumunun yakışsız olduğunu ifade etmiştir. Caner Erkin'e tribün tepkisinin normal olduğunu ancak yöneticilerin bu tip demeçlerde bulunmasının yanlış olduğunu belirtmiştir.

24 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin'in eski takımı Fenerbahçe'ye karşı ilk defa forma giydiği bilgisinin verildiği haberde Caner'in Beşiktaş tribünlerinin önünde diz çökerek selamlama yaptığı fotoğrafın yanı sıra *"Caner Fenerbahçelileri kızdırdı!"* başlığı kullanılmıştır. Haberde maç boyunca hırslı ve istekli olan Caner Erkin'in bu davranışından ötürü topla her buluşmasında Fenerbahçeli taraftarlar tarafından ıslıklandığı belirtilmiştir. Fenerbahçe Kulübü genel sekreteri Mahmut Uslu'nun *"Mahmut Uslu'dan olay sözler!"* başlığı ile verilen röportajında ise Caner Erkin için *"Caner'in özel hayatını biliyorsunuz. Bu Fenerbahçe, ona sahip çıktı. Özel hayatı ile ilgili konuşmuyoruz ama hareketlerine dikkat etmeli"* sözleri aktarılmıştır.

28 Eylül tarihli Hürriyet gazetesi haberinde ise Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın Fenerbahçe genel sekreteri Mahmut Uslu'nun futbolcuları Caner Erkin hakkındaki demeçlerine tepkisi *"Men cezası verilmeli"* başlığı ile aktarılmıştır. Mahmut Uslu cevaben *"70 yaşındaki adamların benim futbolcumun ailevi yaşamına girmesi doğru mu? Yakışıyor mu bir yöneticiye bel altı demeçler? Sporda ahlak önemli bir şey"* şeklindeki sözleri de haberde paylaşılmıştır.

27 Eylül tarihindeki Kırmızı Çizgi programında Caner Erkin'in eski kulübü Fenerbahçe'nin stadında Beşiktaş taraftarlarının önünde diz çökerek selam verme

hareketi eleştirilmiştir. Yorumcular Serdar Ali Çelikler ve Mehmet Ayan Caner'in Galatasaray'da 6 ay kiralık oynadıktan sonra Fenerbahçe'ye transfer olduğunda bonservisinin bulunduğu Rus kulübünü kastederek *"Ben CSKA'dan geldim"* demeciyle Galatasaray taraftarlarından tepki topladığı, Fenerbahçe'den ayrıldıktan sonraki ilk Beşiktaş Fenerbahçe maçında eski takım arkadaşlarıyla kavga ederek de Fenerbahçeli taraftarlardan tepki topladığı hatırlatılmıştır. Spor yazarı Uğur Meleke'nin deyimi olan koridor sicilinin Caner Erkin'de kötü olduğunun altı çizilmiştir. Ancak Caner Erkin'in bu eylemlerine rağmen Fenerbahçe Asbaşkanı Mahmut Uslu'nun özel hayatı hakkında eleştiri yapmasının uygunsuz bir durum olduğu da aktarılmıştır. Mehmet Ayan Fenerbahçeli taraftarların büyük bir kısmının da Mahmut Uslu'nun açıklamalarından icap duyduğu tahmininde bulunmuştur.

29 Eylül tarihindeki Kırmızı Çizgi programında Caner Erkin'in hareketinin konuşulduğu bölümde sosyal medyada çıkan her sözün gerçek olmadığı ve haber niteliği olmadığı aktarılırken Serdar Ali Çelikler sosyal medyada çıkan Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin'in *"Kadıköy'de oynadığımız her maçı kazandığımızı zannediyordum"* şeklinde bir ifadesinin olmadığını belirtmiştir. Mehmet Ayan ise gazete muhabirlerinin asılsız haberleri tweet olarak paylaşması hususuna ilişkin *"Twitter cv'dir"* şeklinde eleştiride bulunmuştur.

Caner Erkin'in Beşiktaş tribünü önünde diz çökerek selam verme olayı sonrasında twitterda iki kulüp taraftarlarından çeşitli tepkiler gelmiştir. Fenerbahçe taraftarlarının bir kısmı bu hareketi "vefasızlık" olarak değerlendirerek tepkilerinde haklı olduklarını vurgularken, bir başka kısmı daha sert hakaretlerde bulunmuştur. Beşiktaş taraftarları ise genellikle futbolcularına sahip çıkan paylaşımlar yapmıştır.

Resim 12. Twitter: Caner Erkin'in Tribün Selamlaması

- Ozan Tufan Eleştirileri:

Fenerbahçe'nin büyük beklentiler ile Bursaspor kulübünden transfer ettiği Ozan Tufan'ın istenilen düzeyde oynayamaması spor medyasında eleştirilmesinin yanı sıra özellikle twitter mecrasında da taraftarlar arasında alay konusuna kadar ilerleyen paylaşımlara sebep olmuştur. Futbolcuya yönelik taraftarlar arasında giderek çoğalan tepkiler Milli Takım maçlarına kadar yansımıştır.

Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım'ın Kalamış'ta düzenlenen bayramlaşma töreninde yaptığı açıklamalardan derlenen 5 Eylül tarihli Hürriyet gazetesi haberinde başkanın sosyal medyadaki yorumlara sert tepki gösterdiği ve tepki gören oyuncularını savunduğu iletilmiştir. Haberde "20 yaşındaki çocukları yuhalatıyorlar" başlığı kullanılmıştır. Haberin detayında Yıldırım'ın;

"Mehmet Topal, Ozan, İsmail, Şener'i konuşuyorlar. Öyle bir hale getirdiniz ki çocuklar 20 dakikada yuhalanıyorlar. Sosyal Medya 22 yaşındaki çocukları hedef yaptı. 20 dakikada ısıklıyorlar, protesto ediliyorlar, yuhalanıyorlar. Ozan Tufan'a bu çocuğa bir sürü bonservis parası ödedik. 'Geleceğin en iyi oyuncusu' dedik. Ne oldu. 'Tu kaka' yaptık hep beraber.

Türkiye’de Sosyal Medyadan sonra eksen kayması var. Taraftar ‘seninleyiz’ diyor sonra yuhalyorlar. 20 yaşındaki çocukların eli ayağı birbirine dolanıyor. Bu çocuklar kaybolup gidiyor. Zaten temel yok bu çocuklarda toparlansa mücadele etse ne olacak? Yabancılar yenilseler bile takımı alkışlıyorlar. Türk futbolunun gelişimi sadece Altınordu ile olmaz. Bütün takımlar Altınordu gibi olmalı. TFF 2. ve 3. Lig’den başlayarak sistemi değiştirmeli. Medya’da bir gün ‘çok iyi’ diyen adam ertesi gün tam tersini söylüyor. Gidişat kötü. Oyuncular, kulüple ilişkiler... Daha transfer yapmamışız gibi yayınlar yapılıyor. Mayıs’ta kaç oyuncu lazımdı. Kaç oyuncu aldık. Bazı oyuncularla görüştük. Bazısı oldu. Bazısı olmadı. Şartları ne olduğuna bakmıyorlar. Ben Arfa diyorlar, başka şey diyorlar. Nasıl geliyor kardeşim bu adam? İki gün önce yalanladık. Türk Medyası yazıyor yabancı basın Türk Medyasından alıyor”

sözleri aktarılmıştır.

6 Eylül tarihli Kırmızı Çizgi programında yorumcu Serdar Ali Çelikler milli takımın Ukrayna maçından sonra aldığı mağlubiyetin sorumluluğunun özellikle ana akım medya ve yazarlar tarafından başta Ozan Tufan olmak üzere Fenerbahçeli futbolculara yıkılmasına üzüldüğünü iletirken; *“Herkesin mayın eşeği Ozan Tufan. Ozan Tufan ile ilgili yazı yazan adam yazar oluyor. Takımda biraz Cengiz dışında herkes çok kötüyken Fenerbahçeli oyuncuların üzerine ekstra yüklenildi ve işin kolayına kaçılıyor o dikkatimi çekti”* ifadelerini kullanmıştır. Yine Ozan Tufan için Fatih Terim, Lucescu, Dick Advocaat ve Aykut Kocaman gibi tecrübeli teknik adamların ısrar etmesinin sebebi olarak oyuncuda bir potansiyel gördüklerini ancak medyada ona karşı seviyesiz eleştiriler yapıldığını aktarmıştır. Program esnasında yorumculardan Serdar Ali Çelikler’in kulüp takımı taraftarlarının kendi oyuncularını protesto maksatlı yuhalayabileceğini söylerken Mehmet Ayan ile Erbatur Ergenekon maç esnasında yuhalamanın kesinlikle doğru olmadığını belirtmişlerdir.

7 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde;

“Ozan Tufan Terörü” başlığıyla verilen haberde, Fenerbahçe’nin milli futbolcusu Ozan Tufan’ın sosyal medya ve tribünler tarafından değersizleştirildiği, futbolcuya yönelik linç girişimlerinin Kadıköy’de kendi taraftarlarından sonra milli takımda Hırvatistan maçında oyuna girer girmez yuhalanarak da devam ettiği sosyal medyada oyuncu ile ilgili alay etme kampanyaları olduğu, futbolcu ile ilgili objektiflere yansıyan anlık görsellerin bile ince deformasyonlar yapılarak alay edildiği aktarılmıştır. Haberin detayları arasında *“Ozan Tufan’ın özellikle sosyal medyada etkileşim uğruna sürekli alay edilerek*

değersizleştirilmesi ve 22 yaşında olmasına rağmen sürekli negatif bir algı yaratılması futbolcunun sanal bir linçe, ardından da tribünlere kadar ulaşan bir tepkiye uğramasına neden oluyor” ifadesi kullanılmıştır.

Teknik Direktör Mustafa Denizli'nin *“Ozan haftalardır protesto ediliyor. Bence bunu hak etmiyor”* eski Fenerbahçeli milli futbolcu Emre Belözoğlu'nun da *“Ozan son dönemlerde Türkiye’de 2 yönlü futbol oynayabilen sayılı futbolculardan bir tanesi. Türkiye’de yabancı oyuncuların kredisi çok yüksek. Yerli oyunculara ise kredi tanınmıyor”* açıklamaları paylaşılmıştır.

Fenerbahçe Kulübü Başkanı Aziz Yıldırım'ın bu duruma karşı sitem içeren önceki açıklamalarının da hatırlatıldığı *“Ozan Tufan Terörü”* haberindeki Yıldırım'ın *“Taraftar ‘seninleyiz’ diyor sonra yuhalyıyorlar. 20 yaşındaki çocukların eli ayağı birbirine dolanıyor”* sözleri aktarılmıştır.

8 Eylül tarihli Hürriyet gazetesi Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın basın mensupları ile yapmış olduğu söyleyişi haberinde kamuoyunda eleştiri alan futbolcusu Ozan Tufan ile ilgili olarak yaptığı açıklamalar *“Ozan biraz kendini sorgulamalı”* başlığıyla verilmiştir. Kocaman'ın *“Bu tepkiyle neden karşılaştığını Ozan'ın anlaması lazım. Öncelikle özeleştiri yapmalı. Taraftarlar da protesto hakkını kullanırken ölçülü olmalı”* sözleri de aktarılmıştır.

10 Eylül tarihli *“Taraftar Ozan Tufan'ı bağrına bastı”* başlıklı Hürriyet gazetesi haberinde ise milli takımın Hırvatistan ile oynadığı maçta tribünler tarafından ıslıklanan futbolcu Ozan Tufan'ın Başakşehir ile oynanan maçtan önce ve maç esnasında Fenerbahçe taraftarlarınca destek ve moral tezahüratlarında bulunduğu aktarılmıştır.

Twitter üzerinde futbolcu Ozan Tufan; fazla kiloları, fiziksel görüntüsü, sosyal medya paylaşımları ve sportif performansı gibi nedenlerden ötürü taraftarların eleştirilerine maruz kalmıştır. Futbolcunun Milli Takım maçında ıslıklanması sonrasında Fenerbahçe Kulübü Başkanı Aziz Yıldırım, Ozan Tufan'a destek çağrısında bulunmuştur. Fenerbahçe taraftarları twitterda #OzanTufan ve #OzanTufanıYedirmeyiz etiketleriyle futbolcuya destek kampanyası başlatmış ve bir sonraki lig maçında tribünlerde Ozan Tufan'ı sahiplenen tezahüratlar yapmışlardır.

- Tribündeki Çocuk Taraftarın Giydiği Formanın Çıkarttırılması Olayı:

Süper Lig’de İstanbul Başakşehir Fatih Terim Stadında oynanan Başakşehir Futbol Kulübü ile Trabzonspor karşılaşması esnasında stat güvenlik görevlisi Trabzonsporlu çocuk taraftarın formasının çıkarılmasını istemiş ve formayı güvenlik gerekçesiyle almıştır. Trabzonspor formalı çocuk taraftarın Başakşehir tribününde maçı izlemesinin sakıncalı olarak değerlendirilerek gerçekleştirilen bu hareket, Başakşehir Futbol Kulübü yönetimi dahil birçok kişi ve kurumdan tepki toplamıştır.

17 Eylül tarihli Beyaz Futbol programında statta maçı izleyen çocuk taraftarın üzerindeki Trabzonspor formasının güvenlik görevlileri tarafından zorla çıkartıldığı görüntüler üzerine Başakşehir Kulübü tarafından yapılan *“Biz böyle bir kulüp değiliz”* açıklaması paylaşılırken Kulüp Başkanı Göksel Gümüşdağ’ın ise *“Kesinlikle böyle bir şeyi tasvip etmiyoruz. Olayın peşindeyiz”* şeklinde açıklaması olduğu iletilmiştir. Yorumcu Sinan Engin ise *“Küçük bir çocuğun forma giymesine dahi hoşgörü gösteremiyorsak yazıklar olsun futbol falan bırakalım”* sözlerini söylemiştir.

20 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde gazete yazarları Uğur Meleke, Mehmet Y.Yılmaz, Mehmet Arslan ve Uğur Vardan’nın yorumlarının bulunduğu ‘Futbol Konseyi’ yazı köşesinde yazarlara *“Başakşehir Trabzonspor maçında güvenlikçinin küçük bir Trabzonsporlu taraftarın formasını çıkarttığı”* olay soru olarak sorulmuştur. Yorumculardan Uğur Vardan bu olayı *“Toplumdaki genel nefret ve kutuplaşmanın yansıması”* olarak yorumlamıştır. Mehmet Y.Yılmaz benzer bir ifade ile *“Biz giderek bir korkunç bir toplum halini aldık”* derken Uğur Meleke *“Yaşanan tam bir rezalet”* sözlerini kullanmıştır.

- Diğer Eylül Ayı Gelişmeleri:

3 Eylül tarihli Hürriyet gazetesi haberinde Fenerbahçe’nin Brezilyalı futbolcusu Josef de Souza’nın sosyal medya hesabında Fenerbahçe amblemini gösterir vaziyetteki fotoğrafını *“Gerçek budur”* ifadesiyle paylaşması, önceki sezon Fenerbahçe formasını giyen Hollandalı futbolcu Jeremain Lens’in Beşiktaş’a transferinden sonra sosyal medya hesabında paylaştığı *“Gerçekler acıtır”* ifadesine karşı bir misilleme olarak aktarılırken başlık olarak *“Josef’ten Lens’e cevap: Gerçek budur”* ifadesi kullanılmıştır.

4 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş haberlerinin yer aldığı sayfada sarı renkli bir metin kutusu içinde *“En iyi kadro bizde”* başlığı ve Beşiktaş başkanı Fikret Orman’ın

fotoğrafi ile paylaşılan haberde Orman'ın Beşiktaş dergisinde yayımlanan yazısında kullandığı *“Şüphesiz Türkiye'nin en iyi kadrosuna sahibiz”* ifadesi yayımlanmıştır. Orman'ın bu açıklamaları sonrasında Beşiktaş taraftarları haricindeki kulüp taraftarları twitter üzerinden tepkilerde bulunmuşlardır. 5 Eylül tarihinde ise Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın bayramlaşma töreninde yapmış olduğu açıklamaların verildiği haber *“Beşiktaş Türkiye'nin parlayan yıldızı”* başlığıyla verilirken Orman'ın *“Beşiktaş Türkiye'nin yükselen değeri ve parlayan yıldızı. Her geçen gün rekabet daha da artıyor. Bu bizi daha çok kenetlemeli ve Türkiye'nin en büyük camiası olan Beşiktaş birlikte olduğu sürece alamayacağı hiçbir maç ve başaramayacağı hiçbir şey yoktur”* sözleri de aktarılmıştır.

5 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde eski Galatasaraylı futbolcu Arda Turan ile ilgili Galatasaray haberlerinin yayımlandığı sayfada sarı zeminli bir metin kutusunda *“Saldırmak hatalı bir davranış”* başlıklı haberde futbolcu Arda Turan'ın Milli Takım uçağında gazeteci Bilal Meşe'ye hakaret edip yumruk attığı olaya ilişkin bir televizyon programına bağlanarak yaptığı açıklamalar aktarılmıştır. Arda'nın *“Birine saldırmak çok hatalı bir davranış. Hata olduğu yüzde 100. Sorularıma cevap alamadıktan sonra yapılmış bir hareket var. Birine saldırmak büyük hata ama Bilal Meşe'ye olduğu için değil, şiddet davranışı olduğu için hatadır”* sözlerinin yanı sıra Galatasaray'a transfer olma durumu ile ilgili *“Türkiye'de tüm Galatasaraylılar benim gelmemi istemiyor. Ben takıma zarar vermek istemem”* açıklamaları aktarılmıştır.

6 Eylül tarihli Kırmızı Çizgi programında, ligde takımların kadrolarında oynayabilecek yabancı futbolcu kontenjanının tartışmalarının yapıldığı bölümde Göztepelili futbolcu Selçuk Şahin'in sosyal medyada paylaştığı hali hazırdaki 14 yabancı kuralını eleştirdiği tweet ile bir taraftarın bu tweete yorumu ekrana yansıtılmıştır. Erbatur Ergenekon tarafından altı çizilen taraftar yorumunda Selçuk Şahin'in Fenerbahçe'de oynadığı dönemi kastederek *“Abi sınır varken de sen Baroni'yi kesemiyordun sıkıntı orada”* ifadesi paylaşılmıştır. Mustafatay2 kullanıcı adıyla yapılan bu yoruma program yorumcuları da katıldıklarını beyan ederek sorunun Türk oyuncularını yetiştirmek olduğunu söylemişlerdir.

6 Eylül tarihli Hürriyet gazetesi haberi *“Yine Van Persie krizi”* başlığıyla verilmiştir. *“Fenerbahçe doktorlarını dinlemeyip gittiği milli takımda sakatlanması olay oldu. Uyarıları dinlemediği için en az üç hafta oynayamayacak. Hollanda'nın 4-0 kaybettiği*

Fransa maçında sakatlanan yıldız futbolcu, bir kez daha sağlık krizine yol açtı. Diz bağlarında yırtık oluşan Van Persie, teknik heyet ve yönetimin tepkisine yol açtı” ifadeleri de haberin metninde kullanılmıştır.

8 Eylül tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Avrupa liglerinin yorumlandığı bölümde yabancı teknik direktörlerin maç sonlarından sadece maçı yorumladıklarının altını çizen yorumcu Serdar Ali Çelikler yerli teknik direktörlerin ise oyun istatistiklerinden bahsederek *“Önümüzdeki maçlara bakacağız”* gibi klişe cümleleri kullanmasını eleştirmiştir.

Çelikler yazılı basında çıkan haberler yorumlanırken *“Beşiktaş’a niye böyle sallıyorlar ya ligde falan Beşiktaş’a bir sallama var abi ‘Beşiktaş kötüymüş’ falan ya Karabük maçını ben izledim abi Beşiktaş daha fazla pozisyona girdi, on kişi kaldı, penaltı kaçırdı lakayt lakayt 1-0 yendi abi o deplasmanda”* şeklinde tepki vermiştir.

Gazetelerde Fenerbahçe ile ilgili *“Tek eksik gol”* başlığıyla verilen haberi yorumcu Serdar Ali Çelikler *“Erbatur sen mükemmel bir spikersin ama tek eksikğin konuşmayı bilmiyorsun”* şeklinde ironik bir örnek yaparak yorumlamış ve haberde yer alan Fenerbahçe’nin iyi futbol oynamasına rağmen gol atamamasını eleştirmiştir.

Fenerbahçe’nin lig istatistik sıralamasının verildiği görsele yorum yapan Serdar Ali Çelikler topa sahip olmada lig birincisi olan takımın isabetli şut ve gol atmada başarısız olmasını *“Allah kahretsin böyle topa sahip olmayı”* ifadesi ile eleştirmiştir. Rakip takımların bilinçli olarak topun kontrolünü Fenerbahçe’ye verdiği için altını çizen yorumcu Fenerbahçe’nin gol üretmede sorunu olduğunu aktarmıştır.

10 Eylül tarihli Fotomaç gazetesinde Fenerbahçe’nin Başakşehir Futbol Kulübüne son dakikada yediği golle 3-2 kaybettiği maçın ardından *“Kâbus”* manşeti ile *“Kadıköy’de korku filmi”* ifadeleri Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman’ın üzgün bir şekilde başını elinin avucuna koyduğu fotoğraf ile verilmiştir.

Resim 13. Fotomaç Gazetesi 10 Eylül 2017 “Kadıköy’de Korku Filmi Kâbus”

10 Eylül tarihli Beyaz Futbol programında;

Yorumcu Sinan Engin diğer yorumcu Ahmet Çakar'a “*Hocam sen Türk futbolunun Haniball'ısın*” derken yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı “*Aaaa*” diye bağırarak “*İnsan beyni yiyiyor musun?*” diye alaycı bir soru sormuştur. Programda ekrana film karakteri Hannibal Lector’ın fotoğrafı getirilirken altyazıda Sinan Engin’in demeci olan “*Ahmet Çakar Türk futbolunun Hannibal’ıdır*” sözleri verilmiştir.

Antalyaspor Galatasaray maçı yorumlanırken misafir takım taraftarı olan Galatasaraylı taraftarların bulunduğu alan bir kafes gibi olduğuna tepki gösteren sunucu Ertem Şener bu durumu “*Skandal*” olarak adlandırmıştır. Yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı ise kol hareketleri eşliğinde bağırarak “*Galatasaray’ın sahip çıkkanı yok. Dursun Özbek, Dursun Özbek bu rezalet karşısında da mı sessiz kalacaksın. Bu işkencedir*” diyerek tepki göstermiştir. Twitter üzerinden bir Galatasaraylı taraftar tarafından gönderilen “*Statta tuvaletlerin kapatıldığını, aşırı nemden ve havasızlıktan ötürü bayılanlar olduğu, stadi terk etmek isteyen Galatasaray taraftarlarına polisin müsaade etmediği*” bilgileri de programda paylaşılmıştır.

Yorumcu Abdülkerim Durmaz’ın önceki gün attığı ve sosyal medyada çok yankı uyandıran “*Aykut Kocaman seni tekrar takımın başına getirenlerle ele ele tutuşup Kurbağalı Dere’ye atlayın. Bir daha da çıkmayın*” şeklindeki tweeti programda

paylaşmıştır. Rasim Ozan Kütahyalı bu paylaşım için “Aaaaaooooa” diye bağırırken, Abdülkerim Durmaz da şaşkın bir şekilde “*Ne var bunda ya*” diye tepki göstermiştir.

Sinan Engin’in sosyal medyadaki Vole hesabı üzerinden başlattığı ve program boyunca sık sık Beşiktaş taraftarlarını aleyhte oy kullanması için davet ettiği “*Ahmet Çakar Beşiktaş düşmanı mıdır?*” konulu anketin sonucunda yüzde 51 evet çıkarken Sinan Engin “*İşte Beşiktaş’ın gücü hocam Beşiktaş büyük taştır. Uğraşma kafana düşer. İşte bak seni ne yaptılar. Tebrik ediyorum yavru kurtlarım benim kara kartallarım*” derken, Ahmet Çakar bu duruma “*Sandıktan çıkan başımın üstü. Demek ki Türk halkının yarından bir fazlası beni Beşiktaş düşmanı görüyor. Çok da fişi*” diyerek tepki göstermiştir. Program sonunda ise Sinan Engin yaptığı ankete ilişkin “*Türkiye’deki Beşiktaşlılara teşekkür ediyorum. Beni Ahmet Çakar’a mahcup etmediniz. Nasıl gördünüz mü? Mosmor oldu, dağıldı*” sözlerini söylemiştir.

Beşiktaş maçında Beşiktaşlı futbolcu Quaresma’nın hakeme çarptığı pozisyonu değerlendiren yorumcu Ahmet Çakar futbolcunun kasıtlı olarak yaptığını söylerken yorumcu Sinan Engin bilmeyerek yaptığını hararetli bir şekilde söylemiştir.

10 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde ise Fenerbahçe’nin Başakşehir Futbol Kulübüne karşı aldığı 3-2’lik yenilgi sonrası Fenerbahçe kalesinde atılan iki gol ve sonrasında ve Fenerbahçeli futbolcu Ozan Tufan’ın çaresiz ve üzgün şekilde ellerini başının arkasında birleştirdiği fotoğraflar eşliğinde “*90+3’de gelen yıkım*” başlığını kullanmıştır. Maçta Fenerbahçe’nin attığı ikinci golün olduğu pozisyonda yardımcı hakemin ofsayt bayrağı kaldırmasına rağmen orta hakemin golü vermesine iki takım futbolcularının ettiği itiraz “*Kadıköy’ü karıştıran gol*” başlığıyla verilirken haberin içeriğinde eski hakem ve yorumcu Mustafa Çulcu’nun tartışılan pozisyon yorumunda yardımcı hakemin bayrağı kaldırmasının yanlış olduğu ve golün nizami olduğu yorumu paylaşmıştır.

Resim 14. Hürriyet Gazetesi 10 Eylül 2017 “90+3’de Gelen Yıkım”

11 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde;

Galatasaray'ın Antalyaspor ile 1-1 berabere kaldığı maçtan sonra yapılan haberde, “Fiyakayı Eto’o bozdu” başlığı ve “Galatasaray bu sezonki ilk puan kaybına Antalya’da uğradı. İlk üç maçını etkili futboluyla firesiz geçmeyi başaran Galatasaray, Antalya deplasmanında üst üst 4. Galibiyetin eşiğinden döndü. 34’te Gomis ile öne geçen sarı kırmızılıların serisine, 82’de Eto’o son verdi” ifadeleri kullanılmıştır.

Galatasaray Antalyaspor maçında yedek olarak bekleyen Selçuk İnan'ın yedek kulübesinde otururken el parmaklarını birbirine geçirmiş vaziyetteki fotoğrafının altında “Selçuk yine ısınmadı” başlığı kullanılırken “Bu sezon orta sahaya yapılan takviyeler sonrası formasını kaybeden ve ligde geride kalan 4 haftada kulübede yer alan Selçuk İnan çünkü maç öncesinde de ısınma çalışmalarına katılmadı” ifadelerine de yer verilmiştir.

Trabzonspor'un Gençlerbirliği'ni 3-1 yendiği maç sonrası "*Fırtına yaman esti*", Bursaspor'un Akhisar Belediyespor'u 3-0 yendiği maç sonrası "*Bursa'ya evinde yan bakılmıyor!*" ve Göztepe'nin Osmanlıspor'u 2-0 yendiği maçtan sonra "*Osmanlıspor Göz Göz'e Teslim*" başlıkları kullanılmıştır.

15 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde "*Malatya'da Sağlam Depremi*" başlığıyla verilen haberde Malatyaspor Teknik Direktörü Ertuğrul Sağlam'ın şok bir kararla sözleşmesini tek taraflı feshettiği bu sebepten tazminat ödeyeceğinin de bilgisinin verildiği haberde Sağlam'ın; "*Son derece olumlu bir enerji ile başladığımız bu görevde çok net bir şekilde sportif yapılanma, transfer sürecindeki seçimler ve kadro yapılanması noktasında yaşadığımız fikir ayrılıkları bu sonucu kaçınılmaz kılmıştır*" sözleri de aktarılmıştır.

Teknik direktör ve yorumcu Mustafa Denizli'nin 16 Eylül tarihli Hürriyet gazetesindeki soru cevap köşesinde; Galatasaray'ın formsuz olan ve taraftar tarafından tepki gören futbolcusu Selçuk İnan için sarf ettiği "*Selçuk İnan'ı düşürmeyin ayağa kaldırın*" demeci başlıkta kullanılmıştır. Denizli'nin yorumlarında Galatasaray taraftarının Selçuk İnan'a destek çıkmasını ve vefa göstermesi gerektiğini ifade etmiştir. Bir gün sonra "*Taraftar yine affetmedi*" başlığıyla verilen haberde Galatasaray'ın kendi sahasından oynadığı Kasımpaşa maçından önce ısınmak için sahaya çıkan takım kaptanı Selçuk İnan'a yine tepki gösterildiği aktarılmıştır. Haberde taraftarların Selçuk'a tepki göstermek için kaleci Muslera'ya "*Sen bizim kaptanımızsın*" tezahüratının yaptıklarını ve futbolcunun tribünlere alkışlanmaya çağrılmadığının altı çizilmiştir.

Fenerbahçe'nin ligde aldığı başarısız sonuçların ardından Alanyaspor deplasmanındaki 4-1'lik galibiyeti 18 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde "*Fener'den 4 gollü patlama*" şeklindeki başlık ile aktarılmıştır. "*Volkan yine ısınmadı*" başlığı ile verilen diğer haberde Fenerbahçeli 3 kalecinin her maçtan önce beraber ısınma idmanı yaptıkları ancak maçta yedek olan kaleci Volkan'ın ısınmaya çıkmadığı bilgileri verilmiştir. Kaleci Volkan Demirel'in daha önce de yedek olarak çıkmış olduğu Vardar maçında da ısınma idmanına çıkmadığı detayının altı çizilmiştir. Aynı gün Fotomaç gazetesi ise başarılı performans gösteren Fenerbahçeli futbolcu Mathieu Valbuena'nın film karakteri Hulk şeklindeki fotomontajlı fotoğrafını "Hulk" manşetiyle aktarmıştır.

Resim 15. Fotomaç Gazetesi 18 Eylül 2017 “Hulk”

Osmanlıspor deplasmanında 4-2'lik galibiyet alan Sivasspor için 18 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde “Sivas, Osmanlı’yı dört golle dağitti” başlığı kullanılmıştır.

16 Eylül tarihli Beyaz Futbol programında;

Galatasaray’ın 2-0 yendiği Kasımpaşa maçından sonra yorumcu Sinan Engin maçın hakemi Cüneyt Çakır’ın kötü maç yönettiğini, Galatasaray’ın aleyhine verilmeyen kararlar olduğunu ve eyyam yaptığını söylemiş “Bugün bir tane Cüneyt Çakır’dan memnun olan takım yok” ifadesini kullanmıştır.

Yayında Sinan Engin sosyal medya vole hesabından Türkiye’nin en iyi santraforu Beşiktaşlı Cenk Tosun mu? Yoksa Galatasaraylı Bafetimbi Gomis mi? Konulu anket yapmış ankette Galatasaraylı Gomis’in yüzde 60 alması sonucunda “Beşiktaşlılar uyuyor musunuz?” diyerek Beşiktaş taraftarını ankete davet etmiştir.

Fenerbahçeli futbolcu Hasan Ali Kaldırım’ın sosyal medyada paylaştığı ve kendisine göre dünyadaki en iyi 11 kişilik takımı kurduğu liste yayınlanarak eleştirilmiştir. Sunucu Ertem Şener kaleci olarak Hasan Ali’nin takım arkadaşı Volkan Demirel’i yazmasını

eleştirirken yorumcu Sinan Engin ise *“Bari kendini de yazsaydın... Hasan Ali senden iyi teknik direktör olmayacak demek ki”* diyerek eleştiride bulunmuştur.

Programda sosyal medyada yapılan küfürlü içeriğe karşın EGM'nin yayınlamış olduğu duyuru *“Emniyetten sosyal medyaya önlem”* alt yazısı ile verilirken duyuru canlı yayında sunucu Ertem Şener tarafından okunmuştur.

17 Eylül tarihli Beyaz Futbol programında;

Fenerbahçe'nin Alanyaspor'u 4-1 yendiği maçın ardından yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı *“Verin Akdeniz Akşamları şarkısını ver, belli ki Fenerbahçe şampiyonluğa gidiyor. Alanya'yı yendiler helal olsun Fenerbahçe'ye büyük bir zaferdir. Alanya fatihi”* sözleri ile alaycı bir şekilde yüksek sesle yorumlarda bulunmuştur.

Maçta yedek olan ve maçtan önce ısınmaya çıkmadığı için, tepki gösteriyor şeklinde basında ve sosyal medyada çıkan haberlerin ardından muhabirin sorduğu *“Eleştiriler var. Bugün ısınmaya çıkmadın diye”* şeklindeki soruya Fenerbahçe kalecisi Volkan Demirel'in verdiği *“Boş işleri kovalamayın”* diye yanıt verdiği röportaj ekrana getirilmiştir. Volkan'ın bu yanıtını yorumcu Ahmet Çakar *“Saygısız, kısmi küstahça, kısmi hakarete yönelik Fenerbahçe kalecisine yakışmayan bir laf”* olarak değerlendirmiştir. Sunucu Ertem Şener ise Volkan Demirel'e haksızlık yapılmaması gerektiğini ve muhabire saygısızlık yapmadığını ve yorumlara yönelik bir söylem gerçekleştirdiğini aktarmıştır. Ahmet Çakar *“Ben kınıyorum, sen siva”* diyerek Ertem Şener'e tepki göstermiştir. Tartışmaların üzerine soruyu soran muhabir Devrim Zengi canlı bağlanarak kaleci Volkan Demirel'in art niyetli olmadığını siteminin kendisine olmadığı söylemiştir. Programda ise Rasim Ozan Kütahyalı ve Ahmet Çakar'ın bu açıklamayı kabul etmemesi üzerine sunucu Ertem Şener esprili bir şekilde *“Devrim abi git o mikrofonu Volkan'ın kafasına at. Biz de kurtulalım sen de kurtul”* demiştir. Bu gelişmelerin üzerine yayında altyazı olarak *“Volkan Demirel: Boş işleri kovalamayın”* ifadesi yayında sık sık ekrana getirilmiştir.

Ahmet Çakar Fenerbahçe kalecisi Volkan'ın oynamadığı maçta diğer kaleci Kameni'nin kötü oynadığını ve bir sonraki hafta da Kameni'nin oynayacağını tahmininde bulunmuştur. Çakar ayrıca Teknik Direktör Aykut Kocaman'ın kadroyu Kulüp Başkanı Aziz Yıldırım'dan aldığı talimatlara göre yaptığını ve Aykut Kocaman'ın teknik direktör

değil “*Sekreter*” olduğunu iddia etmiştir. Yorumcu Sinan Engin ise “*Aykut Kocaman’a saygısızlık yapıyorsunuz*” derken, Abdülkerim Durmaz Aykut Kocaman’dan özür dilemesi gerektiğini söylemiştir. Rasim Ozan Kütahyalı ise taraftarların Ahmet Çakar’ın Aykut Kocaman için yaptığı “*Sekreter*” benzetmesini yaptığı yorumunu ekrana getirmesi için Ertem Şener’e baskı yaparken “*Ben Çengelköy’de oturabilirim ama hıyar değilim*” diyerek bağirmiştir. Ve program boyunca “*Sekreter*” temalı esprili ve gayri ciddi çağrışımlarda bulunmuştur.

Aykut Kocaman’ın basın toplantısına bağlanıldığı zaman Rasim Ozan Kütahyalı da “*Nasıl koydu Aykut Kocaman*” diye bağırmaya başlamıştır. Programdaki yorumcular kendilerini kaybedip gülmeye başlayınca sunucu Ertem Şener de “*Çok ayıp ediyoruz*” diye uyarıda bulunmuştur.

Program esnasında “*Hayır ben beyefendi değilim*” diyen Ahmet Çakar’a Rasim Ozan Kütahyalı “*Aaaooo*” diye bağırarak “*Hayvan mısın?*” diye soru sormuş fakat diğer yorumcular tarafından yeterli tepkiyi görmemiştir.

Ahmet Çakar Fenerbahçe’nin Fransız futbolcusu Valbuena’nın taraftarın sevgisini kazandığından ötürü Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın daha önceden futbolcu Alex örneğinde olduğu gibi “*Kıskandığını ve komplekse girdiğini*” söylemiştir. Yorumcu Sinan Engin ise “*Hocam nereden aklına geliyor böyle şeyler*” diyerek bu görüşe karşı tepkisini göstermiştir.

Ahmet Çakar üç büyük takımın kadrolarının yorumlandığı bölümde “*Fenerbahçe kadrosu fiyaskodur*” yorumunu yaparken Rasim Ozan Kütahyalı “*Aaaoo*” bağirmiştir.

19 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde;

Beşiktaş’ın sol bek oyuncusu Caner Erkin’in başarılı performans sergileyip 7 resmi maçta 5 asist yaptığı bilgilerinin verildiği haber “*Caner Erkin fırtınası*” başlığıyla verilmiştir.

Beşiktaş’ın Konyaspor’u 2-0 yenerek 3 maç üst üste galip geldiğine dikkat çekilen haber futbolcu Quaresma’nın formasını dişleri ile tuttuğu fotoğrafıyla birlikte “*Eze eze geliyor*” başlığı kullanılarak aktarılmıştır. Beşiktaş Konyaspor maçının ardından eski hakem Mustafa Çulcu tarafından hakem kararlarının değerlendirildiği haber köşesinde maçın hakemi Serkan Çınar’ın Konyasporlu Ferhat Öztörün’a sarı kart gösterdiği pozisyonda

hata yaptığını kırmızı kart göstermesi gerektiğini belirtirken, hakemin tempolu maçlara ayak uyduramadığı eleştirisini de yapmıştır.

Trabzonspor'un 2-2 berabere kaldığı Başakşehir maçından sonra *"İki puanın faturası Yanal'a kesildi"* şeklindeki başlıkla verilen haberde Trabzonsporlu yönetici Emre Aksoy'un twitterdan *"Geçen hafta doğru değişikliklerle kazandığımız maçı bu hafta da doğru değişikliklerle kazanabilirdik"* şeklindeki paylaşımı verilmiş olup Trabzon yerel basınının da Yanal'ı hedef tahtasına koyduğu belirtilmiştir.

20 Eylül tarihli Kırmızı Çizgi programında futbolculuk kariyerinde Beşiktaş ve Fenerbahçe takımlarında forma giyen eski futbolcu Tümer Metin'in instagram hesabından futbolculuk dönemindeki hem Beşiktaş hem de Fenerbahçe formasıyla çekilmiş fotoğraflarının altına yazdığı yazı aktarılmıştır. Metin kendisine iki takım taraftarlarından sosyal medya üzerinden gelen yoğun eleştirilerden bahsederek yanıt olarak uzun bir metin paylaşmıştır. Yorumcu Mehmet Ayan ise elindeki cep telefonunu göstererek *"Şu melet bize herkese küfür etme hakkı vermiyor"* diyerek sosyal medya üzerinden gerçekleşen şiddet ve nefret söylemlerine dikkat çekmiştir.

21 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde;

"Yanal da kızmıştı" başlığıyla verilen haberde Trabzonspor Teknik Direktörü Ersun Yanal'ın 2-2 berabere kalınan Başakşehir karşılaşması ardından kendisine yönelik yapılan eleştirilere karşı kullandığı *"Bazen 45'te değiştiriyorsunuz sihirbaz oluyorsunuz, bazen de hep böyle eleştiriliyorsunuz. Herkes sonuca göre konuşuyor"* sözlerine yer verilmiştir.

Trabzonspor Kulübü Başkanı Muharrem Usta'nın ve yönetimin eleştirilen teknik direktörleri Ersun Yanal'ın yanında olduklarının aktarıldığı haberin alt başlığında *"Yöneticilere sosyal medya yasağı geldi"* ifadesi kullanılmış ve sosyal medya paylaşımlarının takıma ve teknik heyete olumsuz etki ettiğine dikkat çekilmiştir.

Uğur Meleke kendisine ait köşe yazısında Beşiktaş'ın milli futbolcusu Cenk Tosun'a verilen kaptanlık bandını değerlendirmiş ve Cenk için *"Racon kesen değil gülümseyen bir kaptan"* ifadesini kullanmıştır.

22 Eylül tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Akhisar Belediyespor'a 4-3 yenilen Trabzonspor'un yorumlandığı bölümde, yorumcu Mehmet Ayan transferin son gününe kulüpsüz giren Volkan Şen'in transferini çok sert bir ifade ile *"Kulüpsüz iken Volkan Şen'e 850 bin euro veren Trabzonspor haindir"* kelimeleri ile eleştirmiştir. Trabzonspor Teknik Direktörü Ersun Yanal'ın yorumcular tarafından eleştirilirken, Serdar Ali Çeliker *"Ersun Yanal'a ayrılan sürenini sonuna geldik"* ifadesini kullanmıştır.

Program esnasında yorumcu Mehmet Aydın *"En büyük sopa olumlu anlamla söylüyorum taraftardır"* ve *"Bunu kimse yanlış anlamasın Beşiktaşlılar Galatasaraylılar Trabzonlular bunu çok istediğiniz bir şey söylemiyor olabilirim ama Türkiye'de derbi kültürünün en yüksek oranda görüldüğü, tebarüz ettiği, ortaya çıktığı takım, en derbi kültürü yüksek takım Fenerbahçe'dir"* açıklamasını yapmıştır. Twitter üzerinden kullanıcıların yaptıkları yorumlara yapmış oldukları sert eleştiriler için Ayan *"Keşke 80'lerde falan televizyonculuk yapsaymışız biz çünkü hiç olmazsa karşımızdaki kitlenin ne kadar anlamadığını bilmiyor olurduk"* şeklinde sitem ederken kullanmış olduğu *"Fenerbahçe'nin en büyük sopası taraftardır"* sözündeki mecazın anlaşılmadığı ve twitterda gelen tepkilerin trend topic olduğunu aktarmıştır.

23 Eylül tarihli Fotomaç gazetesinde Trabzonspor'un 3-0'lık skor avantajını koruyamayarak 4-3 kaybettiği Alanyaspor maçı için *"Katliam"* başlığı kullanılmıştır. Haberin metninde eleştirel olarak *"Fırtına'nın gardı, hakem Alper Ulusoy'un uydurma penaltılarıyla düştü. Oyunu okuyamayan, rakibin hamlelerine çözüm üretemeyip yanlış değişiklikler yapan Yanal, Trabzon'a katliam gibi gece yaşattı"* ifadeleri kullanılmıştır.

Resim 16. Fotomaç Gazetesi 23 Eylül 2017 "Katliam"

23 Eylül tarihli Beyaz Futbol programında;

Yorumcu Ahmet Çakar, Trabzonspor'un 4-3 kaybettiği Akhisar Belediyespor maçı için;

“Dün bazı oyuncular ne uğruna olduklarını bilmediğim şekilde Trabzon'u katlettiler. Bu kadar konuşuyorum. İstiyorsanız beni telefon ile arayın off the record kalmak koşuluyla ihtimalleri de söylerim. Söylüyorum Türk oyuncular değil, belki kaleci, belki bir iki tane defans oyuncusu, göstere göstere yapılan penaltılar, yenen bacak arasından dar açıdaki gol, arkasından kalecinin sahayı başım dönüyor ayağıyla terk etmesi, bazı eski hakem arkadaşlarımız, Trabzon yorumcularımız, iç karışıklıklar falan geçin iç karışıklıkları, sayın başkan Trabzon'da bazı yabancı oyuncular menajerlerinin belki hangi barondan aldığı talimat bunu bilmiyorum Trabzon'u sabote ettiler dün bunu hissettim ispat edebilir miyim ala ama hissettim. Ersun Hoca; sen yeme bunu birkaç Trabzonlu yabancı oyuncu dün bir şey yaptı. Ne uğruna?”

şeklinde eleştirilerde bulunmuştur.

Fenerbahçe yöneticisi Mahmut Uslu'nun Beşiktaş ile oynanan karşılaşma sonrası basın mensuplarına verdiği röportajda Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'a “Arsen Lüpen” diye hitap etmesi yorumcu Sinan Engin tarafından eleştirilirken Uslu'nun kastettiği Arsen Lüpen'in hırsız ve çapkın bir Fransız roman kahramanı olduğu bilgisi de Ertem Şener tarafından aktarılmıştır. Röportajda Beyaz Tv muhabirinin maç sonunda taraftarlarla birlikte Fenerbahçeli futbolcuların “İşte böyle her sene böyle kartala k.....” şeklindeki tezahüratının sorulması üzerine “Ben duymadım. Sizin Beyaz Tv özellikle duymadıklarımızı söyler önümüze, lütfen ben duymadım. Maçtan sonra hemen çıktım” şeklinde eleştirel yanıt vermiştir. Yayında ise Ertem Şener Uslu'ya tepki göstererek öyle bir tezahüratın gerçekleştiğini söylemiştir.

Ahmet Çakar ise Mahmut Uslu için;

“Bir idareci bu kadar itici, bu kadar sevimsiz, bu kadar ahlak sınırlarını zorlayan ben daha görmedim. Bilerek, isteyerek tahrik edici konuşuyor. Gazetecileri aşağılıyor. Diyor ki Beyaz Tv siz duymadıklarımızı. Ben şimdi duyduklarımı söylüyorum. Senin konuşmalarını kimler yapıyor merak ediyorsan yarın beni ara sana söyleyeyim. Hangi meslek grubundaki insanlar. Sen utanmıyor musun? Bir kulüp başkanına ‘zampara’ diyebilirsin bekar adam o da der ki: ‘sana ne Mahmut Efendi senin bir yakınla mı ilişkim var?’ der Allah korusun. Ama sen Arsen dedin mi işin içine hırsızlığı sokuyorsun... ben Arsen Lüpen demedim ki diye kıvrım için Arsen'i söylemiyorsun... sen değil kralınız Fikret Orman'a hırsız yakıştırmasını yapamazlar, adamın ağzını yırtarlar”

sözlerini sarf etmiştir. Ayrıca “*Ya Orman da sana Kazak Mahmut*” derse diye de Mahmut Uslu’nun da küçük düşebileceği açıklarının olabileceğini ima etmiştir. Çakar programın ilerleyen dakikalarında Mahmut Uslu’nun canlı yayına bağlanarak “*Arsen*” demecini izah etmesini “*Hani delikanlısın ya, hadi bağlan*” diyerek istemiştir.

Yorumcu Sinan Engin ise Mahmut Uslu’nun her maçta hemen herkese küfürler ettiğini belirtirken kullanmış olduğu “*Mahmut Uslu neden tribünde hep küfür ediyor?*” ifadesi ekranda altyazıda verilmiştir. Ayrıca Sinan Engin sosyal medyada Vole hesabında “*Fenerbahçeliler Mahmut Uslu’yu seviyor mu? Sevmiyor mu?*” şeklinde anket yapmıştır.

Programda sunucu Ertem Şener Fenerbahçe Beşiktaş maçından önce futbolcularla birlikte seremoniye çıkan çocuklardan birinin İstiklal Marşı okunurken elleriyle ‘8’ işareti yaptığını ve bunu Fenerbahçelilerin bilerek yaptırdığını iddia ederek “*Bu Kadıköy’de iki oldu. Galatasaray maçında da ‘6’ yaptırmışlardı*” şeklinde eleştiride bulunurken seremonideki görüntünün fotoğrafı işareti yapan çocuğun yüzü flulaştırılarak yayınlanmıştır. Bu durumu da Ertem Şener çocuğun hedef alınmaması için yapıldığını söylemiştir.

Resim 17. Beyaz Futbol Programı 23 Eylül 2017: Seremoni Görüntüsü

24 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Trabzonsporlu futbolcu Burak Yılmaz'ın üzgün bir şekilde eliyle yüzünü kapattığı fotoğraf *“Trabzon’da ‘istifa’ sesleri”* başlığıyla paylaşılırken haberde *“Alanya karşısında alınan 4-3’lük yenilginin faturasını Ersun Yanal’a kesen taraftarlar, tecrübeli teknik adamı istifaya çağırıyor”* ifadeleri kullanılmıştır. Yerel basında Teknik Direktör Ersun Yanal’a ağır eleştirilerin yapıldığı ve istifasının istendiği bilgisi de paylaşılmıştır.

24 Eylül tarihli Beyaz Futbol programında;

Sinan Engin yaptığı bir telefon görüşmesinde Beşiktaş’ın maç kadrosu hakkında Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım ile görüşmesinin basına servis edilip sosyal medyada *“şike”* olarak tepki gösterilmesinin yanlış olduğunu söylemiştir. Engin bu bilgiyi tekrar anlatarak bu konuda yanlış anlaşılma olduğunu, haksız tepkiler gösterildiğinin altını çizmiştir.

Ahmet Çakar programdaki yorumculardan özellikle Sinan Engin için *“Sizler Türkiye’nin en popülist, en çok tribünlere oynayan, geceye göre konuşan tuhaf spor yazarlarıdır”* diye yorumda bulunurken, Ozan Kütahyalı *“Aahhhh, hakaret”* diye bağırmıştır.

Galatasaray Bursaspor maçından önce Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor önceki akşam oynanan Fenerbahçe Beşiktaş maçının hakemini kastederek *“Dün akşamki maçı gördükten sonra umarım bugün iyi bir hakem yönetimi olur”* açıklamasında bulunmuş ve bu açıklama programda ele alınmıştır. Sinan Engin Tudor için *“Adamsın koçum. Türkiye’nin gerçeğini ortaya koydu”* derken Ozan Kütahyalı *“Igor Tudor adamdır”* şeklinde sloganını kullanmıştır.

Ahmet Çakar’ın Vole hesabından yaptığı *“Şampiyon kim olur”* anketinden bahsedilirken Sinan Engin *“Beşiktaşlılar hadi parçalayın”* diyerek Beşiktaş taraftarlarını ankete davet etmiştir.

Sinan Engin Galatasaray’ın futbolcusu olan eski Bursasporlu Serdar Aziz’in top ayağına geldiğinde Bursaspor taraftarları tarafından ıslıklanmasının hoş olmadığını belirterek eleştirmiştir. Bursaspor’dan büyük takımlara giden futbolcuların takıma para kazandırarak gittiklerini de belirtmiştir.

Fenerbahçe yöneticisi Mahmut Uslu’nun Beşiktaş maçından sonra yaptığı tartışmalı açıklamalara Ahmet Çakar’ın tepki göstermesi üzerine yeni bir açıklama yaptığı haberi

aktarılrken Uslu'nun sözleri ekrana getirilmiştir. Uslu açıklamalarında; Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'a "*Arsene Orman*" demesinde Arsenal menajeri Arsene Wenger'i kastettiğini Beşiktaş kulübünün kendisini mahkemeye vermesine karşın suç teşkil eden bir söylemi olmadığını belirtmiştir. Ahmet Çakar'ın kendisi için söylediklerine cevaben ise "*Onunla mahkemede hesaplaşacağız*" açıklaması yapmıştır. Caner Erkin'e kendilerinde oynadıkları dönemde destek olmalarına karşın Caner'in yaptığı açıklamalar ve tribünlere yaptığı hareketlerde tahrik ettiğini söylemiştir. Ahmet Çakar Mahmut Uslu'nun açıklamalarını yorumlarken "*Ben ona Arsene Wenger'den kurtul dedim*" diyerek mahkemede suç almamak için hukuki sorumluluktan kaçtığını belirtmiştir.

25 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Kasımpaşaspor ile Kayserispor arasında 1-1 sonuçlanan maç esnasında çıkan olaylar "*Kargaşa yaşandı*" alt başlığı ve "*Mücadelenin son dakikalarında Kayserispor yedek kulübesi ile tribünler arasında kargaşa çıktı. Bu bölümde tribünlerden sahaya yabancı maddeler atılırken, güvenlik güçleri olaya müdahale etti*" ifadeleri ile aktarılmıştır.

26 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray Başkanı Dursun Özbek'in taraftarlar tarafından ısıklanarak protesto edilen oyuncular Selçuk İnan için taraftarlarına sağduyu çağrısında bulunduğu haber "*İnsan hiç kendi çocuğunu kötüler mi?*" başlığı ile verilmiştir. Özbek'in sarf ettiği "*Bizim amacımız futbolcunun performansını yukarıya çekmek, sahada ısıklayarak bunu yapamazsınız. Selçuk bizim bir değerimiz zarar vermememiz gerekiyor*" sözleri de aktarılmıştır.

Fenerbahçe'nin Akhisar Belediyespor'a 1-0 kaybettiği maçın ardından 29 Eylül tarihinde yayınlanan Kırmızı Çizgi programında bir önceki programdaki hakem atama tahminlerinin çıktığını belirten Serdar Ali Çelikler;

"Fikret Orman'ı ve Beşiktaş'ı tebrik ediyorum. Bence federasyonu bizzat yönetiyorlar. Beşiktaş'ı bu konu da tebrik ediyorum ciddi bir lobisi var Şenol Güneşe verilen 1 maçlık ceza Beşiktaş'tan ve Şenol Güneş'ten korkulduğunu gösterir... geçen yıl hep şunu söylemiştik Fikret abilerinden ve Göksel abilerinden çok korkuyorlar federasyonun tüm kurulları demiştik...bu etkinin hala sürdüğünü görüyorum"

ifadelerini kullanmış ve bir hafta boyunca basın üzerinden TFF'ye Beşiktaş cephesinin Fenerbahçe maçı sonrasında baskı kurarak Akhisar Belediyespor maçındaki hakem kararlarını etki altında bıraktıklarını söylemiştir.

30 Eylül tarihindeki Hürriyet gazetesinde Fenerbahçe'nin Akhisar Belediyespor'a 1-0 kaybettiği maç "*Fenerbahçe'ye ağır darbe*" başlığıyla verilmiştir. Maçının hakemi Bülent Yıldırım'ın verdiği kararları köşesinde yorumlayan eski hakem Mustafa Çulcu Fenerbahçeli Alper Potuk'a gösterilen kırmızı kartın yanlış olduğunu belirtmiştir.

30 Eylül tarihli Fanatik gazetesi "*Fenerbahçe'de yine aynı masal: Bir varmış bir yokmuş*" başlığı ile Akhisar Belediyespor'a 1-0 kaybedilen maçta Fenerbahçe'nin istikrarsız sonuçlar aldığına dikkat çekilmiştir. Haberde "*5 gün önce derbide Beşiktaş'ı deviren Fenerbahçe, Akhisar'da tek kelimeyle felaketti! Ev sahibi elini kolunu sallayarak birçok pozisyona girdi*" ifadeleri ile başlıktaki eleştirel sözler desteklenmiştir.

30 Eylül tarihli Fotomaç gazetesi Fenerbahçe Akhisar Belediyespor maçından sonra Fanatik gazetesine benzer bir şekilde "*Bir varmış bir yokmuş*" manşetini kullanmıştır. Haberde ayrıca "*F.Bahçe, tek ciddi pozisyona dahi giremeyip 9 kişi tamamladığı maçta Akhisar'a yenildi, Beşiktaş zaferini 'masala' çevirdi. Bülent Yıldırım'ın tartışmalı kartları sarı-lacivertlileri çileden çıkardı*" ifadeleri de kullanılmıştır.

30 Eylül tarihli Beyaz Futbol programında;

Galatasaray'ın 3-2 yendiği Karabükspor maçından sonra Teknik Direktör Tudor'un açıklamaları için "*Tudor'dan hakemlere şok sözler*" alt yazısı paylaşılmıştır. Yorumcu Sinan Engin "*Türkiye'de hakemler futbol takımlarından çok ön planda*" ifadesini kullanırken Galatasaray'ın iyi oynayıp kazanmasına rağmen Karabükspor'un penaltılarının verilmediğini belirtmiştir. Sinan Engin'in "*Hakem Karabük'ün iki penaltısını vermedi*" sözü ekranda alt yazıda verilmiştir. Sunucu Ertem Şener Vole hesabından maçın hakemi Alper Ulusoy'un performansına ilişkin "*Galatasaray Karabükspor maçının sonucuna hakem tesiri oldu mu?*" şeklinde anket yapmıştır.

Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in Fenerbahçe maçında ettiği küfürden ötürü 1 maçlık ceza alması sonucunda hakem raporu programda yayınlanmıştır. Hakem raporunda "*Allah belanızı versin. S.git*" sözlerinin bulunduğu ancak "*O. çocuğu*" sözünün bulunmadığı hatırlatılmıştır. Sinan Engin ise hakemlerin rapordaki sözlere şahit olduklarının ancak ekranlara yansıyan sözü göremediklerini rapor değiştirmesinin söz konusu olamayacağını yorumlamıştır.

Yorumcu Sinan Engin ve sunucu Ertem Şener tarafından Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'e verilen 1 maçlık cezanın az olduğunu belirtilmiştir. Önceki sezon Igor Tudor'un da yerdeki su şişesine tekme attığı için 1 maç ceza aldığı hatırlatılmıştır. Programda 'erhanar0' kullanıcı adındaki twitter kullanıcısının yaptığı yorum ve hakaretlerden ötürü sunucu Ertem Şener canlı yayında *“Seninle de uğraşacağım. Bu küfürden beter bir şeydir”* diyerek kişiye dava açacağını belirtmiştir.

Fenerbahçe'nin 1-0 kaybettiği ve hakem kararlarının tartışıldığı Akhisar Belediyespor maçından sonra Fenerbahçeli yönetici Ali Yıldırım'ın hakem odasına gittiği haberi *“Ali Yıldırım Hakem odasına indi”* şeklinde altyazı ile aktarılmıştır. Hakem Bülent Yıldırım'ın yönetici Ali Yıldırım ile görüşmek istemediği ve görüşmediği bilgisi de verilmiştir. Maçın hakemi *“Bülent Yıldırım'ın maçın skoruna tesir edip etmediği”* sorusu ile anket yapılmıştır.

Maçtan sonra Aykut Kocaman'ın basın toplantısı açıklamaları ekrana getirilmiştir. Kocaman'ın hakemin kararları için yaptığı;

“Hakemler maalesef skorları belirliyorlar. Beşiktaş maçından sonraki 3 gün arka arkaya Beşiktaş başkanının Fenerbahçe'nin maçı sanki hakemle kazanmış gibi yaptığı propagandanın bugünkü izdüşümüydü bu. Çok net gözüktü. Mesela Alper'in kırmızı kartında ben faulü bize verdi diye düşündüm. Sonra kırmızı kart verdi. Ne oldu ne gördün, ben herhangi bir art niyetli bir şey göremedim. Bu kadar kolay kırmızı kart enteresan bir şey. Bizim hakemleri yenme gücümüz yok. Hiçbir takımın hakemleri yenme gücü yok. Bu kadar basit. Bu hakem geçen sezon hemen hemen şampiyonluk maçı Bursaspor Beşiktaş maçı. Quaresma'nın 3 tane kırmızı karlık hareketinde, Alper'in yaptığıının 5 misli fazla hareketinde atamayan hakemdi. Bunu da lütfen unutmayın”

açıklamaları aktarılmıştır.

Sunucu Ertem Şener, Fenerbahçeli futbolcu Alper'in kırmızı kartının yanlış olduğunu belirtmesine rağmen *“Ama Fenerbahçe dün ne oynadı. İlk şutu 55. dakikada attı”* sözleriyle eleştiride bulunmuştur. Şener ayrıca Teknik Direktör Aykut Kocaman'ın her mağlubiyetten sonra hakem kararlarına sığındığını söylemiştir. Sinan Engin ise Alper'in atılmasının *“Skandal”* olduğunu ancak Fenerbahçe'nin 80. Dakikaya kadar şutunun olmadığını belirtmiştir.

Maçtan sonra hakem Bülent Yıldırım'ın stattan çıkışı gösterilmiştir. Stattan ayrıldıktan sonra aracının zırhlı polis aracı tarafından korunduğuna işaret edilmiş ve görüntüler

verilmiştir. Sinan Engin ertesi gün oynanacak olan Beşiktaş Trabzonspor maçı için “*Yarın hakem hatası olmadan güzel bir maç olsun*” şeklinde temennide bulunmuştur.

Sinan Engin’in yeni “Avrupa Fatihi Beşiktaş’tır” açıklamasının ardından sosyal medyada bir aslan resimli arka fonunda alaycı bir kahkaha attığı görüntü paylaşılmıştır. Bu sesli görüntü yayında ekrana getirilmiştir.

Eylül ayında twitter kullanıcıları takımlarının aldıkları sonuçlara göre hakem eleştirilerinde bulunurken, rakip takımlarının oynadıkları maçlardaki hakem hatalarına da tepkilerde bulunmuşlardır.

Resim 18. Twitter: Hakem Cüneyt Çakır’a Tepki

4.2.2. Eylül Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi

Eylül ayı başında milli takımın aldığı Ukrayna mağlubiyeti sonrasında spor medyasında takımın oynadığı kötü futbolun yanı sıra maçın hakemine yönelik ağır eleştiriler ön plana çıkmıştır. Fotomaç gazetesi fotomontaj ile hakemin elinde satır olan fotoğrafı kullanarak “*Kasap*” benzetmesi yaparken, Beyaz Futbol yorumcusu Sinan Engin, Rusya’da düzenlenecek olan Dünya Kupası organizasyonunda Rusya gibi bir başka Slav ülkesi olan

Ukrayna'nın katılmasının desteklendiği için Türkiye'ye karşı bir “*Komplot*” kurulduğu iddiasını ortaya atmıştır. Spor medyası ve twitter kullanıcıları taraftarların genelinde bu süreçte Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'ya yönelik olumsuz tutumları görülmüştür. Spor kamuoyunun hakemlere yönelik olan hoşnutsuz yaklaşımı milli maçlarda da görülmüştür. Teknik direktör, TFF Başkan ve yöneticileri ile birçok spor yazarı maçın hakeminin skoru etkilediği ve art niyetli bir yönetim gösterdiği konusunda birleşmişlerdir. Futbol maçlarının yorumlarında genellikle hakem eleştirilerini ön planda tutan spor basını milli takımın almış olduğu mağlubiyeti hakem hataları ekseninde değerlendirmiştir.

Teknik Direktör Fatih Terim'in restoranda kavga etmesi sonucu gelişen olaylar ve büyüyen tepkiler sonucu bir grup güzel sanatlar öğrencisi taraftar sosyal medya üzerinden toplanarak Terim'i protesto amacıyla kavga olayının diğer ismi olan Selahattin Aydoğdu'nun heykelini yapmıştır. Heykele ‘Türk futbolunu kurtaran adam heykeli’ adı verilirken, bu haber sonrası Fatih Terim ismi üzerinden twitterda taraftarlar bir kez daha fikir kutuplaşmasına gitmiştir. Terim'i ve yaşadığı olayı eleştiren ya da savunan birçok yorum alaycı ve hakaret içeren sözlerden oluşmuştur.

Yorumcu Sinan Engin'in Milli Takım oyuncularının taraftarlar tarafından sevilmediğini belirttiği yorumunda Emre Belözoğlu için kullandığı “*Fenerbahçeliler dışında bütün Türkiye sevmiyor*” ifadesini kullanarak olumsuz bir yargıyı meşrulaştırdığı görülmüştür. Aslında yorumcunun bu ifadesi daha öncesinden medya vasıtasıyla altyapısı oluşturulmuş ve olağan bir duruma gelmiş nefret söyleminin yinelenmesidir. Türk futbolunun iki ezeli rakip futbol kulübü olan Fenerbahçe ve Galatasaray'ın rekabetinde 2000 sonrası artan şiddet ve nefret söylemleri iki kulübün de formasını giymiş olan Emre Belözoğlu'nun Fenerbahçe'nin sembolü konumuna gelmesiyle bu futbolcu üzerine yoğunlaşmıştır. Özellikle üç büyük kulübün simgesi haline gelmiş olan futbolcuların kendi taraftarlarınca sahiplenilmesine karşılık, diğer taraftar grupları gözünde antipatik ve tahrik unsuru haline dönüştüğü görülmüştür. Bu agresif tutum ulusal kimliğin üst düzeyde tutulduğu milli takımda da gözlemlenmiştir. Medyadaki Milli Takım teknik direktörlerine ve futbolcularına yönelik eleştirilerin sertleştiği son yıllarda artık milli futbolcuların da ıslıklandığı, küfredildiği bir döneme geçilmiştir.

Fenerbahçeli futbolcu Ozan Tufan'ın kendi taraftarları tarafından sıklıkla eleştirilirken milli maçta ıslıklanmasının ardından yine Fenerbahçe taraftar grupları twitter üzerinden

destek kampanyası başlatmıştır. Bu durum Milli Takım taraftar kimliğinin, kulüp taraftarlığı kimliğinin gölgesinde kaldığını göstermektedir. Kulüp taraftarlığı arasındaki husumeti taraftarların bir kısmının milli maçlara da taşıdığı görülmektedir.

Medyada Fenerbahçe Beşiktaş derbi maçı öncesi gerilimi yükseltecek görseller, sloganlar ve metaforlar kullanılarak bir harp zemini oluşturulmuştur. Yöneticilerin, futbolcuların, teknik adamların karşı tarafın tepkisini çekebilecek demeçleri seçilerek servis edilmiştir. Maçı yönetecek hakem federasyon tarafından açıklandıktan sonra hakeme karşı güven duyulmadığını ima eden eleştiriler yapılmıştır. Maç sonunda ise karşılaşmadan sportif olarak mağlup ayrılan takımın oluşturulan psikolojik savaşı da kaybettiği görüşü hâkim olmuştur. Maçı kaybeden taraf olan Beşiktaş cephesi hedef olarak hakemi belirlemiş ve hafta boyunca maçı hakemlerden ötürü kaybettiklerini çok sert ifadelerle yinelemiştir. Twitterda Beşiktaş taraftarları tarafından maçın hakemi Ali Palabıyık'ın Fenerbahçe'yi kolladığı, hatta Fenerbahçeli olduğu yorumları yapılırken, Fenerbahçe taraftarları ise Palabıyık'ın daha önceki maçlarda Beşiktaş lehine verdiği tartışmalı kararların görüntülerini paylaşmıştır.

Fenerbahçeli taraftarlar eski futbolcuları Caner Erkin'in Beşiktaş tribünleri önünde diz çökerek selamlamasını statta ısıklıyarak protesto etmiştir. Twitterda ise protesto içeren çeşitli paylaşımlar yer almıştır. Beşiktaş taraftarları ise kendi oyuncularına sahip çıkan paylaşımlar kullanmıştır. Fenerbahçe genel sekreteri Mahmut Uslu'nun maç sonundaki futbolcu Caner Erkin'in özel yaşamının çarpıklığını ima ederek kendi kulüplerinde oynadığı dönemde ona sahip çıktıklarına dair yorumu spor basını ve twitterda tepkilere yol açmıştır.

Hakemlerin hatalarının eleştirildiği derbi haftası boyunca spor yazarlarının fanatik söylemlerden kaçınmadığı da görülmüştür. Yazar Kenan Başaran "*Beşiktaş sinirine kaybetti*" başlıklı yazısında Beşiktaşlı Cenk Tosun'un pozisyonunda hakemin Beşiktaş lehine penaltı vermediğini iddia etmiştir. Teknik Direktör Şenol Güneş'in Fenerbahçe derbilerinde bir kez daha gerilim tuzağına düştüğünü ifade ederek fanatizmi körükleyici dilden kaçınmamayı tercih etmiştir. Maçla ilgili soruların yanıtladığı haber köşesinde yorumcu Uğur Vardan "*Şenol Güneş'in atılmasına ne diyorsunuz?*" şeklindeki soruya cevap olarak "*Şenol Hoca'nın Fenerbahçe maçlarındaki önlenemeyen gerilimi dün de tekrarlandı. Hoca bu durumdan hiç kazançlı çıkmamıştı, dün de çıkmadı*" sözlerini

kullanarak Başaran'ın kullanmış olduğu yargılayıcı dilin aksine tespit yorumunda bulunmuştur. Başaran örneğinde olduğu gibi spor yazarlarının bir kısmı tarafı oldukları takımların cephelerinden değerlendirmelerde bulunduğu görülmüştür.

Derbiden sonraki hafta Akhisar Belediyespor'a kaybeden Fenerbahçe cephesi de hakeme yönelik ağır tepkiler göstermiştir. Hem basında hem sosyal medya da bu kez hakem Bülent Yıldırım eleştirilmiştir.

Eylül ayı içerisinde Beşiktaş Başkanı Fikret Orman ile Fenerbahçe Genel Sekreteri Mahmut Uslu'nun sağduyudan uzak kamuoyuna algısını etkileyecek açıklamalarda bulunmuşlardır. Uslu Orman'a yönelik yaptığı "*Arsene Lüpen*" benzetmesinde ve Caner Erkin eleştirilerinde tahrik edici üslup kullanmıştır. Aynı şekilde Orman ise kendi taraftarlarına yönelik popülist bir dil ile sık sık Beşiktaş'ın en iyi takım olduğu, üst üste 3. şampiyonluklarının engellenmek istendiği ve hakemlerin kaybettikleri müsabakalarda adil yönetimde bulunmadığı türünden demeçleri kullanarak spor kamuoyu üzerinde kulübünün lehine algı oluşturulmasında neden olmuştur. Orman'ın hakemlere yönelik güvensiz söylemlerinin etkisinde, Beşiktaşlı yorumcu Sinan Engin ve twitterdaki birçok Beşiktaş taraftarı Fenerbahçe mağlubiyetinden sorumlu tuttıkları hakem Ali Palabıyık için "*Ali Palabıyık düdüğünü asacak*" ifadesini kullanmışlardır.

Başakşehir stadındaki Trabzonspor formalı çocuk taraftarın stat güvenlik görevlisi tarafından formasının çıkarttırılması basında satır arası haberlerde yer alırken Başakşehir Futbol Kulübü bu eylemi kınamıştır. Bu olay için yorumcu Vardan toplumdaki kutuplaşmaya dikkat çekmiştir. Bir taraftarın kendi tuttuğu takımın formasını diğer takım taraftarlarının bulunduğu ortamlarda giymesi bir tahrik unsuru olarak algılanarak, formayı giyen taraftarın şiddete maruz kalmasına yol açabileceği değerlendirilmiştir. Bu olayda futbol taraftarlığında rekabet ruhunun saldırganlığa dönüşebilme riski görülmüştür.

4.3. Ekim 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları

4.3.1. Ekim Ayı Dönemi Olayları

- Milli Takımda Yaşanan Olaylar:

7 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında;

Yorumcu Sinan Engin Türk milli takımının futbolcularının kötü performanslarının yanı sıra söylemleri ve özel hayatlarından ötürü seilmeyip antipatik bulunduğunu söylemiştir. Programda yapılan ankette ise Milli Takım futbolcularının seilmemesinin nedeni olarak “*Şımarık*” seçeneği çoğunlukla tercih edilmiştir.

Milli takımın 3-0 kaybettiği İzlanda maçı sonrası eleştirilen futbolcu Arda Turan’ın oyundan çıktıktan sonra yedek kulübesine giderken gülümseyen yüz ifadesinin yer aldığı görüntü “*Arda oyundan çıkarken neden güldü*” alt başlığıyla verilirken sunucu Ertem Şener bu gülümsemeyi sinirden yaptığını art niyetli olmadığı söylemiştir.

Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu’nun 3-0 kaybedilen İzlanda maçından önce yaptığı basın toplantısında rakip takımı tesislerde bir ay boyunca analiz ettiğini ifade ettiği bilgisi görüntüler eşliğinde “*Lucescu 1 ay izledi işe yaramadı*” alt başlığıyla verilmiştir.

8 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Teknik Direktör Mustafa Denizli’nin yorumlarının aktarıldığı haberde, Milli Takım futbolcusu Arda Turan’ın oyundan alındıktan sonra yüzündeki tepki toplayan tebessüm için “*Arda aslında gülmüyor acı acı ağlıyor*” yorumu başlık olarak verilmiştir.

8 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında;

Futbol milli takımının Dünya Kupası elemelerinde başarısız olmasının ardından yapılan programda arka fonda gerilim hissi uyandıran fon müziği kullanılmış ve ülke futboluna eleştiriler yapılmıştır.

Elemelerde şansı kalmayan milli takımın oynayacağı Finlandiya maçının önemli olduğunu vurgulayan Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu’nun açıklamaları için “*Lucescu’dan skandal sözler*” alt yazısı ile verilen haberde teknik direktörün yorumu eleştirilmiştir. Yorumcu Ahmet Çakar “*Lucescu Türkiye’ye zarar verir*” yorumunda

bulunurken Sinan Engin ise açıklamalar için tercüme hatası olabileceğini söylemiştir. Ahmet Çakar ayrıca Milli Takım kadrosunun seçimini Teknik Direktör Lucescu'nun yapmadığını iddia etmiştir.

Milli takımın şiddetli bir şekilde eleştirildiği programda Malta, Lichtenstein, San Marino, Cebelitarık ve Andorra gibi FIFA sıralamasının sonlarında yer alan ülkelerle birlikte Türkiye'nin bulunduğu bir liste ekrana getirilmiş ve “Ölüm grubu” şeklinde alaycı bir başlık kullanılmıştır. Yorumcular ise böyle bir grupta dahi Türkiye'nin birinci gelebileceği tahminlerinde bulunmuştur.

10 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

“Almanya rekor kırdı ama bizi geçemedi” başlığı ile verilen haberde 2018 Dünya Kupası elemelerinde 10 maçta 10 galibiyet ve 43 gol ile en fazla gol rekoru kıran Alman milli takımında en fazla prime hak kazanan oyuncuya 200 bin Euro verildiği ancak aldığı başarısız sonuçlar ile tepki toplayan milli takımın bir önceki turnuva olan 2016 Avrupa Şampiyonası elemeleri için 500 bin Euro prim verildiği bilgisine vurgu yapılmıştır.

Galatasaray Kulübü tarafından Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'nun sakatlığı bulunan futbolcuları Tolga Ciğerci'yi oynatmasına ve diğer oyuncularını Serdar Aziz'in ise sakatlığının olmamasına rağmen oynatılmamasına tepki gösterildiğinin aktarıldığı haber “Galatasaray'dan Mircea Lucescu'ya Serdar – Tolga tepkisi” başlığı ile verilmiştir. Haberde yöneticilerin Lucescu'nun kulüp ile oyuncuların durumu hakkında iletişime geçmediğinden yakındıkları bilgisi verilmiştir. Ayrıca gazetenin ulaştığı flaş bilgi olarak yansıtılan haberde, Tolga Ciğerci'ye Lucescu'nun “Kendi takımında oynama milli takımda oyna” şeklinde mesaj gönderdiği detayı verilmiştir.

11 Ekim tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Milli Takımın Finlandiya maçı sonrası yapılan yorumlarda Mehmet Ayan, Burak Yılmaz ve Nuri Şahin'in sakatlık haberlerine rağmen kendi kulüplerinin ilk maçlarında oynayacağını belirtmiştir. Serdar Ali Çelikler bazı oyuncuların milli takımda gruplaşma yaptığı ve kadronun oluşmasında onların baskılarının bulunduğunu ima ederek “Milli Takımda oyuncuya dayalı düzen olmaz” ifadelerini kullanmıştır.

Mehmet Ayan sosyal medya üzerinden çıkan nefret söylemleri üzerine “Bu memlekette Fenerliler, Beşiktaşlılar Arda Turan'ı çok mu seviyordu? Sırf Fatih Terim nefretini

tahkim etmek üzere için Arda'cı oldu millet geçen sene” derken çok eleştirilen Arda Turan için ise *“Nasıl bunu becerebildin de On sene de Türkiye'nin en sevdiği on adamdan, en nefret ettiği on adam içine girdin”* ifadesini kullanmıştır.

11 Ekim tarihli Hürriyet gazetesindeki haberde Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'ya alınan başarısız sonuçların ardından ‘tutarsız’ kadro tercihleri nedeniyle yapılan eleştiriler *“Lucescu iki ayda tükendi”* başlığıyla verilmiştir. *“Bu nasıl sakatlık”* başlığı ile verilen diğer haberde Milli Takım Teknik Direktörü Lucescu'nun ‘sakat’ olduğu gerekçesi ile kadroya almadığı Galatasaraylı futbolcu Serdar Aziz'in kulübün sağlık kurulu tarafından sorununun bulunmadığı ve lig maçında oynayacağı bilgisi verilmiştir. Haberde *“Galatasaray Kulübü'ne göre, Milli Takım'ın hocası Serdar Aziz'i oynatmamak için 'adalesinde çekme var' bahanesini öne sürdü. Yıldız oyuncu da yakın çevresine 'Sorunum yoktu' dedi”* ifadelerine yer verilmiştir.

14 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında Türk futbolcularının ve milli takımın performansını eleştiren yorumcu Sinan Engin *“Türk futbolcuları utansın”* sözlerini kullanmıştır.

18 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Sivasspor Teknik Direktörü Samet Aybaba'nın röportajının verildiği haberde *“Arda Turan'ı biz şımarttık”* başlığı kullanılmıştır. Haberde Samet Aybaba'nın Türk futbolundaki sorunlar hakkındaki yorumları paylaşılırken *“Biraz parlayanı hemen göklere çıkartıyoruz... yetenek insanı şöhret, karakter ise efsane yapar. Arda ise şöhreti seçti”* sözleri aktarılmıştır.

Caner Erkin'in Hakeme Yönelik Tepkisi:

Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin Başakşehir Futbol Kulübü ile oynanan maçta hakem Mete Kalkavan'a itirazlarında aşırı derecede vücut hareketlerinde bulunmuş ve küfretmiştir. Bu eyleminin karşılığında PFDK tarafından 6 maç ceza almıştır. Cezanın TFF tarafından küfür eylemlerine caydırıcı olması bakımından emsal niteliğinde olay olarak belirlenmesi Beşiktaş Kulübünün tepkisine yol açmıştır.

25 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde hakeme yönelik hareketleri yüzünden tepki alan ve ceza alan Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin'in tartışılan davranışları için açıklamada bulunan Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman'ın *“Beşiktaş'ı Caner üzerinden yıpratmalarına izin vermem”* sözleri haberin başlığında kullanılmıştır. Haberde Orman'ın

“Caner’in yaptığını hiç beğenmedim. Hırsı, zekasının önüne geçmeyecek. O’nun üzerinden Beşiktaş’ı karıştırmaya çalışıyorlar. Ona da müsaade etmem” ve hakem Mete Kalkavan için *“Beşiktaşlı olmadığını göstermek için elinden geleni yapıyor”* yorumları paylaşılmıştır.

Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin Başakşehir maçında hakem Mete Kalkavan’a yönelik hareketleri için sosyal medya hesabı Twitter’den *“Beşiktaş taraftarları, hakem camiası ve tüm futbolseverlerden bana yakışmayan görüntümden dolayı tüm iyi niyetimle özür dilerim. Bundan sonra Beşiktaş duruşuna yakışan şekilde elimden gelenin en iyisini yapmak için savaşıcağım”* açıklamalarını yapmıştır. Bu detayların verildiği haber *“Bana yakışmadı, özür dilerim”* başlığıyla verilmiştir.

26 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin’in Başakşehir maçında hakem Mete Kalkavan’a göstermiş olduğu tepki nedeniyle savcılık tarafından ‘re’sen soruşturma’ başlatıldığı bilgisinin verildiği haber *“Caner Erkin için savcılık devrede”* başlığı ile aktarılmıştır.

27 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

“Caner Erkin’e 6 maç ceza” başlığıyla verilen haberde PFDK’nın Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin’e Başakşehir maçında hakem Mete Kalkavan’a yönelik hareketlerine verdiği ceza bilgisi aktarılmıştır.

TFF Başkanı Yıldırım Demirören’in maçlarda gerçekleşen ‘şiddet ve küfür’ eylemlerine karşı alınacak tedbir ve önlemlere yönelik açıklamalarının yer aldığı özel haberde *“Küfürü bitireceğiz görüntüden de ceza vereceğiz”* başlığı kullanılmıştır. Haberde Demirören’in *“Türk Futbolunun en önemli yarası şiddet ve onun sonucu olan küfür... Caner Erkin’in yaptıklarını hayretle ve büyük bir üzüntüyle izledim... Küfürü sporla alakası olan hiçbir yerde görmek istemiyoruz. Ne stat içinde, ne dışında, ne de sahada küfürü duymak istemiyoruz”* sözleri paylaşılmıştır. ‘Caner Erkin Olayı’ için Demirören’in *“Bardağı taşıran son damla”* ifadesi aktarılırken bu olayın yeni bir dönemin başlangıcı olacağı belirtilmiştir.

TFF Başkanvekili Hüsnü Güreli’nin açıklamalarının yer aldığı metin kutusunda *“Caner dudak okumaktan sevk edilmedi”* başlığı kullanılmıştır. Haberin içeriğinde Güreli’nin

hukuk müşavirliğinin dudak okumaktan değil ‘sportmenliğe aykırı davranıştan’ sevk işlemini gerçekleştirdiği bilgisi verilmiştir.

27 Ekim tarihli Fotomaç gazetesinde Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin’in hakem Mete Kalkavan’a yönelik sportmenliğe aykırı hareket ve eyleminin açıklanan cezası “*Caner’e şok ceza! 6 maç*” başlığı ile aktarılmıştır. Haberin detaylarının aktarıldığı bölümde “*Maicon yapınca hırs Caner yapınca ceza*” başlığı kullanılmıştır. Yazıda;

“Oysa Galatasaraylı futbolcu Maicon, hakemin gözünün önünde yaptığı hareket basına ve kameralara yansımaya rağmen cezalandırılmadı. Galatasaray yönetiminin resmi twitter adresinden ‘hırs’ olarak nitelendirdiği hareket, Beşiktaş’ta Caner Erkin’in yapması ile ‘Müsabaka hakemine yönelik sportmenlik cezası’ olarak algılandı ve ceza uygulandı. TFF’nin kurullarının bu şekilde çifte standart uygulaması, Beşiktaş camiasını çileden çıkardı!”

ifadeleri kullanılmıştır.

27 Ekim tarihli Fanatik gazetesinde Caner Erkin’e hakem Mete Kalkavan’a yönelik hareketinden ötürü verilen 6 maçlık cezanın aktarıldığı haber “*Unutulmazlar arasında*” başlığı ile verilmiştir. Haberde “*Caner Erkin’in Başakşehir karşılaşmasının hakemi Mete Kalkavan’a küfürleri skorun bile önüne geçmişti*” hatırlatması yapılırken ligde önceki yıllarda verilen uzun süreli cezaların bilgileri de paylaşılmıştır.

27 Ekim tarihli Kırmızı Çizgi programında Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin’in almış olduğu 6 maçlık cezanın gazete haberlerinin incelendiği bölümde yorumcu Mehmet Ayan futbolcu Caner Erkin’in hakeme kol hareketi yapıp hakaret ettiği davranışın öncesinin de olduğunu bu ve benzer eylemleri Fenerbahçe ve Galatasaray forması giyerken de gerçekleştirdiğine dikkat çekmiştir. Önceki yıllarda yerde yatan rakip futbolcuya tekme attığını da hatırlatarak “*Taç çizgisi kenarında Caner Erkin dediğin adam meslektaşına dört kere tekme attı*” sözlerinin yanı sıra Caner Erkin için “*Utanmaz*” ifadesini kullanmıştır. Verilen 6 maçlık cezanın bir milat olduğunu ve bu dakikadan sonra Caner Erkin olayında olduğu gibi hakeme hakaret edilen bir eylem için tüm Beşiktaşlıların verilen kararın takipçisi olmaları gerektiğini “*Eğer bundan sonra böyle bir organizasyonda böyle sıralı ardışık küfürlerde Caner gibi küfredene 6 maç değil 5 maç ceza verirlerse boğazını sıkırım onun*” cümlesiyle belirtmiştir. Sunucu Erbatur Ergenekon ise “*Madem bunun artık sınır noktası 6 maç, kimin küfrü gözükiirse 6 maç, Şenol Hoca da 6 maç almalydı*” yorumunu yapmıştır. Twitterdan gelen soru ve

yorumların okunduğu bölümde Kulüp Başkanı Fikret Orman'ın Caner Erkin için kullandığı “Pırlanta” ifadesini eleştiren Mehmet Ayan “Bu kadar küfreden adam pırlanta olur mu” diyerek tepki göstermiştir.

28 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın gündemde olan ‘Caner Erkin Olayı’ için kendilerine ve oyuncularına haksızlık yapıldığını söylediği açıklamalar “Caner’i milli takıma nasıl çağıracaksın” başlığı ile verilmiştir. Orman’ın;

“Küfürü değiştireceğiz diye talimat değiştirip ceza veriyorlar. Beşiktaş deney yeri değil. Mevcut ceza uygulamaları dururken, yeni uygulama Caner Erkin’le başladı. Daha önce neler yaşandı neler. Şimdi görüntüyle ceza veriyorlar. Bundan önce niye vermediniz ve Caner Erkin’le başladınız? Caner milli oyuncu, yarın aday kadroya nasıl çağıracaksın. Çağırırsan kime ceza vermiş olacaksın. Caner Fenerbahçe’de iken ceza verdiniz mi?”

ifadeleri haberde paylaşılmıştır.

“Küfür edenleri bizzat ben şikayet edeceğim” başlığıyla verilen haberde Caner Erkin’in yakınlarına;

“Bundan sonra küfür eden olursa, bizzat ben ve menajerim şikayet edeceğiz. Ben Fenerbahçe’de iken hakeme ‘Lan’ demediğim halde kırmızı kart gördüm ve ceza aldım. Orada herkes hakemin Veysel Sarı yerine bana kırmızı kart gösterdiğini söyledi. Ama iki maç ceza aldım. Bugün ise görüntüye bakılarak ceza veriliyor. İlk kez bana uygulanıyor. Daha önce 50 kez buna benzer küfürler olmuştur ama kimse ceza almadı”

sözlerini söylediği aktarılmıştır.

28 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman ekrana getirilen röportajında;

“Beşiktaş ileri giderken aşağı çekiliyor gibi bir durum var bunu da gerçek olarak görüyorum” ifadelerini kullanmıştır. Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin’e verilen cezayı da eleştiren Orman cezanın futbolcuya değil Beşiktaş’a verildiğini ifade etmiştir. Ve cezanın kamuoyu baskısı ile verildiğini belirtmiştir. Orman ayrıca “herkes bir algılama yaratmaya çalışıyor. ‘Beşiktaş’ı kayırıyorlar’. Beşiktaş’ı kayırıyorlar algılaması üzerinden Beşiktaş’a herkes zarar vermeye başladı. Hakeme Beşiktaşlı diyorlar. ‘Aman ben Beşiktaşlı değilim” diye o zarar vermeye başlıyor. Federasyonu Beşiktaşlılar yönetiyor diyorlar. ‘Aman’. Yani Beşiktaş deneme tahtası olacak kulüp mü?”

açıklamalarını yapmıştır. Benzer olaylarda kendi takımına verilen cezaların kamuoyu tepkisinden çekinilerek daha fazla verildiğine dikkat çeken Fikret Orman “*O zaman kamuoyu tepkisine göreyse, o zaman biz bu işleri köpürtmesini çok iyi biliriz*” ifadelerini kullanmıştır. Yorumcu Sinan Engin Beşiktaş Başkanı Fikret Orman’ın açıklamalarına işaret ederek “*Caner’e verilen ceza sosyal medya cezasıdır. Ey Türkiye Caner’e yüklenmeyin Caner’in yaşadığını taş yaşasa erirdi*” sözlerini sarf etmiştir. Sinan Engin ayrıca futbolcuların deşarj olmalarını gerektiğini zaman zaman küfredebileceklerini söyleyerek kamera görüntüleri ile ceza verilmesini eleştirirken “*Maçlar BBG (Biri Bizi Gözetliyor) evine dönecek*” ifadesini kullanmış ve bu ifade altyazıda paylaşılmıştır. Sunucu Ertem Şener ise art niyetli fanatik bir görüntü yönetmeninin ceza almasını istediği takımın oyuncuların görüntülerini sürekli ifşa ederek sık sık ceza almalarını sağlayabileceğini belirtmiştir. Programda yorumcular bundan sonra görüntülerden verilecek ceza uygulamasında ceza alabilecek potansiyeldeki futbolculardan bahsederken ekrana Burak Yılmaz, Emre Belözoğlu ve Volkan Demirel gibi futbolcuların fotoğrafları ekranda gösterilmiştir.

Resim 19. Beyaz Futbol Programı 28 Ekim 2017: Görüntülerden Ceza Uygulaması

28 Ekim tarihli Fotomaç gazetesinde Caner Erkin'e verilen 6 maçlık cezayı değerlendiren Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman'ın *"Kamuoyu baskısına göre karar alınıyor. Umarım ceza tahkimde düzelir. Bir de 'Beşiktaş kollanıyor' diyorlar. Ne kollanması! Kartlardan gözümüzü açamıyoruz. Benim oyuncularım adam mı vurdu savcılığa çağrılıyor! Beşiktaş deneme tahtası değildir"* ifadelerinin iletiildiği haber *"Orman bombaladı"* başlığı ile sunulmuştur.

29 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Fenerbahçe Asbaşkanı Şekip Mosturoğlu'nun Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin'e verilen 6 maçlık ceza için *"Caner'e 6 maç fazla ama indirilemez"* sözünün başlık olarak verildiği haberde Mosturoğlu'nun *"Görüntüye ceza vermek eskiden de mümkündü, talimat değişikliğine gerek yoktu... 4 maç olmalıydı... Tahkimin de indireceğini sanmıyorum"* sözleri aktarılmıştır.

31 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş Başkanı Fikret Orman'ın futbolcuları Caner Erkin'e verilen cezaya tepkilerinin aktarıldığı haber *"Federasyon düzeltmezse başına çok iş açacak"* manşetiyle verilirken Orman'ın kulübüne haksızlık yapıldığına dair sar ettiği sözler paylaşılmıştır.

Resim 20. Hürriyet Gazetesi 31 Ekim 2017: Fikret Orman'dan TFF Eleştirisi

- Konyasporlu Taraftarların Galatasaraylı Taraftarı Darp Eylemi:

Konya'da Galatasaray forması giyen bir taraftar Konyasporlu bir grup taraftar tarafından darp edilmiş ve zorla forması üzerinden çıkartılmıştır. Daha sonra mağdur olan taraftar yeni almış olduğu Galatasaray formasını elindeki poşetin içinde koyarak gitmek istemiştir. Saldırı görüntülerinde elindeki poşetin zorla alındığı taraftara, saldırgan grup

tarafından şiddetli darp ve küfür eylemlerinde bulunulmuştur. Bu görüntülerinin internet üzerinden basına yansımalarının ardından başta twitter üzerinden olmak üzere sosyal ve ana akım medyada tepkiler gösterilmiştir.

15 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında saldırı görüntüleri yayına getirilmiş ve kınama yapılmıştır. Yorumcu Ahmet Çakar;

“Bu Konya takımı taraftarı bu son bir yıldır, başkanıyla, taraftarıyla, Samsun’da yaşanan olaylarla çok sevimsiz, çok radikal, çok itici hale geldi. Konya taraftarı böyle değildi melaike gibiydi. Şimdi Konya’nın sayın Valisi orada 18 yaşında bir evlat gaspa uğruyor, 3-4 kişi tarafından dövülüyor hakarete uğruyor, para vermiş olduğu bir malı zorla alınıyor, bu güpegündüz Konya’nın merkezinde yapılıyor. Yarından tezi yok bu işin kanunen bitmesi lazım”

ifadelerini kullanmıştır. Çakar kamu vicdanının rahatlatılması için bu saldırganların bir an evvel yakalanması gerektiğinin altını çizmiştir. Yorumcu Sinan Engin ise tribün terörünün arındırılması gerektiğini ifade etmiştir. Engin Konyaspor Kulübü Başkanı Fatih Yılmaz’ın *“Biz kendi seyircimizin olmadığı yerde başka takımın seyircisinin gelmesini yanlış buluyoruz”* şeklindeki sözlerini kendi taraftarlarına yönelik popülist bir demeç olarak yorumlamıştır.

16 Ekim tarihli Fanatik gazetesinde *“Galatasaraylı taraftara saldırı!”* başlığıyla verilen haberde Galatasaraylı bir taraftarın maç için geldiği Konya’da holiganlar tarafından saldırıya uğradığı ve görüntülerin kısa zamanda sosyal medyada büyük yankı uyandırdığı aktarılmıştır.

18 Ekim tarihli Kırmızı Çizgi programında olayın anılmasıyla beraber yorumcu Serdar Ali Çelikler Konyaspor taraftarlarının karıştığı Türkiye Kupası ve Süper Kupa Final maçındaki çıkan olaylardan ötürü çok üzülüğünü *“Kaliteli güzel bir taraftar grupları olan Konya seyircisine birazcık acaba nazar mı değdi demek istiyorum”* ifadesini kullanmıştır. Sunucu Erbatur Ergenekon ise *“Sadece Konya için değil tüm taraftarlar evden çıkarken nefreti öfkeyi lütfen portmantoda bırakın öyle yaşanmaz. İnsanları da bizi de yaşatmıyorsunuz”* sözlerini kullanarak öfkenin ve nefretin oluşturduğu durama sitem etmiştir.

Konya’da gerçekleşen taraftar saldırısı haberi twitterdan hızlı bir şekilde yayılmıştır. Kısa sürede ana akım medyada yer bulan olay tüm spor kamuoyu tarafından kınanmıştır. Olaya karışan saldırgan taraftarlar emniyet güçleri tarafından gözaltına alınırken, darp edilen

tafiftara Konyaspor ve Galatasaray y6netimleri ile başta Konyasporlu olmak 6zere t6m taraftar grupları destek olmuştur.

Resim 21. Twitter: Konya'daki Taraftar Saldırısı

- Diğer Ekim Ayı Gelişmeleri:

1 Ekim tarihli H6rriyet Gazetesinde Fenerbah6e kul6b6nden TFF kararlarına gelen tepkilerin aktarıldığı haberde “*Fenerbah6e a6tı ağzını yumdu g6z6n6: TFF bu iki soruya cevap ver!*” başlığı kullanılmıştır. Fenerbah6e Asbaşkanı 6nder Fırat'ın a6ıklamalarından derlenen haberde Fırat'ın TFF'ye y6nelik ima i6eren iki sorusu; 1- “*şenol G6neş'in ma6ta hakeme 'o... 6..' dediğini herkes g6rd6. Bu rapor nasıl ve kim tarafından değiştirildi?*” ve 2- “*TFF'den kim ve neden Bein Sports ile diğer televizyon kanallarını arayıp bazı g6r6nt6lerin 6ıkarılmasını istedi?*” şeklinde paylaşılmıştır.

Haberde Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in Fenerbahçe karşılaşmasında hakemlere gösterdiği tepki ile Fenerbahçe Akhisar Belediyespor maçında kırmızı kart gören Fenerbahçeli futbolcu Alper Potuk'un hakeme itiraz ettiği görüntüler verilmiştir. Fırat'ın Akhisar Belediyespor maçı hakemi Bülent Yıldırım'ın yönetimi için *"Akhisar'da yaşananlar tam bir skandal hakemin niyeti daha maça çıkarken belliydi"* TFF kararlarındaki tutarsızlık için;

"Beşiktaş ile Demirören (TFF Başkanı) arasında menfaat ilişkisi var" ve "Hakeme sadece 'eyyam yapma' dedim 3 ay hak mahrumiyeti ve 100 bin lira ceza aldım. Gözlemci raporundan silemedikleri Şenol Güneş'in 's.. git' lafına ise 1 maç ceza vermişler. Beşiktaş yöneticisi Şafak Mahmutyazıcıoğlu hakeme 'emek hırsızı' dedi ceza bile vermediler. 2007'de Ali Koç 'emeğimizi çaldılar' dediği için 2 yıl ceza aldı. Bu federasyon ise 'emek çalma' ifadesine Beşiktaşlı olduğu için ceza bile veremiyor"

ifadeleri aktarılmıştır.

1 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında;

Sunucu Ertem Şener tarafından programda yorumculardan Sinan Engin ve Ahmet Çakar'ın atmış olduğu tweetlere sosyal medyada ülkede hatta dünya genelinde tepkiler geldiğini ifade etmiştir.

Ahmet Çakar'ın *"Avrupa Fatih takım sıralaması"* şeklindeki paylaştığı tweette Göztepe'nin Beşiktaş'ın önünde olduğunu gören Rasim Ozan Kütahyalı *"Nasıl koydu ama Göztepe"* diye gülerek tepki vermiştir. Programda yorumcuların kendi hazırladıkları *"Avrupa Fatih hangi takım"* anketinde Galatasaray'ın Beşiktaş'tan fazla olduğunu gören Sinan Engin *"Haydi Beşiktaşlılar bastırın. Bu Galatasaraylılar sosyal medyada çok güçlü"* sözlerini kullanmıştır.

Yorumcu Ahmet Çakar *"Bu akşam Türk hakemliğinde skandal yaşandı. Bu akşam Beşiktaş Trabzon'dan puanı hakem Fırat Aydınus'un kıyağı ile almıştır"* ifadesini kullanarak Fırat Aydınus'un bu maça Beşiktaş'a pansuman yapmak için gönderildiğini iddia etmiş ve Beşiktaş'ın golünü atan Talisca'nın kırmızı kartının verilmediğini söylemiştir. Çakar'ın *"Beşiktaş Aydınus'un kıyağı ile puan aldı"* sözü ekranda altyazıda gösterilmiştir. Fırat Aydınus için *"Fırat Aydınus öyle tehlikeli bir adamsın ki sen kardeşim. Senin içindeki fesatlığın ispatı 78. Dakikada ortaya çıktı. Ve tüm Türkiye anladı biliyor musun fesat olduğunu. O iki tane kartı veremedi ya"* diye tepkide bulunmuştur.

Çakar gazetede yazacağı köşe yazısının başlığını “*Pansumancı Fırat*” olarak kullanacağını belirtmiştir. Çakar hakem Fırat Aydınus’a hitap ederek “*Fırat sen bilerek, isteyerek, kasten yaralı Beşiktaş’ı kudurtmamak için kendi kişiliğinden Türk hakemliğinin onurundan taviz vererek bu akşam Talisca’yı bilerek atmadın, Pepe’ye bilerek sarı kart göstermedin... Öyle kurnazsın ki sözüm ona federasyonu kurtarıyorsun, sözüm ona durumdan vazife çıkartıyorsun*” ifadelerini kullanmıştır.

Ahmet Çakar ayrıca hakem Bülent Yıldırım’ın Fenerbahçeli Alper Potuk’un Akhisar maçında haksız yere kırmızı kart ile oyundan ihraç etmesini Bülent Yıldırım için “*Fenerbahçe geçen hafta hakemle kazandı ya! Şimdi ben bir pislik yapayım*” şeklinde yorumlamıştır.

Program devam ederken önemli bir son dakika gelişmesi olarak verilen haberde Beşiktaşlı futbolcular Talisca ve Caner Erkin’in maçtan sonra soyunma odasında yumruk yumruğa kavga ettikleri bilgisi verilmiştir. Rasim Ozan Kütahyalı ise “*Ahhh, tekme tokat, bana da geldi bilgi*” demiştir. Telefon ile Beşiktaş muhabirine yapılan bağlantı sonrasında muhabir tarafından Caner’in maçtan sonra Talisca’ya sinirli bir şekilde küfürler ettiği ve “*Sen bu takımın üzerine oynuyorsun sadece kendine oynamaya çalışıyorsun. Bizler boş pozisyondayız, bizlere pas atmıyorsun kendi gol rakamını yükseltmeye çalışıyorsun*” sözleri ile tepki gösterdiğini ve Talisca’nın da Caner’e tekme attığı bilgileri aktarılmıştır. Ahmet Çakar ise Caner ile Talisca’nın arasında Leipzig maçında da gerginlik yaşandığını oyuncuların “*Hırlaştığını*” söylemiştir. Sunucu Ertem Şener olaylar için “*Beşiktaş soyunma odası alev alev yanıyor*” şeklinde anons yaparken, Rasim Ozan Kütahyalı ise “*Bayağı bir kan man var*” demiştir.

Olaylar sonrası Teknik Direktör Şenol Güneş’in soyunma odasına gelerek “*Kendini Beşiktaş’tan büyük gören futbolcular var. Bu sorunu çözeceğim*” sözlerini söylediği bilgisi de muhabir tarafından aktarılmıştır. Program esnasında muhabir bilgileri Caner Erkin’in en yakın arkadaşından öğrendiğini söylerken Ahmet Çakar ise Caner’in başka bir televizyon kanalına bağlanarak bu olayı yalanladığını bildirmiştir. Muhabir Sercan Dikme ise bu haberin doğruluğu için “*Şerefim üzerine yemin ederim bu olay doğru*” demiştir. Yayında yorumcular kulüp yöneticilerin Caner’in açıklamaları için talimat verdiğini tahmin etmişlerdir. Yorumcu Ahmet Çakar ise kendisine gelen bilgi ile Teknik Direktör Şenol Güneş’in soyunma odasında yaşanan olayların orada kalacağını

ve büyümemesi gerektiğini söylediğini ve Caner'in olayı yalanlamasını söylediğini aktarmıştır. Rasim Ozan Kütahyalı yüksek sesle alaycı bir ton ile *“Caner Erkin, önce Arda sonra Bilica şimdi de Talisca ile 3 büyük kulüpte dayak yiyen futbolcu olarak tarihe geçmiştir”* yorumunu yapmıştır.

Resim 22. Beyaz Futbol Programı 1 Ekim 2017: Talisca ve Caner

Ahmet Çakar öğrendiği bilgiye göre *“Soyunma odasında Babel ve Tolga kavgası da olmuş. Efendi Beşiktaş'ın efendi çocuklarının soyunma odasında yaptıkları efendilikleri okuyoruz”* diyerek tepki göstermiştir. Rasim Ozan Kütahyalı *“Caner'in ağzı yüzü kanamış”* diyerek bağırırken, Beşiktaşlı olan yorumcu Sinan Engin programdaki diğer yorumcuların eleştirilerini *“Beşiktaş düşmanlığı”* sözüyle kınamıştır. Program esnasında Sinan Engin futbolcu Caner Erkin ile mesajlaşarak *“Ufak bir tartışma olduğunu ve büyütülecek bir şey olmadığını”* ilettiğini aktarmıştır. Rasim Ozan Kütahyalı *“Beşiktaş karışıyor”* diye bağırmıştır. Yorumcu Ahmet Çakar, program esnasında *“Talisca Caner kavgasına inanıyor musunuz?”* şeklinde anket başlatmıştır.

Ahmet Çakar hakem kararlarının eleştirdiği bölümde Şenol Güneş'in Fenerbahçe maçında orta hakem Ali Palabıyık ile dördüncü hakeme karşı sarf ettiği ve görüntülere

yansıyan ‘*O. çocuğu*’ şeklindeki küfrün hakemlere baskı yapılarak rapora “*Allah cezanızı versin*” şeklinde değiştirildiğini ve bu haberin yorumcu Rıdvan Dilmen tarafından öğrenildiğini aktarırken geçmişte de bu tip olayların yaşandığına dikkat çekmiştir.

Yorumcu Abdülkerim Durmaz hakem hatalarına çözüm olarak “*Türk hakemlerin ellerinden derbi maçları alacaksınız, yabancı hakemlere vereceksiniz. Bu Türk hakemlerine ders olacak. Yabancı hakemler hata da yapsa kimse kılınmaz*” şeklinde eleştiride bulunmuştur.

Programa canlı telefon bağlantısı ile katılan yorumcu Rıdvan Dilmen, TFF kurullarının verilen cezalarda çifte standart uyguladıklarını ve Şenol Güneş’in hakeme küfrettiği eylemin “Sportmenliğe aykırı hareket” olarak değerlendirilmesinin doğru olmadığını belirtmiştir. Dilmen TFF içerisinde 2010-2011 yılında Fenerbahçe Kulübü’ne yönelik “*Şike kumpası*” davaları başlatan siyasi terör örgütünün temsilcilerinin halen TFF kurullarında bulunduğunu, verilen ceza ve hakem atamalarında etkilerinin bulunduğunu yorumunda bulunmuştur.

2 Ekim tarihli Hürriyet gazetesi haberinde Akhisar Belediyespor’a 1-0 kaybeden ve maçın hakemi Bülent Yıldırım’a tepki gösteren Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman’ın hakeme yönelik sarf ettiği “*Beşiktaş’ın intikamını aldın!*” sözlerinin başlıkta kullanıldığı haberde “*Faulü yapan Alper değil Akhisarlı oyuncuydu, bizim lehimize faul vermeliydin. Ama sizin niyetiniz daha 1. dakikadan belliydi. Buraya ne amaçla geldiğiniz de belliydi. Beşiktaş’ın intikamını aldın*” ifadeleri de paylaşılmıştır. Ayrıca haberde Aykut Kocaman’ın yanında bulunan yardımcı antrenör Fahrudin Ömerovic’in de hakem Yıldırım’a, “*Geçen sene Beşiktaş-Bursa maçında Quaresma’ya 3 defa kırmızı kart çıkarmalıydın ama yapmadın ve şampiyonu belirledin. Bu sene de görevini yapıyorsun*” şeklindeki sözleri aktarılmıştır.

Lig’de iki haftalık mağlubiyetten sonra Göztepe’yi 2-1 yenen Başakşehir’in galibiyeti için 2 Ekim tarihindeki Hürriyet gazetesinde “*Başakşehir Göz-Göz’e patladı*” ifadesi kullanılmıştır.

3 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

Gazetenin yazarlarından oluşan ‘Futbol Konseyi’ yazı köşesinde yazar Uğur Meleke ligde görev yapan eski futbolcu antrenörlerin yabancı oyuncularını ve yabancı kurallarını

kötülediklerini ve ligdeki pazarı kendilerine mahkûm ettiklerini belirtmiştir. Meleke'nin yorumları *"Yerli Çete ligi Kuzey Kore'ye çevirdi"* başlığıyla verilmiştir. Yazar Mehmet Arslan ise çok tepki toplayan Fenerbahçe Akhisar Belediyespor hakemi Bülent Yıldırım'ın yönetiminin kasıtlı olmadığını belirtirken, Fenerbahçe Kulübünün TFF'ye yönelik tepkilerine karşılık *"Federasyon Fenerbahçe'ye cevap vermek zorunda"* ifadesini kullanmıştır.

Beşiktaşlı futbolcular Caner Erkin ile Talisca'nın maç sonunda soyunma odasında yaşadığı gerginliği Teknik Direktör Şenol Güneş'in giderdiğinin bilgisinin verildiği haber *"Ateşi Şenol Güneş söndürdü"* başlığıyla verilmiştir. Haberde Güneş'in tartışan oyuncularına *"Hemen birbirinizden özür diliyorsunuz. Hırsınızı anlıyorum ama biraz sakin olun. Bir daha da böyle bir şey istemiyorum"* sözlerini söylediği belirtilmiştir.

3 Ekim tarihli Fotomaç gazetesinde *"Soyunma odasına geliyorum"* başlığıyla verilen haberde Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş Trabzonspor maçı sonrası futbolcular Caner Erkin ve Anderson Talisca'nın kavga ettiğini öğrenince tüm futbolcuların kendisini soyunma odasında beklemesi haberini gönderdiği aktarılmıştır. Haberde teknik direktörün futbolcuları birbirlerinden özür dileyerek barıştırdığı bilgileri verilmiştir.

4 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş Kulübü İkinci Başkanı Ahmet Nur Çebi'nin Trabzonspor maçı sonrası soyunma odasında futbolcular Caner Erkin ve Talisca tartışmasını değerlendirdiği haber *"O kavganın bize faydası bile olabilir"* başlığı ile verilmiştir. Ayrıca Çebi'nin sarf ettiği *"İkisi de Beşiktaş'ın menfaati için tartışmıştır. Bence bu olay çok abartıldı. Genç çocuklar. Pozitif bakıyorum"* sözleri de aktarılmıştır.

5 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Fenerbahçe Kulübü'nün Akhisar Belediyespor maçından sonra çok tartışılan TFF raporlarının hatırlatıldığı haberde Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman ve futbolcusu Alper Potuk'a verilen cezalar başlıkta *"Kocaman'a para Alper'e bir maç ceza"* ifadesi ile aktarılmıştır. Haberin içeriğinde ise *"Rapor krizi Fenerbahçe lehine noktalandı"* şeklinde yorum yapılmıştır.

6 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş ve Osmanlıspor kulüplerinin temsilcisinin bulunmadığı Kulüpler Birliği toplantısında alınan kararların aktarıldığı haber *"16 kulüpten federasyona isyan ve eylem. Kulüpler kazan kaldırdı"* başlığı ile aktarılmıştır. Haberde kulüplerin ceza uygulamalarını gelir kapısı olarak gördüğü ve yayıncı kuruluşun

ödemeyi 12 taksitle yapmasından duyulan rahatsızlık bildirilirken Fenerbahçe Kulübü cephesinden federasyonun sürekli bir takım lehine (Beşiktaş) kararlar alındığı tepkisi de paylaşılmıştır.

7 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde “*Gençlerbirliği’nden Cavcav’a isyan*” başlıklı haberde Kulüp Başkanı Murat Cavcav’ın gerçekleştirdiği teknik direktör değişikliği için “*Basın Sözcüsü hocanın gittiğini twitter’den öğrendi!*” ifadesi kullanılmıştır. Ayrıca kulüpten 5 yöneticinin başkana tepki olarak istifa ettiği bilgisi de verilmiştir.

11 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde TFF disiplin talimatında yapılan değişikliklerin aktarıldığı haberde “*Hakem hatalı demek bile suç sayılabilir*” başlığı kullanılmıştır. Haberde başlıkta anılan ifadenin yorum farkıyla “*Sportmenliğe aykırı*” kapsamında değerlendirilebileceği bilgisi paylaşılmıştır.

11 Ekim tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Teknik Direktör Şenol Güneş’in yorumlandığı bölümde, Güneş’in çok başarılı olduğundan bahsedilmesine rağmen davranışlarının eleştirilebileceği söylenmiştir. Serdar Ali Çelikler tarafından “*Fenerbahçe psikozu var*” ifadesi kullanılmış ve Mehmet Ayan “*Bunu sadece sen söylemiyorsun yalnız, siyah beyaz camiadan da söyleyen çok insan var*” diyerek de bu tespiti desteklemiştir.

Hakem atamalarının tahmin edildiği bölümde hakem Cüneyt Çakır için Serdar Ali Çelikler;

“Cüneyt Çakır’ın Fener’le bir barışma maçı yapması lazım, yapmadı daha o maçı, Antalya da geçen sene Cüneyt Çakır Fener’in ipini çekti, bir barışma maçı yapması lazım... Şöyle olur; bir kulüp bir hakeme uyuz olduğu zaman önce onu onun(kulübün) deplasmandaki maçına verirler, hakem orada eyyam yapar rakibi doğrar, bir kazanırsın. He filan falan yaparsın, kızgınlık hafif yüzde yirmi azalır. Sonra bir iç saha maçına verirsın orada da bir operasyon yapar kızgınlık yüzde yetmiş azalır. Sonra devam eder hayat”

ifadelerini kullanarak hem hakemi hem de hakem atamalarını eleştirmiştir.

14 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

Beşiktaş’ın Gençlerbirliği’ne 2-1 kaybettiği maçtan sonra soyunma odasına başları önlerine eğik vaziyette giden Beşiktaşlı futbolcuların görüntüsünün yer aldığı fotoğrafıyla birlikte “*Baş aşağı gidiyor*” başlığı ile paylaşılmıştır.

Beşiktaş'ın Gençlerbirliği ile oynadığı maç öncesinde önceki hafta soyunma odasında tartışan iki Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin ile Talisca'nın el ele tribünleri selamlar vaziyetteki görüntüsünün bulunduğu fotoğraf "*Tribünler önünde barış*" başlığı ile aktarılmıştır. Aynı maçta Gençlerbirliği taraftarlarının Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin'in topu her ayağına aldığında ıslıkladığı bilgisi de "*Caner'e protesto*" başlığıyla verilmiştir.

Eski hakem Mustafa Çulcu'nun Gençlerbirliği Beşiktaş maçındaki hakem kararlarını yorumladığı köşesinde son dakikada Gençlerbirliği futbolcusu olan Zeki'ye gösterilen sarı kartın yanlış olduğu ve kırmızı kartın gösterilmesi gerektiğini değerlendirmiştir.

Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'un yöneticilerin kendi ülkesinden önerebileceği oyuncu konusunda tavsiyede bulunamayacağı bilgisi "*Arkamdan laf ettirmem*" sözü başlıkta kullanılarak aktarılmıştır. Haberde Tudor'un "*Hırvatistan'dan ya da o bölgeden oyuncu istemiyorum. Benim tavsiyemle oradan alacağımız bir oyuncu başarısız olursa, arkamdan kötü konuşurlar. Ben böyle bir şeye tahammül edemem*" ifadeleri de aktarılmıştır.

14 Ekim tarihli Fotomaç gazetesi Beşiktaş'ın Gençlerbirliği'ne 2-1 kaybettiği maçın bilgilerinin aktarıldığı haber "*İntihar*" başlığı ile verilmiştir.

14 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında Göztepe Antalyaspor maçının hakemi Hüseyin Göçek'in vermiş olduğu kararları eleştiren Sinan Engin "*Sonuca göre hareket etmeyin. Taban bu, kırmızının babası. Ama Antalya eksik diye atmadı*" şeklinde yorum yapmıştır.

15 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray'ın Konyaspor'u 2-0 yendiği maçın hakem kararlarının değerlendirilmesinin yapıldığı yazıda yorumcu eski hakem Mustafa Çulcu Galatasaray'ın ilk golü için ofsayt yorumunda bulunmuştur.

15 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında;

Beşiktaş'ın ligde lider Galatasaray'ın 8 puan gerisine düşmesinin ardından program yorumcularından Rasim Ozan Kütahyalı ve Ahmet Çakar, Beşiktaş'ın geçmiş yıllarda Liverpool karşısında aldığı 8 gollü mağlubiyetine alaycı göndermelerde bulunmuşlardır. Beşiktaşlı olan sunucu Ertem Şener bu yorumların ardından Çakar ve Kütahyalı için "*Liverpool taraftarı*" derken Beşiktaşlı yorumcu Sinan Engin ise "*Beşiktaş kadar başınıza taş düşün*" diyerek tepki göstermiştir.

Programda Galatasaraylı futbolcu Bafetimbi Gomis'in ofsayt pozisyonunun yorumlandığı bölümde yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı gayri ciddi bir biçimde cinsel çağrışımlarda bulunmuştur.

Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman 3-1 kazandıkları Malatyaspor maçından sonra hakem ile ilgili sorulan soru üzerine *“Hakemler maç sonuna etki ediyor”* şeklinde yorumda bulunmuştur. Bu görüntülerin ekrana getirilmesinin ardından yorumcu Ahmet Çakar mevcut durumda 8 hafta boyunca Fenerbahçe'nin hakem hatalarından ötürü maç kaybetmediğini bilakis Beşiktaş maçını hakem hatası ile kazandıklarını belirtmiştir. Programda ayrıca Aykut Kocaman'ın oynanacak olan Galatasaray Fenerbahçe derbisi öncesinde yapmış olduğu yorum *“Aykut Kocaman'dan Galatasaray'a 'Asıl kapasiteyi bundan sonra göreceğiz'”* başlığı ile ekranda paylaşılırken sunucu Ertem Şener bu ifadeyi tırnak içinde birkaç kez tekrarlayarak anons etmiştir.

Yorumcu Abdülkerim Durmaz derbi maçları için yabancı hakem uygulamasına geçilmesini vurgulayarak, hakem Cüneyt Çakır'ın maçı yönetmesi halinde ev sahibi takım lehine kararlar vermeye meyilli olduğunu aktarmıştır.

16 Ekim tarihli Fotomaç gazetesi haberinde;

Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın puan kaybı istemediği Malatyaspor maçından önce futbolcuların rehavete girmesinden çekindiği ifade edilirken idmanda futbolcularına sert uyarılarda bulunduğu belirtilmiştir. Haber *“Fırçayı bastı”* başlığıyla verilmiştir.

16 Ekim tarihli Fotomaç gazetesinde *“Trabzon evinde darmadağın”* başlığıyla verilen haberde kendi sahasında Akhisar Belediyespor ile oynadığı maçı 6-1 kaybeden Trabzonspor takımında taraftarların Teknik Direktör Ersun Yanal'ı istifaya çağırdığı ve futbolcu Olcay Şahan'ın ıslıklandığı bilgileri verilmiştir.

17 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın oynanacak olan Galatasaray maçı öncesindeki açıklamalarının aktarıldığı haber *“Kapasitelerini şimdi göreceğiz”* başlığı ile verilmiştir. Haberin içeriğinde ise Kocaman'ın sarf ettiği;

“Galatasaray ile aramızda suni puan farkı var. Yakında her şey netleşir... Galatasaray ile bu fark doğru değil. Kapasiteler bundan sonra ortaya çıkar.

Ligi üstte bitirecek dört takımla oynayacaklar. Aynı şekilde giderlerse saygı duyacağız... Galatasaray'ı kötüleme niyetinde değilim. Normalde puan ortalamaları 5-6 hafta sonra kendi seyrini bulacaktır”

sözleri paylaşılmıştır.

Trabzonspor'un Akhisar Belediyespor'a 6-1 kaybettiği maç sonrası “6-1'lik Akhisar yenilgisi sonunu getirdi” dipnotuyla verilen haberde “Ersun Yanal gönderildi” başlığı kullanılmıştır.

18 Ekim tarihli Kırmızı Çizgi programında 6-1'lik skorla Akhisar Belediyespor'a kaybeden Trabzonspor'un Teknik Direktör Ersun Yanal'ın sözleşmesinin sona erdirilmesinin paylaşıldığı gazete haberleri yorumlanmıştır. Yorumlarda Trabzonspor Kulübü Başkanı Muharrem Usta'nın kendisine verilen siyasi desteğe rağmen başarısız olduğunun altı çizilmiştir. Yorumcular tarafından Ersun Yanal'ın takımda başarısız olduğu ve 3-0'dan 4-3 kaybedilen Alanyaspor ve 6-1 kaybedilen Akhisar Belediyespor maçlarının başarısızlık olduğu belirtilirken Serdar Ali Çelikler Alanyaspor maçında yenilen son golde Alanyaspor forveti Vagner Love'ı orta saha oyuncusu Sosa'nın savunmasının oyuncuların bir kısmının gönülsüz oynamasından kaynaklandığına dikkat çekmiştir. Çelikler Ersun Yanal'a hitaben “*Seni de yiyorlar*” diyerek oyuncuların bir kısmının teknik direktörün başarısızlığı için kasıtlı olarak kötü futbol oynadığını ima etmiştir. Sunucu Erbatur Ergenekon ise “*Çok çalıştırıyor çünkü*” diyerek oyuncuların Ersun Yanal'ın idmanlarda uyguladığı ağır tempodan dolayı oyuncuların maçlarda isteksiz olabileceğine dikkat çekmiştir. Serdar Ali Çelikler, Akhisar Belediyespor maçında savunma oyuncusu Durica'nın yaptığı hataları kastederek “*İlk yarıda Durica'nın bak, net, söyleyemiyorum yani*” sözlerini kullanarak oyuncunun kasıtlı olarak kötü oynadığını ve o yüzden Teknik Direktör Ersun Yanal tarafından kadro dışı bırakıldığını ifade etmiştir.

18 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek'in Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın “*Suni fark*” demecinin aktarıldığı haberde Özbek'in kullandığı “*Kocaman'a cevap vermeyeceğiz*” sözleri başlıkta kullanılmıştır.

19 Ekim tarihli Fotomaç gazetesinde oynanacak olan Galatasaray Fenerbahçe maçından önce iki takımın olası oyun planlarının değerlendirilmesinin yapıldığı haber “*Kurt kaparı*” başlığıyla verilmiştir.

20 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde Trabzonspor’da göreve yeni başlayan Teknik Direktör Rıza Çalimbay’ın açıklamalarının yer aldığı haberde Çalimbay’ın futbolcularından beklentisi için sarf ettiği “*Savaşan bir Trabzonspor*” sözleri başlıkta verilmiştir.

20 Ekim tarihli Fotomaç gazetesinde “*Fotomaç dev derbinin şifresini çözdü*” dipnotuyla verilen haberde “*Fransızların Savaşı*” başlığı kullanılmıştır. Haberde oynanacak olan Galatasaray Fenerbahçe maçı öncesi yapılan analizde iki takımında Fransız oyuncuları olan Bafetimbi Gomis ve Mathieu Valbuena ön plana çıkarılmıştır

21 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinin ‘Spor Arena’ servisine bölümünde, oynanacak olan Galatasaray Fenerbahçe maçı hakkındaki değerlendirmeleri aktarılan eski Fenerbahçeli futbolcu Serhat Akın’ın “*Galatasaray Fener’i yenemez*” sözleri haberin başlığında kullanılmıştır. Akın’ın kendi oynadığı dönemde oynanan ve 6-0’lık Fenerbahçe galibiyeti ile biten maç için kullandığı “*6-0 torunlarımıza kadar gider*” ifadesi ise alt başlıkta verilmiştir.

21 Ekim tarihli Kırmızı Çizgi programda;

Galatasaray Fenerbahçe maçından önce yapılan programda yorumcu Mehmet Ayan iki takım başkan ve yöneticilerine hafta boyunca futbolcuların basına röportaj vermelerine izin verdikleri için teşekkür ederken “*Niçin bir haftadır derbinin gerginliği yok? Yöneticilerin kirli ağızlarından salyalar çıkmadığı için yok*” ifadesini kullanmıştır. Serdar Ali Çelikler ise futbolcuların röportajlarında güzel ve sağ duyulu söylemleri olduğunu ve hoş bir ortam oluşturduğunu aktarmıştır.

Galatasaray Fenerbahçe maçına yönelik sosyal medya üzerinden gelen “*Cüneyt Çakır da beraberlik için uğraşır mı?*” sorusuna karşı Serdar Ali Çelikler “*Bu imaj var yani, Cüneyt eyyam Çakır diyorlar abi... Dengeci çünkü beraberlik için uğraşır mı bilmiyorum da bir takıma kırmızı kart verirse, öbür takımdan da adam atmaya kolluyor yani*” cevabını vermiştir. Sunucu Erbatur Ergenekon’un “*Güveniyor musunuz Cüneyt Çakır’a*” sorusuna da “*Ben güvenmiyorum abi. Bence iyi maç yönetmeyecek. Denge yapacak yani. Ha*

Cüneyt Çakır dürüst adamdır, tertemiz bir insandır, Cüneyt Çakır 'şu takımı bitireyim' gibi şey yapmaz ama denge sağlar mı sağlar. Eyyam yapar mı kralını yapar. Tribünden etkilenir mi etkilenir" şeklinde cevap vermiştir.

Mehmet Aydın'ın hakem Fırat Aydınus için *"Fırat da bazen yönetmez idare eder"* demesi üzerine Serdar Ali Çelikler esprili ve ironik bir şekilde *"Bazen mi? Bazen yönetir desek mesela"* diyerek tepki vermiştir.

Oynanacak olan derbi maçı sonuçlarının tahmini yapılırken kaybeden taraf için maçı nasıl bir şekilde kaybedeceğinin önemli olduğu vurgulanmıştır. Yorumcular Ayan ve Çelikler esprili bir şekilde *"Maçı kesin hakemle kaybettin"* diyerek maç sonlarında futbol kulüplerinin temsilcilerinin aldıkları mağlubiyetlere karşı verdikleri tepkilere göndermede bulunmuşlardır.

Sunucu Erbatur Ergenekon'un sosyal medya üzerinden gelen *"Algı yapıyorsunuz, taraf tutuyorsunuz, bir yerlerden talimat alıyorsunuz"* şeklindeki öfke içerikli eleştirileri okuyarak *"Belki bu şekilde düşünmeyi bırakırlar diye umut ediyorum"* şeklinde konuşurken Serdar Ali Çelikler ise sosyal medya üzerinden bu tip tepki veren kişiler için *"Bunları söyleyenlerin tamamı işi gücü olmayan adamlar"* tarifini yapmıştır.

22 Ekim tarihli Fotomaç gazetesindeki Malatyaspor'a 1-0 kaybeden Trabzonspor'un aldığı mağlubiyette hakemlerin hatalı yönetimini vurgulayan haber *"Hakem kurbanı"* başlığı ile aktarılmıştır.

Resim 23. Fotomaç Gazetesi 22 Ekim 2017 "Hakem Kurbanı"

23 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

Galatasaray Fenerbahçe maçının ardından hakem Cüneyt Çakır'ın verdiği kararları değerlendiren yorumcu ve eski hakem Mustafa Çulcu'nun "*Çakır maçı tatil etmeliydi*" sözleri başlıkta kullanılırken "*Derbi Türk Hakemliği adına milat olacaktı ama Çakır bunu kullanamadı. 59. dakikada Galatasaray tribününden atılan cisim hakem Tarık Ongun'un başına isabet etti. Hakem Cüneyt Çakır'ın maçı tatil etmesi gerekiyordu ancak bu kararı veremedi*" ifadeleri haberde aktarılmıştır.

Yazar Kanat Atkaya "*Yallah lezzetsiz derbi arşivine*" başlığını kullandığı köşe yazısında 0-0 biten Galatasaray Fenerbahçe maçında oynanan futbolu eleştirmiştir. Ayrıca yazıda küçük bir metin kutusunda "*Maçın Adamı: Cüneyt Çakır*" dipnotu ile maçın hakemi için "*Kafasında kurguladığı maçı yönetir gibiydi*" eleştirisinde bulunmuştur.

0-0 biten Galatasaray maçı sonrası açıklamalar yapan Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın "*Sonucu Cüneyt Çakır belirledi*" ifadesinin yer aldığı hakemin yönetimini eleştiren sözleri başlıkta kullanılmıştır. Haberde Teknik Direktörler Igor Tudor ve Aykut Kocaman'ın tartıştığı görüntülerin bulunduğu fotoğrafların üstünde "*Tudor ile Kocaman'ın faul tartışması*" ifadesi yer almıştır.

Trabzonspor Kulübü tarafından manidar bir açıklama yapıldığı bilgisinin aktarıldığı diğer haberde alınan kötü sonuçlardan sonra istifa edip ayrılan yöneticilerin eylemlerine ilişkin tepkiler olduğu belirtilmiştir. Haberin başlığında "*Kaçmayın, sorumluluk alın*" ifadesi kullanılırken "*Yönetimler gelip geçicidir asıl olan Trabzonspor'dur. Kulübün kaosa sürüklenmesine ön ayak olmak, sorumluluktan kaçmak hiçbir fayda sağlamaz 'şimdi tam zamanı' diyerek ortada bırakmak hiç olmaz*" açıklamaları da aktarılmıştır.

23 Ekim tarihli Fotomaç gazetesinde 0-0 biten Galatasaray Fenerbahçe maçının ardından karşılaşmanın hakemi Cüneyt Çakır'ın yönetimini eleştiren "*Otur 0*" manşeti kullanılmıştır. Haberde hakemin Fenerbahçe'nin nizami golünü vermediğini, Galatasaray'ın 2 Fenerbahçe'nin 1 penaltısını vermediği eleştirileri paylaşılmıştır. "*Aykut Kocaman ile Tudor tartıştı!*" başlığı altında iki teknik direktörün saha kenarında tartışma yaşadığı aktarılmıştır.

Resim 24. Fotomaç Gazetesi 23 Ekim 2017 “Otur 0”

24 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

“Derbi tatil olurdu tartışması” başlığı ile verilen haberde Galatasaray Fenerbahçe maçında başına yabancı cisim gelen yardımcı hakem Tarık Ongun’un darbeyi aldıktan sonraki görüntülerinin fotoğrafları paylaşılmıştır. Haberde maçın orta hakemi Cüneyt Çakır’ın yardımcı hakem Tarık Ongun ile olan diyalogu sonrası maçı devam ettirdiği belirtilirken eski hakem ve yorumcu Mustafa Çulcu’nun bu duruma rağmen hakemlik makamının saygınlığının korunması açısından maçın tatil edilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Muhabir Ali Naci Küçük’ün hazırladığı haberde Galatasaray yönetimi tarafından 0-0 biten Fenerbahçe maçının hakemi Cüneyt Çakır’ın yönetimini beğenmedikleri, artık maçlarına istemedikleri, hakemin “Eyyam” yönetimi gerçekleştirdiği, kendilerinin iki penaltısının verilmediği ve hakemin kendi aleyhlerine şartlı olarak maça çıktığı eleştirilerinin yapıldığı belirtilmiştir. Haber hakemin fotoğrafının yanı sıra “Artık Cüneyt Çakır’ı maçlarımıza istemiyoruz” başlığı ile verilmiştir.

27 Ekim tarihli Kırmızı Çizgi programında;

PFDK tarafından verilen cezaların değerlendirildiği bölümde yorumcu Mehmet Ayan verilen cezaların adil olmadığına dikkat çekerek *“Zaten Şenol Hoca yumuşlaştırıldığı için 1 maç aldı yoksa Şenol Hoca da 3 maçı”* yorumunu yapmıştır. Serdar Ali Çelikler ise TFF'nin kararlarında tutarsız olduğunu, eyyam yaptığını ve inandırıcılık sorunu olduğunu belirtirken verilen cezaya rağmen federasyonda en etkili iki ismin Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman ve Başakşehir Kulübü Başkanı Göksel Gümüşdağ olduğunu iddia etmiştir. Göksel Gümüşdağ'ın etkisi için Başakşehir kalecisi Volkan Babacan'ı kastederek *“Adam dövdüler 1 maç verdiler”* derken Mehmet Ayan o durumda rakibi Beşiktaş kulübünden tepki gelmediğini hatırlatmıştır. Serdar Ali Çelikler federasyonda güçlü olmanın zaman zaman 3 büyük kulüp arasında el değiştirdiğini söylerken Galatasaray'ın güçlü olduğu dönemde futbolcu agresifliği ile bilinen Felipe Melo'nun kırmızı kart görmeden sezonu kapattığının altını çizmiştir.

Galatasaray Fenerbahçe maçının hakemi Cüneyt Çakır ile ilgili yapılan eleştirilerin yorumlandığı bölümde yorumcu Serdar Ali Çelikler daha önceki tahminlerini kastederek *“Ben burada ne dedim? Bu eyyamın kralını yapar dedim mi demedim mi? Yaptı mı? Yaptı. Adamda standart yok. Bizim tek bir standart var eyyam standardı”* demiştir. Maçtaki hatalı kararları yorumlarken de *“Cüneyt Çakır ne zaman hata yapsa bu FIFA kural değiştiriyor kardeşim ben artık bu yalanlardan bıktım ya... Cüneyt hata yapamaz çünkü. Biz bilmiyoruzdur. FIFA kural değiştirmiştir”* ifadelerini kullanmıştır. Maçta Janssen'in golünü veremediği için pozisyonda kaldığı için Denayer'i atamadığını aktarmıştır. Yorumcu Mehmet Ayan ise maçta tribünlerden atılan yabancı maddelerle başından yaralanan yardımcı hakem Tarık Ongun'un devam ederek maçın en büyük hatasını yaptığına dikkat çekmiştir.

Program devam ederken biten Göztepe maçında Göztepeli oyuncu Jahovic'in sarı kart görmesi bilgisinin ardından yorumcu Mehmet Ayan ironik bir üslup ile *“İkinci Göztepe'ye operasyon mu var? İzlemeden söylüyorum bu arada maçı izlemedim. Jahovic maç sonunda Bülent Yıldırım tarafından sarı kart ile cezalandırıldı. Jahovic gelecek hafta Beşiktaş maçında yok. Şimdi şey mi diyeceğiz ben izlemedim ha. Operasyon mu var Göztepe'ye? Beşiktaş'a kıyak mı yapılıyor? Bunu mu söyleyeceğiz?”* derken sunucu Erbatur Ergenekon *“Beşiktaş'a kıyak değil de Göztepe'nin bu kadar yukarıda olması*

insanları rahatsız mı etti?” diyerek oluşabilecek olumsuz algıları esprili şekilde örneklendirerek eleştirmişlerdir.

28 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında;

Beşiktaş Alanyaspor maçında Beşiktaşlı futbolcu Quaresma'nın penaltı beklediği pozisyon için değerlendirmede bulunan yorumcu Sinan Engin *“Korkum o ki Beşiktaş sempati kaybetmesin”* ifadesini kullanmıştır. Engin'in *“Quaresma'ya yapılan hareket penaltı”* sözü altyazıda ekrana getirilmiştir. Pozisyon için penaltı mı? Değil mi? şeklindeki ankete katılan çoğunluğun penaltı değil oyunu kullanması sonucunda Sinan Engin Beşiktaş taraftarlarına ankete katılması yönünde çağrıda bulunarak *“evet penaltı”* seçeneğini oylamaları çağrısında bulunmuştur. Sunucu Ertem Şener hakemlerin Beşiktaş lehine düdük çalmaktan çekindiklerini ifade ederken Sinan Engin *“Bütün Türkiye Beşiktaş'a karşı kenetlendi. İki şampiyonluk yeter diyorlar”* sözlerini kullanmıştır. Ekranda altyazı olarak ise *“Beşiktaş'a neden penaltı verilmiyor”* başlığı kullanılmıştır.

Beşiktaşlı futbolculardan Talisca ve Tosiç'in akreditasyon kartı olmadan sahaya girmesinin ardından savcılığa ifade vermeye çağrılmasına tepki gösteren Kulüp Başkanı Fikret Orman *“Benim oyuncularını ne yapmışlar. Adam mı vurmuşlar? Gayri kanunu işlem mi yapmışlar? Akreditasyon kartı olmadı diye oyuncularım savcılığa çağrılıyor. Hukuka hepimiz saygılı olmamız gerekiyor. Ancak bu ülkede”* programda Ertem Şener ve Sinan Engin de bu uygulamaya tepki göstermiş ve yabancı oyuncular üzerinde bu durumun ülkemiz adına kötü bir imaja neden olacağına dikkat çekmişlerdir. Yayın devam ederken gelen bilgi üzerine sunucu Ertem Şener *“Şaka gibi ya. Tosiç geçen seneki akreditasyondan dolayı, Talisca da Volkan ile yaşadığı diyalogdan dolayı”* sözlerini kullanmıştır.

29 Ekim tarihli Beyaz Futbol programında;

Galatasaray'ın Trabzonspor'a 2-1 kaybettiği maçın ardından yayının başında Galatasaraylı yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı üzgün olduğunu belli eden şekilde başını masaya yatırmıştır. Maçın sonucunu anons eden Ertem Şener'in ses tonunu beğenmeyen Fenerbahçeli yorumcu Abdülkerim Durmaz ise *“Sana ne oldu beyefendi, sana ne oldu. Rasim'in üzülmelerini anlıyorum. Sen Beşiktaşlı değil miydin? Ben öyle biliyorum. Sana ne*

oldu, sen niye affedersin programı baban ölmüş gibi üzgün açıyorsun” sözleri ile tepki göstermiştir.

Abdülkerim Durmaz diğer büyük takımlar maç kazandığı zaman marşlarının çalındığını hatırlatarak, Trabzonspor’un marşının ya da yerel oyunu olan kolbastının yayınlanmasını istemiş ve sunucu Ertem Şener’den program sunumundan ötürü Trabzon halkından özür dilemesini istemiştir.

Yorumcu Ahmet Çakar Galatasaray kalecisi Muslera’nın İspanyolca küfrettiğini belirterek federasyonun görüntülerden küfür eylemlerine ceza kararını hatırlatarak, ceza verilmesi gerektiği öne sürmüştür. Çakar Beşiktaşlı Caner Erkin’e verilen cezayı hatırlatarak Muslera’nın da ceza alması gerektiğini belirtmiştir. Çakar’ın *“Muslera da Caner’in ettiği küfrü etti”* sözleri ekrana alt başlık olarak getirilmiştir. Çakar programın devamında Muslera konusunu diğer yorumcuların dile getirmediğini eleştirirken sunucu Ertem Şener’e *“Avantan mı var”* diyerek tepki göstermiştir.

Trabzonspor mağlubiyetinden sonra Galatasaraylı yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı Galatasaray yönetiminin Galatasaray’ın hakkını savunmadığını ifade etmiştir. Mağlubiyeti Teknik Direktör Igor Tudor’a bağlayan Kütahyalı Tudor’a hitaben *“Allah belanı versin Tudor”* ifadesini kullanmıştır. Kütahyalı ayrıca maçın hakemi Halis Özkahya’ya göndermede bulunarak *“Sorunlar kendimizden kaynaklanıyor ama üç haftadır da Galatasaray birilerinin operasyon yapmaya çalıştığını da görmüyor değiliz. Kimi yerlerde halis mulis kimi bilmem ne bilmem neler halis mulis işlerle Galatasaray’ın altını oyma operasyonuna da giriyorlar”* sözlerini kullanmıştır.

Galatasaray yöneticisi Cenk Ergün Beyaz Tv muhabirinin *“Galatasaray aray 8 puan açtı, bu aranın açılması birilerinin işine gelmedi mi? rahatsız mı olundu? Daha net soracağım soruyu bu puan farkı dengelenmeye mi çalışılıyor?”* şeklindeki sorusuna *“Bizim gördüğümüz o. Bu memlekette yaşadığımız için nelerin ne şekilde nasıl döndürülmeye çalışıldığını hepimiz bildiğimiz için bu endişe hepimizde vardı. Ama bu kadar da net olacağını düşünmüyorduk açıkçası”* sözlerini söylemiştir.

Trabzonsporlu futbolcu Uğur Demirok’un Galatasaray maçından sonra aldıkları galibiyetin gelenek haline geldiğini ve Galatasaray taraftarlarının kendileri için *“Trabzon kümeye”* şeklindeki tezahüratlarının kendilerini motive ettiğini ifade etmiştir.

Futbolcunun röportajında kullandığı bu ifade programda eleştirilmiştir. Galatasaraylı futbolcu Garry Rodrigues'in 2-1 kaybettikleri Trabzonspor maçının hakemi Halis Özkahya'nın yönetimine tepki olarak kullandığı *"Trabzonspor bir kırmızı kart gördü ama sahada 11 kişi mücadele ettiler"* şeklindeki sözler programda seslendirilerek ekrana getirilmiştir.

Trabzonspor maçı sonrasında bir muhabirin sosyal medyada kadro tercihlerinin çok fazla eleştirildiğini belirtmesi üzerine Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'un *"Sosyal medyaya çok fazla odaklanmayın"* cevabı verdiği basın toplantısı görüntüsü paylaşıldıktan sonra sunucu Ertem Şener, Tudor'un sosyal medyanın yönlendirmesi ile Galatasaray'a teknik direktör olduğu yorumunda bulunmuştur.

Yorumcu Ahmet Çakar'ın isteği ile yapılan Vole anketinde *"Galatasaray kalecisi Fernando Muslera'nın küfür ettiğine inanıyor musunuz?"* Sorusuna evet oyunun fazla verilmesi sonucunda yorumcu *"Sinan Engin neredesiniz Galatasaraylılar sahip çıkın"* şeklinde çağrıda bulunmuştur.

Yorumcu Rıdvan Dilmen programa canlı telefon bağlantısı ile katılarak Beşiktaşlı Caner Erkin'e verilen 4 ve 2 maçlık cezaların *"küfürden"* ötürü verilmediğinin altını çizmiştir. Yorumcu Ahmet Çakar ise Caner Erkin'e verilen cezanın asıl nedeninin etmiş olduğu *"O çocuğu"* küfrü olduğunu ve kılıfına uydurularak cezanın verildiğini söylemiştir.

30 Ekim tarihli Hürriyet gazetesinde;

Galatasaray'ın Trabzonspor maçını kaybetmesinin ardından Galatasaray Futbol Direktörü Cenk Ergül'ün sarf ettiği *"Kocaman'ın bildiği bir şey varmış!"* sözünün başlık olarak seçildiği haberde Ergül'ün sarf ettiği;

"Aykut Kocaman iki haftadır 'Galatasaray puan kaybedecek' diyor. Demek ki bildiği şeyler varmış. Biz neler döndüğünü biliyoruz. İki maç cezalar 1'e iniyor, talimatlar değişiyor. Dışarıda adam bana gelip 'Aman sizi doğrayacaklar' diyor. Karşı takım dışında başka rakiplerimiz de var! Ama sorun edecek değiliz. Lideriz! Taraftarımız rahat olsun. Biz şampiyon olacağız. Bu kadar net. O çocuklar da nelerin döndüğünü biliyorlar, farkındalar"

sözleri aktarılmıştır.

Galatasaray'ın deplasmanda Trabzonspor maçını 2-1 kaybetmesinin ardından *"Galatasaray'da arıza büyük"* manşetinin arıza kelimesinde yer alan 'rıza' harfleri

büyük yazılarak Trabzonspor Teknik Direktörü Rıza Çalimbay'a gönderme yapılmıştır. Haberde Galatasaray'ın namağlup unvanına Trabzonspor'un son verdiği, zor maç serisinde Fenerbahçe'den sonra Trabzonspor'a da puan kaybedildiği ve Teknik Direktör Igor Tudor'un yönetiminde büyük maç kazanılmadığı aktarılmıştır.

Igor Tudor'un maç sonu açıklamalarından oluşan haberin başlığı "*Faturayı Trabzon'a kesti*" olarak verilirken Tudor'un, "*Duran toptan gole odaklanmışlar ancak bu futbol artık kalmadı*" ve "*Buraya oynamak için geldik ama rakip futboldan uzaktı*" demeçleri de paylaşılmıştır. Sosyal medyada "*Galatasaray'a operasyon yapılıyor*" yorumları hakkındaki görüşleri sorulan Tudor'un verdiği "*Bilmiyorum ve drama yapmak istemiyorum. Odaklanmamız gereken yer saha*" olarak verdiği yanıt aktarılmıştır.

Resim 25. Hürriyet Gazetesi 30 Ekim 2017: "Faturayı Trabzon'a Kesti"

Gazetede Mustafa Çulcu tarafından yapılan hakem değerlendirmesinde; hakemin 2 kırmızı kart kararında hatalı olduğu yorumu yapılmıştır. Maç içinde tartışan Trabzonsporlu Olcay Şahan ile Galatasaraylı Sophian Feghouli'nin görmüş oldukları karşılıklı kırmızı kartlardan Feghouli'nin sarı kart görmesi gerektiği ve Trabzonsporlu Bero'nun da kırmızı kart görmesi gerektiği ayrıca aktarılmıştır.

"*Sahada kırmızı koridorda kavga*" adı altında verilen bir diğer haberde sahada kırmızı kart gören Olcay ve Feghouli'nin koridorda yaşamış oldukları

tartışmada futbolcuların karşılıklı küfürler ettiği bilgisi verilirken sahada ettikleri kavganın görüntüleri paylaşılmıştır.

Resim 26. Hürriyet Gazetesi 30 Ekim 2017: Olcay ve Feghouli

Galatasaraylı futbolcu Fernando'ya ait "Hakeme karşı da oynadık" demecinin başlık olarak seçildiği haberde futbolcunun hakemi sert sözlerle eleştirdiğinden bahsedilirken sarf ettiği sözler "Hakeme bir parantez açmak istiyorum. Takdir haklarını hep rakipten yana kullanan bir hakeme karşı oynadık. Biz iyi oynadığımız için lideriz. Ama bugün top oynamamıza izin verilmedi. Altımızdaki kararların hakem kararlarıyla bizi geçmeleri şık olmuyor" şeklinde aktarılmıştır.

Fenerbahçe Kulübü Başkanı Aziz Yıldırım'ın takımın şampiyonluğuna inandığını belirttiği açıklaması "Aykut Kocaman 4.yıldızı takacak" şeklindeki başlık ile sunulurken 0-0 biten Galatasaray maçı için kullandığı "Tartışmalı birçok hakem kararını içinde barındıran ve galibiyetin kıyısından dönmeye mecbur bırakıldığımız derbide kulübümüzün yanında olan taraftarımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Galatasaray deplasmanında da takımlarını, maruz kaldıkları gürültü işkencesine rağmen bir an olsun yalnız bırakmadılar" ifadeleri paylaşılmıştır.

31 Ekim tarihli Fotomaç gazetesinde;

"Sunni Teneffüs" başlığıyla verilen haberde Fenerbahçe'nin 3-1 önde olduğu maçta Teknik Direktör Aykut Kocaman'ın şok değişiklikler yapması sonucunda Kayserispor ile 3-3 berabere kaldığı belirtilmiştir. Haberin içeriğinde Kocaman'ın takımın en iyi iki oyuncusu Ozan Tufan ile Valbuena'yı oyundan çıkararak rakibinin işini kolaylaştırdığı eleştirisi yapılmıştır.

“*Rakamlar Tudor’u yalanladı*” başlığı ile verilen haberde Galatasaray Teknik Direktörü Tudor’un Trabzonspor yenilgisi sonrası yenilgiye kılıf olarak kullandığı bildirilen “*Trabzon’un futbol anlayışı*” sözünü istatistiksel sonuçların desteklemediği aktarılmıştır.

4.3.2. Ekim Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi

Milli takımın Dünya Kupası elemelerinde başarısız sonuçlar alması spor kamuoyunda TFF, teknik direktör ve futbolculara yönelik sert eleştiriler ortaya çıkmasına neden olmuştur. Teknik direktörün kadro tercihi ve açıklamaları spor yorumcuları tarafından yeterli bulunmamış ve sonraki dönemler için güven vermeyen imaja sahip bir teknik kadronun olduğu fikri yaygınlaşmıştır. Futbolculara en büyük tepkiler tribünlerdeki ve sosyal medyadaki taraftarlardan gelmiştir. Takımın formsuz olduğu bu dönemde futbolcuların özel yaşamlarındaki olaylar ön plana çıkmış ve tepkiler artmıştır. Kulüp taraftar grupları arasındaki ayrışmanın etkilerinin milli takıma yansımaları bu dönemde de görülmüştür. Taraftarlar kendi takımlarının sembolü haline gelen oyuncularını desteklerken, rakip takımların oyuncularına milli maçlarda dahil olmak üzere agresif tutum sergilemişlerdir.

Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin’in hakem Mete Kalkavan’a küfürlü hareketi taraftarlar ve spor medyası tarafından tepki görmesine neden olmuştur. Beşiktaşlı yöneticiler Caner’e destek olmuş ve ona verilen cezaya karşı çıkmışlardır. Twitter kullanıcısı Beşiktaşlı taraftarlar da Caner’e destek olan paylaşımlarda bulunmuşlardır. Bu paylaşımların bir kısmında TFF’ye ve maçın hakemine yönelik hakaretler içerdiği görülmüştür. Fotomaç gazetesinin olayı aktarmada kullandığı “*Oysa Galatasaraylı futbolcu Maicon, hakemin gözünün önünde yaptığı hareket basına ve kameralara yansımaya rağmen cezalandırılmadı*” ve “*TFF’nin kurullarının bu şekilde çifte standart uygulaması, Beşiktaş camiasını çileden çıkardı!*” ifadelerinde iki kulüp arasında negatif kıyas yapılmış olup TFF çifte standart uygulamakla suçlanmıştır. Beşiktaş kulübünün gelişen olaylara karşı tepkileri kaynak belirtilmeden sert ve duygusal bir şekilde ‘çileden çıkmak’ deyimini ile yine aynı haberde aktarılmıştır.

Konya’da bir grup Konyasporlu fanatik taraftarın sokakta gördükleri Galatasaray formalı bir taraftara saldırı görüntüleri sosyal medya üzerinden yayılmıştır. Bu olay kamuoyunun çoğunluğu tarafından kınanmıştır. Bu saldırgan davranışta Konyasporlu taraftarlar kural

dışı olarak kendi ilan ettikleri kamusal alanlarında diğer taraftarlara karşı şiddet kullanma yoluna başvurmuştur. Konya şehrinin sokaklarında Konyaspor takımı haricinde herhangi bir takım taraftarının şiddette maruz kalmasının fanatizm adı altında normalleşmesinde, basında sıklıkla servis edilen; “Sivas’ dan çıkış yok,” “Trabzon cehennemi,” “Çanakkale geçilmez” benzeri kalıp deyimlerin kullanılmasının etkilerinden söz edilebilir.

Beşiktaşlı futbolcular Caner Erkin ile Anderson Talisca’nın Trabzonspor maçından sonra soyunma odasında kavga ettikleri haberi Beyaz Futbol programında etraflıca irdelenmiştir. Sunucu Ertem Şener’in olayı “Beşiktaş soyunma odası alev alev yanıyor” şeklindeki sunumunu yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı ise “Bayağı bir kan man var” ifadesi ile desteklemiştir. Kulüp yöneticileri ve futbolcu Caner Erkin’den tartışmanın büyük olmadığına dair yapılan açıklamalara rağmen programa canlı bağlanan muhabir ile yorumcular kavganın ciddi olduğu konusunda ısrar eden anlatımlarda bulunmuşlardır. Kavga haberinin şiddet yönüne vurgu yapılan programlarda izleyiciler haberin çarpıcılığının etkisi altında tutulmak istenmiştir.

Galatasaray Fenerbahçe maçında tribünlerden atılan yabancı madde sonrasında yardımcı hakem Tarık Ongun başından yaralanmış ancak baş hakem Cüneyt Çakır karşılaşmayı devam ettirme tercihi kullanmıştır. Hakemlerin bu kararı alması şiddetin normalleşmesine örnek teşkil etmektedir. Saldırgan eylemlere karşı otoriter bir şekilde kuralları uygulamayı maçın hakemleri tercih etmemiştir. Hakemlerin mesleki ve etik kurallar gereği kendilerine yönelik eleştiri ve saldırılara karşı basın organları önünde röportaj verememelerinden ötürü taraftarlar, yöneticiler ve yorumcuların hakaretlerine sık sık maruz kaldıkları görülmüştür. Hakemlerin oluşan polemikler karşısındaki pasif rolleri tüm futbolun paydaşlarının kolay çözüm olarak ortak hedefleri konumuna gelmeleri sonucunu doğurmuştur.

4.4. Kasım 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları

4.4.1. Kasım Ayı Dönemi Olayları

- Milli Takımda Yaşanan Olaylar:

Rusya’da 2018 yılında düzenlenecek olan Dünya Kupasına katılma hakkını eleme grubunda aldığı başarısız sonuçlar ile kaybeden Milli Takımda, Teknik Direktör Mircea

Lucescu ve TFF yönetimi yazılı ve görsel basın ile sosyal medyada eleştirilmiştir. Birçok spor yorumcusu, Fatih Terim ile başlayan yeniden yapılanma sürecinde Terim'in sözleşmesinin feshedilmesinden sonra eleme maçları boyunca geçici süreliğine getirilen Lucescu ile devam edilmemesi ve plansız kalındığı fikri ile TFF'yi suçlamıştır

7 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'nun İtalyan basınına verdiği röportaj "*Lucescu'dan şok sözler*" başlığıyla aktarılırken Lucescu'nun ;

"Yabancı sınırı getireceğiz, doğu ülkelerinde bunu yapmadan olmaz. Doğu ülkelerinde yabancısız da olmaz. Türkiye'de para var, İtalyanların hayal ettiği yeni ve güzel statlar var. Ama İtalya'daki gibi futbolcular yok. Türkçe öğrenmek istemiyorum. 40 muhabir peşimde Türkçe konuştuğumu anlasalar beni yaşatmazlar. Cengiz Ünder, Emre Mor ve Enes Ünal gibi gençler çok erken dönemde yurt dışına gidiyorlar ve forma şansı bulamıyorlar. Takımında oynayamayanı ben nasıl milli takıma çağırayım"

demeçleri aktarılmıştır.

8 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'nun ligde uygulanan yabancı sınırı ile ilgili "*Yabancı sınırı getireceğiz. Doğu ülkelerinde bunu yapmadan olmaz. Doğu ülkelerinde bunu yapmadan da olmaz*" şeklinde yaptığı açıklama aktararak çok tepki topladığının altı sunucu Erbatur Ergenekon tarafından çizilmiştir. Bir sonraki toplantısında bir soru üzerine Lucescu açıklamasında Romanya, Rusya, Polonya, Ukrayna ve Yunanistan gibi Doğu Avrupa ülkelerini kastettiğini söylemiştir. Sunucu Erbatur Ergenekon da "*Şimdi olayı daha yumuşak kabul edilebilir bir hale getirdi. Yoksa ilk haliyle kabul edilebilir değildi*" yorumunu yapmıştır.

9 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'nun yabancı sınırı ile ilgili yaptığı açıklamaların yorumlandığı haber "*Mircea Lucescu'nun yabancı futbolcu çelişkisi Rusya'da sınırsız Türkiye'de sınırlı!*" başlığıyla verilmiştir. Haberde Türkiye Süper Liginde yabancı sayısının sınırlandırılması gerektiğini söyleyen Milli Takım Teknik Direktörü Lucescu için, "*Zenit'i çalıştırdığı dönemde, Rusya'da uygulanan yabancı sınırını eleştirmişti*" ifadeleri de yer almıştır.

10 Kasım tarihli Fanatik gazetesi haberinde Romanya'da oynanan ve 2-0 kaybedilen milli maç sonrasında beyaz dolgulu kırmızı kenar çizgili büyük puntolarla yazılmış "*Hayat Yok!*" manşeti kullanılmıştır. Gazete Teknik Direktör Mircea Lucescu yönetiminde

oylanan 5 milli maçta sadece 1 kez kazanıldığına dikkat çekerek teknik direktöre eleştiri yöneltmiştir.

10 Kasım tarihli Fotomaç gazetesi kaybedilen Romanya maçından sonra “*Milli eziyet*” başlığını kullanmıştır. Haberde takımın gelecek adına ümit vermediği ve maçı izleyenler için oynanan futbol “*Eziyet*” olarak tasvir edilmiştir.

12 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında yorumcu Ahmet Çakar Milli Takımı değerlendirirken henüz yeni federasyonu kurulan Cebelitarık Milli Takımına benzetmiş “*Türkiye eşittir Cebelitarık*” ifadesini kullanmıştır. Bu ifade ekranda altyazı olarak da sunulmuştur. Abdülkerim Durmaz ise bu sözün altyazıda paylaşılmasına “*Kaldır şu yazıyı ayıptır*” diyerek tepki göstermiştir. Çakar ayrıca “*Bundan sonra (bu kafayla) hiçbir Dünya Kupası ve Avrupa Şampiyonasına katılamayacağız*” şeklinde iddiada bulunmuştur. Yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı Milli Takım Teknik Direktörü Lucescu’nun tartışıldığı bölümde “*Lucescu adam madam değil*” sözlerini kullanmıştır.

13 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde A Milli Futbol Takımının Arnavutluk ile oynayacağı özel maçtan önce Teknik Direktör Mircea Lucescu’nun “*Kulüp hocalarından rica ediyorum, gençlere biraz daha fazla şans versinler. Galatasaray ve Beşiktaş’ta başarılı dönemler geçirdim. Galatasaray’da 8 oyuncum milli takımdaydı. Burada da bu tip bir ruh istiyorum*” açıklaması teknik adamın yan profilden çekilmiş olan fotoğrafı eşliğinde “*Luce yine ruh çağırdı!*” başlığı ile verilmiştir

14 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde; Antalya’da oynanan ve Arnavutluk’a 3-2 kaybedilen maç sonrasında “*Ay Yıldız bunu da gördü*” manşeti ile kaybedilen Dünya Kupası elemeleri sonrasında oynanan hazırlık maçlarından da alınan başarısız sonuçlardan duyulan rahatsızlık aktarılmıştır. Yine ana sayfada yazar ve yorumcu Mehmet Demirkol yazısında, söylemleriyle oyuncu seçimleri arasındaki uyumsuzluğa dikkat çekmek amacıyla “*Luce tazminat istiyor*” demecini paylaşmıştır. Maçın ayrıntılarına yer verilen sayfada da yazar Demirkol’un “*Lucescu yol yakinken tazminat istiyor*” söylemine yer verilirken “*10 maçta 4 yenilgi,*” “*Tribünlerden ıslık sesleri!*” ve “*Lucescu çıldırdı*” başlıklı haberler de paylaşılmıştır. Haberlerden ilk ikisi takımın performans ve aldığı sonuçlara eleştiri içerirken “*Lucescu çıldırdı*” başlığı altında ise teknik direktörün elinde bulunan oyuncuların çoğunluğunun 10 numara pozisyonunda olduğundan ancak diğer pozisyonları doldurmakta zorlandığından bahsedilmiştir.

14 Kasım tarihli Fotomaç gazetesi 3-2 kaybedilen Arnavutluk hazırlık maçını “*Yine bize hüsrana!*” başlığı ile aktarmıştır. Haberde Milli Takımı ayağa kaldırmak için göreve getirilen Teknik Direktör Mircea Lucescu’nun koltuğunun sallantıda olduğu aktarılmıştır.

15 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde Milli Takımın 3-2 kaybettiği Arnavutluk hazırlık maçı sonrası Teknik Direktör Mircea Lucescu için “*0 Tazminatla güle güle*” manşetiyle verilen haberde Rumen teknik adamın bu yenilgiden sonra kredisini tükettiği TFF’nin görevine son vermesi durumunda tazminat ödenmeyeceği ve yönetim kurulunun Lucescu’nun durumunu görüştüğü bilgileri verilmiştir.

Resim 27. Hürriyet Gazetesi 15 Kasım 2017: “0 Tazminatla Güle Güle”

15 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde “*Luce batıyor, güneş doğuyor*” manşeti ve “*Türkiye’yi Rusya’ya götürmek için göreve gelen Rumen Hoca, öyle işler yaptı ki, milli takımı alt üst etti, kendi kredisini de 6 maçta bitirdi. Ay yıldızlı ekipte Mircea Lucescu ile yolların ayrılmasına kesin gözüyle bakılıyor, en güçlü aday ise sezon sonu olması kaydıyla Şenol Güneş*” ifadeleriyle aktarılan haberde Şenol Güneş’in 2000-2004 yılları arasında çalıştırdığı Milli Takımda Dünya 3.lüğü başarısını elde ettiği de hatırlatılmıştır.

İç sayfalarda yer alan haberin devamında da “*Lucescu’yu 10 Yıl Bekledik, Ancak 6 Maçta Silindi*” başlığı kullanılmıştır. TFF Başkanı ile yapılan görüşme sonucunda “*Yola*”

devam” kararı çıktığı aktarılmıştır. Eğer Milli Takım 2020 Avrupa Şampiyonasına gidebilirse Lucescu'nun 75 yaşında takımın başında olacağı belirtilmiştir. Yardımcısı Tayfur Havutçu'nun katkısının da sorgulandığı haberde yorumcuların Lucescu için yaptıkları olumsuz eleştiriler de paylaşılmıştır. Bu eleştiriler Mehmet Demirkol: *“Melekelerini kaybetmiş,”* Rıdvan Dilmen: *“Diziler milli maçı geçti,”* Erman Toroğlu: *“Tek çare Şenol Güneş”* ve Ömer Öründül: *“Sözün bittiği yer..”* ifadeleri ile aktarılmıştır.

16 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında gazetelerde çıkan Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'nun Milli Takımdan gönderilmesi durumunda tazminat verilmeyeceği yönündeki haberlere dikkat çeken yorumcu Mehmet Ayan teknik direktörün görevden alınması durumunda kontrat sonuna kadar olan alacakları paranın tanımının tazminat değil hak ediş olduğunu ve o paranın yine verileceğini belirtmiştir. Gazetelerde çıkan *“0 tazminat”* ifadesinde kullanılan kelimenin yanıltıcı olduğunu aktarmıştır.

17 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde yazar Cem Dizdar'ın Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'ya yapılan eleştirileri değerlendirdiği yazı *“Kolay Olan Lucescu'ya Köpürmek”* başlığıyla yayımlanırken Dizdar'ın;

“Doğru takımı sahaya sürüp doğru taktik verse Dünya Kupası'na giderdik' ile başlayan atışlar, vasat futbol ülkesinin formda ilan edilen iki genç oyuncusunun neden oynatılmadığıyla sürüp gitti. 'Futbolu unutmuş' diyeceklerdi de dilleri varmadı! Anlattığını anlamıyor gibi yapmak, hala 'biz daha biliyoruz' diye caka satmak, duymak istediklerini televizyondan birbirlerinden duyup rahatlamak... Lucescu'ya kızıp, köpürmek en kolay! Zoru, çalışmak. Çalışmadan üretilmeyeceğini akıldan çıkarmamak”

açıklamaları paylaşılmıştır.

21 Kasım tarihli Fanatik gazetesi haberinde *“Örnek İstifa!”* başlığı ve *“Türk Milli Takımı, bir kez daha Dünya Kupası biletini kaçırdı ama hiç kimseye bir şey olmadı. Tarihinde 4 Dünya Kupası şampiyonluğunu bulunan İtalya, Rusya'ya gidemeyince önce hoca Ventura, dün de federasyon başkanı Tavvechio görevinden ayrıldı”* metni ile paylaşılan haberde İtalya'daki başarısızlık sonucunda kamuoyunun baskıları sonucu istifaların gerçekleştiği aktarılmıştır.

30 Kasım tarihinde yayımlanan Fanatik gazetesinde yaz aylarında karıştığı olaylar sonrasında Milli Takım ile sözleşmesi TFF tarafından feshedilen Fatih Terim için

“Tazminatsız asla!” başlığı ile verilen haberde *“TFF’ye açtığı tazminat davasıyla gündeme gelen Fatih Terim’in geçmiş maceraları da benzer şekilde sonlanmıştı. Milan’daki tazminatı yanmasın diye bir süre takım çalıştırmayan Terim, Canaydın döneminde de Galatasaray’daki parasını TFF’den almıştı”* bilgileri aktarılmıştır.

- Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’a Yönelik Eleştiriler:

Galatasaray Kulübü bir önceki 2016-2017 sezonu devre arasında Karabükspor’u çalıştıran Teknik Direktör Igor Tudor ile anlaşmıştır. O dönemde Karabükspor Başkanı olan Feridun Tankut, Tudor’un devre arasında kulüpten habersiz Galatasaray ile görüşme yaparak ayrılmasına *“Bu durum ahlaki değil. Galatasaray benimle görüşmeden hocayla anlaştı”* sözleri ile sitemde bulunmuştur. Bazı spor yazarları bu transferin Galatasaraylı taraftar gruplarının özellikle twitter üzerinden başlattığı *“Tudor”* kampanyasının etkisiyle gerçekleştiği eleştirilerinde bulunmuştur. 2017-2018 sezonuna Teknik Direktör Tudor’un isteği doğrultusunda 10 yeni oyuncu transferi yapan Galatasaray sezon başında Avrupa Kupası elemelerinde zayıf olarak değerlendirilen Östersunds takımına elenmesinin ardından Hırvat teknik direktör spor medyasının hedefi haline gelmiştir.

1 Kasım tarihli Hürriyet gazetesi Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’un Fenerbahçe derbisinde sakat olduğunu belirtip oyundan çıkan defans oyuncusu Serdar Aziz’i Trabzonspor maçında yedek bırakma nedeni *“Sen misin 19 dakikada derbiyi bırakan”* başlığıyla verilen haberde *“Tudor cezayı kesti”* alt başlığı da kullanılmıştır.

3 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında yorumcu Mehmet Ayan Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’un performansına ilişkin *“Galatasaray da Tudor’un içinde bulunduğu durum büyük takım görüntüsü vermiyor”* sözleri ile eleştiride bulunmuştur.

12 Kasım tarihli Fanatik gazetesi kapak sayfasında Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’un ellerini iki yana açmış olduğu bir fotoğrafı *“Aslan’ın hocası Tudor’dan olay sözler: Fenerbahçe’nin şampiyonluk şansı çok az”* manşetini kullanmıştır. Bein Sports televizyon kanalına verilen röportajdan oluşturulan haberin detaylarında Galatasaray için ayrılan sayfada ise *“Fenerbahçe’nin geride kalması hoşuma gider!”* başlığıyla devam edilmiştir. Berabere kaldıkları Fenerbahçe maçı için sorulan bir soruya da *“Fenerbahçe maçında hakem penaltıyı verse 3 puanı cebimize koyacaktık”* şeklinde vermiş olduğu cevap da aktarılmıştır.

19 Kasım tarihli Hürriyet Gazetesinde “*Tudor’dan Emre ayarı*” başlığıyla verilen haberde Galatasaray Teknik Direktörünün Başakşehir karşısında oynanacak maçta karşı takımın oyuncularından Emre Belözoğlu ve Mahmut Tekdemir’in oynamayacağını ortaya çıkmasıyla takım kadrosunda değişiklik yapıp çift santraforla oynadığı bilgileri aktarılmıştır. Galatasaray’ın 5-1 kaybettiği maç ile ilgili yapılan bir diğer haberde “*Denizli Galatasaray’ı 5 attığı maçtan sonra uyarmıştı*” başlığı kullanılmıştır. Haberde gazetede daha önce Galatasaray’ın Gençlerbirliği’ni 5-1 yendiği maçtan sonra yayınlanan “*Fark attı ama sistem?*” başlıklı Mustafa Denizli yazısının görüntüsü verilerek atıfta bulunulmuştur.

19 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında;

5-1’lik Başakşehir mağlubiyetinin sorumlusu olarak Galatasaray’ın Teknik Direktörü Igor Tudor’u işaret eden Rasim Ozan Kütahyalı, yayında arka fonda sinemada kullanılan erotik çağrışım yapan eşliğinde elindeki gazoz şişesini de göstererek “*Ey Tudor bize gazozu da içirdin Adebayor’u da yedirdin... Allah senin bin kere belanı versin. Sen hoca da değilsin, adam da değilsin takımı yönetemiyorsun... Galatasaray 5 yer mi lan...*” sözlerini sarf etmiştir. Canlı yayında Abdülkerim Durmaz’ın verdiği uyku haplı gazozu içen Rasim Ozan Kütahyalı baygınlık geçirmiştir. Yaklaşık 20 dakika sonra stüdyoya geri dönen Kütahyalı istifra edişini toplumda çok büyük tepki uyandıran ve program kadrosundan uzaklaştırılmasına sebep olan “*Kusturmalı Boşnak s...*” ifadesini kullanmıştır.

Galatasaray’ın Faslı futbolcusu Belhanda’nın yapmış olduğu bir röportajdaki Teknik Direktör Igor Tudor ile ilgili demeci kastedilerek “*Belhanda’dan Tudor’a şok sözler*” alt yazısı kullanılmıştır. Sunucu Ertem Şener ise “*Belhanda’nın Tudor’u Fransa’da canlı yayında parça parça ettiği söyleniyor*” şeklinde haberi anons etmiştir. Programda futbolcu Belhanda’nın açıklamalarına şok iddia dipnotu ve “*Belhanda’yı yönetim mi konuşturdu*” alt yazısı paylaşılmıştır. Belhanda açıklamalarının programda okunurken kaybedilen Başakşehir maçına takımın iyi hazırlanmadığını söylemesini sunucu Ertem Şener vurgularken Ahmet Çakar ise bu sözlerde Igor Tudor’a yönelik çok net eleştirinin olmadığını aktarmıştır. Sinan Engin Galatasaray’ın resmi televizyon kanalında dahi teknik direktörünün eleştirildiğine dikkat çekmiştir.

Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'un takımdan gönderilmesi konusunun tartışıldığı bölümde Ertem Şener yönetim tarafından sözleşme fesih bedelinin 400 bin Euro olduğu bilgisi ve Tudor ile görüşüleceği bilgisini aktarmıştır. Ekranda altyazı olarak *"Tudor'un tazminatı 400 bin Euro"* ve *"Tudor giderse yerine kim gelecek"* altyazılarının yanı sıra *"Galatasaray Beşiktaş'a yenilirse Tudor gidecek"* ifadeleri kullanılmıştır. Yayında Galatasaray Başakşehir maçında istiklal marşı seremonisi esnasında Başakşehir'in Teknik Direktörü Abdullah Avcı'nın görüntüsü *"Tesadüf"* şeklinde paylaşılarak Galatasaray ile Avcı'nın anlaşabileceği ima edilmiştir.

Sinan Engin Galatasaray'ın Igor Tudor'un eski takımı Karabükspor'dan transfer ettiği Latovlevici'nin mevcut kadroda bulunan aynı mevki oyuncusu Hakan Balta'dan daha iyi olmadığını *"Kim aldıysa ayıp etmiş, Hakan Balta'dan da özür dilesin"* sözleri ile ima etmiştir.

19 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde Başakşehir'e 5-1 kaybedilen maç sonrası Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'un *"Daha fazla pozisyon bulabilmek için çift forvet çıktık. Ama rakip bize izin vermedi. Adebayor müthiş oyuncu. Bugün fark yarattı"* açıklamaları *"Bahanesi yok!"* başlığıyla verilmiştir. Zorluk derecesi yüksek bir maçı kaybeden Galatasaray'ın büyük maçları kazanamadığı için eleştirilen Teknik Direktörü Igor Tudor'un durumunu *"Bilic sendromunun dibi"* yazısıyla aktaran yazar Mehmet Demirkol daha önceden Beşiktaş'ı çalıştıran ve büyük maçlarda başarısız olan Slaven Bilic ile Tudor arasındaki benzerliği vurgulamıştır. Hakan Can köşe yazısında *"Avcı'dan Tudor'a hocalık dersi"* başlığını kullandığı yazısında Tudor için *"Takım yönetmeyi bilmeyen"* ifadelerini de kullanmıştır.

19 Kasım tarihli Fotomaç gazetesinde Galatasaray'ın Başakşehir'e 5-1 kaybettiği maç *"Derbider"* başlığıyla aktarılmıştır. Haberde ayrıca *"Başakşehir, Galatasaray'a tarihinin en ağır yenilgilerinden birini tattırdı; Igor Tudor 7. derbisini de kazanamadı"* ifadeleri kullanılmıştır.

Resim 28. Fotomaç Gazetesi 19 Kasım 2017 "Derbider"

20 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray'da 5-1 kaybedilen Başakşehir maçından sonra Galatasaray yönetiminin Teknik Direktör Igor Tudor'u apar topar sorguya çektiğinin belirtildiği haberde "Igor Tudor'un kader günü 2 Aralık 2017" başlığı kullanılmıştır. Haberde büyük ve önemli maçlarda başarısız sonuçların alınması sendromunun devam edildiği eğer Beşiktaş maçı kötü sonuçla biterse radikal kararlar alınacağı ve Tudor'un görevden alınmasının da gündemde olduğu aktarılmıştır.

20 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde muhabiri Metin Karabaş yazdığı değerlendirme yazısında "Takımını satan Hoca!" başlığı ile Başakşehir maçını 5-1'lik skorla kaybeden Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'u eleştirmiştir. Karabaş haberin içeriğinde Tudor için "Ne yazık ki Tudor, hatalarının ve vasatlığının farkına varamıyor, belki hocalığını geliştirebilir, belki kariyerinde önemli başarılar elde edebilir ama öğrenmesi gereken şey; önce rakibe saygı duymalı ve ilk fırsatta takımını satmamalı. İyi insan olmak, iyi hoca olmaktan önemlidir" ifadelerini kullanmıştır.

21 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde kaybedilen 5-1'lik Başakşehir maçı sonrasında Galatasaray'da Teknik Direktör Tudor'un gündemdeki 1 numaralı tartışma konusu olduğunun altının çizildiği haberde, Tudor'un üzgün ve çaresiz ifadesinin olduğu bakışının yer aldığı fotoğraf görüntüsünün üstünde sarı kırmızı puntolarla "3 Neden: gitmesi için, kalması için" başlığının altında nedenler sıralanmıştır. Kalması için

sıralanan nedenler olarak; takımın lider oluşu, yenilenmiş bir takımı kısa sürede toparlamış olduğu ve eğer giderse yerine düşünülen Fatih Terim'in maliyetinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Gitmesi için sıralanan nedenler ise şampiyonluk yarışındaki rakiplerin hiçbirini mağlup edememesi, kritik maçlarda farklı sistemleri denemesi ve oyunu okuma, kulübeden sahaya müdahale gibi konularda sınıfı geçemediği vurgusu yapılmıştır. “Özbek’ten Sert Uyarı” başlığıyla verilen haberde ise alınan kötü sonuçlardan sonra Başkan Dursun Özbek’in futbol direktörü Cenk Ergün’e verdiği direktif ile “Teknik, taktik ve idari konularda sorumlu herkesin” uyarılmasının istediği bilgisi verilmiştir.

22 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

“Belhanda beraat etti!” başlığıyla verilen haberde Galatasaray’ın Fası futbolcusu Belhanda’nın Fransa’da bir televizyon programında Teknik Direktörü Tudor hakkında söylediği tartışma yaratan sözlerinin yönetici Cenk Ergün tarafından incelendiği ve rahatsız edecek ifade kullanmadığı kanaatine varıldığı için herhangi bir yaptırım uygulanmayacağı aktarılmıştır.

Rüştü Reçber’in köşe yazısında kullandığı “Galatasaray’daki asıl tehlike” başlıklı yazısında, başarısızlıkta Teknik Direktör Igor Tudor kadar payları olduğunu yorumladığı futbolcular için özeleştiriyi yapmak yerine “Hadleri olmadan” son maçta oynadıkları sistemi dile getirmelerini eleştirmiştir.

22 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

Sarı bir metin kutusunun içinde Galatasaraylı oyuncu Martin Linnes’in yedek kulübesinde elleri bağlı bir şekilde oturduğu instagram fotoğrafı ile beraber “Bayan Linnes bunu beğendi!” başlığı altında verilen haberde “Uzun süredir formaya hasret kalan Martin Linnes’in eşi Elisabeth Haugen isyan etti! Bayan Linnes, eşinin kulübede oturduğu bir fotoğrafın, ‘bu adam size ne yaptı? Neden oynatmıyorsunuz?’ ifadeleri aktarılmıştır.

22 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında yorumcu Mehmet Ayan Galatasaray yönetiminin tesis satışlarından elde ettiği yaklaşık 500 milyon dolarlık bir gelirle yapılandığı kadrosunu Teknik Direktör Igor Tudor’a emanet etmesinin hata olduğunu vurgulamıştır.

23 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde “Başkandan 3 emir” başlığıyla verilen haberde Galatasaray Başkanı Dursun Özbek’in rakibe göre diziliş ve taktiksel değişikliklerden rahatsız olduğu, yönetici Cenk Ergün vasıtasıyla Teknik Direktör Tudor’a 3 soru ile 3 de emir niteliğinde tavsiye ilettiği ve 2 Aralık’ta oynanacak Beşiktaş maçından 3 puan alınmasının şartını koştuğu aktarılmıştır.

23 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

“Tudor’un kredisi limitli” başlığıyla verilen haberde “Aytemiz Alanyaspor ve Beşiktaş maçlarında puan kaybedilmesi halinde, yönetimin Tudor ile yollarını ayıracağı iddia ediliyor” şeklindeki bilgiler aktarılmıştır. Haberin devamında bu bilgileri güçlendiren;

“Aytemiz Alanyaspor maçında yaşanması muhtemel bir puan kaybında, Hırvat hocayla yolların ayrılmasına kesin gözüyle bakılıyor. Bu durum, 39 yaşındaki çalıştırıcının üzerinde büyük baskı yaratmış durumda. Aslan bu mücadeleyi kayıpsız atlatsa bile, bir sonraki Beşiktaş deplasmanında kaybedilmesi halinde yine Tudor’un ipinin çekileceği belirtiliyor”

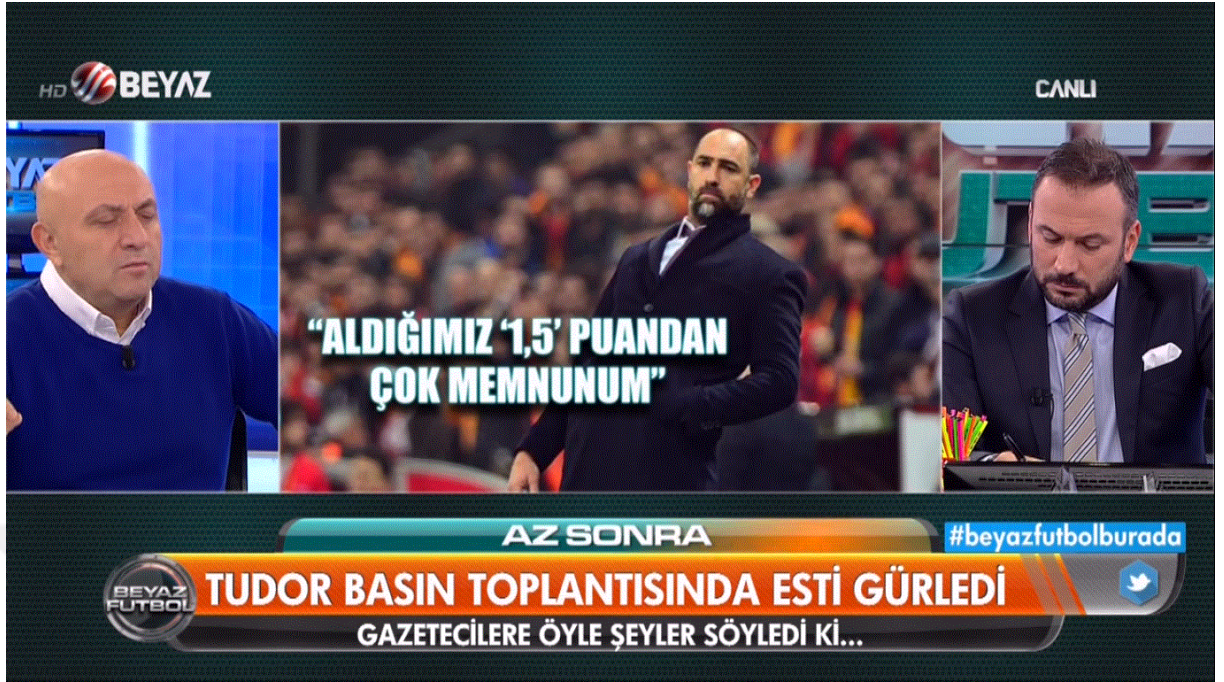
ifadelerine yer verilmiştir.

Metin Karabaş’ın yazdığı özel haberde Tudor yerine düşünülen teknik direktör adayı olarak “Laurent Blanc!” başlığı kullanılmıştır. Haberde Blanc ile temas kurmaya hazırlanıldığı Fransız teknik adamın 15 kez kupa kazandığı ve takımda şu anda 6 tane futbolcunun Fransızca konuştuğu bilgileri de aktarılmıştır.

25 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında;

Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’un basın toplantısında sarf ettiği sözler için “Tudor basın toplantısında esti gürlendi” altyazısı kullanılmıştır. Teknik Direktör Tudor’un derbi maçlardaki başarısız sonuçları eleştiren medya haberlerine karşılık diğer maçların önemini vurgulayarak kullandığı “Aldığımız 1,5 puandan dolayı mutluyum” ile “Beşiktaş derbisi o kadar önemli ki kazanana şampiyonluk kupası verecekler” ifadeleri ekranda Tudor’un görüntüsüyle birlikte paylaşılmıştır.

Resim 29. Beyaz Futbol Programı 24 Kasım 2017: Tudor'un 1,5 Puan Açıklaması

Yayında ekrana getirilen basın toplantısında Tudor'un basın mensuplarına hitaben sarf ettiği;

“Öyle bir algı yaratılıyor ki sanki bu tip maçlarda alınan galibiyet 1.5 puan Başakşehir maçında alınan galibiyet 3 puan. Sizdeki problem ne? Benim bir hoca olarak sevmediğim ve bütün hocaların da sevmediği. Sahte bir hikâye yaratıyorsunuz, öyle bir şey yaratıyorsunuz ki ya kahraman yaratıyorsunuz ya da rezil bir duruma sokuyorsunuz. Ya siyah ya beyaz... Sürekli benim yerime adam arıyorsunuz... Siz beni kötü hoca olarak yansıyorsunuz ama Galatasaray lider... ama öyle bir ortam yarattınız ki bugün kaybetseydik beni gönderiyordunuz... bu bana ve takıma saygısızlık”

sözler paylaşılmıştır. Basın toplantısı görüntülerinden sonra yorumcu Sinan Engin taraftarın Tudor'a güvenmediğini ve kredisini tükettiğini söylemiştir.

25 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde “Neden Denayer? Selçuk İnan oynamaya hazır değil” başlığıyla verilen haberde Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'un oynanacak olan Alanyaspor maçında ön libero mevkiinde cezalı olan Fernando yerine farklı mevki oyuncusu Denayer'i oynatacağı ve bu mevkide oynaması beklenen Selçuk İnan'ın fiziksel ve mental yönden zayıf bulunduğu için bu sürpriz tercihi yaptığı aktarılmıştır.

25 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde “*Ortak Karar Blanc*” başlığı ve “*Dursun Özbek’in Tudor’un yerine düşündüğü ilk adayın Laurent Blanc olduğunu Türkiye ilk olarak Fanatik’ten öğrendi. Başkanın bu kez de yöneticilerine danışarak Blanc ismini oyladığı ve Fransız teknik adamın firesiz olarak kabul edildiği belirlendi*” alt metni ile aktarılan haberde Tudor’un iki maçlık kredisinin kaldığı da belirtilmiştir.

26 Kasım tarihinde Galatasaray’ın Alanyaspor’u 2-0 yendiği maçında ardından Fanatik gazetesinde yayınlanan haberde “*Tudor Patladı!*” başlığı ile Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’un basın toplantısındaki demeçleri;

“Öyle bir algı var ki, sanki Alanyaspor maçı 1.5, Başakşehir maçı 3 puan kazandırıyor. Bir yenilgiden sonra ligi kaybediyoruz!”, “10 tane yeni oyuncu getirdik. 10 tane Messi getirdik de 5 maç sonra şampiyon mu olacağız! 5 maçta bizi bu havaya soktunuz... Beni kötü hoca olarak lanse ediyorsunuz ama şu anda Galatasaray lider. Derbiye de ‘hayati’ maç diyecekler. Ama daha 20 maç daha var”, “bugün kaybetseydik size göre ayrılıyordum... Gençleri yenerken konuşulmadı! ... Ostersunds rezil takım mı!... Size göre aktörler değişmeli”

şeklinde paylaşılmıştır.

27 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde 2-0’lık Alanyaspor galibiyetinin ardından Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor için “*Bir de büyük maç kazansa!*” başlığıyla verilen haberde “*Basın toplantısında kendini eleştirenlere adeta meydan okuyan Igor Tudor, Beşiktaş maçını sabırsızlıkla bekliyor. Hırvat hoca derbide galip gelerek, ‘büyük maç kazanamıyor’ algısını kırmak ve rüzgârı iyice arkasına almak istiyor*” ifadesinin yanı sıra Tudor’un;

“Bir anda kahraman yapıyor, bir anda yerin dibine sokuyorsunuz. Ortada bir tiyatro var. Beni kötü hoca olarak lanse ediyorsunuz ama şu anda Galatasaray lider. Öyle bir ortam oluştu ki Alanya’ya kaybetseydik, sanki ben ayrılıyordum. Ligin şampiyonu bugün değil 3 maç kala belli olacak”

sözleri de iletilmiştir.

28 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde yazarlar Uğur Meleke, Mehmet Y.Yılmaz, Mehmet Arslan ve Uğur Vardan’ın yorumlarının bulunduğu “*Futbol Konseyi*” yazı dizisinde Galatasaray Teknik Direktörü Tudor’un derbi maçlar için kullandığı “*Sadece 3 puanlık maç*” demecinin aksine görüş bildirilirken başlık olarak;

“Hayır, Bay Tudor Derbi 3 puandan fazlası” sözleri kullanılırken, “*Tudor’un saygıyı hak ettiği aşikâr. Türkiye’de yerli ve yabancı hocaya karşı farklı dil*

kullanılıyor. Bu da doğru. Ancak, Hırvat hocanın her maçta alınan 3 puanın aynı olduğu iddiası doğru değil. Derbiler 3 puandan fazlasıdır”

ifadeleri de paylaşılmıştır.

28 Kasım tarihli Fotomaç gazetesinde yazar Hıncal Uluç’un Galatasaray Teknik Direktörü Tudor’a eleştirilerinin yer aldığı haberin başlığında Uluç’un *“Tudor’un yaptığı terbiyesizlik”* sözleri kullanılmıştır. Yazıda Uluç, Teknik Direktör Tudor’un hakem sayesinde kazandığı bir maçtan sonra şımarıklık göstererek tüm spor medyasını aşağıladığını belirterek kınamıştır.

29 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Galatasaray Teknik Direktörü Tudor’un basın toplantısında yaptığı açıklamalara karşın yorumcu Mehmet Ayan *“Başakşehir’den Galatasaray 5 gol yiyemez. Ben bunu normalleştiren adamın; A- Galatasaraylılığından B- mantığından şüphe ederim”* ve *“Bana Adebayor dışında 5-1’i anlatamayan Hoca’nın basın toplantılarında saygı göstermem kusura bakmayın”* sözlerini kullanarak tepki göstermiştir.

Yorumcu Serdar Ali Çelikler ise yerli teknik direktörlerin yazar ve muhabirler ile müsabaka dışında iletişimleri olduğundan ötürü basın toplantılarında yabancı teknik direktörlere nazaran daha yumuşak ve ılımlı sorular yönelttiğinin altını çizerek *“Biz spor medyası olarak Aykut Kocaman’a imtina ediyoruz ama Vitor’u gebertiyoruz, Fatih Hoca’ya imtina ediyoruz ama Tudor’u öldürüyoruz, Şenol Güneş’e bir şey diyemiyoruz ama Carvahal’i gebertebiliyoruz mesela”* ifadesini kullanmıştır.

Tudor’un Galatasaray teknik direktörlüğündeki geleceğinin konuşulduğu bölümde yorumcu Erbatur Ergenekon spor yazarı Cem Dizdar’a ait olan *“Like ile gelen tweet ile gider”* sözünü hatırlatmıştır.

30 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde *“Yönetimden tam destek”* başlığı *“Başakşehir hezimetini sonrası takımın başına Laurent Blanc’ı getirme konusunda uzlaşan Galatasaraylı yöneticiler, üst üste gelen Aytemiz Alanya ve Sivas Belediye galibiyetleri sonrası oybirliğiyle Tudor’a destek çıktı”* ifadeleri verilmiştir.

- Aykut Kocaman'a Yönelik Eleştiriler ve İstifa Beklentileri:

Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'a yönelik spor kamuoyunda sıkıcı savunma futbolu oynattığına dair eleştiriler yer almaktadır. 2017-2018 sezonunda alınan başarısız sonuçların ardından Aykut Kocaman'ın yapmış olduğu açıklamalar basın ve taraftarların genelinde “İstifa sinyali” şeklinde yorumlanmıştır. Bu olayın ardından spor medyası tarafından Kocaman'a yönelik eleştiriler artarken daha önceki dönemde Kocaman'ın istifa söylemleri hatırlatılmıştır.

4 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında Fenerbahçe'nin 1-1'lik skorla berabere kaldığı Osmanlıspor maçından sonra Serdar Ali Çelikler Teknik Direktör Aykut Kocaman'a eleştirilerde bulunurken;

“31 Ağustos 2012 yılında ‘Fenerbahçe'nin 3 A dan kurtulması zamanı’ diye bir yazı yazmıştım. 3 A'nın birisi Aziz Yıldırım ikincisi Alex üçüncüsü de Aykut Kocaman'dı. 6 sene sonra geldiğimiz nokta beni haklı çıkardı. Şimdi diyorum ki Fenerbahçe'nin 3 A'dan kurtulması lazım. Birincisi Aykut Kocaman ikincisi Ali Yıldırım üçüncüsü Aziz Yıldırım. Yani artık vereceğiniz bir şey kalmadı”

sözlerini kullanmıştır. Başkan Aziz Yıldırım'ın kulübün seçim kongresi öncesi kendisine gelecek eleştirilere karşın “Kum torbası” olarak takımın Teknik Direktörlüğüne Aykut Kocaman'ı getirdiğini iddia etmiştir.

4 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında;

Fenerbahçe'nin Osmanlıspor ile 1-1 berabere kaldığı maçın yorumlandığı bölümde Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman için “Aykut Kocaman görevinden ayrılıyor” başlığı kullanılırken, “Fenerbahçe'nin yeni hocası kim olacak?” şeklinde altyazı paylaşılmış Yorumcu Sinan Engin'in Aykut Kocaman'ın basın toplantısında “Gerekeni yapacağım” şeklindeki açıklamasını “istifa” olarak yorumlamasının ardından ekranda “Aykut Kocaman bıraktı” başlığı kullanılmıştır.

Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın Osmanlıspor maçından sonra takım otobüsü yerine özel araç ile stattan ayrılışının görüntülerinin verildiği haberde sunucu Ertem Şener “Fenerbahçe teknik direktörü belki de eski teknik direktörü diyeceğiz” sözlerini vurgulamıştır. Maç sonu havaalanından yapılan bağlantıda muhabir Devrim Zengi;

“Fenerbahçe’de işler hiç iyiye gitmiyordu. Samandıra’da Aykut Kocaman ile futbolcuların arası hiç iyi değildi. Hatta futbolcularla futbolcuların arası da iyi değildi. Aykut Kocaman’ın konuşmadığı araya mesafe koyduğu futbolcular vardı. Her şey kötüye gidiyordu. Zaten Aykut Kocaman’ın bugünkü açıklamalarında ufak da olsa ipuçları vardı... Hatta Aykut Kocaman’a birbirlerini şikâyet eden futbolcular varmış”

şeklinde ifadeler kullanmıştır. Muhabir Zengi birbirlerini şikâyet ettiğini öne sürdüğü futbolcular için *“O isimleri ben şimdi açıklarsam onlar muhtemelen kendilerini savunmak için diyecekler ki ‘böyle bir şey yok’ diyecekler ama bundan yüzde yüz eminim ve bunu teyit ettirdim”* ifadesini kullanmıştır. Programda ayrıca Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın artık Fenerbahçe’den ayrıldığı varsayımına kesin bir bakış açısı sunularak yeni teknik direktör adaylarının resimleri paylaşılmıştır.

Resim 30. Beyaz Futbol Programı 4 Kasım 2017: Teknik Direktör Adayları

5 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında;

Yorumcu Ahmet Çakar Osmanlıspor beraberliği ile ligin üst sıralarından uzaklaşan Fenerbahçe için *“Başta Aziz Yıldırım, yanındaki şakşakçıları, hocaları Aykut Kocaman 25 milyon insanı kandırdıkları, üzdükleri ve böylesine sıkıntıya soktukları için kına yakabilirler. Nerelerine istiyorsalar yakınsınlar”* şeklinde yorumda bulunmuştur ve yorum

esnasında Rasim Ozan Kütahyalı da “Ahhh” şeklinde bağırarak Ahmet Çakar’ın kullandığı ifadelere vurgu yapmıştır. Ahmet Çakar Teknik Direktör Aykut Kocaman için “İstifa etmekten aciz bir futbol sekreteri” ifadesini kullanmıştır. Sinan Engin ise durumu “Olamadın başarılı, Türkiye hem fikir bu konuda” şeklinde yorumlamıştır. Fenerbahçe’nin futbolcu kadrosunu eleştiren Sinan Engin takımda bulunan dört santraforun isimlerini sayarak “Bir tane Cenk (Tosun) etmezsiniz, bir tane Gomis (Bafetimbi) etmezsiniz” sözlerini kullanmıştır. Engin Fenerbahçe’nin Osmanlıspor maçında “Şansa berabere” kaldığını söyleyerek taraftarın Fenerbahçe takımını “Sevmediği” görüşünde bulunmuştur.

Programda Galatasaraylı olduğu bilinen yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı’nın Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman’ın takımdan büyük bir ihtimalle ayrıldığı varsayımı ile Fenerbahçe’nin yeni teknik direktörünü açıklayacağı anons edilmiş ve “Rasim Ozan Fenerbahçe’nin yeni hocasını açıklıyor” altyazısı kullanılmıştır. Kütahyalı ise 6 Kasım 2003 tarihinde Fenerbahçe’nin kendi tuttuğu takım olan Galatasaray’ı 6-0 yendiği maçı hatırlatarak, bunun Fenerbahçe tarihinin en başarılı sonucu olduğunu iddia etmiş ve o dönemki Teknik Direktör Werner Lorant’ın teknik direktörlüğe getirilmesini istediğini söylemiştir. Yayında bu sözler “6-0’ın hatırına Lorant’ı getirin” başlığı ile kullanılmıştır. Sinan Engin ise bu alaycı yoruma “Ben de ciddi bir şey anlatacaksın sanmıştım” diyerek tepki göstermiştir. Fenerbahçeli yorumcu Abdülkerim Durmaz programın moderatörü Ertem Şener’e “Yahu Ertem sen de bunu mu ciddiye alıyorsun” sözlerini söylemiştir. Kütahyalı ise bağırarak gayri ciddi bir şekilde “Yuhhh siz ne biçim camiasınız ya” demiştir. Durmaz ise sinirlenerek “Lan sana ne bizim camiamızdan” diye tepki göstermiştir. Kütahyalı devam eden diyalogda gayri ciddi bir üslup ve alaycı şekilde Fenerbahçe’nin eski Teknik Direktörü Werner Lorant’a vefasızlık yaptığını söylemesine karşılık Durmaz “Geri zekâlı ya” demiştir. Programda Kütahyalı’nın alaycı sözlerinin devam etmesiyle Abdülkerim Durmaz sinirlenerek Rasim Ozan Kütahyalı’nın üzerine yürümüştür.

Ahmet Çakar Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım’ı eleştirirken “Van Persie’yi sana çarpmışlar, kazıklamışlar, sen itiraf ettiğin için söylüyorum” derken Aziz Yıldırım’ın son beş yılda taraftarları hüsrana uğrattığını vurgulamıştır. Aykut Kocaman’a ise “Futbol sinsisi” ve “İstifa bile etmekten tırsan” yorumlarını yapmıştır. Çakar ayrıca yayında “Aziz Yıldırım ve avenelerinin Fenerbahçe’de kaldığı her gün size göre Fenerbahçe’nin

bitişi midir?” şeklinde anket yaptırmıştır. Programda Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım ve Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın görüntülerinden oluşan arka fonunda *“Sen en güzel duyguların katilisin”* isimli şarkı ile hazırlanan klip yayınlanmıştır. Abdülkerim Durmaz ise Aziz Yıldırım ve Aykut Kocaman’ın Brezilyalı futbolcu Alex de Souza’nın takımı göndermesini *“Alex cinayeti”* olarak adlandırmış ve taraftarı *“Öldürdüklerini”* ve bunalıma soktuklarını belirtmiştir.

6 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde *“Bu iş o kadar kolay mı? Aykut Hoca Gidemez”* başlıklı Süleyman Arat imzalı haberde Osmanlıspor maçı sonrasında yaşanan puan kaybıyla birlikte Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın açıklamasında geçen *“Gerekeni yapacağım”* sözlerinin istifa sinyali olarak algılandığı ve Fenerbahçeli yöneticiler tarafından bu algılamının yanlış olduğu ve teknik direktöre destek olduğu aktarılmıştır. Haberde isimleri hakkında detay verilmeyen iki yöneticinin *“Biz hocamıza güveniyoruz ve onunla devam etmek istiyoruz. Aykut Kocaman salı günkü idmana çıkacak ve gerekeni yapacak. İstifa kararı almış olsaydı üstü kapalı konuşmazdı”* sözleri de paylaşılmıştır.

8 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

Osmanlıspor maçının ardından *“Gerekeni yapacağım”* sözleri ile istifa sinyali verdiği konuşulan Aykut Kocaman’ın yönetim ile yapacağı toplantının bugüne ertelendiği, durumun bugün (8 Kasım) netleşeceğinin aktarıldığı haber Aykut Kocaman’ın kalmasını isteyenlere karşı söylediği *“Görevde kalırsam üzüntüden beyin kanaması geçireceğim”* sözü başlık olarak kullanılmıştır.

Aykut Kocaman’ın Osmanlıspor maçı sonrasında sarf ettiği ve gündemde istifa sinyali olarak konuşulan açıklama ile ilgili Fenerbahçe Spor Kulübü’nden yapılan basın açıklamasının bir kısmı mavi bir metin kutusunda *“Maç sonucunun vermiş olduğu üzüntü ve duygu yoğunluğu nedeniyle Sayın Aykut Kocaman, birtakım ifadeler kullanmış, bu ifadelerden yola çıkarak birçok iddia ortaya atılmıştır. Gelineen noktada Teknik Direktörümüz Sayın Aykut Kocaman’dır”* şeklinde aktarılmıştır.

Fenerbahçe idmanında Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın fotoğrafı ile aktarılan haberde Aykut Kocaman’ı tarif eden *“Üzgün, Kırgın ve Moralsiz”* ifadeleri başlık olarak kullanılmıştır. Haberin devamında kullanılan bir diğer başlıkta *“Futbolculara cezayı Kocaman belirleyecek”* ifadesi kullanılırken futbolculardan Mehmet Topal, Fernandao,

Martin Skrtel, Robin Van Persie'nin kadro dışı bırakılacağı ve Alper Potuk'un da para cezası alacağını iddia edildiği aktarılmıştır.

8 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programda;

Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın Osmanlıspor maçında alınan beraberlik sonrasında istifa kararı alacağını çağrıştıran bir açıklama yapmasının ardından Fenerbahçe Kulübünden ve Teknik Direktör Aykut Kocaman'dan gelen son açıklamalar ile görevine devam etme kararı aldığı aktarılmıştır. Yorumcu Serdar Ali Çeliklerin bir önceki programda ısrarla Aykut Kocaman'ın istifa etmeyeceğini dile getirdiği görüntüler paylaşılmıştır. Görüntülerin ardından Serdar Ali Çelikler gülümseyerek;

“Ya özür diliyorum perşembe bekliyordum salı akşamı oldu ben bir gün daha tribi sürer diyordum ama sürmedi yani. Ya lise iki kızları gibi trip yapıyor bu nasıl hoca ya, canı sıkıldıkça istifa ediyor. Böyle şey olur mu ya. Misketlerimi ver deyip ağlayıp eve giden çocuklar gibi teknik direktör olur mu? Büyük takım yönetebilir mi böyle birisi”

açıklamasını yapmıştır. Serdar Ali Çelikler Teknik Direktör Aykut Kocaman'ın daha önce de 4 kez daha böyle istifa girişimi olduğunu ancak hiçbirinde direkt istifa kelimeleri kullanmadığını ve blöf yaptığını belirterek eleştiride bulunmuştur.

Mehmet Ayan Aykut Kocaman'ın vermiş olduğu demeçten sonra istifa etmeyerek görevine devam etmesini eleştirerek kendisinin de çoğunluk gibi istifa edeceğini düşündüğünü *“Ziya Paşa'nın terkibi bent-i var 'sen herkesi kör, alemi sersem mi sanırsın' der o terkibi bent galiba hem Aykut Hoca hem de Fenerbahçe yönetimi ve 'herkesi kör, alemi sersem sanıyor' ben hayal kırıklığına uğradım”* sözleriyle ifade etmiştir.

Aykut Kocaman'ın görevine devam ettiğinin bilgilerinin yer aldığı kulüp açıklamaları için sunucu Erbatur Ergenekon'un *“Açıkçası ben hayal kırıklığına uğradım”* demesi üzerine Mehmet Ayan sinirli bir şekilde *“Hayal kırıklığı mı? Ben kendimi geri zekâlı hissettim. Sen hayal kırıklığına mı uğradın sadece ya moderatör olunca öyle mi oluyor konuşmamız? Bana geri zekalı dedi, Türk medyasına, Serdar dışındaki herkese geri zekalı”* ifadesini kullanmıştır. Bu konu üzerine sunucu Erbatur Ergenekon artık takımların kafalarına göre basına suçlamayı bırakmaları gerektiğini söylemiştir.

9 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde Fenerbahçe sayfasında atılan “İletişim Sıfır” manşeti ile takımın bulunduğu sıkıntılı durum Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın futbolcular ile iletişim eksikliğine bağlanmıştır.

10 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde Aykut Kocaman’ın futbolcular arasındaki iletişim sorunlarından şikayetçi olduğu habere ilişkin yorumcu Erman Özgür’ün Fenerbahçe takımında futbolcular ve Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın arasındaki iletişim sorununu değerlendirmesinin yer aldığı “Kocaman’ın Tavrı Haklı” başlıklı yazıda oldukça fazla bireysel hatalar yapan futbolcuların teknik direktöre sitem etme hakkının bulunamayacağına değinmiştir.

12 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında Teknik Direktör Aykut Kocaman’ın eleştirildiği bölümde Abdülkerim Durmaz agresif bir şekilde bağırarak “Bir insan başarılıysa başımızın üstünde yeri var, başarısızsa görevini bırakacak bu kadar basit. Taraftarın sinir uçlarıyla niye oynuyorsunuz” sözlerini kullanmıştır. Ahmet Çakar ise Kocaman’ın istifa edip sürekli geri döndüğünün altını çizerek “Yalama olmuş” ifadesini kullanmıştır. Çakar sosyal medya vole hesabı üzerinden “Aykut Kocaman bu sezon içinde kaç kez daha istifa edecek” şeklinde anket başlatmış ve “Utanmıyor musun söylediğin laflar için 50 küsur yaşında adamsın Koskoca Fenerbahçe’nin teknik adamısın sözde faturayı ödeyeceğim gereğini yapacağım diyorsun... Fenerbahçe tarihinin gelmiş, geçmiş, gelecek en ilkesiz teknik adamısın... Sana Aykut Hoca demeye utanıyorum... Kocaman bir fiyaskosun” şeklinde eleştirilerde bulunmuştur. Sinan Engin ise Ahmet Çakar’ın çok sert eleştiri yaptığını dile getirmiş ve Aykut Kocaman hakkında karar verilmesi için daha erken olduğunu söylemiştir.

Resim 31. Beyaz Futbol Programı 12 Kasım 2017: Kocaman'ın İstifa Kararları

17 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman ile yapılan yorumlarda Serdar Ali Çelikler sezonun ilk yarısı sonunda başarısız olma durumunda Fenerbahçe yönetiminin Aykut Kocaman ile devam etmeyeceğini tahmin ederken Mehmet Ayan ise “Onuncu maçtan sonra istifa edip giden Aykut Kocaman değil on yedinci maçtan sonra kovulan Aykut Kocaman olacak. Ne acı bir şey” ifadesini kullanmıştır.

19 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın basın toplantısında Mehmet Topal ile sorun yaşanıp yaşanmadığı sorusuna “Oyuncunun benimle ilgili problemi olabilir, benim oyuncu ile ilgili problemim olmaz” yorumunu yapmıştır. Ahmet Çakar ise önceki yıllarda Aykut Kocaman'ın sorun yaşayıp takımdan gönderdiği futbolcu Alex De Souza'yı hatırlatmış ve oyunculara karşı “Kinci” bir tutumu olduğunu söylemiştir. Yorumcu Abdülkerim Durmaz ise Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ı eleştirirken “Kontra atak yemekten korkma kardeşim korkma. Konyaspor'un değil Fenerbahçe'nin Teknik Direktörüsün” ifadelerini kullanmıştır.

21 Kasım tarihli Hürriyet gazetesi haberinde Fenerbahçe'nin Sivasspor'u 4-1 yendiği maçın ardından kullanılan "Goldado" manşetinin yanı sıra "Kocaman'ın istifadan döndükten sonraki ilk maçında Fenerbahçe'yi İspanyol yıldızı taşıdı" ifadesi ve "Mehmet Topal takıma geri döndü. Kadro dışı nerede ilk 11 nerede!" başlığının altında;

"Aykut Kocaman'ın ayrılmasının gündemde olduğu günlerde en çok konuşulan konulardan biri Mehmet Topal'ı istemediği ve göreve dönmesi halinde kadro dışı bırakacağıydı. İkili arasında ciddi sorunlar olduğu söylenirken, geçtiğimiz cuma günü yapılan bir antrenmandaki görüntü tam tersi mesajlar içeriyordu. Kocaman ile Topal sohbet etmiş, kahkahalar atmışlardı. Ancak yine de dünkü maçın ilk 11'inde Mehmet Topal'ı görenler için bu durum sürpriz oldu"

ifadelerine yer verilmiştir.

29 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında yorumcu Serdar Ali Çelikler izleyicilerin twitterdan kendisine yönelttiği Fenerbahçe için "Biz ne zaman iyi oynayacağız" türündeki sorulara "Hiçbir zaman tatmin edecek futbol seyredemeyeceksiniz. Aykut Kocaman'la ve bu kadroyla" yorumunu yapmıştır.

- Diğer Kasım Ayı Gelişmeleri:

2 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde Beşiktaş ve Fenerbahçe'nin eski futbolcusu, yazar ve yorumcu Rüştü Reçber kendisine ayrılan haber köşesinde Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin'in hakeme küfretmesi nedeniyle verilen 6 maçlık ceza ile ilgili olarak "Caner'e 6 maç ceza çok doğru karar" başlığı kullanılmıştır. Yazıda Reçber'in;

"Yapılan hareketi görmeyen hakemin hatasına kimse düşmesin. Herkes Caner Erkin'e verilen 6 maçlık cezayı tartışıyor. Ağır bulan var, yanlış bulan var. Bense bu cezanın çok doğru olduğunu düşünüyorum. İleriye dönük olarak verilen bu ceza bir başlangıçtır. Eğer Caner'in hakeme yaptığı hareketlere bir ceza verilmeseydi herkes için kötü bir örnek teşkil edecekti. Toplumumuzun sporun içinde kabul ettiği bazı hareket ve söylemler vardır. Ve bunlar dünyanın başka ülkelerinde de belirli ölçüde kabul edilebilirler. Caner Erkin'in Beşiktaş Başakşehir maçında hakeme yaptığını kabul etmek mümkün değildir. Ülkemizde sporun bir numaralı dalı olan futbolda böyle olayların yaşanması kötü örnek olma tehlikesi taşır. Hakemler ve gözlemciler, bu tür hareketleri atlasa bile Caner olayındaki gibi TFF ve ona bağlı kurullar bu hataya asla düşmemeli. Caner'e verilen 6 maçlık ceza fazla görünebilir ama ilerisini düşünerek son derece yerinde bir cezadır"

ifadeleri de yer almıştır.

3 Kasım tarihli Hürriyet gazetesi haberinde “*Caner’e af da yok erteleme de*” başlıklı haberde Beşiktaşlı futbolcu Caner’in hakem Mete Kalkavan’a yönelik yaptığı hareket nedeniyle verilen 6 maçlık cezanın Tahkim Kurulu tarafından onandığı aktarılmıştır.

4 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında;

Fenerbahçe’de istenileni veremeyen ve sezon başından beri forma giymeyen Hollandalı futbolcu Robin Van Persie’nin Alman Kulübü Bayern Münih tarafından istenildiği haberine tepki gösteren Sinan Engin “*Maç seyretmeye mi çağırıyor? Herhalde ‘gel bizde bir hafta maç seyret, geçen hafta gördük karınla beraber çok güzel maç seyrediyordun bu hafta da gel bizde maç seyret’ falan diyecekler*” sözlerini kullanmıştır. Engin yayın esnasında Hollandalı futbolcu Van Persie için “rezil” ifadesini de kullanmıştır.

Sinan Engin program esnasında kadrosunu eleştirdiği Fenerbahçe için “*Sizce Fenerbahçe’nin kadrosu yeterli mi?*” şeklindeki anket uygulaması başlatmıştır. Anket sorusuna Galatasaray ve Beşiktaşlı kullanıcıların kasıtlı olarak “*Yeterli*” seçeneğine işaretleyerek manipülasyonda bulduklarını iddia etmiştir.

4 Kasım tarihli Fotomaç gazetesinde Galatasaray’ın 5-1 kazandığı Gençlerbirliği maçından sonra “*Silindir*” başlığı ile verilen haberde “*G.Saray gol olup yağdığı gecede G.Birliği’ni ezdi geçti. Süper lider, süper şovuyla göz kamaştırırken ‘Futbol işte böyle oynanır’ dedirtti*” ifadeleri kullanılmıştır.

5 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

Osmanlıspor deplasmanında 1-0 önde götürdüğü maçta 89. Dakikada yediği golle 1-1 berabere kalan Fenerbahçe haberi için “*Ankara’da harakiri*” başlığı kullanılmıştır.

Gençlerbirliği karşılaşmasında başarılı performans gösteren Galatasaray’ın Faslı futbolcusu Belhanda için “*Belhanda yıktı geçti*” başlığının yanında “*Gençlerbirliği maçında istatistikleri alt üst etti*” ifadeleri yer almıştır.

Kayserispor karşılaşmasında 0-0 berabere kalan Trabzonspor için “*Trabzon zor kurtuldu*” başlığı kullanılan haberde üç oyuncusu eksik olarak maça çıkan Trabzonspor’un beklenileni veremediği ve rakibi Kayserispor’un çok sayıda pozisyon bulup kaleci Onur’u geçemediği belirtilmiştir.

0-0 berabere biten Trabzonspor maçı sonrasında Kayserispor Teknik Direktörü Mauris Sumudica'nın maç sonrası sert açıklamalarda bulunduğu haber "*Sumudica'dan hakeme ve Onur'a tepki*" başlığı kullanılırken Rumen teknik adamın "*Hakemin sahada yanlış kararlar verdiği inaniyorum. Sadece saygı bekliyorum. İkinci yarıda Trabzonspor kalecisi futbol oynamaktan çok uzaktı. Hakem bir kere dahi uyarmadı*" sözlerine yer verilmiştir.

5 Kasım tarihli Fotomaç gazetesi Fenerbahçe'nin Osmanlıspor deplasmanında 1-1 berabere kaldığı maç sonrasında Teknik Direktör Aykut Kocaman'ın başarısızlığını ima eden "*Aykut değil AKUT lazım*" başlığını kullandığı haberde "*F.Bahçe'nin Kocaman'la hedefe ulaşamayacağı bir kez daha tescillendi*" ifadeleri kullanılmıştır.

5 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında;

Yorumcu Sinan Engin Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in sinirli ve agresif bir yapısı olduğundan bahsederken, yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı Şenol Güneş'e fikir beyan eden kişilerin "*Ne diyorsun lan der mi?*" şeklinde argo ifadeli soru sormuştur.

Rasim Ozan Kütahyalı Galatasaray ile Fenerbahçe altyapı müsabakasında Fenerbahçeli oyuncunun yaptığı faulün kasıtlı ve sakatlamak maksatlı olduğu eleştirisini yaparken pozisyona sarı kart gösteren karşılaşmanın hakemi için "*Onur Mert denen adam hasta Fenerbahçeli*" ifadesini kullanmıştır. Yayında hakem Onur Mert'in Fenerbahçe taraftarı olduğu maçlara gittiği belirtilerek ve sosyal medya hesabı twitter da attığı tweetler paylaşılmıştır. Yorumcular hakemin fanatik olduğu değerlendirmelerini yapmışlardır. Ahmet Çakar ise yanlı ve taraflı olan bu paylaşımları hakemlik kariyeri sırasında yaptıysa lisansının iptal edilmesinin gerektiğini söylemiştir. Yayın esnasında hakemin twitter paylaşımlarını hakemliğe başlamadan önce yaptığı bilgisi verilmiştir. Çakar ise hakemdeki fanatizmin kalıcı olduğunu ve mesleği bırakması gerektiğini söylemiştir. Yayında Rasim Ozan Kütahyalı da düdük çalarak "*Onur Mert'in hakemliği bitmiştir*" sözlerini sarf etmiştir.

6 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

Beşiktaş'ın Göztepe'yi 3-1 yendiği maç sonrasında "*Kartalın kanat sesleri*" başlığıyla verilen haberde "*Maçın başında kaleci Fabri'nin ayakta tuttuğu Beşiktaş, kabustan Talisca'nın 7. Dakikadaki şık golüyle uyandı*" ifadeleri paylaşılmıştır.

Göztepe ile Beşiktaş arasında oynanacak maç öncesinde taraftarlar arasında yaşanan olaylar “*Otobüsler taşlandı polis biber gazı sıktı*” başlığıyla verilirken haberin metin kısmında;

“İzmir Emniyet Müdürlüğü’nün aldığı sıkı tedbirlere rağmen Göztepe – Beşiktaş maçı öncesi tatsız olaylar yaşandı. Siyah beyazlı taraftarları taşıyan otobüslerden bazıları, stat çevresinde ev sahibi takımın seyircileri tarafından taşlandı. İki takım taraftarının bir araya gelmesini önlemeye çalışan polis ekipleri biber gazı kullandı. Bazı taraftarlar yaralanırken, olaylarla ilgili polis ekipleri de bazı kişileri gözaltına aldı. Müsabakada bin polisin yanı sıra yaklaşık 400 özel güvenlik görevlileri görev yaptı”

ifadeleri yer almıştır.

Aytemiz Alanyaspor’un başarısız sonuçların ardından 4-0 kazandığı Akhisar Belediyespor maçı için “*Aytemiz Alanya Akhisar’a patladı*” başlığı kullanılmıştır.

7 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde “*Arda kükremeye hazır*” başlığıyla yapılan haberde eski Galatasaraylı futbolcu Arda Turan’ın transferinin gerçekleşmeye yakın olduğundan bahsedilirken Galatasaray’ın sembolü olan aslan kükremesine gönderme yapılmıştır.

8 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde TFF Başkanı Yıldırım Demirören’in Beşiktaşlı futbolcu Caner Erkin’e verilen 6 maçlık cezanın tepki toplamasına yönelik verilen karara destek olduğunun belirtildiği haberde, Demirören’in kullandığı “*Dün ‘ceza vermiyorsunuz’ diyenler bugün 6 maç verince eleştiriyor*” sözü başlık olarak kullanılırken TFF Başkanının futboldaki acımasız rekabet ortamının saygı, sevgi ve centilmenliği unutturduğunu, küfrün değil fair play’in savunulmasını istediği aktarılmıştır.

8 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

Kırmızı beyaz büyük puntolarla atılan “*Bardak Taştı!*” manşetiyle verilen haberde Milli Takımın Dünya Kupası elemeleri grubundan elenmesinin ardından çok eleştirilen TFF Başkanı Yıldırım Demirören’in;

“Yöneticilerin ortamı germediği gün hemen hemen yok. Oysa bardak taşı, bir damla bile yer kalmadı. TFF olarak küfre ve toplum vicdanını yaralayan durumlara karşı en ağır yaptırımları uyguluyoruz, uygulayacağız. Geçmişte bize niye emsal kararlar vermiyorsunuz diyenler, bugün oyunculara 5-6 maç ceza verdik diye bizi eleştiriyor. Biz renklerin değil kulüplerin federasyonuyuz. Algı operasyonlarına prim vermedik, vermeyeceğiz. Kaos ve

sunî gündem değil, fair play'i savunalım. Gün birlik günü, kavga değil. Çünkü başka Milli Takım yok

ifadeleri ile sağduyu çağrısında bulunduğu aktarılmıştır.

“Konya'nın isyanı büyüyor” konulu haberde ise Sivasspor'a karşı oynadıkları karşılaşmada hakem Cüneyt Çakır'ın verdiği tartışmalı penaltı kararına karşı sitemde bulunduğu belirtilirken Konyaspor İkinci Başkanı Abdullah Şanlı'nın *“Cüneyt Hoca gibi dünyaca ünlü bir hakemin adalet dağıtacağı yerde taraftar etkisinde kalarak ev sahibi takımın lehine düdükle çalıp maçı karşı tarafa vermesi ve buna federasyonun sessiz kalması üzüntü verici. Bu haksız ve orantısız saçmalığa ‘dur’ demenin zamanı gelmiştir”* ifadesi yorum katılmadan aktarılmıştır. Gazetenin aynı gün yayımlanan bir başka haberinde ise Dünya Kupası 2018 Avrupa Play-off turunda İsveç ile İtalya arasındaki maçta görev alacak olan hakem Cüneyt Çakır için *“Avrupa'nın hakemi Çakır”* tanımlamasını yapılmıştır.

Akhisar Belediyespor - Alanyaspor maçında Akhisar Belediyesporlu Mustafa Yumlu'nun ceza sahasında çıktığı hava topuna eliyle müdahale ettiği pozisyon sonrasında takım arkadaşı Caner Osmanpaşa'nın hakem Ali Palabıyık'a *“Hareketi ben yaptım”* şeklinde uyarısından sonra sarı kartı kendisi görmüş ve sarı kart ceza sınırındaki arkadaşının kart görmemesini sağladığı belirtilmiştir. Haber *“Mustafa Böyle Kurtuldu”* başlığı ile verilirken, hakem Ali Palabıyık için *“Palabıyık'tan skandal hata”* ve *“Beşiktaşlılar çıldırdı”* başlıklarını kullanılarak bu kararın sosyal medyadan yoğun tepkiler aldığına işaret etmiştir.

8 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Barcelona'da oynayan eski Galatasaraylı futbolcu Arda Turan'ın Galatasaray'a kiralık olarak transfer haberlerinin yorumlandığı bölümde yorumcu Mehmet Ayan *“Beşiktaş taraftarları aranızda para toplayın bir banka hesabıyla paket olarak Galatasaray'a gönderin, Galatasaray Arda'yı alsın. Şampiyon olmak için bu şarttır”* diyerek ironik bir cümle kullanırken Galatasaray taraftarların futbolcu Arda Turan'a tepkili olduğunun altını çizmiştir.

9 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

Galatasaray sayfasında Kulüp Başkanı Dursun Özbek ile yapılan röportajda Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman'ın *"Kulüpler Birliğine Vakfı Başkanı olarak Dursun Özbek'in henüz bir icraatını görmedim"* açıklaması kendisine sorulduğunda bu beyana katılmadığını ima eden *"Kendi fikridir"* yanıtını kullanmıştır.

Yazar Serkan Akcan'ın yapmış olduğu Arda Turan'ın Galatasaray'a transferi değerlendirmesinde *"Yetenekli ve Öfkeli"* başlığı atılarak futbolcunun transferi ihtimali sonrasındaki risklere dikkat çekmiştir.

10 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Yorumcular Serdar Ali Çelikler ve Mehmet Ayan spor kamuoyunda oluşan ön yargılardan bahsederken Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım'a karşı bir ön yargının olduğunu bazı taraftarlar için *"Aziz'in paralı askerleri"* denildiğini hatta bazı spor yazarları için bile *"Aziz'in paralı köpeği"* tanımlamalarının yapıldığını aktarmışlardır. Sunucu Erbatur Ergenekon da *"Talimat alıyorlar"* deyiminin bu tip algı oluşturan sözlerden biri olduğunun altını çizmiştir.

Yorumcu Mehmet Ayan'ın Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş'in çok başarılı ve saygıyı hak eden bir spor insanı olmasına rağmen zaman zaman kin ve intikam duygusu ile spor yazarları ile polemige girdiğini belirterek *"Kesinlikle bize (medya çalışanlarına) kendini sevme fırsatı vermiyor"* ifadesini kullanmıştır. Program yorumcuları Şenol Güneş'in gerginliğinin bir huy olduğunu ve iletişiminin bu şekilde gerçekleştiği yorumlarını yapmışlardır.

11 Kasım tarihli Fanatik gazetesi haberinde;

Şenol Güneş ile gerçekleştirilen röportajda Fenerbahçe maçında hakeme karşı küfredip tribüne gönderildiği eylemi için *"Sonra izleyince üzuldüm. Çok etkisi oldu bende. Kendime ceza veriyorum. Doğru bir şey yapmadım"* diyerek özeleştiri yapmış ve bu açıklamalarından *"Kendime ceza veriyorum"* sözü başlık olarak kullanılmıştır.

"Varsa yoksa Başakşehir" manşetiyle verilen haberde Galatasaray Teknik Direktörü Tudor Başakşehir ile oynanacak maçtan önce önceki sezon 4-0 kaybedilen maçtaki

hataları anlatarak rakibine karşı hazırlık yaptığı belirtilmiş ve Tudor'un "*O gün rakibe av olduk. Ama bu kez farklı olacak*" sözleri aktarılmıştır.

11 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

"*İsminin hakkını ver*" başlığıyla verilen haberde Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın sakatlığını atlatıp düz koşulara başlayan Hollandalı futbolcu Robin Van Persie'ye karşı verdiği "*İyi bir Van Persie herkes ister ama daha istekli olmalısın gitmek de kalmak da senin elinde, gitmek istiyorsan çok çalışıp eski günlerine dönmelisin. Fenerbahçe'de kalmak için de aynı şekilde daha istekli idman yapıp, Janssen, Soldado ve Fernandao'yu geçmelisin*" mesajı iletilmiştir. Ayrıca haberin içeriğinde Hollandalı futbolcu için "*Feyenoord'a gitmeye can atan*" ifadesi de kullanılmıştır.

Trabzonspor ile ilgili haberlerin aktarıldığı yazıda "*İdmanda olay çıktı*" başlığı kullanılırken futbolculardan Volkan Şen ile Hugo Rodallega'nın topun çizgiyi geçip geçmediği konusunda tartıştığı diğer oyuncuların araya girerek gerginliği yatıştırdığı aktarılmıştır.

12 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında;

Programın başında altyazıda az sonra şeklinde verilen haberde "*Bu görüntü yeni tartışma başlatacak*" dipnotuyla "*Dünya yıldızından Fenerbahçe'ye şok hareket*" başlığı verilmiştir. Yayında ise eski Galatasaraylı eski futbolcu Didier Drogba'nın instagram hesabından yaptığı canlı sohbet esnasında bir takipçisinin 'Fenerbahçe' yazmasına, kuma hareketini canlandırdığı görüntü paylaşılmıştır. Yorumculardan Ahmet Çakar "*Aşağılık, eğitimsiz, kültürsüz, altyapısı eksik bir futbolcunun binlerce kilometre uzaklıktaki saygın bir kulübe yaptığı terbiyesizliğin ifadesi budur*" şeklinde değerlendirme yaparken Abdülkerim Durmaz ise Fenerbahçe kompleksinden ötürü bu eylemi yaptığını belirtmiştir. Sinan Engin ise futbolcu Drogba'nın espri maksatlı bu hareketi yaptığı yorumunda bulunmuştur. Yorumcu Rasim Ozan Kütahtyalı'nın futbolcu Drogba'nın Fenerbahçe Kulübünden daha fazla tanındığını söylemesi üzerine ise yorumcular arasında hangi futbolcuların hangi kulüplerden daha fazla tanınmış olduğu konusu tartışma başlamıştır.

Resim 32. Beyaz Futbol Programı 12 Kasım 2017: Hangisi Daha Çok Tanınıyor?

Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek'in röportaj esnasında kullandığı "5. Yıldızı Fenerbahçe'nin 4. Yıldızından önce takarız" sözleri ekrana Dursun Özbek'in havadaki ellerinden birinin üstüne fotomontaj ile yıldız yerleştirilerek verilmiştir. Bu haberin anonsundan sonra yorumcu Abdülkerim Durmaz "Hafif takım iyi gidince Dursun Başkan da şirazeden çıkmış. Herhalde uykuda üstü açık yattı. İnsan üstü açık yatınca böyle hayaller görür" şeklinde yorum yapmıştır. Ahmet Çakar ise daha sert bir dille "Aramıza hoş geldin. Sen de nifakçı, provokatör, rakibi rencide edici eylem ve söylemlere başladın Dursun Hocam" ifadesini kullanmıştır.

14 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

Fenerbahçe sayfasında futbolcu Hasan Ali Kaldırım'ın ağzından takımın aldığı kötü sonuçlarda faturanın kendisine kesildiğini ifade ettiği haber ise "Hasan: Günah keçisi oldum" şeklinde verilmiştir.

“Gençlerbirliği’nde büyük skandal!” başlığıyla verilen haberde Gençlerbirliği divan kurulu yedek üye listesinde hayatını kaybetmiş olan eski üyelere Prof.Dr. Faik Yüksel İnan’ın yer aldığı aktarılmıştır.

16 Kasım tarihli Fanatik gazetesi haberinde;

“Derbide kan dökenler yakalandı” başlığı altında verilen haberin metninde ;

“22 Ekim’de Galatasaray’ın sahasında oynanan derbide, Fenerbahçe tribününde kavga çıkmış bir taraftar ağır yaralanmıştı. Bıçaklı saldırıyı gerçekleştirdiği ileri sürülen R.M.B. ve beraberindeki 9 kişi yakalandı. Operasyonda 4 ruhsatsız tabanca ele geçirildi. Şüphelilerin emniyetteki sorgusunda S.S.’nin silahlı yağma suçundan hükümlü olduğu ve 2006 yılı Kasım ayında Tokat Cezaevi’nden firar ettiği ortaya çıktı”

ifadeleri kullanılmıştır.

“Antalyaspor’da deprem... Öztürk Bırakıyor” başlıklı haberde göreve geldiğinde yıldız oyuncu transferleri ile şehrin desteğini alan Antalyaspor Başkanı Ali Şafak Öztürk’ün kötü sonuçların ardından gelen eleştirilerin hedefi olduğu ve tepkilerden dolayı istifa kararı aldığı aktarılmıştır.

16 Kasım tarihli Fotomaç gazetesi haberinde Fenerbahçe’nin transfer gündeminde olduğu iddia edilen Hollandalı futbolcu Davy Klaassen için başlıkta “Fener’e Savaşan Hollandalı” ifadesi kullanılmıştır.

16 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında Trabzonsporlu kaleci Onur Kıvrak’ın yabancı sınırı ile ilgili yaptığı açıklamada “Sınır olmadığı zaman kendi şehrinde Türkçe konuşamıyorsun İngilizce ‘günaydın’ diyorsun” sözleri eleştirilirken yorumcu Mehmet Ayan “Parayı da İngilizce alıyorsun. Hiç TL imza atanı görmedik vallahi” şeklinde tepki vermiştir.

17 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

Yayımlanan röportaj haberde Trabzonspor eski yöneticisi Nevzat Aydın’ın “Zehir zemberek sözler” şeklinde aktarılan açıklamaları için “Bakkal olamayacak adamı Trabzonspor’a yönetici yapıyorlar!” başlığı kullanılmıştır. Haberde Aydın’ın;

“Yaş ortalaması 31 olan 8 oyuncuya yılda 18 milyon Euro veriliyor. Madem paramız vardı keşke ilk sene bu transferleri yapsaydık. Bakkal idare edemeyecek adamı seçim için Trabzonspor’un yöneticisi yaparsanız, o da

komplekslerini kulüp üzerinden yaşar. Öyle zavallı yöneticiler var ki, benimle ilgili yalan haber yaptırma yarışına girdiler. Düşünüyorum da kendimi iyi frenlemişim. Bazı yöneticiler kulübün küçük kalmasını istiyor”

sözleri aktarılmıştır.

Beşiktaşlı futbolcu Mustafa Pektemek'in sakatlık dönüşü oynadığı hazırlık maçında yeniden sakatlanmasının ardından *“Bu rekor demek!”* başlığıyla verilen haberde futbolcunun 9 yılda 15 kez sakatlandığı, toplamda 638 günü sakat geçirdiği, futbolseverlerin diline *“Mustafa Pektemek sakatlık demek”* sloganının yerleştiği ve kazancının senelik 1.6 milyon euro olduğu bilgileri verilmiştir.

17 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

Fenerbahçe idmanından bilgilerin aktarıldığı haberde başlık olarak *“Samandıra'da kıran kırana”* ifadesi kullanılırken, metin içerisinde *“İtme, çekme, tekme... çünkü idmanda, resmi bir maçta olacak kadar sert ikili mücadeleler yaşandı”* sözleri yer almıştır.

“Süper Lig'de artık fırtına zamanı” başlığının altına Trabzonsporlu üç futbolcu Burak Yılmaz, Onur Kıvrak ve Jose Sosa'nın fotoğraf ve açıklamalarına yer verilmiştir. Oyuncuların demeçleri; Burak Yılmaz: *“Artık ağırlığımızı koyacağız,”* Jose Sosa: *“Sonuna kadar savaşmaya devam”* ve Onur Kıvrak: *“Tekrar yarışa başlayacağız”* şeklinde paylaşılmıştır.

“Devlerin kâbusu Başakşehir” başlığı altında Başakşehir Futbol Kulübünün 4 büyük takım karşısında oynadığı son 18 resmi maçta 1 kez kaybettiği bilgisi paylaşılmıştır.

“Göz yaşlarının sebebi: Moloz kavgası” başlığıyla bir süre önce gözyaşları içinde seçim ve istifa kararı alan Antalyaspor Kulübü Başkanı Ali Şafak Öztürk'ün kararının sebebinin Büyükşehir Belediyesi moloz döküm yerlerinden elde edilecek gelirin kulübe aktarılma sözleşmesi yapılmış olmasına rağmen Belediye Meclisi tarafından kulübe aktarılacak gelirin yarıya düşürülmesi kararı olduğu bildirilirken, bu habere ilişkin sosyal medyada Fenerbahçe Başkan Adayı Ali Koç'un yönetim kurulu listesinde yer alacağından ötürü istifa ettiğine yönelik iddiaların bulunduğu da aktarılmıştır.

“Skandallara hazır olun!” başlığı altında eski hakem Deniz Çoban'ın 12. hafta hakem atamalarına yapmış olduğu eleştiriler aktarılmıştır. Çoban'a göre önceki maçlarda hata

yapıp dinlendirilmesi gereken hakemlere yine görev verilmesi atamaların ciddiyetsiz ve özensiz yapılmasından kaynaklanmaktadır.

18 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

“Zirvede Büyük Kapışma” başlığı ile Başakşehir Galatasaray maçının zorluğu aktarılmıştır.

“Q7'nin inadı pahalya patladı” başlıklı haberde *“Beşiktaş 10 dakikada kaçırdığı pozisyon ve penaltının acısını hissetti. Quaresma'nın duran top kullanma hevesi, Beşiktaş'a pahalya mal oldu”* yorumu paylaşılmıştır.

Eski hakem Deniz Çoban'ın değerlendirmelerinin yer aldığı yazıda Beşiktaş Akhisar Belediyespor maçının hakemi Serkan Çınar'ın Akhisar Belediyesporlu Henrique'ye gösterdiği kırmızı kart *“Hatalı Kırmızı Kart”* başlığıyla verilmiştir. Yazının devamında *“Yumlu'ya dikkat lütfen”* alt başlığında ise Akhisar Belediyesporlu Mustafa Yumlu için; *“Önceki hafta sarı kart görerek cezalı duruma düşmesine rağmen, takım arkadaşı Caner'le hakemi kandırarak gördüğü sarı kartı iptal ettirmişti. Geçtiğimiz hafta hakemin yaptığı bu önemli hatanın bedelini de bu hafta Beşiktaş ödemiş oldu”* yorumunda bulunmuştur.

“Cuma Kâbusu!” başlığıyla kırmızı zemin üzerinde beyaz harflerle verilen haberde Akhisar Belediyespor beraberliğinin ardından Beşiktaş'ın son 7 Cuma günü maçında galip gelemediği bilgisi verilmiştir. *“Q7 Yıkıldı”* başlıklı haberde ise Akhisar Belediyespor maçında penaltı kaçıran Quaresma'nın 7 yıl sonra penaltı kaçırdığı bilgisi aktarılmıştır.

“Yiğido Yemini” başlığıyla verilen haberde Fenerbahçe maçı öncesi Sivasspor Kulübü Başkanı Mecnun Otyakmaz'ın *“Sivas eski günlerine dönüyor”* mesajı aktarılmıştır. Haberde ayrıca Sivasspor'un performansı için *“Dış sahada coşuyor!”* forvet oyuncusu olan Aroune Kone için de *“Kadıköy'ü yıkmaya geliyor”* alt başlıkları kullanılmıştır.

17 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında, Beşiktaş'ın 0-0 berabere kaldığı Akhisar Belediyespor maçı sonrası maçta penaltı kaçıran Beşiktaşlı futbolcu Quaresma'nın duran toplarda başarısız olduğunu ama her duran topu da kullanmaya gittiğini söyleyen sunucu Erbatur Ergenekon bu durumu herkesin bildiğini ve kimsenin de bir şey demediğini belirtmiştir. Yorumcu Mehmet Ayan bu sözlerin üzerine *“Beşiktaşlılara kimse bir şey*

diyemiyor. Bir şey dedin mi Beşiktaş düşmanısın. Öyle bir algı oluştu daha doğrusu öyle bir gerçek var” ifadesini kullanarak Beşiktaşlıların daha önceden de bahsettiği ve diğer kulüplerde de zaman zaman gerçekleşen *“Biz dokunulmazız”* kibrinde düşüklerinin altını çizmiştir.

19 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

Fenerbahçe takım kaptanı Volkan Demirel’in oynanacak olan Sivasspor maçı öncesinde verilen moral yemeğindeki açıklamalarının yer aldığı haber *“Taraftar varken biz daha güçlüyüz”* başlığının yanı sıra *“Evet onları üzüyoruz istedikleri gibi oynayamıyoruz ama bu durumdan hep birlikte çıkabiliriz. Daha önce bunları aşmış bir camiyiz. Bunu yapabilecek futbolcu grubuna sahibiz”* sözleri de aktarılmıştır.

Başakşehir’in Galatasaray’ı 5-1 yendiği maç sonrası *“Galatasaray’da 5’lik deprem”* manşetinin altında Galatasaraylı futbolcu Maicon’un üzüntülü bakışının olduğu fotoğraf paylaşılmıştır. Haberde ayrıca Başakşehir Teknik Direktörü Abdullah Avcı’nın Galatasaray’ın yine korkulu rüyası olduğuna dikkat çekilirken *“Lider Başakşehir deplasmanında darmadağın oldu”* ifadeleri kullanılmıştır.

Başakşehir’in Galatasaray’ı 5-1 yendiği maçta Başakşehir’in Togolu forvet oyuncusu Adebayor’un 3 gol atarak hat-trick yaptığının iletildiği haber *“Cimbom’un belalısı Adebayor”* başlığı kullanılmış ve futbolcunun Galatasaray’a karşı oynadığı ikinci maçında da 3 gol attığı bilgisi verilmiştir.

19 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

Başakşehir’in Galatasaray’ı 5-1 yendiği maçın ardından kullanılan *“Rakamlar yalan söylemez”* başlığının altında Başakşehir’in 4 büyük takımlara karşı oynadığı son 19 maçın 18’inden puan aldığı bilgisi *“Devlerin kâbusu olmaya devam etti”* ifadesi kullanılarak aktarılmıştır. Eski hakem Deniz Çoban’ın hakem kararlarını değerlendirdiği yazısında Başakşehir’in atmış olduğu ilk gol öncesi verilen faul kararının yanlış olduğunu belirtmiş ve ilk golün hakem hatası sonucu geldiğini ifade etmiştir.

Fenerbahçe’den sonra Galatasaray maçında da gol atan Başakşehir’in oyuncusu Attamah için *“Dev Avcısı Attamah”* başlığı kullanılmıştır.

Başakşehir Teknik Direktörü Abdullah Avcı'nın ise maç sonunda *"Rakibe meydan okuduk, özgüvenli oynadık. Önemli olan da buydu"* açıklamaları aktarılmıştır.

"Trabzon'da bugün hava durumu: Fırtına Kopabilir!" başlığı kullanılan haberde istikrarsız sonuçlar alan Trabzonspor'un buna Osmanlıspor maçı ile son vermek istediği aktarılmıştır.

19 Kasım tarihli Beyaz Futbol programında;

Fenerbahçe'nin 4-1 kazandığı Sivasspor maçını değerlendiren Sinan Engin *"Sivassporlu o siyahi oyuncuyu hemen bir doktora falan götürüp onun beynine falan bakmak lazım, beyninde bir problem mi var? Böyle bir itiraz şekli var mı ya?"* derken aynı pozisyona Ahmet Çakar ise *"Bifouma adlı siyahi oyuncunun 30 saniye arayla bilerek, isteyerek, kasten kendini attırmasından rahatsızım"* yorumunu yapmıştır. Abdülkerim Durmaz Çakar'ın bu yorumuna *"Suçlama"* ifadesini kullanırken, Sinan Engin ise Ahmet Çakar için *"Hoca futbol ajanıdır, hoca hep böyle şeyler arar"* demiştir. Durmaz, Bifouma'nın eyleminden Ahmet Çakar'ın rahatsızlığını eleştirirken kırmızı kart görmesinden hemen önce Sivasspor'un golünü attığının altını çizmiştir.

Galatasaray'ın 5-1 kaybettiği Başakşehir maçından sonra önceki programda Galatasaraylı yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı'nın *"Fenerbahçe'nin hocasını açıklaması"* olayına hitaben programda altyazıda *"Abdülkerim Durmaz Galatasaray'ın yeni hocasını açıklıyor"* kullanılmıştır. Abdülkerim Durmaz, Galatasaray Başakşehir maçından sonra Başakşehirli taraftar grubunun kendisine hediye ettiği Başakşehir formasını canlı yayında gösterirken sunucu Ertem Şener'in *"Kimin forması?"* sorusuna sert bir ifade kullanarak *"Tu"* şeklinde tükürmüş *"Kimin mi kimin olabilir"* diyerek formanın arkasını çevirmiş 3 gol atan futbolcu Adebayor'un ismini göstermiştir. Daha sonra formayı Galatasaraylı yorumcu Rasim Ozan Kütahyalı'ya götürerek Kütahyalı'nın Galatasaray'ın siyahi futbolcusu Bafetimbi Gomis için yaptığı cinsel çağrışımlı *"30 santim ofsayt"* söylemine göndermede bulunarak *"Adebayor forması sana olacak mı? Giy ölç bakalım 40 cm mi 30 cm mi?"* diyerek karşı göndermede bulunmuştur.

20 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

Fenerbahçe'nin 4-1 kazandığı Sivasspor maçı sonrasında yazar Mehmet Demirkol'un *"Fenerbahçe Cumhuriyeti"* başlıklı yazısının içeriğinde yer alan *"Padişahlığı ilan eden"*

Fransız'ın yokluğunda, Dirar, Souza, İsmail, Guiliano ve tabii Soldado devrim sorumluluk aldı. Şimdi saltanat bitecek mi, Valbuena Cumhuriyet'e uyacak mı?" ifadeleri ile Fenerbahçe'nin Fransız futbolcusu Valbuena'nın oyununa eleştirisini aktarmıştır.

"Galatasaray bizi motive etti" başlıklı yazı ile de Fenerbahçe'nin Faslı oyuncusu Nabil Dirar'ın Galatasaray'ın önceki gün oynadığı maçta almış olduğu mağlubiyetin kendilerini motive ettiği açıklaması iletilmiştir.

"Şampiyonluk için Savaşacağız" başlıklı haberin metin kısmında galibiyet sonrası Fenerbahçe'nin Brezilyalı oyuncusu Giuliano'nun maç sonrasındaki "Bu galibiyetle lig tablosundaki durumumuzu daha iyi bir noktaya getirmiş olduk. Bu şekilde devam etmemiz gerekiyor. Böyle olursa şampiyonluk için savaşacağız" açıklaması aktarılmıştır.

Maçın hakeminin kararlarının yorumlandığı yazısında eski hakem Deniz Çoban "Çağ dışı yönetim!" başlığını kullanırken Sivassporlu Bifouma'ya gösterilen kırmızı kartın doğru olduğunu ancak hakemin oyuncular ile iletişimi ve yönetiminin başarısız olduğuna dikkat çekmiştir. Bifouma'nın kart gördüğü pozisyon sonrası itiraz eden Sivassporlu Ziya'nın kendisini elle ittiğini ve Ziya'nın da kırmızı kart görmesi gerektiğini belirtmiştir.

Maç sonu Sivasspor Teknik Direktörü Samet Aybaba'nın hakemler için söylediği "Bize saygılı olmadılar" açıklamasının başlık olarak kullanıldığı haberde Aybaba'nın "Bence bugün maçı yöneten arkadaşlar bize saygılı davranmadılar. Biz onlara her yerde saygı ve sevgi ile bakıyoruz. Onlar da her takıma aynı bakmalılar. Hakeme de bunları maç sonunda söyledim" şeklindeki ifadesine yer verilmiştir.

"Zafer Çılgılığı" başlığı Trabzonspor'un 2-0 geriden gelip 4-3 kazandığı maç için kullanılırken haberde "Geceye takımın hücumdaki yıldızları ve hiç pes etmeyen taraftarı damga vurdu" ifadesi de kullanılmıştır.

"Gerilim Hat Safhada!" başlıklı haberin metninde;

"Hakem Ümit Öztürk'ün ilk yarıdaki son düdüğü çalmasının ardından Osmanlıspor kulübesi ile Bordo -Mavili taraftarlar arasında kısa süreli tartışma yaşandı. Başkent temsilcisinin futbolcularının soyunma odasına gitmesiyle gerilim sona erdi. Karşılaşmanın bitmesinin ardından ise konuk ekibin kalecisi Hakan Arıkan, taraftarlara doğru gitmek istedi ancak tecrübeli file bekçiyi Burak Yılmaz durdurdu ve olası arbedeyi önledi"

ifadeleri kullanılmıştır.

21 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

Trabzonspor'un iki kez geriye düşüp 4-3'lük skor ile yendiği Osmanlıspor maçından sonra *"Geriye düşse de Yılmaz!"* başlığında sakatlık dönüşü 2 gol atan Trabzonsporlu futbolcu Burak Yılmaz'a da gönderme yapılmıştır. Ayrıca sayfanın sağ üst kenarında küçük puntolarla *"Hakan Arıkan taraftarlarla tartıştı"* başlığıyla verilen haberde *"Bitiş düdüğünün ardından Osmanlıspor kalecisi Hakan Arıkan bordo-mavili taraftarlarla gerginlik yaşadı. Hakan'ı Trabzonsporlu Burak Yılmaz sakinleştirdi"* ifadeleri kullanılmıştır.

Fenerbahçe Sivasspor maçının ardından Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın gerçekleştirdiği basın toplantısındaki açıklamalara yer verilen haberde; Kocaman'ın Mehmet Topal ile Josef de Souza'yı birlikte oynatmasının sosyal medyada eleştirildiği yönündeki bir soru üzerine;

"Benim bu oyundan anladıklarımla yorumlayanların anladıkları arasında ciddi farklar var. O nedenle bu konuya kişiler üzerinden değil de olaylar üzerinden bakmaya çalışıyorum. Dünyada üst seviye futbol başka oynanıyor. Bu sene biraz kalite var bizim ligde. Takımlar daha iyiler ama dünya ile fark yine de büyük"

sözlerinden yola çıkılarak *"Kocaman, kadro tercihlerini anlattı ve sitem etti. Benim bildiklerim çok farklı"* başlığı kullanılmıştır.

Yorumcu Rüştü Reçber köşe yazısında Fenerbahçe'nin istediği sonuçları alamadığı üç maçtan sonra 4-1 kazandığı Sivasspor maçını yorumladığı köşe yazısında *"Bu kez zinciri kırdı, taraftarı coşturdu"* başlığını kullanmıştır.

21 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde Barcelona'da forma giyen ve kulübünden ayrılması gündemde olan Arda Turan için *"Arda Gemileri Yaktı"* başlığı ile aktarılan haberde, Arda'yı Galatasaray'ın devre arasında transfer etmek istediği bilgisine de yer verilmiştir. *"İnsanlar dalga geçmişti"* alt başlığında ise Arda'nın *"Burada oynamak benim hayalimdi. Bunu başardım. Barcelona'da oynamak istiyorum dediğimde Türkiye'de bazı insanlar dalga geçmişti ama ben dünyanın en büyük, en özel kulübünde forma giymeyi başardım. Bununla da gurur duyuyorum"* şeklindeki açıklamaları verilmiştir.

22 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

Gençlerbirliği'nden ayrılan Teknik Direktör Mesut Bakkal'ın yaptığı basın toplantısının verildiği haberde “Gençlerbirliği dışarıdan sabote edildi” başlığıyla birlikte Bakkal'ın demeçlerinden “*Bu takımı benden başkası kurtaramazdı. Taşın altına elimi değil kafamı soktum. Beni bilenler bilir 4 sefer geldim ve 1 lira talep etmedim. Arkama bakmadan gittim. Bize kadro yapıyordu ve başarısız olup, gidiyorduk*” sözleri paylaşılmıştır.

22 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde yazar Zafer Büyükavcı'nın hazırladığı panorama köşesinde “*Tudor Yola Çıktı!*” başlığı kullanılmıştır. Büyükavcı yazısında;

“Sular yükselince, balıklar karıncaları yer... sular çekilince ise karıncalar balıkları... bugünkü üstünlüğüne ve gücüne asla güvenme. Çünkü kimin kimi yiyeceğine karıncalar ya da balıklar değil; 'suyun akışı' karar verir. Ve o suyun başında hep aynı kişiler vardır, onlar nereye isterse, su hep oraya akar”

ifadelerini kullanarak Igor Tudor'un Galatasaray'ın başında artık zor maçların olduğu bir döneme girdiğine işaret etmiştir.

“*Bu hakemlerle kazanamazdık*” başlığı altında Fenerbahçe karşılaşmasında kırmızı kart gören Sivassporlu futbolcu Bifouma'nın;

“O anda çok sinirlendim. Bu bir isyandı. Hakemin Fenerbahçe'ye yardım ettiğini düşünüyorum. Çok üzgünüm kırmızı kart gördüğüm için, kaybettiğimiz için de ayrı üzgünüm. Maç sonunda arkadaşlarımdan özür diledim, hocamla konuştum. Samet hoca benden bunun ilk ve son olmasını isteyerek 'bu hakemle kazanmamız zaten zordu. Ancak yaptığında sana yakışmadı' dedi”

sözleri aktarılmıştır.

22 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Yorumcu Serdar Ali Çelikler muhabirlerin yabancı teknik direktörlere çok sert ifadeler ile soru yöneltirken yerli teknik direktörlere daha ılımlı olduklarını belirtmiştir.

İzleyicilerden sosyal medya üzerinden gelen soru ve yorumların aktarıldığı bölümde bir izleyiciden gelen “*Fenerbahçe şampiyon olsun diye algı yapıyorsunuz*” yorumu üzerine yorumcular alaycı ve onaylayan yüz mimikleri yaparken sunucu Erbatur Ergenekon “*Algıyı yapıyor musun evde mi hazırlıyorsun?*” diyerek esprili bir soru sormuş, Serdar Ali Çelikler de “*Evet, algıyı evde yapıyorum*” demiştir. Mehmet Ayan ise “*Fenerbahçe*

nasıl şampiyon olur diye algı yapıyoruz. Biraz sonra da Galatasaray nasıl şampiyon olmaz diye algı yapıp Fenerbahçe'mize hizmet edeceğiz" ifadesini yumruklarını sıkarak alaycı bir şekilde kullanmıştır.

24 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde yazar Kenan Başaran'ın hazırladığı "*Beşiktaş Çarşı'ya mı karşı?*" başlıklı yazıda "*Çarşı'nın yaptığı sosyal mesaj içerikli eylemleri artık kulüp yapıyor. Beşiktaş, başarısız olduğu sezonlarda taraftarlar Çarşı kimliğini adeta bir 'üst kimlik' olarak öne çıkardı. Ama stat başta olmak üzere, değişen Beşiktaş'ta Çarşı kimliği zayıfladı*" ifadeleri kullanılırken yazıda kulübün planlı olarak "*Şerefli üçüncülükler*" yerine ezeli rakipleri Fenerbahçe ve Galatasaray'a karşı rekabette girerken Çarşı kimliğini de '*Alt kimlik*' olarak konumlandığından bahsedilmiştir.

26 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

"Tek Yumruk: Aslan yeniden kükredi, Beşiktaş'a kilitlendi" başlığı ile Galatasaray'ın taraftarının desteğiyle 2-0 kazandığı Aytemiz Alanyaspor maçından sonra "*Sarı-Kırmızılılar artık derbiyi beklemeye başlarken, Beşiktaş'a mesajı çok net yolladı: Geliyoruz*" ifadeleri de yer almıştır.

"Göz Göz'ün affı yok" başlıklı haberde Göztepe'nin Akhisar Belediyespor'u 2-0 yendiği bilgileri verilmiştir.

Rıza Çalimbay'ın Sivasspor deplasmanı öncesinde "*Artık deplasman kabusunu bitirelim ve yukarılara tırmanalım*" sözünü futbolcularına söylediği "*Bu kâbusu bitirelim*" başlığı ile aktarılmıştır.

"Hayal kırıklığı" başlığı ile verilen haberde Şenol Güneş'in maç sonucu "*Biz 3 puan isteğimizi sahaya yansıtamadık, oyunumuz da kötüydü, skor da kötüydü. Bizim için maalesef hayal kırıklığı oldu*" sözlerine yer verilmiştir.

26 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

Galatasaray'ın 5-1 kaybettiği Başakşehir maçının ardından oynayacağı Beşiktaş derbisinden önce Alanyaspor'u 2-0 yenerek moral bulduğunun aktarıldığı haber "*Derbiye aslan gibi gidiyor*" başlığı kullanılmıştır.

"Maç öncesi Cimboma büyük şok" başlığı ile verilen haberde Galatasaray'ın Alanyaspor derbisinden önce ön libero mevkiinde oynaması beklenen futbolcular Denayer ile

Tolga'nın maç öncesi geçirdikleri sakatlıkları sonucunda iki futbolcudan maçta faydalanılmadığı aktarılmıştır.

Galatasaray-Alanyaspor maçında Alanyasporlu Tzavellas'ın Galatasaraylı Maicon'a yaptığı sert faul sonrasında yedek kulübesinin karıştığı belirtilen haberde "Maicon'un eşinden 'kafa kesme' hareketi" başlığı kullanılmıştır. Sayfada Maicon'un eşinin tribünde kafa kesme hareketini yaptığı andaki görüntüsünün olduğu fotoğraf paylaşılmıştır. Haberde ayrıca Maicon'a yapılan sert faule eşi Ursula'nın sinirlenerek ve Yunan oyuncu Tzavellas'a doğru kafa kesme hareketini yaptığı görüntülerin sosyal medyada ses getirdiği belirtilmiştir. Twitter kullanıcıları arasında Ursula'nın hareketini destekleyen çok sayıda #Ursula ve #UrsulaYenge etiketleri ile paylaşımlar yapılmıştır.

Resim 33. Hürriyet Gazetesi 26 Kasım 2017: Ursula Kafa Kesme Hareketi

27 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

Fenerbahçe'nin Antalyaspor'u 1-0 yendiği maçın ardından "1,2,3 Yeter! Bu kez Fener" manşetinin yanında Fenerbahçe'nin Antalyaspor ile son oynadığı 3 maçı kaybettiğine vurgu yapılırken bu duruma "Sarı-Lacivertliler, dün gece buna isyan etti!" ifadeleri de kullanılmıştır.

“Öztürk: Hakem inceden çalıştı” başlığı ile Antalyaspor Fenerbahçe maçı sonrası Antalyaspor Başkanı Ali Şafak Öztürk’ün “Golden sonra oyun soğutarak geçti. Hakem de biraz inceden çalıştı. Büyük hatası olmadı ama ince oluyor ya, öyle!” ifadeleri aktarılmıştır.

“Bursaspor Gümbür Gümbür” başlığı ile Karabükspor’u 2-1 yenip yenilmezlik serisini 6 maça çıkararak Bursaspor’un başarısından bahsedilmiştir.

“Kasımpaşa Konya’yı yaktı!” başlığı son dakika golü ile 2-1’lik galibiyete ulaşan Kasımpaşa’nın galibiyetine vurgu yapılmıştır.

Sakatlığına rağmen maske ile Beşiktaş maçında oynamak isteyen ve ameliyat olmayı bu yüzden reddeden Galatasaraylı Serdar Aziz’in durumu için “Kırık Dökük Ama Pes Etmiyor” başlığı kullanılmıştır.

27 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde;

“Bazı futbolcular dikkatli olsun” başlığıyla verilen haberde Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş’in Malatyaspor maçında kaybedilen puana kızdığı, beklentilerin altında kalan oyunculara “Çok fazla puan kaybettik. Bazı oyuncular istediğim düzeyde değil, dikkat etsinler” sözleriyle gözdağı verdiği aktarılmıştır.

Galatasaraylı futbolcu Martin Linnes’in 5-1 kaybedilen Başakşehir maçından sonra 2-0 kazanılan Alanyaspor karşılaşması ardından “Hafta içi acı çektik ama kazanmayı bildik. Beşiktaş’ı da yeneceğiz” sözlerinin verildiği haberde “Acı çektik kazandık. Beşiktaş’ı da yeneceğiz” başlığı kullanılmıştır.

“Fenerbahçe Van Persie’ye kalabilir!” başlıklı haberde cezalı ve sakat oyuncuların yokluğunda hazır halde olmayan Van Persie’nin durumuna göre oynayabileceği aktarılmıştır.

28 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde yayımlanan “Futbol Konseyi” yazı dizisinde “Güneş kulübeyi yok etti” başlığının kullanıldığı bir diğer haberinde ise “Güneş, 13-14 oyuncuyla hem Şampiyonlar Ligi hem de Süper Lig’i bir arada götürmeye kaktı. Kerim ve Ömer’i gönderdi. Aras’ı hiç kullanmadı. Bu sezon da Orkan’a süre vermedi. Ermenistan milli takımında oynayan Aras, Malatya’da oynayamaz mıydı?” ifadeleriyle Beşiktaş Teknik Direktörü Şenol Güneş’in kadro tercihleri eleştirilmiştir.

28 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde “Önce oynattılar sonra kadro dışı bıraktılar: Böylesi görülmedi” başlığı altında “Malatya’da üst üste verilen sözlerin tutulmadığını gerekçe gösterip yönetimin talep ettiği toplantıya, ‘artık yalanlarınızı dinlemek istemiyorum’ diyerek katılmayan Yalçın Ayhan için maçtan önce kadro dışı kararı alındı. Ancak karar maçtan sonra tebliğ edildi” şeklinde bilgiler aktarılmıştır. Haber skandal olarak değerlendirilirken içeriğinde ise takıma sürekli kaptan Yalçın Ayhan üzerinden sözlerin verildiği ancak yerine getirilmediği, bunun yanı sıra yabancı oyuncuların ödemeleri yapılırken yerlilere yapılmadığı oyuncuların bunun üzerine “İsyan bayrağını açıp Beşiktaş maçının son idmanına çıkmadığı” ve Başkan Adil Gevrek’in de oyuncuları ikna etmek için kaptan Yalçın ile konuşmak istediği bilgileri aktarılmıştır.

29 Kasım tarihli Hürriyet gazetesinde Trabzonspor Teknik Direktörü Rıza Çalimbay’ın futbolcularına mesaj gönderdiğinin aktarıldığı haberde “Takımda sorun istemiyorum” başlığı kullanılırken Çalimbay’ın “Trabzon’a geldiğimde saha içi ve dışında sorunlar vardı. Benim bulunduğum yerde sorun istemiyorum. Olursa da bunları açık açık söylüyorum” sözleri de paylaşılmıştır.

29 Kasım tarihli Kırmızı Çizgi programda;

Oynanacak olan Beşiktaş Galatasaray maçı öncesi maçı yönetecek olan hakemin kim olacağı tahmin edilirken yorumcu Serdar Ali Çelikler “Türklerin yönetmemesi gerekir. Benim fikrim belli de” kelimelerini kullanarak Türk hakemlerine olan güvensizliğini aktarmıştır.

Antalyaspor’un yabancı oyuncularının çok maliyetli olduğu ancak performans ve fiziksel olarak takıma verimli olmadıklarını belirten Serdar Ali Çelikler “Ondan sonra Ali Şafak Öztürk (Kulüp Başkanı) diyor ki ‘hakemler ince ince doğradı’. E seninkiler kalın kalın yemiş başkan” diyerek eleştiride bulunmuştur.

Galatasaraylı oyuncular Tarık Çamdal ve Latovlevici’nin kendi taraftarları tarafından yuhalanarak tepki toplamaları program yorumcuları tarafından eleştirilmiş ve anlamsız bulunmuştur. Serdar Ali Çelikler;

“Bu Galatasaray seyircisinde bir haller oldu. Latovlevici’yi niye yuhaladılar. Ben anlamadım ne yapmış ki çocuk? Beğenmezsen beğenme ne yapmış ki yani terbiyesizlik yapmış mı? Ya bu adam Galatasaray’ın oyuncusu değil tamam.

E oynuyor mu? Oynuyor. Terbiyesizlik yapıyor mu formaya? Yok. Adamın ne suçu var bunu oynatan da ya da alan da kabahat diyeceksin”

ifadesini kullanırken Mehmet Ayan ise taraftarların protesto haklarını maç oynanırken yapmalarının doğru olmadığını aktarmıştır.

30 Kasım tarihli Fanatik gazetesinde;

“Rodalleğa sahada isyan etsin” başlığı ile verilen haberde kadroya giremediği için teknik heyete tavırlı olduğu aktarılan Rodalleğa için teknik heyetin *“Önce N’Doye kadar profesyonel, Burak kadar istekli olmalı”* görüşünde olduğu belirtilmiştir.

“Sivas’tan Onur’a Ağır Tepki!” başlığıyla verilen haberde Trabzonspor kalecisi Onur Kıvrak’ın Sivasspor maçından sonra;

“Biz tertemiz formamızla sahaya çıktık. Sivasspor cephesinden kötü tezahüratlar vardı. Trabzonspor camiasından kimse alınmadı 2011 yılında bu unutulmasın. Onları Allah’a havale ediyorum” sözlerine tepki olarak *“Onur’un Euro bazında aldığı ücretinin hakkını saha dışında da verme çabasının bir neticesi olsa da sözleri kabul edilemez. Komploya rağmen tutmamış iftiralara bel bağlama ihtiyacı sağlıklı bir zihnin ürünü olamaz”*

şeklinde cevap verilirken şu an Trabzonspor kulübünde kendi hocası olan Rıza Çalimbay’ın da o dönemde Sivasspor’da olduğuna dikkat çekilmiştir.

Twitterda Beşiktaş ile oynayacakları derbi maçının hakeminin Fırat Aydınus olarak açıklanmasının ardından Galatasaray taraftarları tepkili paylaşımlarda bulunmuştur. Twitter üzerinde #fırataydınus etiketli paylaşımlarda *“Çarşı’nın çocuğu Fırat”* ve *“Beşiktaş’ın oğlu Fırat”* benzeri yargılayıcı ifadeler kullanılmıştır.

Resim 34. Twitter: Hakem Fırat Aydınus'a Tepki

4.4.2. Kasım Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi

Milli Takım ile ağustos ayında sözleşmesi feshedilen Teknik Direktör Fatih Terim'in alacağı tazminat için dava açmasının ardından basında mevcut Teknik Direktör Mircea Lucescu'nun ayrılması durumunda tazminat verilmeyeceği bilgileri paylaşılmıştır. Sözleşmesinin fesih sebebinden ötürü tazminat hakkı tartışma konusu olan Fatih Terim'e twitterda taraftarlardan yoğun tepkiler gelmiştir. Fatih Terim'den sonra göreve gelen Milli Takım Teknik Direktörü Mircea Lucescu'ya yönelik eleştiriler basın ve taraftarlar arasında kasım ayı içerisinde de devam etmiştir. Spor basınında çoğunlukla Lucescu'nun istifa etmesinin ya da tazminat verilmeden takımdan gönderilmesi fikirleri hâkim olmuştur.

Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'a yönelik basında çok sert eleştiriler yer almaya bu dönemde de devam edilmiştir. Takımın özellikle önemli karşılaşmalarda başarısız sonuçlar almasıyla uyguladığı sistem eleştirilen Tudor'un kendisine yönelik eleştirilere tepki göstermiştir. Tudor'un tepkilerine yönelik spor kamuoyunda daha ağır eleştiriler

ortaya çıkmıştır. Basında çıkan eleştiriler sonrasında twitter kullanıcıları taraftarın iletilerinde eleştiri şiddetinin daha fazla arttığı görülmüştür.

Galatasaray Kulübünde olduğu gibi Fenerbahçe’de de teknik direktör eleştirileri bu dönemde basında önemli bir yer tutmuştur. Aykut Kocaman’ın oynattığı futbolun ve kapasitesinin yeterli olmadığı yönünde bazı spor yazarları sert eleştirilerde bulunmuşlardır. Yaptığı bir açıklamayı “istifa” olarak yorumlayan spor medyası gündemi olası teknik direktörler üzerinden yeniden kurmuştur. Teknik direktörün ve kulübün devam kararı sonrasında ise Kocaman’a tepkiler daha fazla arttığı görülmüştür.

Ekim ayında oynanan Galatasaray Fenerbahçe maçında taraftarların yaralanmasıyla sonuçlanan olayın faillerinin yakalandığı gazetelerde satır arası haberlerde aktarılmıştır. İncelenen spor programlarında bu olaya ilişkin bir bilgiye rastlanılmamıştır.

Beyaz Futbol programı yorumcularından Rasim Ozan Kütahyalı’nın tüm programlarda kullandığı üslubunu, taraftarların algısında fanatik profil çizerek sempatik gözükme ve reyting kazandırma amacıyla geliştirdiği değerlendirilmektedir. Yayınlanan tüm programlarda bağırarak, argo ve cinsel çağrışımlı konuşmalarda bulunan Kütahyalı 19 Kasım tarihli programda “*Kusturmalı Boşnak s...*” ifadesini kullanmıştır. İrkçi, aşağılayıcı ve cinsel istismar içeren bu söylem sonrasında kamuoyundan sert tepkiler yer almıştır. Özellikle twitterda futbolu takip eden ve etmeyen birçok vatandaştan gelen tepkiler üzerine program yayıncıları tarafından Kütahyalı yorumcu kadrosundan çıkarılmıştır. Ancak toplumu ayırıştıran ve ayırıştırdığı grubu cinsel yönden aşağılayan bu söyleme, yayın esnasında program ekibi tarafından tepki gösterilmediği, kamuoyu tepkilerinden sonra Kütahyalı hakkında yaptırım yapıldığı görülmüştür.

Yorumcu Sinan Engin’in programda sosyal medya üzerinden yaptığı anketlerde kendi fikrini dayatan sonuçları almak adına taraftarları yönlendirici söylemler kullandığı görülmektedir. Fenerbahçe futbol takımının kadrosunun yetersizliğini sorduğu ankette “yeterli” seçeneğinin fazla oylanması sonucunda bu oyları diğer takım taraftarlarının bilinçli olarak verdiği açıklamalarını yapmış kendi görüşü olan Fenerbahçe kadrosunun yetersizliğini tekrar vurgulamıştır.

4.5. Aralık 2017 Dönemi Medyada Gerçekleşen Şiddet Olayları ve Çağrışımları

4.5.1. Aralık Ayı Dönemi Olayları

- Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'a Yönelik Eleştiriler ve İstifa Süreci:

1 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde, gazete muhbirlerinden Ali Naci Küçük'ün Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek ile yaptığı özel röportaj haberinde puan kayıpları sonrası eleştirilen Teknik Direktörleri Igor Tudor'a başkanın sahip çıkıp destek olduğu aktarılan haber *"Tudor 6 puan fark atmış daha ne yapsın!"* başlığıyla verilmiştir. Haberde Tudor'a yapılan eleştiriler için başkanın;

"Sezon başında bu farkı yakalayacağımız söylense herkes büyük başarı diye alkışlardı. Futbolcularımızdan da hocamızdan da memnunuz. Yönetimimiz firesiz olarak sayın Tudor'u destekliyor. Kimse aksi yönde algı yaratıp Galatasaray'a zarar vermeye kalkmasın. Hep Tudor konuşuluyor. 'o maç kaybedilirse ne olur, bu maç kaybedilirse ne olur, ne yaşanır' gibi konular gündemde tutuluyor. Bunun tek sebebi planlı yapılan Galatasaray düşmanlığıdır"

sözleri iletilmiştir.

1 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında gazete haberlerinin paylaşıldığı bölümde sunucu Erbatur Ergenekon'un *"Igor Tudor'un biraz, taktiklerine bakalım nasıl yazmış gazeteler"* sözü üzerine yorumcu Mehmet Ayan gülererek *"Var mıymış?"* diye ironi yapmıştır. Gazetelerde yer alan *"Igor'un imha planı"* başlığına ise yorumcular gülererek tepki göstermiştir.

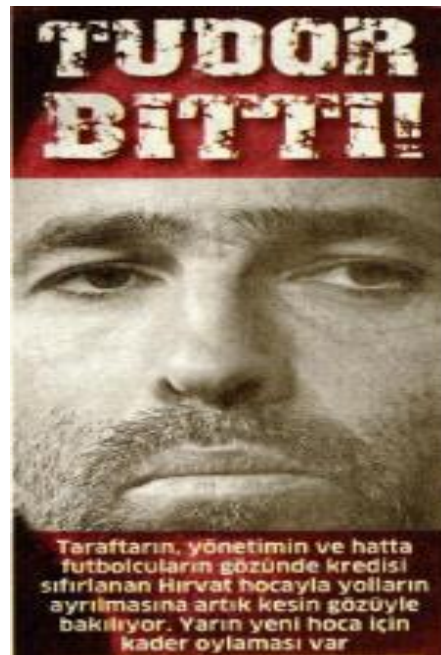
3 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde Beşiktaş'a 3-0'lık skorla yenilen Galatasaray'da taraftarların yenilginin ardından tesislere gelerek Teknik Direktör Igor Tudor aleyhine yaptıkları protesto *"Fatih Terim'li protesto!"* başlığıyla verilmiştir. Haberde *"Fatih Terim'i getirin canımızı verelim" diyen taraftarlar, Florya'nın duvarlarına Fatih Terim'in fotoğraflarını yapıştırdı"* ifadeleri kullanılmıştır.

3 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde 3-0 Beşiktaş'ın kazandığı Beşiktaş- Galatasaray derbisinin ardından *"Kartal böyle pençeler"* manşeti kullanılırken, haberin detaylarında Beşiktaş'ın Galatasaray'ı sahadan sildiği, Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'un takımın başında çıktığı 8. büyük maçtan da mağlup ayrıldığı bilgileri ile Beşiktaşlı futbolcu Oğuzhan Özyakup'un maç sonu *"6-0 kazanabilirdik"* yorumunu da aktarmıştır.

4 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Ali Naci Küçük imzalı haberde Galatasaraylı futbolcuların Teknik Direktör Tudor için futbolcuların ağzıyla kullanılan “*Tudor bizi ateşe attı*” sözü başlıkta verilmiştir. Haberde futbolcuların alınan kötü sonuçlardan sonra faturanın Teknik Direktör Tudor tarafından kendilerine kesilmesinden rahatsız oldukları iletilmiştir.

4 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde siyah beyaz tonlarda Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’un üzgün bakışlı yüzünün yansıtıldığı fotoğrafın üstünde “*Tudor Bitti!*” başlığıyla verilen haberde “*Taraftarın, yönetimin ve hatta futbolcuların gözünde kredisi sıfırlanan Hırvat hocayla yolların ayrılmasına artık kesin gözüyle bakılıyor. Yarın yeni hoca için kader oylaması var*” ifadeleri kullanılmıştır. Haberin iç sayfalardaki detaylarının yer aldığı kısımda ise sarı kırmızı renkteki alev efektli büyük puntolarla kullanılarak yazılan “*Bitti!*” başlığı yer almıştır. Tudor’un taraftarın gözünde kredisinin sıfırlandığı yinelenmiş, futbolcular yenilgiden sonra kendilerini öne atan hocalarına tepkili olduğu ve artık kendisine destek olan kulüp başkanının da onunla çalışmak istemediği belirtilmiştir. Tudor hakkında son kararın yönetim toplantısında verileceği de aktarılmıştır.

Resim 35. Fanatik Gazetesi 4 Aralık 2017: “Tudor Bitti”

6 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde “Galatasaray Yönetim Kurulu’ndan sürpriz çıktı: Tudor” manşetinin alt metninde “Galatasaray yönetiminin gönderilmesini beklediği Igor Tudor’a yönetim yine sahip çıktı. Sarı-Kırmızılı camia; dün yönetimini toplayan Başkan’dan ‘Fatih Terim’ ismini açıklamasını beklerken; Özbek noktayı koydu: Sezon sonuna kadar Tudor ile devam” ifadeleri aktarılmıştır. Haberin devamında taraftarların eski teknik direktörlerden Fatih Terim’in evine kadar gidip “Galatasaray’ı kurtar” dedikleri ve Tudor ile devam kararının da başkan için risk olduğu yorumlarına yer verilmiştir.

6 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Yorumcu Mehmet Ayan’ın “Galatasaray çalıştırıcısı, çalıştırıcı olmanın kendine verdiği yetersizlikle 46’dan sonra oyun planı geliştiremedi” diyerek Igor Tudor’u eleştirmiştir. Ayan ayrıca Tudor’u savunan ve onunla devam edeceklerini açıklayan Galatasaray Başkanı Dursun Özbek için artık Tudor’un tartışmalarını bitirdiğini ve kendisini ortaya hedef olarak koyduğunu belirtmiştir.

İzleyicilerden gelen “Tüm spor programlarının yüzde 85, yüzde 90’ı arasında Dursun Özbek ve Tudor’u gönderilmesi için planlama yapılıyor” şeklindeki yorumun üzerinde yorumcu Mehmet Ayan imalı bir şekilde “İşte gerçeği itiraf ediyoruz. Birtakım mihraklar başta Kırmızı Çizgi olmak üzere pek çok spor programını gerek maddi gerek manevi çıkar ilişkileri nedeniyle manipüle ediyorlar haberleri speküle ediyorlar ve hepimizi yönlendiriyorlar itiraf ediyoruz. Ve oh be nihayet üzerimizden yük kalktı” diyerek tepki göstermiştir.

7 Aralık tarihli Fotomaç gazetesi Galatasaray sayfasında “Fark yeniden açılacak” manşetiyle verilen haberde eleştirilen Teknik Direktör Tudor için “Taraftarlar ve yorumcular topa tutsa da Tudor kendinden emin” ifadesi de yer alırken Teknik Direktör Igor Tudor’un Kulüp Başkanı Dursun Özbek ile yapmış olduğu toplantıda bu ifadeleri kullandığından bahsedilmiştir. Tudor’un rakip takımların puan kaybedip kendilerinin kazanarak puan farkını açacaklarını tahmin ettiğinin belirtildiği haberde “Kâhin gibi konuştu” alt başlığı yer almıştır.

9 Aralık tarihli Beyaz Futbol programında Akhisar Belediyespor Teknik Direktörü Okan Buruk’un Galatasaray maçından sonra ekrana getirilirken röportajında Buruk;

“Oyun istediğimiz gibi gidince belki hakemin olayın içine müdahil olma isteği doğdu ben buna inanıyorum çünkü bütün maç boyunca verdiği kararlarda da bunu gösterdi ama bu oyunu nasıl bozabilirim diye düşündü ve bir oyuncuyu kırmızı kartla dışarıda bıraktı. Ben bunun büyük bir haksızlık olduğunu düşünüyorum hem Miguel Lopez’e hem Akhisar Belediyespor’a hem Türk Futboluna büyük bir haksızlık olduğunu düşünüyorum. Ben hep yabancı hakemler maç yönetsin dediğimde hakemler kızıyor ama bu tür hakemler maç yönetecekse tabi ki yabancı hakemler gelsin. Çünkü seyirciden korkmayacaksın 3 tane seyirci bağırdığında eli ayağı birbirine karışan hakemin Türk futbolunda yerinin olmaması gerekiyor. Ayrıca yan taraftaki kulübenin bana yaptıklarını görseniz maçın başından itibaren bana doğru konuşmaya başladı Igor Tudor. Yani bu kadar vasıfsız bir insan Galatasaray kulübesinde duruyorsa gerçekten bundan utanç duyuyorum ben eski Galatasaraylı futbolcu olarak. Adil bir ortamda yarışmıyoruz”

şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Paylaşılan görüntülerin ardından Akhisar Belediyespor Teknik Direktörü Okan Buruk’a yönelik Igor Tudor’un maç içinde sık sık sözlü tacizde bulunduğu bilgisi Sinan Engin tarafından aktarılmıştır. Engin, Tudor’un taraftara şirin gözükme adına hakemlere itiraz eden Buruk’a müdahale ettiği yorumunu yapmıştır.

10 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Akhisar Belediyespor Teknik Direktörü Okan Buruk’un Galatasaray ile oynanan maçtan sonra tepkilerinin aktarıldığı haberde kırmızı zeminli metin kutusu içerisinde *“Okan Buruk maçta tartıştığı Hırvat teknik adamı yerden yere vurdu”* şeklindeki ifadenin yanı sıra *“Tudor 2. sınıf hoca”* başlığı kullanılmıştır. Haberde ayrıca Buruk’un *“Bu kadar vasıfsız bir adam Galatasaray kulübesinde duruyorsa, eski bir Galatasaraylı olarak utanç duyuyorum. Böyle hakemlerin olduğu bir ortamda bulunduğum için çok utanıyorum. Üç tane seyirci bağırdığında eli ayağına dolaşan hakemler Türk Futbolunda olmamalı. Maçları yabancı hakemler yönetsin”* sözlerine yer verilirken Tudor ile Buruk’un maç esnasında tartıştığı bir görüntünün üzerindeki yazıda ise Okan Buruk’un maçta tartıştığı Igor Tudor’un maç sonunda elini sıkmadığı bilgisi iletilmiştir.

Resim 36. Hürriyet Gazetesi 10 Aralık 2017: “Tudor 2. Sınıf Hoca”

OKAN BURUK MAÇTA TARTIŞTIĞI HIRVAT TEKNİK ADAMI YERDEN YERE VURDU

TUDOR

'Bu kadar vasıfsız bir insan Galatasaray kulübesinde duruyorsa, eski bir Galatasaraylı olarak utanç duyuyorum'

2. SINIF HOCA

'BÖYLE 2. SINIF HOCALAR NASIL BURALARDA ÇALIŞIYOR YA!'

Akhisar'ın teknik patronu hakem için de ağır konuştu: "Böyle hakemlerin olduğu bir ortamda bulunduğum için çok utanıyorum. Üç tane seyirci bağırınca eli ayağına dolayan hakemler Türk futbolunda olmamalı."

KARSILASMA sırasında Galatasaraylı meslektaş Igor Tudor ile tartışan ve bunun sonucunda hakem tarafından tribüne gönderilen Telekom Mobilya Akhisarspor'un teknik patronu Okan Buruk, maç sonrasında Hırvat hoca ve hakem Ümit Östürek aleyhinde çok ağır eleştirilerde bulundu. Tudor'un Galatasaray'da teknik direktör olmasının önemine yandığını ifade eden Buruk, "Yedek kulübesinde maç boyunca yandığımı anlıyorsam, Tudor maç boyu bana konuştu. Bu kadar vasıfsız bir insanın Galatasaray kulübesinde oturmasından eski bir G.Saraylı olarak utanç duyuyorum. Bevanım bana bir şeyler söylüyor. Böyle ikinci sınıf hocalar nasıl buralarda çalışıyor ya! Kendi işine bakınca" diye konuştu.

OKAN BURUK maçta tartıştığı Tudor'un karıştığı sonucu tartıştığı elini sıkmadı.

SÜPER LİG PUAN DURUMU		1	2	3	4	5
1.	BEŞİKTAŞ	18	10	2	3	35
2.	F. KARAGÜZHER	14	9	3	2	25
3.	FENİÇE	10	8	5	2	19
4.	ÖZTEPE	10	8	3	4	28
5.	BAŞAKIRŞAY	14	7	5	2	22
6.	BAĞCISIZ	14	7	5	2	16
7.	TAKSİM	10	7	4	4	21
8.	ELİSİR	10	7	3	5	22
9.	G. M. AK-ESAR	10	5	4	6	20
10.	D. G. SAKS	14	6	1	7	19
11.	KARAYAKA	10	5	3	7	24
12.	A. A. AKIN	14	5	2	7	26
13.	E. N. İNALATIK	10	4	7	10	20
14.	AK-İNYAS	10	3	5	7	19
15.	GENÇLERBİRLİĞİ	10	3	3	9	19
16.	DEĞİRMENLİ	14	3	2	9	27

10 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

“*Bunun adı çılgınlık*” şeklindeki manşet ile verilen haberde Galatasaray-Akhisar Belediyespor maçının ilk yarısının sonunda 2-0 geride olan Galatasaray taraftarlarının “*Yönetim İstifa, Tudor İstifa*” tezahüratlarını yaptıkları ancak maç sonunun Galatasaray lehine 4-2 bitmesi ile “*Şampiyon Cim Bom*” sloganlarının atıldığı aktarılmıştır.

Yazar Mehmet Demirkol'un maçı yorumladığı yazı “*Şölen ve isyan*” başlığıyla verilirken kırmızı zeminde bir metin kutusu içerisinde “*Muslera'nın yan top depresyonu sürüyor. Gomis kırmızı görmese 4'ten de fazlası olurdu. Kafa karışıklığı devam ediyor. Coşkuyla şahane bir 2. yarı geçirirken en çok duyulan tezahürat 'Yönetim ve Tudor istifaydı'* yorumu da paylaşılmıştır.

Kırmızı zemin üzerinde “*Buruk: Vasıfsız Tudor!*” başlıklı yazıda “*Genç teknik adam, tribüne gönderildiği maçın ardından adeta patladı. Buruk, 'Bu kadar vasıfsız bir insan, Galatasaray kulübesinde oturuyorsa bundan utanç duyuyorum. Tudor maç boyunca döndü ve bana doğru konuştu' dedi*” sözleri aktarılmıştır.

11 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Akhisar Belediyespor Teknik Direktörü ve Galatasaray eski futbolcusu Okan Buruk'un Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor için yapmış olduğu “*Vasıfsız bir hoca*” açıklamalarının ardından “*Galatasaray'dan Okan Buruk'a büyük tepki: Haddini bil!*” başlığı altında aktarılan haberde Galatasaray Yöneticisi Burçin Aslan'ın sosyal medya hesabından yaptığı “*Zamanında takım arkadaşlarının emeklerine saygısızlık etmiş birinin bugün rakip meslektaşına saygı*

duymasını beklemesek de, haddini bilmesini bekleriz. Bilmiyorsa sonuçta herkes hakkettiğini bulur. Yollarımızın tekrar kesişmemesi dileğiyle” paylaşımına yer verilmiştir.

12 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray Akhisar Belediyespor maçı sonrasında Teknik Direktörler Okan Buruk ve Igor Tudor arasında yaşanan gerilim, spor yazarları; Uğur Meleke, Mehmet Y.Yılmaz, Mehmet Arslan ve Uğur Vardar’dan oluşan Hürriyet Futbol Konseyi tarafından mercek altına alınmıştır. *“Buruk, Tudor’un koltuğunu istiyor”* başlığıyla verilen haberde yazarlar *“Igor Tudor’un teknik direktörlüğü tartışan Okan Buruk, kendisi hangi başarıya imza atmış?”* Şeklinde eleştiride bulunurken *“Eleştirme hakkına herkes gibi o da sahip ama hakaret etmesi kabul edilemez. Bu açıklamalarla Okan Buruk aslında bize şunu söylüyor: ‘Igor Tudor’un koltuğunu bana verin’”* yorumlarını yapmışlar ve ayrıca Igor Tudor ve Okan Buruk’un fotoğrafları altında kırmızı zeminde yayımlanan metin kutusunda maç sonunda Okan Buruk’un kendisinin elini sıkamak isteyen Tudor’a karşılık vermeyip onun için *“Vasıfsız, ikinci sınıf, Galatasaray’ın başında ne işi var”* demeci paylaşılmıştır.

12 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde *“Şampiyonluk Kavgası!”* manşetiyle verilen haberde Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’un son oynanan maçta Akhisar Belediyespor Teknik Direktörü Okan Buruk ile yaşadığı gerilimden yola çıkarak daha önceki maçlarda; Aykut Kocaman, Şenol Güneş, Abdullah Avcı ile yaşadığı saha içindeki tartışmaların şampiyonluk hırısından ötürü gerçekleştiği ve maç sonlarında gerilim yaşadığı teknik adamların gönlünü aldığı ve Tudor’un futbolculuk kariyerinde de 6 kırmızı kart gören agresif bir yapısı olduğundan bahsedilmiştir.

13 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde *“Okan Buruk Tudor’dan özür diledi”* başlığıyla verilen haberde Galatasaray ile oynadıkları maç sonrasında Tudor ile tartışıp eleştiride bulunan Akhisar Belediyespor Teknik Direktörü Okan Buruk’un;

“Öncelikle Galatasaray kulübünden de özür dilemek istiyorum. Onun başındaki Teknik Direktör için söylediklerim için de özür diliyorum. Maçın heyecanıyla yaşadığımız şeyler oldu. Bize orada ne kadar kötü davranırsa davranırsın ne kadar yanlış hareket yaparsa yapsın sonuçta Galatasaray’ın teknik direktörü. O makama saygısızlık yapmak istemem” şeklindeki ifadeleri aktarılmıştır.

13 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

“Okan özür diledi” notuyla verilen haberde Galatasaray maçı sonrası yapmış olduğu açıklamalar için “*Haklı olduğum bir olayda, sinir sisteminin bozulduğu ortamda yaptığım açıklamalar için Galatasaray Kulübü, camiası ve hocasından özür diliyorum*” şeklinde yapmış olduğu açıklama aktarılmıştır.

Galatasaray’ın Türkiye Kupasında oynadığı Sivas Belediyespor maçından sonra basın mensuplarının kendisi hakkında yapmış olduğu yoruma ilişkin Tudor’un verdiği yanıtı “*Okan Buruk’a yorum yok*” alt başlığıyla aktarılırken Hırvat teknik adam, Akhisar maçının ardından kendisi hakkında, “*Vasıfsız, 2.sınıf antrenör*” gibi sert ifadeler kullanan ve özür dileyen Okan Buruk hakkında ise “*Yorum yapmayacağını dile getirdi*” ifadesi paylaşılmıştır.

“*Ergün’den Buruk’a tepki*” başlığı altında ise;

“Galatasaray Futbol Direktörü Cenk Ergün, Okan Buruk’un Tudor için sarf ettiği sözlere tepki gösterdi. Ergün, Sivas Belediye mücadelesi sonrası konuyla ilgili şunları söyledi: ‘Tudor’dan ben rica ettim. Okan Buruk hakkında yorum yapmaması için. Galatasaray armasıyla mücadele veren bizim için çok değerlidir. Onlara zarar verilmeye çalışılması, bizim izin vermeyeceğimiz bir şey. En iyi Okan’ın bilmesi lazım. Okan da burada yetişti, unuttu herhalde. Ne içimizden biri ne dışımızdan biri, teknik direktörümüz hakkında böyle konuşamaz”

ifadeleri yer almıştır.

13 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Yorumcu Serdar Ali Çelikler Tudor’un takım lider olmasına rağmen çok eleştirildiğini ve taraftarların da memnuniyetsiz olduğunu belirtmiştir.

Akhisar Belediyespor Teknik Direktörü Okan Buruk’un Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor’a yönelik söylemleri için yorumcu Mehmet Ayan “*Tudor’un ben de Galatasaray Teknik Direktörü olduğumu düşünmüyorum ama Okan Hoca’nın yaptığı yenilir, yutulur bir şey mi? Çok ayıp bir şey ya*” diyerek tepki göstermiştir.

14 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek’in Teknik Direktör Igor Tudor ile tartışan Okan Buruk için sarf ettiği “*Okan bu yolla Galatasaray’a Hoca olamaz*” sözünün başlık olarak kullanıldığı haberde başkanın “*Tudor elini uzatıyor, Okan itiyor. Günler sonra özür diliyor. Çok geç!*” sözlerine de yer verilmiştir.

17 Aralık tarihli Beyaz Futbol programında Galatasaray'ın Yeni Malatyaspor'a 2-1 kaybettiği maçın ardından Teknik Direktör Igor Tudor'un basın toplantısı ekrana getirilmiştir. Toplantıda muhabirler tarafından “*Tudor istifa*” tezahüratlarına tepki olarak tribüne doğru yapmış olduğu el hareketi sorulduğunda, haberin kaynağının sosyal medya olmasına işaret eden Tudor cevap olarak “*Sen sosyal medyaya inanmaya devam et*” sözlerini saf etmiştir. Sunucu Ertem Şener ise Tudor'un Galatasaray'a gelişinde sosyal medyanın etkili olduğunu hatırlatarak “*Seni sosyal medyada Galatasaraylı taraftarlar getirdi*” sözlerini kullanmıştır. Sinan Engin ise Tudor'un Galatasaray'da olmasını bir lütf olarak değerlendirirken, Galatasaray taraftarı için “*Bunu siz getirdiniz, öldünüz bittiniz Tudor için*” diye yorumda bulunmuştur.

Galatasaray'ın Yeni Malatyaspor'a 2-1 kaybettiği maçın ardından sunucu Ertem Şener'in Teknik Direktör Igor Tudor'un görevine son verileceği duyumunun alındığını belirtmesi üzerine yorumcu Ahmet Çakar “*Sayın Dursun Özbek ve yönetimi yüreğiniz yetiyorsa, maçanız yiyorsa ayırmayın da göreyim*” derken sunucu Ertem Şener'in Galatasaray'ın tesislerinin bulunduğu Florya'da taraftarların gerçekleştirebileceği olaylara önlem olarak zırhlı TOMA polis araçlarının bulunduğu bilgisini vermiştir. Çakar “*Dursun Özbek kupadan çok TOMA gördü*” sözlerini söylemiştir. Yorumcu Abdülkerim Durmaz Tudor'un takımdan gönderilmesi haberlerine alaycı bir yaklaşım ile “*İyiydik böyle*” şeklinde yorum yapmıştır. Programda Galatasaraylı yönetici Alper Narman'ın Fatih Terim'in gelmesini istemediği ve Teknik Direktör Igor Tudor'un kalmasını istediği bilgisinin verilmesi üzerine Çakar yönetici Narman'ın da Tudor ile birlikte takımdan gitmesi gerektiğini söylemiştir. Yayın devam ederken “*Galatasaray'da Igor Tudor kovuldu iddiası*” alt yazısı ve anonsu yapılmış havaalanında takımı bekleyen öfkeli taraftarların Kulüp Başkanı Dursun Özbek'in uçaktan inmesini bekleyen özel şoförüne sözlü saldırıda bulunduğu ve sosyal medyada örgütlenerek Florya'daki tesislerde toplanılacağı bilgisi aktarılmıştır. Havaalanına canlı bağlantı yapılarak takımı protesto eden taraftarların görüntüleri verilmiştir. Takım havaalanına gelince taraftarların protestosuna karşılık yumruk işareti yapan ve otobüse geçen Igor Tudor için muhabir “*Yumruk işareti yaptı... evet gülümsüyor gördüğünüz gibi... ayak ayak üstüne atmış durumda*” şeklinde sözler kullanmıştır. Sunucu Ertem Şener ise sosyal medyadan taraftarların “*Neden otobüse ilk Tudor ile Cenk Ergün giriyor. Fatih Terim olsa öne futbolcuları bindirirdi*” şeklinde gönderilerinin olduğunu belirtmiştir.

Muhabir Devrim Zengi telefon bağlantısı yaparak Teknik Direktör Igor Tudor ile futbolcu Maicon'un kavga ettiğini, futbolcuların Tudor'u hiç sevmediğini belirtmiştir. Zengi bu bilgiyi takımdaki futbolculardan birinden edindiğini fakat futbolcunun kimliğini açıklayamayacağını söylemiştir. Programda Teknik Direktör Tudor için instagram hesabında “Go home Tudor” (evine dön Tudor) şeklindeki bir paylaşımı futbolcu Maicon'un eşi Ursula'nın beğendiği belirtilmiş ve paylaşım ekrana getirilmiştir.

Resim 37. Beyaz Futbol Programı 17 Aralık 2017: Go Home Tudor Paylaşımı

Yorumcu Sinan Engin Galatasaray takımı ligde 6 puan öndeyken eleştirildiğini söylemiştir. Başkan Dursun Özbek için de “*Hemen kurtul, yardımcılarla devam et... getir Fatih Terim'i kurtul*” diyerek Tudor'un gönderilmesi tavsiyesinde bulunmuştur.

Sosyal medya Vole hesabından yapılan ankette “*Sizce suçlu kim?*” sorusu sorularak Galatasaray'ın içinde bulunduğu durumun sorumlusu olarak kulüp başkanı ile teknik direktör arasında sorgulama yapılmıştır.

Yorumcu Ahmet Çakar'ın Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor'un röportajında “*Türkiye'de iki popüler şey var sistem ve Tudor istifa. Siz Türklerin futbola bakış açısı bu*” sözlerindeki “*Siz Türkler*” ifadesine tepki olarak twitter üzerinden yayınladığı tweeti

paylaşmıştır. Tweette “*Lan Tudor ‘siz Türkler’ lafını hiç sevmedim unutma ki aç karnını o Türkler doyuruyor*” sözlerini kullanan Çakar’ın bu tweeti için sunucu Ertem Şener, taraftarın ortak sesi olduğu yorumunda bulunmuştur. Çakar Tudor’un kullandığı ifadeyi “*Küstahlık*” olarak değerlendirmiştir. Tudor kullanmış olduğu “*Siz Türkler*” sözünde herhangi bir küstahlık ve küçümsemek maksadının olmadığını futbola yaklaşımı eleştirdiğini açıklamış ve bu açıklama da programda paylaşılmıştır. Yorumcu Abdülkerim Durmaz ise bu açıklamaya da “*Haklısın kardeşim, biz Türkler sizin gibi gavurları alırsız başımızın üstünde taşırsız dolar milyoneri yaparsız ve sizler bizim gibi Türkleri böyle aşşğılırsınız. Sen kimsin, sanki Hırvatistan’da herkes futbol uzmanı*” şeklinde tepki göstermiştir.

Programda Galatasaray yönetiminde teknik direktörlüğe Fatih Terim’in getirilmesi konusunda görüş ayrılıklarının olduğu belirtilmiştir. Yorumculardan Ahmet Çakar ile sunucu Ertem Şener Fatih Terim’in gelmesini istemedikleri iddia edilen yöneticileri eleştirmişlerdir.

Yorumcu Sinan Engin Galatasaray Başkanı Dursun Özbek’in Igor Tudor’u Karabükspor’u çalıştırırken etik olmayan bir şekilde sezon ortasında aldığına dikkat çekerek “*Başkasının mutsuzluğu sizi mutlu etmez*” deyimini kullanmıştır.

18 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde sezon başından bu yana çok eleştiri alan ve Teknik Direktör Tudor ile yollarını ayıran Galatasaray’ın Başkanı Dursun Özbek’in “*Tudor yetmez yönetim de değışmeli*” sözü başlık olarak kullanılırken Dursun Özbek’in, “*Sadece Hoca değıl biz de baskı altındayız. Camia içinde ‘nasıl ederiz de bu yönetimi yıpratırız’ diye uğraşanlar var. Mayıs’taki seçimi Ocak’ta yapmak en hayırlısı*” sözleri de aktarılmıştır. Haberde Teknik Direktör Tudor için verilen sözleşme fesih kararı da “*Kalemi sabaha karşı kırıldı*” başlığı ve “*Galatasaray Başkanı Yeni Malatyaspor maçı sonrası istifaya çağrılan Tudor için sakin kafayla karar vermek istiyordu. Ancak, yöneticilerden ve camiadan gelen, ‘onunla daha fazla yola devam etmemeliyiz’ baskıları üzerine dün sabaha karşı görevine son verme kararı aldı*” ifadeleri kullanılmıştır.

18 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde “*Hırvat teknik adamdan Malatya yenilgisi şok çıkış: Tudor İstifa!*” başlığıyla verilen haberde maç sonrası Tudor’un;

“Bütün hayatım baskı. Türkiye’de iki popüler şey var, birincisi: Tudor İstifa! İkincisi: Sistem. Bu mağlubiyeti de sisteme dayandıracaklar. Sistemden

dolayı kaybettiğimiz konuşulunca herkes mutlu oluyor. Türkiye'nin futbola bakış açısı bu! Ben de hata yapabilirim. Oyuncular da. Alınan kötü sonuçlara hepimiz ortağız. Benim alışkın olmadığım anlayış, Galatasaray kaybettiğinde direkt hedef hoca gösteriliyor”

sözleri aktarılmıştır.

“İmparator Fatih Terim” başlığı altındaki haberde ise Tudor’un maç esnasında olduğu gibi havaalanında da istifa tezahüratlarına eliyle ‘tamam’ işaretini yaptığı aktarılmıştır. Kulüp tesislerinin bulunduğu Florya’da taraftarların “Yönetim istifa, Tudor istifa ve İmparator Fatih Terim” sloganları ile protesto yaptığı bilgileri verilmiştir.

18 Aralık tarihli Fotomaç gazetesinde Galatasaray’ın 2-1 kaybettiği Yeni Malatyaspor maçının bilgileri “Çöküş” manşetiyle verilirken Teknik Direktör Igor Tudor için “Igor Tudor bugün gönderilecek” ifadeleri kullanılmıştır.

Resim 38. Fotomaç Gazetesi 18 Aralık 2018 “Çöküş”

19 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde yazar Metin Karabaş imzalı araştırma yazısında Galatasaray’dan gönderilen Teknik Direktör Tudor’un analiz edildiği yazıda “Son yılların en şanslıydı” başlığı kullanılmıştır. Haberde Tudor’un takımın başına

geçtiğinde sorun yaşadığı Sneijder ve Bruma'nın, onun isteği doğrultusunda gönderildiği, kendi istediği birçok oyuncunun transfer edildiği ancak buna rağmen Avrupa Ligindeki Ostersunds ile ligdeki büyük maçlarda kötü sonuç alındığına vurgu yapılmıştır. Gazetenin 16 Şubat 2017 tarihli *“Ya uçuracak ya batıracak”* başlıklı haberi hatırlatılarak, geçmiş tarihli haberdeki ifadelerle gönderme yaparak *“Yunan gazeteci söylemişti!”* başlığı kullanılmıştır.

20 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde *“Tudor'a göre sorun yokmuş!”* başlığıyla verilen haberde Tudor'un oyuncularıyla yaptığı veda konuşmasında *“Bu sezon şampiyon olacağınıza inanıyorum. Aslında Malatya maçını kazansak halen liderdik ve çok da ters giden bir durum yoktu ama yönetim böyle bir karar aldı. Sizlere başarılar diliyorum”* sözlerini kullandığı ifade edilmiştir.

20 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında Galatasaray'dan gönderilen Teknik Direktör Igor Tudor için Serdar Ali Çelikler *“Yediniz abi adamı bir adam sezon boyunca dördüncü falan olsa ne olurdu acaba?”* derken sunucu Erbatur Ergenekon da *“Ben bu kadar üstüne gidilen hoca hatırlamıyorum”* demiştir. Galatasaray'da Fatih Terim'in teknik direktörlüğe getirilmediği ve Fatih Terim'in boşta olması durumunda yeni gelecek olan teknik direktör için sunucu Erbatur Ergenekon *“Kim gelirse gelsin Tudor'un kaderini yaşar”* ifadesini kullanmıştır. Programda yorumcular Fatih Terim'in kulüpteki etkisini vurgulamıştır.

21 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde *“Tudor: Başarıyla ayrılıyorum”* başlıklı haberde Galatasaray'dan ayrılan Tudor'un havalimanında yaptığı *“Asistanlarım ve çalışanlarımla birlikte elimizden gelenin en iyisini yaptık. Toplamda sadece 2 hafta lider değildik. Yaptığım işlerden memnunum. Türkiye'den huzurla ve başarılı bir şekilde ayrılıyorum. Türkiye futbolu seven bir ülke. Türk futboluna da huzur, mutluluk ve gülümseme diliyorum”* şeklindeki açıklamaları aktarılmıştır.

25 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde Galatasaray'ın Göztepe'yi 3-1 yendiği maçın ardından verilen haberin detaylarının yer aldığı metinde *“1554 gün sonra Galatasaray'a zaferle dönen Fatih Terim, Tudor'un aksine futbolcularını ön plana çıkardı: bu zafer oyuncuların”* ifadeleri kullanılmıştır.

26 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde Galatasaray'ın Fatih Terim ile çıktığı ilk maçtan galip gelmesinin ardından Fatih Terim'in gelişinin etkilerinin incelendiği haber "*Terim Şov*" başlığıyla verilirken "*Galatasaray'da Fatih Terim rüzgârı devam ediyor. 4. Dönemine zaferle başlayan tecrübeli hoca, dün akşamki antrenmanı basına açarken, oyuncularıyla ayak tenisi oynadı, camiaya pozitif mesajlar yolladı*" ifadeleri kullanılmıştır. Çeşitli medya yorumcularının Terim'in ilk maçını değerlendirdiği yorum köşesinde ise Sabah gazetesi yorumcusu Erman Toroğlu'nun "*Tudor'u tartışmak yanlış olur ama dün akşam şu net görüldü ki futbolcular Tudor'u istemiyorlarmış. Onunla bağlantılarını kesmişler. Bir şey daha net gözüktü dün akşam: Yönetimin göndermediği veya gönderemediği Tudor'u futbolcular göndermişler!*" yorumuna yer verilmiştir.

28 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray ile sözleşmesi feshedilen Teknik Direktör Igor Tudor'un kulüpten ayrılmasının ardından kendi performansını yorumladığı haber "*Tudor: Kötü durumda değilim çünkü iyi iş yaptık*" başlığıyla verilmiştir.

28 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde Galatasaray'dan ayrılan Teknik Direktör Igor Tudor'un açıklamalarının yer aldığı haber siyah zemin üzerine büyük sarı kırmızı harflerle "*Terim posterini görünce şaşırırım*" başlığı ve Tudor'un şaşkın yüz ifadesinin olduğu fotoğraf ile verilmiştir. Tudor'un açıklamalarında kaybettikleri Trabzonspor maçından sonra başkanın yanına gelerek kendisine ne olduğunu sorduğunu, bir diğer kaybettikleri Başakşehir maçından sonra takım lider olmasına rağmen taraftarların tesise gelerek mutsuz ve sinirli bir şekilde istifasını istediklerini ve tesiste Terim posterlerinin yapıştırılmış olduğunu görünce şaşırıldığı iletilmiştir. Başkan'ın ayrılık kararını alırken yönetimin baskı altında olduğunu kendisine söylediğini bildiren Tudor'un ayrıca "*Medyanın da büyük bir etkisi olduğu için, ciddi bir baskı var. Hemen kan istiyorlar, kimse analizle, gerçekçi, yaklaşımlarla ilgilenmiyor*" yorumları da aktarılmıştır.

Igor Tudor yönelik en ağır eleştiriler twitterda gerçekleşmiştir. Teknik direktöre yapılan her türlü eleştirilere rağmen destek olan ve sözleşmesini devam ettirme niyetini açıklayan Başkan Dursun Özbek de giderek sertleşen tepkilere maruz kalmıştır. Taraftarların bir kısmı Tudor ile kulüp yönetimi aleyhine de paylaşımlarda bulunmuştur.

Resim 39. Twitter: Tudor ve Özbek'e Tepkiler (1)

Galatasaraylı taraftarların büyük bir kısmı takımın daha iyi bir döneme girebilmesi için Teknik Direktör Tudor'un gönderilmesinin gerekli olduğu yorumlarında bulunurken bazıları ise artık yönetime de güvenmediklerini dile getiren paylaşımlar yapmaktadır. Aralık ayı döneminde #Tudor, #Tudoristifa, #DursunÖzbekİstifa, #Yönetimİstifa etiketleri başta olmak üzere birçok iletide Tudor'un aleyhine paylaşımlar yapılmıştır.

Resim 40. Twitter: Tudor ve Özbek'e Tepkiler (2)

- Beşiktaş Formalı Taraftara Tribünde İzin Verilmemesi:

Galatasaray'ın kendi stadında oynadığı Akhisar Belediyespor maçında üzerinde Galatasaray forması bulunan eşi ve çocuğuyla birlikte ailece maçı izlemeye gelen kadın taraftarın giymiş olduğu Beşiktaş forması görevliler tarafından sakıncalı bulunmuştur. Uyarılan taraftarın giymiş olduğu Beşiktaş forması güvenlik görevlisi tarafından çıkarttırılarak elinden alınmıştır.

9 Aralık tarihli Beyaz Futbol programında sunucu Ertem Şener görüntünün güzel olmasına rağmen yapılan uygulamanın çıkabilecek bir olaya karşılık önlem olduğu için doğru olduğunu dile getirmiştir. Ertem Şener taraftarlar içerisinde fanatizmin şiddete dönüşebileceğine dikkat çekerek *“Biz buna hazır değiliz”* ifadesini kullanmıştır. Kadın bir taraftarın sosyal medya üzerinden *“Biz buna hazır değiliz”* söylemine karşın 40 yıl önce statta olayların olmadığına hatırlatılması üzerine Sinan Engin artık günümüzde fanatizmin ve özellikle kadına şiddetin önlenemez seviyeye geldiğini belirtmiştir.

10 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde *“Beşiktaş formalı taraftara izin yok!”* başlığıyla verilen haberde Galatasaray ile Akhisar Belediyespor maçını izlemek için eşi ve çocuğuyla ailece maçı izlemeye gelen kadın taraftarın kendisinin Beşiktaş forması, eşi ve çocuğunun da Galatasaray formalarıyla tribünde renkli görüntüler oluşturdukları ailenin fotoğrafı ile aktarılırken, *“Stat güvenliğinin söz konusu taraftar ve ailesine gelebilecek tepkiler nedeniyle kadın taraftardan formasını çıkarmasını istedi. Daha sonra da formayı aldı”* ifadelerine yer verilmiştir.

10 Aralık tarihli Fotomaç gazetesinde *“TT Stadı'nda forma skandalı”* başlığıyla verilen haberde *“Son dönemde tribünlerde görmeye başladığımız forma çıkarttırma skandallarına dün Türk Telekom Stadı'nda bir yenisi daha eklendi”* ifadeleriyle Başakşehir Fatih Terim Stadı'ndaki benzer olaya vurgu yapılmıştır.

10 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde *“Galatasaray-Akhisar maçında skandal!”* başlığıyla verilen haberde *“Mücadeleye eşiyile birlikte izlemeye gelen Beşiktaş formalı kadının formasının çıkartılması damgasını vurdu”* ifadeleri kullanılırken Başakşehir Trabzonspor maçındaki benzer olay da hatırlatılmıştır.

- Dursun Özbek'e Yönelik Stadyumda Gerçekleşen Taraftar Tepkileri:

Galatasaray'ın kendi sahasında oynadığı Akhisar Belediyespor maçında Kulüp Başkanı Dursun Özbek'in maçı izlediği locaya taraftarlar tarafından sözlü saldırıda bulunulmuş ve eşi ile birlikte bulunduğu koltuklara bozuk para atılmıştır. Yönetime özellikle Teknik Direktör Tudor'un gönderilmemesinden ötürü yönelik istifa tepkileri stadyumdaki bu olay ile birlikte saldırı düzeyine erişmiştir.

9 Aralık tarihli Beyaz Futbol programında yayın esnasında Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek'in stattaki locasında kavga çıktığı haberi verilmiştir. Verilen habere göre taraftarlar tarafından locaya yabancı madde atılıp sözlü saldırılar olduğu ve locada yönetici eşleri hanımefendiler olmasına rağmen tatsız bir olayın gerçekleştiği bilgisi aktarılmıştır. Taraftarın “Yönetim istifa” ve “İmparator Fatih Terim” şeklinde yoğun tezahüratların yapıldığından da söz edilmiştir.

11 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Akhisar Belediyespor maçı sonrası Galatasaray Başkanı Dursun Özbek'in locasında yaşanan olayın perde arkası notuyla verilen Galatasaray Yöneticisi Alper Narman'ın olayı anlattığı röportaj haber “Başkanın eşine bozuk para atılınca dayanamadım” başlığıyla verilmiştir. Narman'ın;

“Maç biter bitmez stattan ayrılacaktım. Galibiyet nedeniyle tebrik etmek hem de protestolar ve tepkiler nedeniyle başkana moral vermek adına locasına gittim. ‘Başkanım canınızı sıkmayın kazandık ve önemli bir maçı atlattık’ derken tepkiler yerini o anda ağza alınmayacak küfürlere bıraktı. Locada başkanımızın eşi Mesude Hanım da vardı. O anda tribünlere doğru ‘ayıptır, başkanın eşi var küfür etmeyin size yakışmıyor’ dedim. Küfürler devam ederken bu da yetmezmiş gibi locaya bozuk para atıldı. Paralardan biri Mesude Hanımın üzerine gelince dayanamadım. ‘Ayıp’ dedim ‘ayıp utanmıyor musunuz, yakışıyor mu bu size’ diye bağırdım. Ben 45 yaşındayım, 10 yaşından bu yana tribünlerdeyim. Galatasaray taraftarı iki yıldır tepki gösterdi, ‘yönetim istifa’ diye bağırdı sesimiz çıktı mı? Oradaki reaksiyon ve öfkem tribünlerin tepkisi ya da protestosuyla ilgili değildi. Önce küfür sonra locaya atılan bozuk paralaraydı. Biz Türk’üz örf ve adetlerimiz var yaşanan olay bundan ibaret”

açıklamalarına da yer verilmiştir.

14 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Başkan Dursun Özbek'in; Akhisar Belediyespor maçında gerçekleşen protestolar ve bulunduğu locaya yönelik atılan yabancı maddelere yönelik yaptığı eleştirilerin aktarıldığı haberde “Bize ne oluyor Allah aşkına? Nasıl bu

noktaya geldik? Beraber sevinemeyecek miyiz? Beğenmesen de başkana saygı duyacaksınız!” ifadeleri aktarılmıştır.

- Alanyaspor Kayserispor Maçı Sonrasında Yaşanan Arbede:

Alanya’da oynanan ve Kayserispor’un 2-1 kazandığı maçın ardından iki takım futbolcu ve teknik adamlarının sözlü atışmaları kavgaya dönüşmüştür. Güvenlik görevlilerinin müdahalesi ile sonuçlanan kavgada iki takım futbolcu ve teknik heyetinden yaralananlar olmuştur.

5 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde siyah zemindeki metin kutusunun içerisinde “*Maçtan sonra ortalık karıştı*” başlığı kullanılmıştır. Haber metninde ise;

“Karşılaşma sonunda koridorda büyük arbede yaşandı. Her iki takım teknik heyetleriyle futbolcuları tartışırken, araya güvenlik güçlerinin de girmesiyle kaos büyüdü. Bu sırada bazı Aytemiz Alanyalı ve Kayserisporlu sporcuların hafif olmakla beraber yaralar aldığı öğrenildi. Her 2 tarafta yaşanan olaylar sebebiyle birbirinden şikayetçi oldu. Temsilcilerin raporları ve koridordaki kamera görüntüleri doğrultusunda olaylara karışanlara ceza verileceği öğrenildi”

ifadeleri yer almıştır.

Yaşanan olay ile ilgili bir diğer aktarılan haberde kırmızı zeminli metin kutusunda Kayserispor Başkanı Erol Bedir’in “*Takımımıza saldırdı Hocamızın burnu kanadı*” sözleri başlık olarak yer almıştır. Haber metni içerisinde Kayserispor Başkanının açıklamalarının detayı;

“Alanyaspor’un kaleci antrenörü takımımıza saldırdı, hocamızın burnu kanadı. Tercümanımız hastaneye kaldırıldı. Sumudica’nın (Teknik Direktör) burnu kanıyordu konuştum kendisini teselli ettim. Keşke biz yenilseydik ama bu olaylar olmasaydı. Aytemiz Alanyaspor’un yöneticilerine ulaşamadım. Aytemiz Alanyaspor’un kaleci antrenörü Fevzi Hoca saldırmış. Olayı görmediğim için abartmak istemiyorum. Deniz’in de göğsüne tekme atılmış sanırım”

şeklinde iletilmiştir.

6 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde “*Skandal tartışmanın görüntüleri ortaya çıktı!*” başlığı ve “*Aytemiz Alanyaspor ile Kayserispor maçının sonucundan çok soyunma odasında yaşananlar konuşulmuştu. İki tarafta karşılıklı suçlamalarda bulunurken güvenlik kamarasından yaşananlar gün yüzüne çıktı*” alt metniyle paylaşılan haberde daha önceden Kayserispor Başkanı Erol Bedir’in Teknik Direktörleri Sumudica’ya

Aytemiz Alanyaspor kaleci antrenörü Fevzi Layiç'in saldırdığı iddialarına ilişkin üç sıralı fotoğraf ile paylaşılmış ve bir müdahale olmadığı aktarılmıştır.

7 Aralık tarihli Fotomaç gazetesinde Kayserispor Teknik Direktörü Marius Sumudica'nın Alanyaspor maçındaki olayları değerlendirdiği röportajın aktarıldığı haber "*Sumudica: Benim karakterim böyle, beni değiştiremezsiniz*" başlığı ile verilmiştir. Haberde Sumudica'nın "*Sürekli tiyatro oynadığım hakkında basında bazı şeyler duyuyorum, agresifliğim hakkında dalga geçiyorlar. Açsınlar 10 sene önceki videolara baksınlar, eski takımımı yönetirken de böyle agresifim, şimdi de aynıyım. Buraya tiyatro yapmaya gelmedim*" açıklamaları da iletilmiştir.

- Akhisar Belediyesporlu Futbolcu Mustafa Yumlu'ya Yönelik Tepkiler:

9 Aralık tarihli Beyaz Futbol programında yayınlanan röportajda Akhisar Belediyespor oyuncusu Mustafa Yumlu 2-0 öne geçtikleri maçta gördükleri haksız kırmızı kartın da etkisi ile 4-2 kaybettiklerini ve kırmızı kartın maçın kaderine etki ettiğini söylemiştir. Yumlu ayrıca maç içinde Galatasaraylı Bafetimbi Gomis ile arasında geçen pozisyon için Gomis'in maçtan sonra kendisinden özür dilediğini söylemiştir. Yayın esnasında Gomis'in açıklamalarına yönelik gelen bilgide ise Gomis'in "*Mustafa'ya iyi niyetimle gittim, özür dilemedim*" sözleri aktarılmıştır. Sinan Engin ise pozisyon için Mustafa Yumlu'nun pozisyonda temas alıp kıvranarak haksız kazanç elde ettiğini söylemiştir.

10 Aralık tarihli Fanatik gazetesindeki haberde "*Yumlu: Gomis özür diledi*" başlığı kullanılmıştır. Maçta yaşanan ve Gomis'in kırmızı kart görmesi ile sonuçlanan pozisyon için Akhisar Belediyesporlu futbolcu Mustafa Yumlu'nun "*Gomis'in kesinlikle yüzüme şiddetli bir darbesi oldu. Canım yandı orada. Gomis de soyunma odasında benden özür diledi, kapattık konuyu, sorun değil*" sözleri aktarılmıştır. Ancak yine Fanatik gazetesinde aktarılan 11 Aralık tarihli haberde "*Gomis'ten özür yok*" başlığıyla "*Mustafa Yumlu'ya vurduğu için oyundan atılan Fransız yıldızın, rakibinden özür dilediği konuşulmuştu. Ancak Fransız yıldızın özür dilemediği sadece Mustafa'nın elini sıkıp, 'sahada olan sahada kalır' dediği bildirildi*" şeklindeki bilgiler verilmiştir.

13 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde Galatasaray Akhisar Belediyespor maçında Galatasaraylı Bafetimbi Gomis ile girdiği mücadele sonrasında Gomis'in kırmızı kart görmesinde "*Abartılı tepki verdi*" eleştirisi alan Akhisar Belediyesporlu Mustafa

Yumlu'nun *"İnsanların abartılı tepki yorumunu anlayamıyorum. Müdahale direkt yüzüme geldi, canım yandı. Zaten Gomis de maçın sonunda o pozisyon için özür diledi"* açıklamasının aktarıldığı haber Mustafa Yumlu ifadelerini özetleyen *"Rol yapmadım"* başlığıyla verilmiştir.

Yumlu'nun Gomis'in oyundan atılması için kasıtlı olarak kendini attığı görüşündeki Galatasaray taraftarları twitterdan futbolcuya #mustafayumlu #gomis #sahtekâr etiketli paylaşımlarla eleştirilerde bulunmuşlardır.

- Diğer Aralık Ayı Gelişmeleri:

1 Aralık tarihli Fanatik gazetesi Beşiktaş Galatasaray maçından önce Beşiktaşlı futbolcu Cenk Tosun'un demeçlerinden yer alan röportaj haberinde futbolcunun ellerini açarak gerçekleştirmiş olduğu gol sevincinin fotoğrafı paylaşılmıştır. Haberde Cenk Tosun'un ifadesi olan *"Avantajlıyız biz kazanacağız"* başlığının yanı sıra *"Beşiktaş'ın forveti Cenk Tosun'dan Galatasaray'a gözdağı"* ifadesi de kullanılmıştır.

1 Aralık tarihli Fotomaç gazetesinde Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek ile yapılan röportajın paylaşıldığı haber *"Dursun Özbek'ten bomba açıklamalar: Bunun adı ihanet!"* başlığı ile aktarılmıştır. Haberde Başkan Özbek kendilerinin tesis ve arazi satışlarından gelen geliri transferde kullandıklarına yönelik eleştirilere tepkisi iletilmiştir.

1 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında Beşiktaş Galatasaray maçını yönetecek olan hakem Fırat Aydınus'un yönetimi için Serdar Ali Çelikler *"İyi yönetmesi mümkün değil"* şeklinde iddiada bulunmuştur. Maçla ilgili tahminler yapılırken Galatasaray'ın oyuncusu Ndaiye'nin kırmızı kart görebileceği yorumlanırken, sunucu Erbatur Ergenekon da Beşiktaşlı Quaresma için maçlarda ikinci çalımını atamayıp topu kaptırdıktan sonra sinirlenerek tekme atmaya çalıştığını hatırlatarak kart görebileceği tahmininde bulunmuştur.

2 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray ile oynanacak derbi maçı öncesi Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman'ın özel röportajı yer almıştır. Orman Futbol Federasyonunun Beşiktaşlı mı? Sorusuna verdiği *"Onun için mi lime lime doğrandık"* cevabı manşet olurken, *"Geçmiş 30 sene federasyon Galatasaray ve Fenerbahçelilerindi kimse ses çıkarmadı... 3.kez şampiyon olmamız istenmiyor"* sözlerinin yanı sıra geçmiş dönemdeki Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım ile yaşadığı tartışmalara gönderme

yaparak “*Sezon başlamadan kibir propagandasıyla başladık*” sözünü de sarf etmiştir. Kulüpler Birliği Asbaşkanının Fenerbahçe Asbaşkanı Şekip Mosturoğlu’nun seçilmesinin ardından Kulüpler Birliğine katılmayacağını yinelemiştir.

2 Aralık tarihli Fanatik gazetesi özel röportajında Galatasaray Başkanı Dursun Özbek’in taraftarlar için “*Bazı oyuncuların istenen performansı gösterememesi herkesi üzüyor. Fakat bunun çaresi oyuncuyu maç içerisinde ısıklamak değil. Taraftarımızdan ısıklama işini bir kenara koymalarını istiyorum*” açıklaması aktarılmıştır.

3 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde;

Beşiktaş Galatasaray maçının ardından köşe yazarları Beşiktaş’ın rakibine karşı üstün futbolundan söz etmişlerdir. Yorumcu İlker Yasin’in “*Korkusuna Mahpus*” başlığıyla yazdığı yazıda Galatasaray Teknik Direktörü Igor Tudor eleştirilirken, Kenan Başaran “*10 bile atabilirdi*” başlıklı yazısıyla da Beşiktaş’ın rakibinden üstün oynadığına dikkat çekmiştir.

“*Cenk Tosun küfür etti iddiası*” başlığıyla Beşiktaş ile Galatasaray arasında oynanan derbi maç sonrasında “*Sosyal medyada yer alan bir görüntüde Cenk Tosun’un küfür ettiği ileri sürüldü. Beşiktaşlı Caner Erkin, Medipol Başakşehir karşılaşmasında hakem Mete Kalkavan’a küfür ettiği gerekçesiyle 6 maç ceza almıştı*” şeklindeki ifade ile daha önceki benzer bir olay hatırlatılmıştır.

Derbi maçtaki hakem kararlarının değerlendirildiği yazıda “*2 penaltı, 1 kırmızı kart verilmedi, 1 gol ofsayt*” şeklinde emekli hakem ve eski MHK Başkanı Mustafa Çulcu’nun yorumları paylaşılmıştır. Haberde maçın hakemi Fırat Aydınus’un dört kritik hatasına dikkat çekilmiştir.

3 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

Beşiktaş ile Galatasaray arasında oynanan ve 3-0 Beşiktaş’ın kazandığı maç sonrası “*Eze eze Beşiktaş*” manşeti ile verilen haberde Beşiktaş’ın Galatasaray’ı sahadan silip tarihi farkı kaçırdığı maçın istatistik bilgileri ile verilmiştir. İç sayfalarda “*Tarihi fark!*” başlığı kullanılırken spor yazarlarından Mehmet Demirkol’un “*Tarihi fark,*” Cem Dizdar’ın “*Mutlu son,*” Serkan Akcan’ın “*Baş döndürücü,*” Erman Özgür’ün “*İlk golde koptu,*” Yemen Ekşioğlu’nun “*Çok kolay oldu,*” İbrahim Toraman’ın “*5,6,7 olurdu,*” Emre

Tilev'in "*Burnunun dibini göremiyor*" ve Deniz Çoban'ın "*İki penaltıyı atladi*" başlıklı yazıları da aktarılmıştır.

Maçtan sonra Beşiktaş İkinci Başkanı Ahmet Nur Çebi'nin "*Takımımız çok iyi oynadı. 6-0, 7-0 bitebilecek bir derbiydi. Alınan sonuçtan ve oyundan çok memnunuz*" açıklamasının yer aldığı haber ise "*Çebi: 7-0 olabilirdi!*" başlığı ile verilmiştir.

Eski hakem ve yorumcu Deniz Çoban'ın maçın Hakemi Fırat Aydınus'un "*İki penaltıyı atladi*" başlığıyla performansını değerlendirdiği yazıda ise Beşiktaş'ın iki penaltısının verilmediğini ve eğer Beşiktaş'ın galip gelememesi durumunda ise gündemin MHK başkanı Yusuf Namoğlu ve hakem Fırat Aydınus olacağını belirtmiştir.

"*Dolmabahçe'de kemik sesleri*" başlığı altında derbi maçtaki ikili mücadelelerdeki sertlikten bahsedilmiştir.

"*Gökhan sağı dağıttı*" başlıklı haberde ise Beşiktaş'ın sağ bek oyuncusu Gökhan Gönül'ün maçta başarılı bir performans sergilediği aktarılmıştır.

"*Bitmesin bu fırtına*" başlığı ile verilen haberde Trabzonspor'un başarılı çıkışının oynanacak olan Antalyaspor maçında da devam ettirmek istendiği aktarılmıştır.

3 Aralık tarihli Fotomaç gazetesinde Beşiktaş'ın 3-0 yendiği Galatasaray maçından sonra Beşiktaş için "*Uzay takımı*" manşeti kullanılırken haber metninde "*Beşiktaş yılın son derbisinde Galatasaray'ı darmadağın etti*" ifadelerine yer verilmiştir.

3 Aralık tarihli Beyaz Futbol programında;

Yorumcu Ahmet Çakar kendisinin Fenerbahçe taraftarları tarafından "*Fenerbahçe düşmanı*" olarak bilinmesine rağmen Fenerbahçe başarılı olduğu zaman destek olduğunu belirtmiştir. Çakar Fenerbahçe dostu gibi gözüken ancak üstü kapalı düşmanlık yapan spor yazarlarının takım başarılı olunca devreye girip nifak soktuklarını iddia etmiştir. Sunucu Ertem Şener'in Fenerbahçeli Giuliano için "*Alex'e kardeş geliyor*" başlıklı köşe yazısını örnek vererek bu tip yazılar için nifak sokmak şeklinde sunulabileceğini belirtmiştir.

Sinan Engin Fenerbahçe'de uzun süreli sakatlığı nedeniyle forma giymeyip maçları tribünden izleyen Hollandalı futbolcu Van Persie için "*Fenerbahçe'nin en iyi seyircisi Van Persie ile geçenlerde ölen yaşlı bir teyze vardı o*" ifadesini kullanmıştır. Van

Persie'yi tribünlere çağıran taraftarlar için de “*İnanamıyorum, pes*” sözlerini kullanmıştır.

Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın Kasımpaşaspor maçından sonra düzenlediği basın toplantısı görüntüleri ekrana getirilmiştir. Kocaman'ın kullandığı “*Ortaya koyduğumuz verimlilik mutlaka eleştiriye tabidir, olumlu olumsuz, belden aşağı eleştirileri dinlemiyorum. Diğer taraflarını zaten kaile bile almıyorum yani onlar benim dünyamda yok. Zaten acayip tipler*” sözleri arasında “*Belden aşağı eleştirileri dinlemiyorum*” ifadesi ise ekranda altyazıda gösterilmiştir. Aykut Kocaman'ın eleştiride bulunduğu spor yorumcuları için program yorumcuları diğer programlardaki yorumcuların olabileceğini işaret etmiştir.

5 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde “*Bursalı oyunculara sözlü taciz*” başlıklı haberin metninde “*Bursaspor Konyaspor'u deplasmanda 3-0'lık skor ile mağlup ederken tribünlerde ise tatsız bir olay yaşandı. Karşılaşmayı VIP tribününden takip eden Bursaspor'un U21 takımı oyuncuları, Konya taraftarının sözlü tacizlerine uğramasının ardından apar topar dışarı çıkarıldı. Daha sonra Bursalı yöneticilerin devreye girmesiyle genç oyuncular mücadeleyi locadan takip etti. Bursaspor İkinci Başkanı Ali Ademoğlu ise yaşanan bu duruma 'bu kesinlikle kabul edilebilir bir şey değil' dedi*” ifadeleri yer almıştır.

7 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde;

Yazar Uğur Meleke “*Sıradaki adım: Dürüstlük hareketi*” başlıklı köşe yazısında “*Hakem nesli değişmeli*” dipnotuyla paylaştığı değerlendirmesinde MHK Başkanı ve hakemlerin uygulamalarının adil olmadığını belirtmiştir.

“*Acayip tipler kaale bile almıyorum*” başlığı altında ise Fenerbahçe takımının Teknik Direktörü Aykut Kocaman'ın kendisine karşı ağır eleştiri yapan spor yorumcularını kastederek sitemde bulunduğu belirtilmiştir.

“*Ümit Özat'tan skandal sözler*” başlığı ile yorumlanan bir diğer haberde ise Gençlerbirliği takımının teknik direktörünün Ankaragücü hakkındaki sözlerinin çarpıtıldığını belirtirken kullanmış olduğu “*Galiba Gençlerbirliği forması giyen Ankaragüçlüler var dedim. Ben asla, bırakın Ankaragücü'nü, Yahudi takımı olsa, ekmeğini yediğim yere laf etmem*” sözleri eleştirilmiştir.

7 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde hafta sonu oynanacak olan Bursaspor-Fenerbahçe maçı için *“Fener’i cehennem bekliyor!”* başlığını kullanarak Bursaspor taraftarının stadyumda oluşturacağı atmosferin Fenerbahçe’yi olumsuz etkileyeceği belirtilmiştir. Bir diğer maç olan Kayserispor – Beşiktaş maçı için ise Kayserispor başkanının *“Beşiktaş’ı zorlayacağız”* sözü ile atılan haber başlığının üzerine kırmızı bir bant içinde *“Kayserispor Başkanı Erol Bedir’den hodri meydan...”* yazısı dikkat çekmektedir. Haberin içeriğinde ise Başkan Bedir’in takımının durumunu anlatırken kullandığı *“Başakşehir maçında elle gol yememize rağmen daha iyiydik ve 1 puan aldık. Trabzonspor maçında da yenilmedik. Çalınmayan penaltılara rağmen kaybetmedik”* ifadelerini kullanmıştır.

9 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde;

“Fenerbahçe Gökhan Gönül’ü ihraç etti” başlığıyla verilen haberde kongre üyeleri ve hukukçuların başvurusu sonucunda disiplin kurulu kararları ve yönetim kurulu onayı ile ihraç işleminin gerçekleştiği belirtilmiştir. Haber metni içerisindeki ayrıntılarda, hukukçuların hazırladıkları ihraç talep dilekçesinde futbolcunun medyada yer alan röportaj ve açıklamalarının da bulunduğu bilgisi verilmiştir.

Fenerbahçe’nin eski futbolcusu Gökhan Gönül’e verdiği ihraç kararının ardından futbolcunun twitter hesabından Beşiktaş’tan takım arkadaşı Cenk Tosun ile idmanda güler vaziyette sarılarak çekirmiş olduğu fotoğrafları, mutlu durumu ifade eden sevinç gözyaşları döken ve baş parmakla onay işareti yapan emojileri ile paylaşması *“İhraca fotoğraflı mesaj”* başlığıyla verilmiştir. Twitterdaki Beşiktaşlı kullanıcıların Gönül’ün fotoğrafına yapmış oldukları *“Fenerbahçe’den ihraç edildiğin gün böyle bir fotoğraf paylaşman, biz Beşiktaşlılar için gururdur... Gel Beşiktaş üyesi ol hayatını yaşa”* ve *“Mutluluk Beşiktaş’ta”* yorumları aktarılmıştır.

Fenerbahçe Bursaspor maçı sonrası *“Gümbür gümbür geliyor”* manşeti ile üst üste alınan 4 galibiyet ile takımın ligin üst sıralarına yükseldiği belirtilmiştir.

Bursaspor kale arkasında bulunan taraftarların ikinci yarı başlamadan önce Fenerbahçe kalecisi Volkan Demirel’e attığı yabancı maddeler sonrası eylemin durmaması sonucunda futbolcunun tribüne dönerek iki kolunu yan tarafa açarak *“Atın atın”* diye tepki göstermesi *“Volkan Demirel’i isyan ettirdiler”* şeklinde yansıtılmıştır.

“*Merdiven kavgası*” başlıklı haberde ise Bursaspor-Fenerbahçe maçının oynanacağı gün Fenerbahçe’ye PFDK tarafından Fenerbahçe-Kasımpaşaspor maçında stat merdivenlerinin taraftarlar tarafından ihlal edilerek oturulduğu gerekçesiyle verilen 25 000 TL’lik ceza verildiği bildirilmiştir. Fenerbahçe Asbaşkanı Şekip Mosturoğlu’nun “*Aynı hafta Beşiktaş – Galatasaray maçında da merdivenler doluydu. Beşiktaş’ın PFDK’ye dahi sevk edilmemesini sağlayan ‘objektif etken’ ne?*” Açıklamasının kulübün resmi internet sitesinde yayınlandığı belirtilmiştir. “*Çebi: ‘Bursa’daki penaltı yanlıştı*” alt başlığı altında ise Beşiktaş Kulübü 2. Başkanı’nın;

“Merdivenlerin şurası boş, burası dolu diyerek algı yaratmaya çalışmak doğru bir tutum değil. Ben de şunu mu söylemeliyim: Galatasaray maçında iki penaltımızı vermiyorsunuz. Bu akşam Bursaspor ile Fenerbahçe maç oynuyor, penaltı ile hiç alakası olmayan penaltı veriliyor. Beşiktaş’tan uzak dursunlar hadlerini bilsinler”

açıklamalarına yer verilmiştir.

Emekli hakem ve yorumcu Mustafa Çulcu’nun hakem kararlarını değerlendirdiği yazısında “*Penaltı doğru, iki kırmızı kartı atladi*” başlığı kullanılmıştır. Çulcu Fenerbahçe’ye verilen penaltının doğru olduğunu, Bursasporlu futbolculardan 17. Dakikada Ertuğrul ve 90. Dakikada Aziz Behich’e kırmızı kart gösterilmesi gerektiğini yazmıştır.

9 Aralık tarihli Beyaz Futbol programında;

Galatasaray taraftar grubu Ultra Aslanlar’ın yaptığı açıklamalar yayında paylaşılırken yorumcu Sinan Engin “*Ultra Aslan Galatasaray’ın çimentosudur*” şeklinde ifade kullanmıştır.

Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek’in transfer gündemlerinde olan eski futbolcuları Arda Turan ile görüşme yapmadıklarına dair açıklamasına sunucu Ertem Şener “*İşte bunları sevmiyorum, görüştüğünüzü biliyoruz*” şeklinde tepki göstermiştir.

Yorumcular tarafından Bursaspor Fenerbahçe maçında Bursaspor taraftarının bir kısmının Fenerbahçe kalecisi Volkan Demirel’e maç boyunca yabancı madde attığı ve küfürler ettiği bildirilerek futbolcuya haksızlık edildiği dile getirilmiştir.

Fenerbahçe Kulübü kendi sahasında oynadığı Kasımpaşaspor maçında stadyumdaki merdiven boşluklarının ihlalinden ötürü ceza almasından sonra aynı hafta oynanan ve

aynı ihlalin gerçekleştiği Beşiktaş Galatasaray maçında işlem yapılmamasını iki tribün görüntülerini paylaşarak kamuoyu açıklaması yapmıştır. Programda Ertem Şener tarafından Beşiktaş Galatasaray maçında merdiven boşluklarında bulunan görevlileri işaretlerle gösterilmiştir. Yorumcu Sinan Engin ise Fenerbahçe Kulübünün bu duyurusunu “*Beşiktaş’ı yaralamak*” amaçlı olduğunu belirtmiştir.

10 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde yorumcu ve eski hakem Mustafa Çulcu’nun Galatasaray ile Akhisar Belediyespor maçındaki hakem kararlarını yorumladığı haber “*3 büyük hata*” başlığıyla aktarılmıştır. Çulcu’nun Akhisar Belediyespor’un attığı gollerden önce faul olduğu ve Akhisar Belediyesporlu Lopes’e gösterilen kırmızı kartın da yanlış olduğu yorumu paylaşılmıştır.

10 Aralık tarihli Fanatik gazetesi haberinde Galatasaray ile Akhisar Belediyespor maçının hakem kararlarının eski hakem Deniz Çoban tarafından değerlendirildiği yazıda maçın hakemi Ümit Öztürk’ün kararları için “*Kırmızı kart yanlıştı*” başlığı kullanılmıştır. Galatasaraylı Gomis’in kırmızı kartının doğru olduğunu ancak Akhisar Belediyesporlu Lopes’e gösterilen kırmızı kartın hatalı olduğu yorumları da aktarılmıştır.

11 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde;

Kayserispor ve Beşiktaş arasında oynanan ve 1-1 berabere biten karşılaşmanın ardından Mustafa Çulcu köşesinde maçın hakemi Yaşar Kemal Uğurlu’nun Beşiktaş’a verdiği penaltı kararını “*Penaltı değil, Beşiktaş aleyhine faul*” şeklinde yorumlamıştır. Aynı pozisyon ile ilgili “*1 penaltı 3 sarı kart*” başlığıyla kullanılan bir diğer haberde ise hakemin vermiş olduğu penaltı kararı sonrasında itirazda bulunan 3 Kayserisporlu futbolcuya sarı kart gösterdiği aktarılmıştır.

“*Bize fauldü hakem penaltı verdi*” başlığı altında verilen haberde Kayserispor Başkanı Erol Bedir’in hakemin vermiş olduğu penaltı kararı için, “*Bizim için en büyük sıkıntı hep hakemler... Bize faul vermesi gereken pozisyonda aleyhimize faul çalması nasıl açıklanabilir. Yazık*” şeklindeki açıklaması paylaşılmıştır.

Fenerbahçe Kulübünden ihraç edildiği haberleri medyada yer alan Gökhan Gönül için “*Gökhan Gönül Beşiktaş’a üye oluyor*” başlığıyla verilen haberde “*Transfer sürecinde Fenerbahçe aleyhine konuştuğu için ihraç edilen Gökhan Gönül, Beşiktaş kongre üyesi yapılacak*” şeklinde bilgiler verilmiştir.

11 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde “Aslan böyle çıldırdı” manşeti ile verilen haberde ise kazanılan Akhisar Belediyespor maçına dair;

“Akhisar maçını 2-0 ‘dan çeviren Galatasaray’ın çılgınca bir sonuç ve çılgınca bir galibiyete imzasını atmasında Selçuk İnan’ın payının büyük olduğu ortaya çıktı. Cimbom’un kaptanı, yedek beklediği maçın devre arasında takım arkadaşlarına, ‘Galatasaray gibi oynamanız gerekiyor. Ancak böyle oynarsak, şampiyonluk bizim olur’ dedi”

şeklinde detaylar yer almıştır.

11 Aralık tarihli Fotomaç gazetesinde “Valbuena depremi!” başlığıyla verilen haberin detayında Fransız futbolcu Mathieu Valbuena’nın Fenerbahçe’den ayrılmak istediği ve kendisine kulüp aradığı iddiaları aktarılmıştır.

13 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında spor yorumcuları ve hakem kararları tartışılırken yorumcu Serdar Ali Çelikler tarafından hakem yorumcularının da duruma göre “Eyyam” yaptıklarını söylemesi üzerine, Mehmet Ayan eski hakem ve MHK başkanı Mustafa Çulcu’nun da sosyal medyadaki kamuoyu eğilimlerine göre yorumlarını değiştiren yazar ve hakem yorumcuları olduğunu aktardığını iletmiştir.

14 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde;

Trabzonspor Başkan Yardımcısı Gökhan Saral’ın açıklamaları “Ersun Yanal için fazla sabrettik” başlığı ile aktarılırken, Saral’ın kullandığı “Ersun Yanal için gereğinden fazla sabrettiğimiz açık. Onunla Trabzon’un hedef takım olması mümkün değildi. Rıza Çalimbay ile sessiz, sakin, zirve yolculuğumuz sürdürüyoruz. Sıkı bir devre arası kampı ve minimal kadro mühendisliği ile 2. yarı başka bir takım göreceğiz” sözleri de haberde paylaşılmıştır.

Tartışma yaşanan Galatasaray Divan Kurulu’na ilişkin verilen haberde “Divan’da önce gerilim sonra uzlaşma” başlığı kullanılmıştır. Haberde Divan Kurulunda Başkan Özbek’in kendisini ve yönetimini eleştiren üye Fatih Altaylı’nın eleştirilerde bulunduğu yayın kaydını izlettiği ve tepki gördüğü bunun üzerine üye Fatih Altaylı’nın söz alarak “Haddimi aştıysam Galatasaray’dan özür diliyorum. Siz Galatasaray’ı yönetecek güçte değilsiniz. Başkanlık makamından da ayrıca özür diliyorum. Ancak özür, başkanlık makamına olan eleştiri hakkımı elimden alamaz” ifadelerini kullanırken yeniden kürsüye çıkan Başkan Dursun Özbek’in Altaylı’nın özür dilemesi üzerine “Ben Fatih’in

ağabeyiyim. Ben Fatih Altaylı'ya hakkımı helal ediyorum” ifadelerini kullandığı aktarılmıştır.

14 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

“Timsah Yusuf Trabzon'a bileniyor!” başlığı altındaki haberde “Trabzonspor'dan şans bulamadığı için ayrılan ve Bursaspor forması giyen Yusuf Erdoğan, eski takımına bileniyor. 1 yıllık aranın ardından kupada Adanaspor maçında gol sevinci yaşayan başarılı oyuncu, ‘İnşallah bu galibiyet hafta sonunda Trabzonspor maçı için de güzel bir moral olur” değerlendirmesini yaptı” ifadeleri aktarılmıştır.

Galatasaray Divan Kurulunda yaşanan gazeteci ve kulüp üyesi Fatih Altaylı ve Başkan Dursun Özbek arasındaki diyalogların aktarıldığı haberde *“Dursun Özbek ile Fatih Altaylı arasında bir süredir devam eden gerilim, çünkü Divan Kurulu'na yansıdı. Sarı-Kırmızılı kulübün patronu tepkilere sitem ederken, Altaylı kürsüden Özür diledi”* ifadeleri ve *“Divan'da Altaylı Gerilimi”* başlığı kullanılmıştır. Haberin detayında Başkan Dursun Özbek'in Altaylı'nın kendisi ve yönetimi ile ilgili sert ifadeler kullandığı programın görüntülerini izlettiği ve üyelerin bir kısmının eleştirilerinden dolayı Fatih Altaylı'ya, bir kısmının da görüntü izletme yoluna gittiği için Başkan Dursun Özbek'e tepki gösterdiği aktarılmıştır. Başkan Dursun Özbek'in temsil ettiği makama bu tarz tepkiler yapılmasının kulübe zarar verdiği belirtilirken üye Altaylı'nın *“Eğer söylediklerimde haddimi aştıysam, böyle bir durum varsa, tüm Galatasaray camiasından özür diliyorum”* şeklinde konuştuğu ve başkanın da bu özür için Altaylı'ya teşekkür ettiği iletilmiştir.

15 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde *“Ağladılar atışması”* başlığı ile verilen haberde Fenerbahçe ve Beşiktaş kulüplerinin başkanlarının stat yapımı ile ilgili polemik oluşturan açıklamalarına yer verilmiştir. *“Aziz Yıldırım ne demişti?”* yazısının altına 5 Haziran 2016 tarihinde Fenerbahçe Mali Kongresinde Yıldırım'ın yapmış olduğu; *“Beşiktaş stat yapıyorum diye ağladı. Ağladı, her taraftan destek aldı”* açıklamasının karşısına *“Fikret Orman ne dedi?”* yazısı ve Orman'ın cevabı olan; *“Spor Toto, senede 5 milyon TL'ye tribün sponsoru oldu. Bazıları bunu konuştular, ağladılar ve gittiler kendileri de yaptılar”* açıklamasına yer verilmiştir. Haberde ayrıca, *“Aziz Yıldırım'a göndermede bulunan Fikret Orman, kulüp olarak çok başarılı bir dönem yaşadıklarını vurgulayıp, ‘Beşiktaş şu an muhteşem bir noktada. İnşallah ilerleyen yıllarda Fenerbahçe ve Galatasaray da bu noktalara gelir’ dedi”* ifadelerine yer verilmiştir.

15 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

“Merdiven itirazına ret” başlıklı haberde;

“PFDK, Kasımpaşa maçında merdiven boşluklarının boş bırakılmaması gerekçesiyle Fenerbahçe’ye 25 Bin TL ceza vermişti. Sarı-Lacivertliler de bunun üzerine hem karara itiraz etmiş hem de diğer maçlardan örnekler göstererek tepki göstermişti. Tahkim Kurulu dünkü toplantısında bu konuyu da gündeme aldı. Kurul, oy birliği ile PFDK’nın verdiği cezanın onanmasına karar verdi”

ifadeleri kullanılmıştır.

Eski hakem Deniz Çoban’ın MHK kararlarına ilişkin yayımlanan yazısında;

“Skandallar Kurulu” başlığı ve “Yusuf Namoğlu, en yetkili ağızdan Malatya ile oynayan takımların mağdur edildiklerini itiraf ediyor. Hukuk kurulu Okan Buruk’u eksik maddeden sevk edip cezasını hafifletiyor. Disiplin Kurulu ise Gomis’e skandal ceza veriyor! Yani sözün özü MHK artık skandallar kurulu gibi çalışıyor”

ifadeleri yer almıştır.

“Ümit Özat: Ölmem isteniyor!” başlığı ile verilen haberde Gençlerbirliği Teknik Direktörü Ümit Özat’ın;

“Ne yapmış Ümit? Yaşanmış bir olay hatırlatılarak, ölmem isteniyor. Bunun taraftarlıkla alakası var mı? Tepkilerimi kınayanlar, yerimde olsalar 10 katı tepki verirler. Emek verdiğim için vicdanen çok rahatım. Mücadele ediyoruz. Bunun karşılığını sahada aldığımıza, ileride de alacağımıza inanıyorum. Tribünün de karşılık vermesini isterim. Niye tepki gösterilir? Tribün mücadele olmazsa tepki gösterir. Biz emek veriyoruz, o tesiste yaşıyoruz”

açıklamalarına yer verilmiştir.

15 Aralık tarihli Fotomaç gazetesinde “Ezeli rakiplere gönderme: İnşallah Fenerbahçe ile Galatasaray da başarır” başlığıyla verilen haberde Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman’ın açıklamaları aktarılırken özellikle Galatasaraylı taraftarlardan Orman’ın açıklamalarına tepki geldiği aktarılmıştır. Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek’in “Galatasaray’ın seviyesi belli, herkes rütbesini bilecek” yanıtı da haberde verilmiştir.

15 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman takımının Şampiyonlar Liginde gruptan lider çıkmasının ardından verdiği röportajda “İnşallah Fenerbahçe ve Galatasaray da bizim seviyemize gelir” sözleri gazetelerde manşet olarak verilmiştir. Bu sözlerin üzerine

Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek'in cevaben kullandığı *“Herkes rütbesini bilecek”* sözleri yine gazetelerde manşetten verilmiştir. Bu haberler için yorumcu Mehmet Ayan Beşiktaş Başkanının aynı röportajda Galatasaray'ın daha önceki başarılarını övdüğünü belirterek *“Gazeteci arkadaşlar ne üretmeye çalışıyorlar. Niye bunu böyle yapıp ortamı germeye çalışıyorlar”* diye tepki göstermiştir.

Gazetelerde çıkan haberlerin yorumlandığı bölümde, Akşam gazetesinde yer alan *“Bu suşi'yi Fener yemez”* başlığıyla verilen haberde Fenerbahçe'nin sakatlıkları nedeniyle forma giymeyen ve gönderilmesi gündemde olan Hollandalı futbolcusu Robin Van Persie'nin takımın Türkiye Kupası'nda Adana Demirspor maçı esnasında sosyal medyada instagram hesabından suşi yemeği fotoğrafını paylaşmasına *“Bonservissiz kaçmak için kriz çıkartmaya çalışan Hollandalı yıldızın çıkış yok”* ifadesi kullanılarak eleştirilmiştir. Yapılan bu haber için yorumcu Mehmet Ayan haberi hazırlayan muhabir Orçun Özateş için *“Bu haberden ziyade öfke kasma gibi olmuş. Dil çok suçlayıcı olmuş. Daha makul bir seviyede yapılabilirmiş”* ifadeleri ile eleştiride bulunmuştur.

16 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde eski Teknik Direktör Mustafa Denizli ile yapılan soru cevap röportajında sorulan *“Galatasaray baştan sona protestolar altında oynayıp, 2-0 geriye düştüğü maçı 4-2 kazandı. Taraftarın haklılık payı var mı? Bu takım ve hocası bu tepkileri hak etti mi?”* sorusuna *“Protestonun Galatasaray'a bir faydası olmaz”* yanıtını veren Denizli ilk 8 haftada taraftarın destek verdiğini büyük maçlarda alınan kötü sonuçlar ile protestoların arttığını ve iyi sonuçların alınmasıyla taraftarın davranışlarının da değişiklik göstereceğini belirtmiştir.

16 Aralık tarihli Beyaz Futbol programında;

Trabzonspor Bursaspor maçındaki hakem kararlarını değerlendiren Sinan Engin Trabzonspor'un iki tane net penaltısını hakem Halis Özkahya'nın vermediğini söylemiştir. Penaltılardan bir tanesinin verilmemesinin nedeni olarak Trabzonspor oyuncusu Burak Yılmaz'ın geçmiş dönemlerde sık sık yaptığı hakemi aldatmaya yönelik hareketlerden ötürü kötü itibarından kaynaklandığını belirtmiştir.

Kayserispor'un futbolcusu Deniz Türüç'ün bir taraftarın *“Deniz abi Belhanda'yı kes abi”* sözüne *“Kesirim”* diye yanıt verdiği video görüntü yayında paylaşarak sosyal medyada olumsuz reaksiyonların haksız bir şekilde olduğu Ertem Şener tarafından aktarılmıştır.

Galatasaray Divan Kurulu'nda yönetici Fatih Altaylı ile Kulüp Başkanı Dursun Özbek'in tartışma görüntüleri "*Özbek ve Altaylı birbirine girdi*" başlığı ile ekrana getirilmiştir. Görüntülerde divan kurulunda Fatih Altaylı'nın Özbek aleyhine televizyon programlarındaki eleştirileri Başkan Dursun Özbek tarafından barko vizyonda üyelere gösterilmiştir. Özbek barko vizyon gösterisi sonrasında kendisine makamından ötürü saygı duyulması gerektiğini söylemiştir. Kurulda söz hakkı alan yönetici Fatih Altaylı;

"Eğer söylediklerimde haddimi aştıysam bütün Galatasaray camiasından çok özür diliyorum. Ama dediğim gibi Galatasaray denilince bende şafak atıyor. Kötü yönetildiğini düşündüğüm anda Galatasaray'ın seviye kaybettiğini düşündüğüm anda Galatasaray'a karşı hata yapıldığını anladığım anda ve Galatasaray'da benim zekama karşı, Galatasaraylıların zekasına karşı bir alay söz konusu olduğu anda bende şafak atıyor"

şeklinde cevap vermiştir. Yorumcu Sinan Engin ise Altaylı'nın çok ağır sözler sarf ettiğini, kontrolünü kaybettiğini söylemiştir.

Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman'ın "*Beşiktaş'ın elde edeceği puanlarla beraber Fenerbahçe Galatasaray ve diğer kulüplerde gitsin*" açıklamasının kendisine bir muhabir tarafından iletilmesinin ardından Galatasaray Kulübü Başkanı Dursun Özbek'in "*Galatasaray'ın seviyesi belli Beşiktaş'ın da belli bizim çok güzel bir sloganımız var 'herkes rütbesini bilecek' diye*" cevap vermiştir. Sunucu Ertem Şener ise Fikret Orman'ın açıklamasının yanlış anlaşıldığını aktarmıştır. Beşiktaşlı yorumcu Sinan Engin "*Artık Avrupa Fatih Beşiktaş*" yorumunu programda yinelemiştir.

17 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Trabzonspor'un Bursaspor'u 1-0 yendiği maçın ardından "*Bu fırtına dinmez*" başlığıyla verilen haberde "*Çalimbay'lı Trabzonspor'un önünde Bursaspor da duramadı. Rıza Çalimbay, Ersun Yanal'a 10 puan fark attı*" şeklinde ifadeler de yer almıştır. Yorumcu ve eski hakem Mustafa Çulcu'nun maçın pozisyonlarını değerlendirdiği haber ise "*Trabzonspor'un 1 penaltısı verilmedi*" başlığıyla aktarılmıştır.

17 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

Trabzonspor'un 1-0 kazandığı Bursaspor maçı sonrası hakem kararlarının değerlendirildiği yazıda eski hakem Deniz Çoban "*3 ayrı penaltı*" başlığıyla aktardığı yazısında tartışılan 3 pozisyondan ikisinde hakemin devam kararının doğru olduğunu 1 pozisyonda ise penaltı verilmesi gerektiğini aktarmıştır.

“Aslan Kâbusu bitirecek” başlıklı haberde son 3 deplasmanda kazanamayan Galatasaray’ın Malatyaspor deplasmanından galibiyetle dönmeye kararlı olduğu aktarılmıştır.

18 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

“*Maicon Çıldırdı!*” başlığının altında Galatasaray’ın 2-1 kaybettiği Malatyaspor maçı sonrasında savunma oyuncusunun verdiği tepkiler “*Yenilen gollerde takım arkadaşlarına çok sinirlenen Maicon, soyunma odasına da agresif gitti. Tudor Brezilyalı stoperi ikinci 45’te kenara çekti*” ifadeleri yer alırken Maicon’un ilk yarıda 10 top kaybı yaptığı ve değişikliğin devre arası soyunma odasında tartışma yaşandığı iddialarına yol açtığı belirtilmiştir.

“*Avcı’dan kaçış yok*” başlığı altında “*Başakşehir geriye düştüğü maçta Antalyaspor’u sonradan giren oyuncularıyla dağıttı*” ifadeleri kullanılmıştır.

Kayserispor’a 2-0 kaybedilen maç sonrasında Akhisar Belediyespor yardımcı antrenörü İrfan Saraloğlu’nun “*Hakem penaltımızı es geçti. Lehimize düdük çalsaydı, beraberliği yakalayıp ikinci golü arama şansımız olurdu*” sözleri aktarılmıştır.

19 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde verilen röportaj haberde Beşiktaş Kulübü İkinci Başkanı Ahmet Nur Çebi’nin Beşiktaş’ın başarılı bir dönemde olduğunu ima eden “*Tüm kamuoyu Beşiktaş’ın rütbesini biliyor. Rütbe artık bizde*” sözleri de aktarılmıştır.

19 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde Fenerbahçe Karabükspor maçının ardından Deniz Çoban maçın hakemi Alper Ulusoy’un kararlarını değerlendirdiği yazısında Karabükspor lehine bir penaltı ve kırmızı kartın verilmediğini belirtmiştir.

22 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde;

Eski futbolcu ve yazar Rüştu Reçber Galatasaray’ın Tudor ile sözleşmesini sonlandırıp Fatih Terim ile anlaşmasını eleştirdiği köşesinde “*Galatasaray yönetimi kendi ayağına sıkı*” başlığını kullanmıştır.

Trabzonspor Teknik Direktörü Rıza Çalimbay’ın takımdan ayrılmak isteyen futbolcularla ilgili yaptığı açıklamaların yer aldığı haber “*Rıza Çalimbay net konuştu: Kimsenin suratsızlığını kaprisini çekemeyiz!*” başlığıyla aktarılmıştır.

Kenan Başaran köşesinde Fatih Terim'in Galatasaray ile anlaşmasını yorumladığı yazısında "*Fatih Terim: Bizim büyük çaresizliğimiz*" başlığını kullanmıştır. Yazıda Fatih Terim'in yaşamış olduğu kebabçı baskını sonrasında "*Etik olmayan davranış*" sebebiyle Milli Takımdan ayrıldığını ve bu durumun Galatasaray teknik direktörlüğü için sorun teşkil etmediği anlamına geldiği vurgulanmıştır.

22 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

Trabzonspor Teknik Direktörü Rıza Çalimbay'ın ellerini iki yana açmış durumdaki fotoğrafının da paylaşıldığı haberde Çalimbay'ın "*Hiç Kimsenin kaprisini çekemem*" sözleri başlık olarak kullanılmıştır. Haberin detayında ise Çalimbay'ın; "*Koşmayacak, kafası sahada olmayacak oyunculara ihtiyacımız yok. Böyle oyuncularla yollarımızı ayıracağız. Kimsenin kaprisini, suratsızlığını çekecek durumda değiliz*" sözlerine yer verilmiştir.

22 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında;

Yorumcu Serdar Ali Çelikler kulüp takımlarının muhabirlerinin soru ve söylemlerinde kişisel yorumlar yaptıklarının ve özellikle twitter hesaplarında fanatik demeçler verdiklerini ve bunun doğru olmadığını aktarmıştır.

Yorumcular tarafından Terim'in Galatasaray'a gelişinden sonra sosyal medyada Galatasaray taraftarları ile Fenerbahçe ve Beşiktaş taraftarları arasında sempatik olarak atışma gerçekleştirdikleri belirtilmiştir. Sunucu Erbatur Ergenekon tarafından "*Fatih Terim'in olduğu bir ligde birinci bellidir*" algısı sorulurken yorumcular tarafından bu sezon için öyle bir etkinin söz konusu olmadığı belirtilmiştir.

Yorumcu Serdar Ali Çelikler TFF Başkanı Yıldırım Demirören'in Beşiktaş Başkanlığı yaptığı dönemden ötürü Beşiktaş'tan alacağını olduğu ve Galatasaray Teknik Direktörü Fatih Terim'e karşı da TFF olarak tazminat davalarının devam ettiği ve borçlu konumda olduğu detaylarını vermiştir. Hali hazırdaki durumda Galatasaray ve Beşiktaş'ın maçlarında hakem hataları gerçekleşmesi durumunda TFF'nin ve başkanın çıkarına taraflı kararların verilebileceği yönünde olumsuz algıların oluşabileceğini belirtmiştir. Mevcut durumda "*Çıkar çatışması*" tartışmalarının olabileceğini de eklemiştir. Mehmet Ayan ise bu şekilde düşünülmesinin "*Akıl tutulması*" söylemiştir.

23 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde;

Teknik Direktör Fatih Terim'in Galatasaray ile anlaşması üzerine verilen haber "*Bu gelişim bir meydan okumadır*" başlığı ile aktarılmıştır. Terim'in "*Elimi taşın altına sokmam gerektiğine inandığım için buradayım. Galatasaray beni istediği zaman kaçmam. Galatasaray'a gelerek kariyerimi riske attım. Kariyerimi zaten burada yapmıştım. Kazandığım yerde kaybetmek de beni fazla üzmez*" sözlerine de yer verilen haber Fatih Terim ve Dursun Özbek'in imza töreninde Terim'in kulüp ile anlaşmalarının hemen ardından twitter hesabından yazdığı ve sosyal medyada yankı uyandıran "*Nerede kalmıştık*" yazısı yazılı atkının iki ucundan tutarak vermiş oldukları pozun olduğu fotoğrafıyla verilmiştir.

Terim'in Galatasaray ile anlaşmasının ardından verilen diğer detaylar ise; Terim'in ilk sene Galatasaray'ın kuruluş yılını sembolize eden 1905 TL maaş alacağı, kulübün borsa hisselerinin değer kazandığı, sıradaki maç olan Göztepe maçının biletlerine çok fazla ilgi olduğu, Terim'in Galatasaray'daki 4. dönemi olduğu, "*Nerede kalmıştık*" twettinin trend topic olduğu bilgileri aktarılmıştır.

24 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Trabzonspor Başkanı Muharrem Usta'nın takımdan gönderilen Teknik Direktör Ersun Yanal'ın ardından anlaştıkları Rıza Çalimbay ile yükselişe geçtiklerini vurguladığı haber "*Keşke sezon başı hocayı değiştirseydik*" başlığı ile aktarılırken Usta'nın "*Biz kaybederken yeniden yakaladık. Bir senenin yok olduğunu acı bir şekilde hissederken şimdi hepimiz yeniden potanın içerisinde olmanın heyecanını yakaladık. Keşke sene başında teknik direktör değiştirseydik*" şeklindeki sözleri paylaşılmıştır.

24 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

Fenerbahçe'nin Konyaspor ile 1-1 berabere kaldığı maçta sezon başında sık sık yapılan bireysel hatalardan yenilen gollere ve kaybedilen maçlara gönderme yapılan haberde "*Bu kez kâbus Isla*" başlığı kullanılmış ve oyuncunun tecrübesine yakışmayan bir hatalı geri pası sonucunda golün yenildiği aktarılmıştır.

Beşiktaş'ın Sivasspor'a 2-1 yenildiği maçta oyundan çıkarılınca Teknik Direktör Şenol Güneş'e tepki gösteren Beşiktaş'ın Portekizli futbolcusu Quaresma'nın eylemi "*Quaresma Çıldırdı!*" başlığıyla haber yapılmıştır. Haberde ayrıca maç içinde çok

agresif ve istekli olan futbolcunun takım arkadaşı Negredo ile de tartışma yaşadığı ve bu maçta olduğu gibi 16. haftadaki Osmanlıspor maçında da oyundan alınmasına büyük tepki gösterdiği aktarılmıştır.

25 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde Galatasaray-Göztepe maçında girdiği bir pozisyon sonrasında penaltı bekleyen Galatasaraylı futbolcu Yasin Öztekin'in pozisyon için söylediği *"Her yerde Yasin kendini yere atıyor diyorlar hakem de bu yüzden vermedi bence kesin penaltıydı"* sözlerinin aktarıldığı haber *"Yasin Öztekin hakem kararına isyan etti: Bence kesin penaltı"* başlığı ile verilmiştir.

25 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde Karabükspor Trabzonspor maçında Karabüksporlu taraftarların maçın 6. dakikasında kale vuruşu kullanmak isteyen Trabzonspor kalecisi Onur Kıvrak'a yabancı madde atıp tepki göstermesi *"Onur'a yabancı madde"* başlığı ile aktarılırken Karabükspor'un futbolcusu eski Trabzonsporlu Yatabare'nin taraftarları sakinleştirmeye çalıştığı bilgisi de verilmiştir.

26 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde berabere biten Karabükspor Trabzonspor maçının ardından *"Karabükspor'dan hakem tepkisi"* başlığıyla verilen haberde;

"Karabükspor Başkanı Ziya Ünsal, Trabzonspor maçının faturasını hakeme kesti. Kaybettikleri iki puana hakemin kararlarının neden olduğunu savunan Ünsal, 'Hakemin marifeti sonucu geldiğimiz noktayı görüyorsunuz. Tüm Türkiye seyretsin, bir kere daha kararını versin. Böyle bir rezalet olamaz. Çocukların alın terine yazık. Aferin, helal olsun bu maçı yöneten hakeme"

ifadelerine yer verilmiştir.

27 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde *"Terim ve TFF düellosu başladı"* şeklinde verilen haberde Fatih Terim'in milli takımdan gönderilmesinden sonra açtığı tazminat davasının duruşmasının detayları aktarılmıştır.

27 Aralık tarihli Kırmızı Çizgi programında;

İzleyicilerden gelen *"Sadece Aykut Hoca'yı eleştiriyorsunuz"* yorumuna Mehmet Ayan imalı bir şekilde *"Evet gıcığız çünkü gıcığız, bilhassa ben gıcığım Serdar'dan benden dolayı gıcık oluyor"* sözlerini kullanarak kendilerine yapılan eleştiriye tepki vererek katılmadığını belli etmiştir.

28 Aralık tarihli Hürriyet gazetesi haberinde Beşiktaş Kulübü İkinci Başkanı Ahmet Nur Çebi'nin söylediği *“Asıl Aziz Yıldırım Seba’yi örnek alsın”* sözleri başlık olarak kullanılmıştır. Haberde Fenerbahçe Genel Sekreteri Mahmut Uslu'nun Beşiktaş ile çok uğraştığını bu yüzden başkanların arasının açılma noktasına geldiğini söyleyen Çebi'nin Uslu için sarf ettiği *“Herkes ne söylediğini bilsin”* ifadeleri de paylaşılmıştır.

Resim 41. Hürriyet Gazetesi 28 Aralık 2017: “Yıldırım Seba’yi Örnek Alsın”

28 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde Beşiktaş İkinci Başkanı Ahmet Nur Çebi'nin Fenerbahçe Genel Sekreteri Mahmut Uslu'yu kastederek kullanmış olduğu *“Uslu ortalığı karıştırıyor”* demecinin başlık olarak verildiği haberin metninde *“Ahmet Nur Çebi, Fenerbahçe Genel Sekreteri Mahmut Uslu'yu hedef aldı. Beşiktaş İkinci Başkanı, ‘anlamsız demeçleri ile ortalığı karıştırıyor. Bu yüzden başkanların arası açılma noktasına geldi’ dedi* şeklindeki ifadelerinin yanı sıra;

“Şenol Güneş’i yedirmeyeceğiz. ‘İstifa etsin’ diyenler kendi işine baksınlar. Hocamız şu anda 1 numara. Şenol Güneş’e küfür olayında verilen bir maçlık cezaya az diyorlar. Koskoca adam farkında değilim diyor yalan mı söyleyecek! Caner’in yaptığını başka takımdakiler de yapıyor Caner’e 6 onlara yok! Bence ona 2 maç yeterdi. Etoo’yu istesek 1 dakikada alırdık. Etik olmaz diye almadık. Antalya başkanı haddini aştı ve benim başkanımın dalga geçmeye kalktı tetikçi demiştim az bile söylemişim. Beşiktaş’la en çok Mahmut Uslu uğraşılıyor. Anlamsız demeçleri ile ortalığı karıştırıyor. Bu yüzden başkanların arası açılma noktasına geldi. Aziz Yıldırım, ‘Süleyman Seba’yi örnek alsınlar’ demiş bence önce kendisi Seba’yi örnek alsın bize söyleyene kadar”

açıklamaları da aktarılmıştır.

29 Aralık tarihli Fanatik gazetesinde;

“Çalimbay Çıldırdı” başlığıyla verilen haberde Trabzonspor Teknik Direktörü Rıza Çalimbay’ın kupada oynanan ve 1-0 kaybedilen Konyaspor maçı sonrası rotasyon kadrosunda yer alan oyuncuların performansını beğenmediğine vurgu yapılan haberde Çalimbay’ın “Kulübedeki futbolcular için böyle maçlar fırsattır. Ancak ben Konya önünde kaçırmış bir fırsat görüyorum” açıklamasına yer verilmiştir.

“Saldırıdan tam 1001 gün geçti” başlığıyla verilen haberin metin kutusunda;

“Fenerbahçe’nin takım otobüsü Rizesporla 4 Nisan 2015’te oynanan maçın ardından silahlı saldırıya uğramıştı. Viyadükten geçerken yaşanan ve büyük bir panik yaratan saldırıdan bugün itibari ile tam 1001 gün geçti. Fenerbahçe’nin taraftar gurupları ise sosyal medya üzerinden dün bu olayı bir kez daha gündeme getirdi ve hala bu saldırıyı gerçekleştiren kişi ya da kişilerin ortaya çıkarılmamasına tepki gösterdi”

ifadeleri yer almıştır.

31 Aralık tarihli Hürriyet gazetesinde yazar Uğur Meleke’nin sezonun ilk devresinin değerlendirmesini yaptığı yazısında Malatyaspor’un başarılı performansı için kullandığı “Bütün rakiplere kâbus yaşıyorlar” sözü başlık olarak tercih edilmiştir.

Aralık ayı twitter gündeminde;

Bursaspor-Fenerbahçe maçının hakemi olarak Ali Palabıyık’ın atanmasına özellikle Beşiktaşlı taraftarlarının oluşturduğu kullanıcılar tarafından yoğun eleştiri ve hakaret içerikli tweet paylaşımları yapılmıştır.

Fenerbahçe Kulübü’nün eski futbolcuları Gökhan Gönül’ün kulüpten ihraç edilmesi haberi üzerine Fenerbahçeli taraftarların çoğunluğunu oluşturduğu twitter kullanıcıları tarafından bu eylemi destekleyici ve futbolcu Gökhan Gönül’ü eleştiren tweetler paylaşılmıştır. Gökhan Gönül’ün formasını giydiği Beşiktaşlı taraftarlar ise futbolcuya destek olan paylaşımlarda bulunmuşlardır.

Galatasaray’ın Teknik Direktör Fatih Terim ile anlaşmasının ardından Fatih Terim’in twitter hesabından Galatasaray kulübü twitter hesabını da etiketleyerek “Nerede kalmıştık” şeklinde tweet atması sosyal medyada önemli bir yankı uyandırmıştır. Kısa sürede yaklaşık 600 000 etkileşim alan bu tweete Galatasaray resmi twitter hesabından

Fatih Terim'in elinde kupa tuttuğu fotoğrafının bulunduğu görsel ile *“Burada kalmıştık hocam”* cevabı da programda paylaşılmıştır.

4.5.2. Aralık Ayı Dönemi Genel Değerlendirmesi

Spor kamuoyunda yapılan teknik direktör eleştirilerinde yapıcılıktan uzak bir dil kullanılırken, yerli teknik direktörler ile yabancılar arasındaki eleştiri şiddetinin farklılığı Galatasaray Teknik Direktörü Tudor örneğinde gözlemlenmiştir. Spor basınında Tudor'a yönelik eleştiriler hedef gösteren boyutlarda gerçekleşmiştir. Taktiksel olarak beğenilmeyen, Galatasaray Kulübüne kariyer ve vizyon olarak yakıştırılmayan teknik adama basın toplantılarında yargılayan ifadelerle sorular sorulmuştur. Taktik bilgisi her fırsatta sorgulanan teknik adam bir süre sonra spor kamuoyunu ve ülkedeki spor algısını eleştiren açıklamalarda bulunmuştur.

Basında Galatasaray Kulübünün maçlarından sonra servis edilen birçok haberde Tudor ile ilgili olumsuz yargı oluşturabilecek görseller, ifadeler ve yorumlar yapılmıştır. Takımın ilk haftalarında iyi skor aldığı maçlardan sonra bile basın tarafından eleştirilerek spor kamuoyunda güveni sorgulanmıştır. Takımın ilk maç kaybettiği haftadan itibaren ise özellikler twitter üzerinden taraftarların da eleştirilerini alan Tudor'a iç saha maçlarında tribünlerden de protesto eylemleri başlamıştır. Spor basını ve spor kamuoyunda Fatih Terim ismi sürekli Tudor'a alternatif olarak konuşulmuştur. Tudor'un takım otobüsüne futbolculardan önce binmesi görüntüsü bile spor yorumcuları tarafından *“Terim olsa önce futbolcuları bindirirdi”* şeklinde aleyhinde yorumlar yapılmasına sebep olmuştur. Kulüp yönetiminin mevcut teknik direktöre destek veren demeçleri de basın tarafından tepki görmeye başlayınca twitterdan *“Yönetim istifa”* ve *“Özbek istifa”* paylaşımları yapılmıştır. Galatasaray'ın kendi sahasında oynadığı 2-0 geriye düştüğü Akhisar Belediyespor karşılaşmasında Tudor ve kulüp yönetime istifa çağrısında bulunan taraftarlar ikinci yarı takımın skoru 4-2'ye getirip maçı kazanmasının ardından hem şampiyonluk tezahüratları yapmış hem de istifa protestolarını sürdürmüşlerdir. Stattaki locasında maçı eşi ile izleyen Kulüp Başkanı Dursun Özbek'e karşı loca yakınında bulunan bir grup taraftar hakaret ve küfür içerikli tepkilerde bulunmuşlardır. Bu olumsuz eylemi destekleyici yorumlar twitterda paylaşılırken, bazı spor yorumcuları ise Tudor'u göndermez ise Özbek'in başkanlığı kaybedeceği iddiasını savunmuşlardır. Tudor

ayrıldıktan sonra yaptığı açıklamada ise kulüp başkanı ile aralarında geçen görüşmede yönetime kendisinin gönderilmesi için medyada yapılan baskıya dikkat çekmiştir.

Tudor'a yönelik eleştiriler takımdan gönderildikten sonra da devam etmiştir. Tudor'un takımdan gönderilmesinin ardından anlaşmaya varılan kulübün sembol ismi olarak bilinen eski teknik direktörlerden Fatih Terim'in getirilmesi yazılı, görsel basın ve sosyal medyada yankı uyandırmıştır. Galatasaray'ın Fatih Terim ile çıktığı ilk maçı kazanmasının ardından basında Terim'i ön plana çıkaran iki teknik adama yönelik mukayeseler yer almıştır. Medyanın sunumunda genel olarak Terim Galatasaray camiası için başarı ve mutluluğu Tudor ise başarısızlık ve umutsuzluğu temsil ettiğini söyleyebiliriz.

Beşiktaş Kulübü Başkanı Fikret Orman yapmış olduğu röportaj da son iki yıldır ligde başarılı olduklarını ve Avrupa Kupalarında da başarı elde ettiklerini söylemiştir. Önceki yıllarda ezeli rakipleri olan Galatasaray ve Fenerbahçe'nin Avrupa Kupalarında başarılar elde ettiklerini ancak şu an kendilerinin ön planda olduklarını dile getiren açıklamalardan "*İnşallah Fenerbahçe ve Galatasaray da bizim seviyemize gelir*" kelimesi özellikler gazetelerde manşet olmuş ve Galatasaray Başkanı Dursun Özbek'e röportaj esnasında iletilmiştir. Özbek'in cevaben kullandığı "*Herkes rütbesini bilecek*" sözleri yine gazetelerde manşetlerden verilmiştir. Bu gelişmeler sonrasında twitterda özellikle Galatasaray ve Beşiktaş taraftarları arasında "*Avrupa Fatih*" konusu üzerinden atışmalar yaşanmıştır. Beyaz Futbol programı yorumcularından eski Beşiktaşlı futbolcu ve yönetici olan Sinan Engin ise uzun süredir dile getirdiği "*Avrupa Fatih artık Beşiktaş*" sözünü tekrar gündeme getirmiş ve programda bu konu ile ilgili anket yapmıştır. Ancak Sinan Engin anket devam ederken "*Haydi Beşiktaşlılar göreyim sizi*" gibi cümleler sarf ederek tarafsız bir fikir beyanından ziyade fanatizmi körükleyen yönlendirmelerde bulunmuştur. Bazı spor yorumcuları bu gelişmeleri her ne kadar sağ duyulu bir şekilde açıklamaların yanlı ve ortamı germek maksatıyla yansıtıldığına dikkat çekse de medyanın genelinde spor kamuoyunda yankı uyandıracak nitelikte bir haber aktarımı gerçekleşmiş ve taraftarlardan da fanatik seviyelerde geri dönüşler gerçekleşmiştir.

Fenerbahçe Kulübü eski oyuncuları Gökhan Gönül'ün takımdan ayrılırken yaptığı açıklamalarından ötürü futbolcuyu kulüp üyeliğinden ihraç etmiştir. Aynı zamanda futbolcunun önceki yıllarda oynanan Benfica maçında başının yarılması sonucu kanlanan

ve müzede sergilenen forması müzeden kaldırılmıştır. Basında bu olaya misilleme olarak Beşiktaş Kulübünün futbolcuyu üye yapacağı haberleri verilmiştir. İki kulüp taraftarları arasında twitterda yapılan paylaşımlarda Fenerbahçe taraftarlarının bir kısmı yönetime çoğunluğu ise futbolcuya tepki gösterirken Beşiktaş taraftarları Gökhan Gönül'e sahip çıkan yorumlarda bulunmuştur.

Galatasaray tribününde Galatasaray formalı eşi ve çocuğunun yanında Beşiktaş formasıyla maça gelen kadın taraftarın formasının güvenlik görevlileri tarafından çıkarttırılmasına medyada çıkan haberlerde yoğun tepki gösterilirken, bazı spor yorumcuları mevcut durumda bu eylemin şiddete yol açabileceği fikrini savunmuşlardır. Bu olay fanatik taraftarların kendi özel alanı ilan ettikleri bölgede rakip olarak gördükleri takım taraftarlarına saldırgan eylemlerde bulunma potansiyelini göstermektedir.

Galatasaray'ın Akhisar Belediyespor ile oynadığı maç esnasında taraftarların küfrederek ve bozuk para atarak istifasını istediği Başkan Dursun Özbek'e yönelik protestolarda görülen şiddet eylemleri sportif başarısızlığın getirdiği gerilimden daha çok nefret içermektedir.

Akhisar Belediyesporlu futbolcu Mustafa Yumlu'nun Galatasaraylı futbolcu Bafetimbi Gomis ile girdiği pozisyon sonrasında Gomis'in kırmızı kart görmesi ve Yumlu'nun Gomis tarafından kabul edilmeyen açıklamaları sonrasında futbolcuya yönelik spor programlarında ve twitterda tepkiler gösterilmiştir.

Bursasporlu futbolcu Yusuf Erdoğan'ın eski takımı Trabzonspor'a karşı oynayacakları maç öncesi atılan "*Timsah Yusuf Trabzon'a bilmiyor!*" manşeti ile spor kamuoyunda gerginliğe sebep olabilecek bir ifade kullanılmıştır.

Alanyaspor ile Kayserispor maçı sonrasında iki takımın futbolcuları ve teknik ekiplerinin karıştığı kavga olayı basında çok detaylı olmasa da paylaşılmıştır. Olaylar sonunda iki kulübün suç duyurusunda bulunmasının ardından adli süreç başlatılmıştır. Adli süreçte iki kulüp yöneticilerinin söylemlerinin gerçek durumlardan farklı olması sonucu özellikle Kayserispor Teknik Direktörü Marius Sumudica'ya yönelik tepkiler oluşmuştur.

BÖLÜM 5. TARTIŞMA VE SONUÇ

5.1. Tartışma

Araştırmanın tüm bölümlerinde hakemlere yönelik eleştiriler görülmüştür. Özellikle derbi maçlarındaki pozisyonların görüntüleri twitterda taraftarlar tarafından paylaşılarak eleştirilmiştir. Taraftarların genelinde hakemlerin tuttıkları takımın aleyhinde kararlar verdiği, rakip takımı tuttuğu inancı hakimken, spor yorumcularının önemli bir kısmı hakemlere yönelik eyyamcı ve yetersiz eleştirilerinde bulunmaktadır. Hakemlere yönelik yapılan saldırgan eleştirileri, Çupi kaybetme sonrasında ilkel bir şekilde haklılığa erişebilmek adına durumun düşman ilan edilmek suretiyle hakeme dayandırılması şeklinde açıklamaktadır (Çupi, 2002, p. 51).

Futbol kamuoyunda özellikle kaybedilen maçlardan sonra taraftarın ilk hakem hatalarını irdelemeleri, gazete ve televizyon programlarında kanaat önderi olarak algılanan spor yazarlarının hakemlere yönelik eleştirilerinden destek alınmasıyla hakeme yönelik eleştiriler kin ve nefrete dönüşmektedir. Özellikle fanatik taraftarların genelinin gözünde hakemler güven vermeyen, takımlarının kaybetmesine rakip takımdan daha fazla etki eden kişiler olduklarından onlara düşmanlık beslemek, takımlarının haklarının korunması açısından olağan bir eylem olarak kabul görmektedir.

2000'li yıllara kadar seslerini duyurabildikleri alan tribünlerle sınırlı olan futbol taraftarları gelişen kitle iletişim araçları teknolojisiyle sosyal medyada varlığını güçlendirmiştir. Taraftarlar kulüp yönetiminden istedikleri transferleri, toplu buluşma ve etkinlikleri twitter üzerinden kampanyalarla yürütebilirken, rakip takıma meydan okuma ve hakeme tepki gösterme eylemleri de artık daha geniş bir evrende, süreklilik gösteren zaman diliminde bu mecrada gerçekleştirilebilmektedir. Yakın zamana kadar hakemlere ve rakibe yönelik tepkiler stadyumdaki eylemlerden ibaret iken artık ana akım spor medyası ile paralel olarak sosyal medya üzerinden planlı olarak gösterilen tepkiler zincirleme etki ile geniş kitlelere ulaşmaktadır. Artık karşılaşmalarda meydana gelen bir

hakem hatası hafta boyunca taraftarların twitter etkileşimleri sonucu nefret söylemlerine dönüşmektedir. Hakemlere karşı sağduyudan uzak bir eleştiri diline sahip olan spor medyasının kanaat önderi rolü göz önüne alındığında taraftarlarda oluşan şiddete yönelik davranışlarda körükleyici, hedef gösterici olduğu görülmektedir. Mil ve Şanlı'nın gazete manşetlerini inceledikleri "Sporda Şiddet ve Medya Etkisi: Bir Maçın Analizi" isimli çalışmaları sonucunda bizim çalışmamız ile örtüşen sonuçlara vardıklarını görmekteyiz (Mil & Şanlı, 2015).

Maç esnasında ve maçtan sonra futbolcuların, teknik ekibin ve yöneticilerin müsabaka gerginliğiyle sergilemiş oldukları agresif davranışlar genellikle saha içinde kalmakta veya birkaç saat sürmektedir. Basın yoluyla gerçekleşmiş olan eylemlerin haber olarak çeşitli şekillerde aktarılması gergin olan gündemin sıcaklığını korumasına ve hafta boyunca taraftarların bu gerginliğe hâkim olmasına neden olmaktadır. Özellikle derbi maçlarda yaşanan gerginlikler sosyal medyanın vasıtasıyla hafızalarda kalıcı etki bırakırken taraftar grupları arasında "rövanşta görüşürüz" şeklinde husumete yol açmaktadır.

Spor medyasında futbol taraftarlığının arka planda tutularak takım taraftarlığı ve fanatiklik olgusunun yoğunlukla işlendiği görülmektedir. Medya tarafından kulüpler arasındaki sportif rekabetin futbol kamuoyuna sunumunda bir harp zemini oluşturulması söz konusudur. Tarafsızlık ilkesine sahip olması gereken medya organları taraftarlık üzerinden haber gündemlerini oluşturmaktadır. Kulüp taraftarlarının sempati duydukları takımlarıyla özdeşleşme ve ait olma sürecine etkide bulunan medyanın bu tutumu dolaylı olarak rekabet ruhunun saldırganlığa dönüşmesine ve taraftar kitleleri arasında kutuplaşmanın ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Taraftarların gerçekleşen ırkçı saldırı ve kavga olaylarında etik anlayıştan uzak bir şekilde taraftar kimlikleri ve temsil ettikleri kulüplerin çıkarları doğrultusunda tepkiler verdiği görülmektedir.

Araştırma örneklemini içerisinde iki kez tribünlerde maçı izleyen taraftarların başka birtakım formaları giydikleri için stat güvenlik görevlileri tarafından uyarılmış ve formaları çıkartılmıştır. Tribün içerisinde saldırganlığın aksine bütünleştirici olabilecek bu eyleme karşılık güvenlik güçlerinin bu yaptırımına Stot ve Richer'in 1998 yılında yapmış oldukları araştırmalarında da polisin kalabalık grup içerisinde bulunan tüm taraftarları homojen olarak kabul ederek tek tip tutum sergilediklerine dikkat çekildiği görülmüştür (Stot & Reicher, 1998, p. 512). Gerçekleşmiş olan olaylar neticesinde

Taraftar arasındaki kitlesel bölünmenin dış etkenler tarafından da desteklendiğini görülmektedir.

Spor programlarının bir kısmında yorumcular taraftar üst kimlikleriyle değerlendirmeler yaptığı görülmektedir. Daha fazla reyting amacıyla taraftarların sempatisini kazanmak uğruna fanatik dil kullanan çoğu yorumcu söylem ve tepkileri taraftarların olumsuz davranışlarına sebep olmaktadır. Çimen ve İlhan 2007 yılındaki “Spor Muhabirlerinin Türk Spor Medyasında Doğruluk Değeri Üzerine Düşünceleri” isimli çalışmalarında reyting/tiraj kaygısı ile medyada asparagas haberlere başvurulduğu ve spor yazarlarının taraftar kimliklerinin ön planda tuttuğu bulgularına erişmiş olmaları bizim çalışmamızı desteklemektedir (Çimen & İlhan, 2007).

Yazılı ve görsel basındaki karikatürize edilmiş yarı mizahı ve alaycı başlık ve fotoğraflar taraftarlar tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Her türlü görselin herkes tarafından kolaylıkla kopyalanıp üretildiği ve paylaşıldığı enformasyon ortamında basın öncü olduğu mizahı ve alaycı bu akımın bazı durumlarda taraftarların saldırgan ve şiddet içerikli paylaşımlarında materyal üretmesine sebep olduğu görülmektedir.

Futbol sektörünün söz sahibi aktörlerinden olan kulüp yöneticileri demeçlerinde bütünüleştirici ifadeler yerine taraftarlarını etkilemek amacıyla kulübün haricindeki tüm unsurlar için rekabet ötesi zarar veren düşman algısı oluşturan ifadeler kullanmaktadır. Taraftarlar bu tip söylemlerin de etkisiyle takımlarına yönelik adaletsizliklerin yapıldığı duygularına kapılmakta ve müsabakaları gergin ruh haliyle takip etmektedirler. Bununla birlikte yöneticilerin röportaj ve yorumlarından bazı kelimelerin basın tarafından özenle seçilerek servis edildiği ve gündemde polemik oluşturulduğu da görülmektedir. Spor medyası için reyting ve tiraj artırıcı haber üretimi anlamına gelen bu kaos ortamı taraftarların gerginliğinin hep üst seviyelerde kalmasına neden olmaktadır. Kulüp yöneticilerinin eylem ve davranışlarının medyadaki şiddet çağrışımlı yansımalarına yönelik araştırmamızla birçok nicel çalışmanın da örtüşmekte olduğu görülmektedir. Türksoy ve arkadaşlarının 2003 yılındaki “Üç Büyük Kulüp Futbol Taraftarlarının Sosyal Kimlikleri ve Şiddete Bakış Açıları” (Türksoy, ve arkadaşları, 2003) isimli araştırmasında yüzde 25 oranındaki katılımcı tarafından “sporda şiddetin başlıca sorumlusu” olarak kulüp yöneticileri görülmektedir. Taşmektepligil ve arkadaşlarının 2017 yılındaki “Bireysel Şiddet Açısından Spor Medyasının Etkileri” çalışmasında yöneticilerin

saldırgan davranışları vurgulanmıştır (Taşmektepligil, ve arkadaşları, 2017). Mart 2011 tarihli TBMM Araştırma Komisyonu Raporunda “tarafı saldırganlık konusunda harekete geçiren oluşumlar” arasında kulüp yöneticileri iki farklı araştırmada yüzde 21 ve yüzde 11 oranlar ile yer almaktadır (TBMM, 2011). Çepe’nin 1992 yılında gerçekleştirmiş olduğu “Futbol Müsabakalarında Seyircilerin Saldırganlıkları ve Şiddet Sebepleri Üzerine Bir Araştırma” isimli çalışmasında ise kulüp yöneticileri “seyircilerin saldırganlaşmasına neden sebepler” arasında yüzde 41 ile en etkili etmen olarak dikkat çekmektedir (Çepe, 1992).

Ana akım medya ile sosyal medya kullanıcısı taraftarlar arasında güçlü bir alışveriş ilişkisinin mevcut olduğundan söz edebiliriz. Spor programlarında ağır ve argo söylemlerin yer aldığı birçok eleştiri twitterda gündemini etkilemektedir. Gazete haberlerinde konu içeriğini destekleyen bir dipnot olarak ise bazı zamanlarda twitter gündeminden alıntı yapıldığı görülmektedir. Bir spor programında ortaya atılan bir söylenti twitterda kısa zamanda trend topic olabildiği gibi başlangıcı sosyal medyada gerçekleşen bir görüntünün de kısa zamanda kitlelere yayılarak haber değeri kazanmasıyla ana akım medyada sunulduğuna rastlanılmaktadır. Bayrakçı ve Sütçü “Haberlerin Twitter Üzerinde Yayılması Üzerine Bir Araştırma” isimli çalışmaları sonucunda gazetelerin sosyal medya etkileşimlerinin ileri derecede olduğu kanısına varmış ve gelecekte bu bağın daha da güçleneceği varsayımında bulunmuşlardır (Sütçü & Bayrakçı, 2014, p. 51).

Genç bir taraftara yönelik gerçekleştirilen saldırı eyleminin twitter üzerinden kısa zamanda yayılarak ana akım medyada haber niteliği taşıması ve ortaya çıkan haberin aynı şekilde twitterda tepki bulması araştırmamızda ana akım medya ve sosyal medya etkileşimini gösteren bulgular arasındadır. Artık bir sosyal medya mecrası olarak twitteri da gündem belirleyen aktörler arasında görmekteyiz. Nitekim Melek (2015) çalışması sonucunda twitterin ana akım medya üzerindeki etkisinin her geçen zaman diliminde artmakta olduğuna dikkat çekmiştir (Melek, 2015, p. 109).

Araştırmada sonucunda spor medyasının bir kesiminde; yanlı, rekabetçi, yapıcılıktan ve bütünleştiricilikten uzak, fanatizmi körükleyici bir yayıncılığın tercih edildiği görülmektedir. Sosyal medyanın hayatın önemli bir parçası haline geldiği günümüzdeki taraftar profilinin davranış ve eylemlerini incelediğimizde; medyada yer alan haber

sunumlarının tribün kültüründe bazı önyargıların oluşmasına zemin hazırladığı gibi gerilimin ve deşarj olmanın mekânı olan tribün alanının alternatifi olarak sosyal medya mecrasının kullanıldığından söz edebiliriz.

5.2. Sonuç

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin nitel bulgulardan elde edilen sonuçlar yer almaktadır.

5.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulguları açısından yazılı basında yer alan haber metin ve içerikleri, gazete sayfalarında paylaşılan görsellerde şiddet çağrışımlarına ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Yazılı basın araçlarından olan gazeteler en eski kitle iletişim araçlarından olmalarına rağmen günümüzde halen yaygın bir okuyucu kitlesine sahiptirler. Günlük siyasal ve tematik olarak yayın yapan gazetelerden arasından araştırmamız kapsamında; spor gazeteleri olan Fanatik ve Fotomaç gazeteleri ile günlük siyasal gazete olan Hürriyet gazetesinin spor sayfaları incelenerek çözümleme ve analizleri yapılmıştır.

Yazılı basında futbol müsabakalarının savaş ortamı şeklinde sunumları başlık ve fotoğraf paylaşımlarında sıklıkla kullanılmaktadır. Ağırlıklı olarak 3 büyük takım taraftarlarına yönelik yayın yapan gazete sayfaları başlıklarında renkli ve büyük puntolar kullanırken, başlık ile bağlantılı ancak okuyucuda duygusal gerilimi uyandıracak fotoğraf ve görseller de sıklıkla paylaşılmaktadır.

Yazılı basında çıkan birçok haberde yönlendirici, hedef gösterici ve vurgu içeren metin ve istatistikler yer almaktadır. Fotomontaj özellikleri kullanılarak aktarılan fotoğrafların bazıları mizah içerirken önemli bir kısmı da gerginliği artırıcı niteliktedir.

Futbolcu, teknik adam ve yöneticilerin açıklamalarında kullanmış olduğu sözler arasından polemik oluşturabilecek olan kelimeler genellikle haber başlıklarında kullanılmaktadır. Oluşturulan polemik ortamında özellikle 3 büyük kulübün (Beşiktaş,

Galatasaray ve Fenerbahçe) tarafları arasında söylenen demeçler ile gündem inşa edilmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen gazetelerin haber sunumları ve eleştiri yapılarının farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir. Ancak bazı haberlere ilişkin yakın tutum sergiledikleri görülmüştür. Bir açıklamada yer alan polemik oluşturabilecek olan kelimeyi başlıkta kullanma konusunda yazılı basın organlarının örtüşükleri görülmüştür.

5.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulguları açısından görsel basında yer alan spor programlarında şiddet çağrışımları yapan söz, davranış ve paylaşımlara ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Görsel basın araçlarından televizyon 20. yüzyılın ortalarından itibaren kullanılmaya başlayan ve günümüzde hemen her evde izlenen bir kitle iletişim aracıdır. Bugün televizyonda izleyicilerin beğenilerine göre onlarca temaya yönelik programlar mevcuttur. Araştırmamızda spor basınında önemli sayıda izleyici kitlesinin takip ettiği “Kırmızı Çizgi” ve “Beyaz Futbol” spor programları izlenerek çözümleme ve analizleri yapılmıştır.

Görsel basının gündemi de yazılı basında olduğu gibi 3 büyük kulübe hitap eden ağırlıktadır. Spor programlarında yorumcuların eleştirileri genellikle karşılaşmalardan alınan sonuçlar üzerinden yapılmaktadır. Spor programlarının tamamına yakınında müsabakalar sonrasında istenmeyen sonuçların sorumluluğu özellikle hakemlere ve teknik adamlara yüklenmektedir. Tıpkı yazılı basında olduğu gibi vurgulanan ve dikkat çekilmek istenen gündem sürekli izleyicilere sunulmaktadır.

Spor programlarında gerçekleşen tartışmalar yorumcular tarafından canlı yayın akışında gerçekleştirildiğinden ötürü daha öznel ve filtrelemeden yoksun konuşmalar gerçekleşmektedir. Yorumcular gergin anlar yaşayıp argo kelimeler kullanabilmektedir. Programlarda yapılan oldukları yorumların yönlendiren yapıda olmaları taraftarları da etkilemektedir.

İncelenen programlarda Beşiktaş, Galatasaray ve Fenerbahçe kulüp taraftarlarından olumlu tepki alabilmek ya da gelecek aksi olumsuz tepkilere karşılık spor

programlarındaki yorumcu ve sunucu kadrolarında her takımı bir yorumcu temsil edecek şekilde yapılanma bulunmaktadır.

Programlarından birinde yorumcuların taraftar kimlikleri daha ön planda tutulmaktadır. Yayın boyunca tamamen taraflı ve fanatik söylemler tercih edilirken, izleyiciler kulüp taraftarlıkları kapsamında sık sık bölüştürülmektedir. Programda bazı haberler gerilim müziği eşliğinde şiddet çağrıştıran kelimeler kullanılarak sunulmaktadır. Yorumcular çoğu kez bağırarak argo kelimelerle birbirlerine hitap etmekte, sürekli tehditkâr bir dille futbol kamuoyunda polemik oluşturulmak istenmektedir. Yayında sosyal medya etkileşimleri sayesinde oluşturulan polemige taraftarları da dahil etmektedirler. Reyting maksadıyla programda kurgulanan arka fon müzikleri, paylaşılan alaycı ve taraflı görseller ile kullanılan argo üsluptaki hitapların taraftarlar arasında gerginliğe yol açabilecek şiddet çağrışımları arasındadır.

5.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulguları açısından taraftar kimliğindeki kitlelerin sosyal medya etkileşim ve paylaşımlarında şiddeti uyaran ya da saldırgan davranışları tetikleyen içeriklere yer vermelerine ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

90'lı yıllar sonrasında internet kullanımının artmasıyla yeni medya kavramı ortaya çıkmış günümüzde ise sosyal ağ uygulamalarının yaygınlaşmasıyla sosyal medya kitlelerin temel iletişim araçları arasındaki yerini almıştır. Geleneksel medya araçlarına göre haber kaynakları ve diğer alıcılara etkileşimin daha güçlü yerine getirildiği sosyal medya ağlarından twitter önemli sayıda taraftar kitlelerini de bir araya getirmektedir. Araştırmamızda twitterda önce çıkan futbol gündemine ilişkin etiket ve paylaşımlar eş zamanlı olarak incelenmiş, araştırma amacı ile örtüşen içerikler çözümlenerek analizleri yapılmıştır.

Twitterda futbol olaylarına ilgili paylaşımlar maç günleri artış göstermektedir. Futbol gündeminde yazılı ve görsel basında çıkan haberler taraftarlar tarafından yorumlanmakta ve alıntı yapılarak paylaşılmaktadır. Futbolu kamuoyunu oluşturan taraftarların bir kısmı taraftar kimliklerini profillerinde kullanıcı adı ya da fotoğraflar ile sergilemektedir. Derbi maç öncesi ve sonrasında twitterda kullanıcılarının bağımsız bir şekilde örgütlenerek

tarafına bölündüğü ve daha agresif yorumlarda bulunup paylaşımlar yaptığı görülmektedir. Futbol kamuoyunda kanaat önderi rolündeki spor yazar ve yorumcularının çok sayıda takipçileri bulunmaktadır. Yorumcular bir takımın aleyhinde yaptığı yorumlar sonrasında o takım taraftarları tarafından tepki görürken, bir takımın lehine yapılan olumlu yorumlar sonrasında ise diğer takım taraftarları tarafından adil bir spor yorumcusu olmadığı, taraflı olduğu yönünde tepkiler almaktadırlar. Yine kanaat önderi konumundaki yazar, futbolcu, teknik adam, yönetici gibi kişilerin eylem ve davranışlarına karşılık çok sayıda eleştiriler ve olumsuz yorumlar yapılmaktadır.

Kutuplaşmış gergin kitleler haline dönüşen taraftarlar kaybedilen her maç sonrası tıpkı kulüp yöneticileri ve ana akım medya kaynaklarında olduğu gibi twitter üzerinden rakip takıma ve hakemlere yönelik hakaret içerikli tweet paylaşımlarında bulunmaktadır. Basında sıklıkla dile getirilen “eyyamcı hakem” söylemi daha ağır ifade ve küfürlerle birlikte çeşitli twitter paylaşımlarında yer almaktadır. Taraftarlar arasında tüm hakemlerin diğer büyük takımlardan birini tuttuğu ve kendi takımlarının kaybetmesi için kasıtlı yanlış kararlar verdiği görüşünün çoğunluğu paylaşımlara yansımaktadır.

Ana akım medyanın twitter gündemini etkileyerek zaman zaman şiddete davet çıkardığı görülürken bazen de twitterdaki yoğun etkileşim sonrasında şiddet körüklenmektedir. Gündem belirleyiciler arasında takipçi sayıları yüzbinleri hatta milyonu bulan sosyal medya fenomenleri de bulunurken, çok takipçi sayılı bu hesapların paylaşımlarının etkileşimleri yüksek düzeydedir.

Birçok öfkeli twitter kullanıcısı taraftar tarafından hakem, futbolcu, yönetici, teknik adam ve diğer takım taraftarlarına yönelik şiddet içerikli paylaşımlar yapılmaktadır. Bu açıdan twitter psikolojik şiddetin sıklıkla yaşandığı ve fiziksel şiddetin zeminin hazırlandığı bir ortam haline gelmektedir.

5.3. Öneriler

Spor medyasının ticari kaygı temelli yayın yapması futbol müsabakalarını bir savaş alanı şeklinde sunumuna yol açmaktadır. Taraftarlar arasında şiddeti körükleyici bu tip içeriklerden arındırılmış basım ve yayın politikaları planlanmalıdır.

Geleneksel medyanın sorunlarından biri olan haber etiğinin uygulanması konusunda bilimsel çalışmalar yapılmalı ve çözümleri uygulanmalıdır. Haber üreticileri etik hususlardan taviz vermeyecek düzeyde bilinçlendirilmelidir.

Medya çalışanlarında her ne kadar etik kültürü yerleşmiş olsa dahi medya patronlarının ideoloji ve yaptırımlarının haber üretim sürecine olumsuz etkileri de göz önüne alınmalıdır. Bu bağlamda hukuki bir denetimin gerekliliği de doğmaktadır. Medya kuruluşlarının şiddet çağrışımlarına yönelik yayınlarının kontrol ve denetimleri sonrasında hukuki yaptırımların sağlanmalıdır. Bu hukuki yaptırımın yüklü miktarda para cezası şeklinde uygulanması;

- Reyting/tiraj getirisi amacıyla polemik/kaos oluşturan içeriklerin medya kuruluşlarını zarara uğratacak olması,
- Ceza karşılığı elde edilen gelirin kamu yararına kullanılması,
- Ceza riskine karşılık medya kuruluşunda yukarıdan aşağıya iç denetimin artması

bakımından yararlı olabilecektir.

Sosyal medya etkileşimlerinde küfür ve hakaret içerikli psikolojik şiddet eylemlerinin ortaya çıktığı ve daha farklı şiddet eylemlerine yol açabilecek paylaşımların yer aldığı görülmektedir. Bazı sosyal medya kullanıcıları, kullanıcı profillerini gerçek kimliklerini gizleyecek şekilde kurgulamaktadır. Kimliklerinin kolay ortaya çıkmamasını avantaj olarak kullanıp twitterda düzeysiz yorum ve paylaşımlarda bulunmakta ve taraftarların etkileşimde oldukları paylaşımları provoke etmektedirler. Sosyal medyada hesaplarında açık kimlik bilgilerine erişilemeyen hesaplara kullanım sınırlılığı getirilmelidir.

İlk ve Ortaöğretim kurumlarında öğrenci düzeylerine uygun olarak Medya Okuryazarlığı ders saatleri artırılmalı, ders müfredatlarında şiddete önlem alıcı detaylı düzenlemeler yapılmalıdır.

Futbol kamuoyunda en sert eleştirilerin hakemlere yapıldığı görülmektedir. Hakemlerin müsabakalarda vermiş oldukları hatalı kararlar sonrasında çoğu zaman karşılaşmalarda istedikleri sonuçları alamayan yönetici, sporcu ve taraftarlar tarafından kasıtlı hata yapıldığı izlenimi ortaya çıkmaktadır. Hakemlerin kurallar gereği basına açıklama yapamıyor olmaları futbol kamuoyunda haksızlığa uğradığına inanan kitlelerin tepkilerinin meşruluk kazandığı algısına yol açmaktadır. Türkiye Futbol Federasyonu

tarafından kulüpler ve taraftarlarda var olan hakemlere yönelik ön yargıları ortadan kaldırmak amacıyla ana akım medya ve sosyal medya üzerinden etkileşimli video içerikleri hazırlanmalıdır. Her bir hakemin özel yaşamlarından kesitlerin yer aldığı, tüm takım taraftarlarına sözlü mesajların gönderildiği, hakemlerin tarafsızlıklarını hissettirecek temalı içeriklerin yer alacağı kısa filmler aracılığıyla kulüp ve taraftarlar ile hakemler pozitif iletişim kurulabilecektirler. Bir hakemin vermiş olduğu hatalı bir karar sonrası kurumun bilgisi dahilinde kuruma ait sosyal medya hesabından uygun bir üslup ile özür mesajının yer alacağı paylaşımda bulunması kendisine karşı oluşabilecek olumsuz eleştirilerin önemli bir kısmını önleyebilecektir.

TFF tarafından düzenlenen “Sporda Şiddet ve Düzensizliği Önleme Platformu” toplantılarının sayısı artırılmalı, toplantıda alınan kararların uygulanması hususunda geri dönüşlerin aylık, haftalık gibi kısa vadeli süreçler içerisinde yapılması sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

Althusser, L., 2017. *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları*. 6. baskı. İstanbul: İthaki Yayınları.

Ataizi, M., 2012. Yeni Medya ve Spor. içinde S. Sezer, (ed.) *Spor ve Medya İlişkisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, pp. 110-125.

Atalay, A., 2004. *Spor Medya ve Serbest Zaman*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.

Balcıoğlu, İ., 2000. *Biyolojik, Sosyolojik, Psikolojik Açıdan Şiddet*. İstanbul: Yüce Reklam Yayım Dağıtım.

Balcıoğlu, İ., 2003. *Sporun Sosyolojisi ve Psikolojisi*. İstanbul: Bilge Yayıncılık Eğitim Hizmetleri.

Baş, T. & Akturan, U., 2008. *Nitel Araştırma Yöntemleri Nvivo 7.0 ile Nitel Veri Analizi*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.

Belsey, A. & Chadwick, R., 2011. *Medya ve Gazetecilikte Etik Sorunlar*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Bıçakçı, İ., 2000. *İletişim ve Halkla İlişkiler*. 3. baskı. Ankara: Kapital Medya Hizmetleri.

Büker, S. & Kıran, A. E., 1999. *Reklamnlarda Kadına Yönelik Şiddet*. İstanbul: Alan Yayıncılık.

Cereci, S., 2003. *Medya Etiği*. İstanbul: Metropol Yayınları.

Cheviron, N. T., 2013. *Televizyon ve İçimizdeki Şiddet*. İstanbul: Kırmızı Yayınları.

Çakar, E., 2018. *Türk Futbolunun Kanayan Yarası: Tribün Olayları*. [Çevrimiçi] Erişim URL: <https://www.aa.com.tr/tr/futbol/turk-futbolunun-kanayan-yarasi-tribun-olaylari/1123696> [Erişim tarihi: 15 10 2018].

Çavuş, G., 2018. Medyada Güven Erozyona Uğramışken Doğrulama Platformları Neden Önemli?. içinde S.Çoban, (ed) *Medya ve Yalanlar*. İstanbul: Siyah Beyaz Yayınları, p. 60.

Çepe, K., 1992. *Futbol Müsabakalarında Seyircilerin Saldırganlıkları ve Şiddet Sebepleri Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

Çimen, Z. & İlhan, E., 2007. Spor Muhabirlerinin Türk Spor Medyasında Doğruluk Değeri Üzerine Düşünceleri. *Atatürk Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 9(2), pp. 1-10.

Çupi, İ., 2002. *Futbolun Ölümü*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Demir, M. & Talimciler, A., 2015. *Şiddet, Şike ve Medya Kısacasında Futbol ve Taraftarlık*. Konya: Literatürk Akademia.

Dökmen, Ü., 2004. *İletişim Çalışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Duman, B. & Alacahan, O., 2012. Getto Tartışmasına Bir Metropolden Bakmak. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(2), pp. 55-74.

Erdal, C., 2012. *Medyanın Efendisi Şiddet*. İstanbul: Doruk Yayıncılık.

Fiske, J., 2014. *İletişim Çalışmalarına Giriş*. Ankara: Pharmakon Yayınevi.

Freud, S., 2016. *Kitle Psikolojisi*. 2.baskı. İstanbul: Say Yayınları.

Fromm, E., 1979. *Sevgi ve Şiddetin Kaynağı*. İstanbul: Payel Yayınevi.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2012. *Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi*. Ankara.

Gerçekten Oldu, 2018. *Bir Futbol Maçı Sonucunda Çıkan Savaş ve 4000 Ölü*. [Çevrimiçi] Erişim URL: <http://gercektenoldu.com/bir-futbol-maci-ve-sonucunda-4000-olu/> [Erişim tarihi: 15 Ekim 2018].

Gökçe, O., 2003. *İletişim Bilimine Giriş*. 5. baskı. Ankara: Turhan Kitabevi.

Gönenç, E.Ö., 2004. *Medya Dünyası*. İstanbul: İ.Ü. İletişim Fakültesi Yayınları.

Güler, Ü., 2004. Söylem Çözümlemesinde Yöntem Sorunu ve Van Dijk Yöntemi. içinde Ç.Dursun, (ed.) *Haber Hakikat ve İktidar İlişkisi*. Ankara: Elips Kitap, pp. 371-390.

Hamarat, A. M., 2016. *Honduras - El Salvador: "Futbol Savaşı"*. [Çevrimiçi] Erişim URL: <http://www.goal.com/tr/news/206/genel/2009/06/10/1316401/honduras-el-salvador-futbol-sava%C5%9F%C4%B1> [Erişim tarihi: 15 Ekim 2018].

Hergüner, G., Bar, M. & Yaman, M. S., 2016. Beden eğitimi ve Spor Etkinliklerine Katılan Ortaokul Öğrencilerinin Aile, Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerden Beklentilerinin Belirlenmesi.. *International Jurnal of Human Sciences*, 13(1), pp. 155-168.

Hünerli, S., 2014. Türkiye'de Futbol İktidarı ve Fanatizmin Medyadaki Karikatürlerde Yansıması. içinde V.Ekin (ed.) *Türkiye'de Spor ve Medya*. İstanbul: Köprü Kitapları, pp. 321-340.

Hürriyet, 1998. *Cimbom Reyting Rekoru Kırdı*. [Çevrimiçi] Erişim URL: <http://www.hurriyet.com.tr/cimbom-reyting-rekoru-kirdi-39051017> [Erişim tarihi: 18 10 2018].

İlhan, E., 2014. Spor'da Şiddet'in Ulaştığı Nokta; 17 Eylül 1967 Kayserispor-Sivasspor Karşılaşması. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Özel Sayı:1, pp. 188-196.

İlhan, E. & Çimen, Z., 2011. Spor Alanlarında Şiddet ve Spor Medyasının Etkileri: Spor Yazarlarının Algıları. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), pp. 224-234.

İnam, A., 2001. Şiddeti Anlamak. *Bilim ve Teknik Dergisi*, Şubat, pp. 46-47.

Işık, M., 2018. *İletişim Bilimine Giriş*. 2. baskı. Konya: Eğitim Yayınevi.

İşlek, S. T., 2018. Kurguyla Gerçeğin Kesişim Noktasındaki Medya Yalanları. içinde *Medya ve Yalanlar*. İstanbul: Siyah Beyaz Yayınları, p. 34.

Karlı, İ., 2014. Milliyetçilik Ekseninde Spor Futbol ve Politika. içinde V.Ekin (ed.) *Türkiye'de Spor ve Medya*. İstanbul: Köprü Kitapları, pp. 181-205.

- Köknel, Ö., 2000. *Bireysel ve Toplumsal Şiddet*. 2.baskı. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Köknel, Ö., 2013. *Şiddetin Dili*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kulak, Ö., 2017. *Theodor Adorno: Kültür Endüstrisinin Kısacasında Kültür*. İstanbul: İthaki Yayınları.
- Kuyucu, S. B., 2008. *Spor Yönetimine Medyanın Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye:
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L., 1972. The Agenda Setting Function of Mass Media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), pp. 176-187.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L., 1976. Structuring The Unseen Environment. *Journal of Communication*, pp. 18-22.
- McQuail, D. & Windahl, S., 2017. *Kitle İletişim Çalışmalarında İletişim Modelleri*. 4. baskı. Ankara: İmge Kitabevi.
- Melek, G. (2015). Medya Arası Gündem Belirleme Kuramı Çerçevesinde Hürriyet ve Twitter Üzerine Bir Çalışma. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, Türkiye.
- Mil, H. İ. & Şanlı, S., 2015. Sporda Şiddet ve Medya Etkisi: Bir Maçın Analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(55), pp. 231-247.
- Özer, Ö., 2007. *Medya Şiddet Toplum*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Özsoy, S. & Yıldız, K., 2013. Türkiye'deki Spor Basımında Nefret Söylemi. *International Journal Social Science Research*, 2, pp. 46-60.
- Öztürk, F., 1998. *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Salih, C., 2018. *2018 Türkiye İnternet Kullanım ve Sosyal Medya İstatistikleri*. [Çevrimiçi] Erişim URL: <https://dijilopedi.com/2018-turkiye-internet-kullanim-ve-sosyal-medya-istatistikleri/> [Erişim tarihi: 16 Ekim 2018].

- Sallan, G.S., 2013. Türkiye’de Sığınma Evleri Erkek Şiddetinden Uzak Yaşama Açılan Kapılar mı? İstanbul: Bağlam Yayınları
- Solak, A., 2016. *Şiddet Kültürü: Türkiye'nin Suç ve Sosyal Risk Haritası*. Ankara: Hegem Yayınları.
- Stot, C. & Reicher, S., 1998. Crowd Action As Intergroup Process: Introducing the Police Perspective. *European Journal of Social Psychology*, 28, pp. 509-529.
- Sütçü, C. S. & Bayrakçı, S., 2014. Sosyal Medya Gazeteleri Nasıl Etkiliyor? Haberlerin Twitter’da Yayılması Üzerine Bir Araştırma. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 4(2), pp. 40-52.
- Şahin, H.M., 2003. *Sporda Şiddet ve Saldırganlık*. Ankara: Nobel Basımevi.
- Taşmektepligil, M. Y., Küçük, V., Karakuş, S. & Kalkavan, A., 2017. Bireysel Şiddet Açısından Spor Medyasının Etkileri. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, Aralık, 2(2), pp. 32-48.
- TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi). 2011. *Spor Kulüplerinin Sorunları ile Sporda Şiddet Sorununun Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Kurulu Komisyonu*, Ankara.
- TDK (Türk Dil Kurumu). *TDK Güncel Türkçe Sözlük*. www.tdk.gov.tr. [Çevrimiçi] Erişim URL: www.tdk.gov.tr. [Erişim tarihi: 2 Şubat 2018].
- Tenenbaum, G., Stewart, E., Singer, R. N. & Duda, J. L., 1997. Aggression and Violence in Sport: An ISSP Position Stand. *The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 37(2), pp. 146-150.
- Turner, G., 2014. *A History of Fatal Sports Fan Violence*. [Çevrimiçi] <https://www.complex.com/sports/2014/05/fatal-sports-fan-violence/> [Erişildi: 10 Ekim 2018].
- Türksoy, A., Çicek, M. & Bayansalduz, M., 2003. Üç Büyük Kulüp Futbol Taraftarlarının Sosyal Kimlikleri ve Şiddete Bakış Açılıarı. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3, pp. 94-99.

Twitturk, 2018. *Twitturk.com*. [Çevrimiçi] Erişim URL: <http://twitturk.com/twituser/users/turk> [Erişim tarihi: 2 Şubat 2018].

Uzun, R., 2004. Türkiye'de Spor Basının Etik Anlayışı. *İletişim Dergisi*, 19, pp. 1-20.

Uzun, R., 2012. Türk Spor Medyasının Tarihsel Süreçleri. içinde S.Sever (ed.) *Spor ve Medya İlişkisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, pp. 126-147.

Ünsal, A., 2005. *Tribün Cemaatinin Öfkesi: Ticarileşen Türkiye Futbolunda Şiddet*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Voigt, D., 1998. *Spor Sosyolojisi*. İstanbul: Alkım Yayınları.

WHO (World Health Organization), 2002. *World Report on Violence and Health*. Belgrad.

Yetim, A. A., 2005. *Sosyoloji ve Spor*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Zelyurt, M. K. (2011). *Türkiye'de Futbol Şiddetinin Sosyolojik Açından İncelenmesi ve Çözüm Önerileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.

Zelyurt, M. K., 2017. *Futbolda Şiddet ve Taraftarlık*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Zıllıoğlu, M., 2014. *İletişim Nedir?*. 5. baskı. İstanbul: Cem Yayınevi.

ÖZGEÇMİŞ

Ahmet Yüce 30/10/1984 yılında İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. 2014 yılında İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü'nden mezun oldu. 2016 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı.